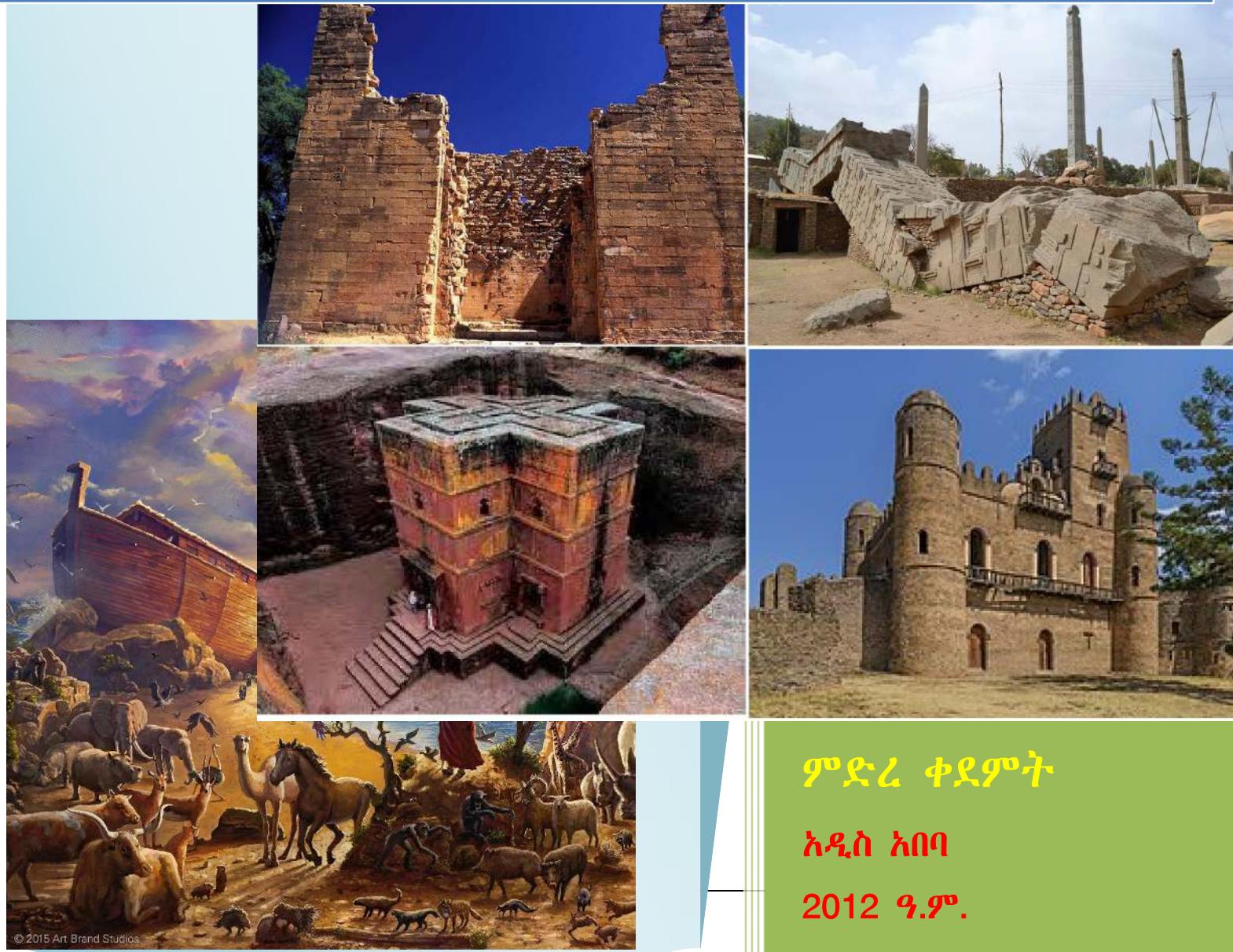

2012 ዓ.ም.

PDF Compressor Free Version

የኢትዮ እና የካናን ሂዝቦች አመጣጥ በኢትዮጵያ እና የኢትዮጵያ ታሪክ

ምድረ ቅዱምት

አዲስ አበባ

2012 ዓ.ም.

PDF Compressor Free Version

የኢ.ፌ.ዲ. የኢትዮጵያ አመራር በኢትዮጵያ እና የኤሌክትሪክ ታሪክ

ይንኙል አድማነት (ከ/C)

አዲስ አበባ

2012 ዓ.ም.

PDF Compressor Free Version

<https://www.facebook.com/danrpda>

<https://danrpda.github.io/danyboyrpda.com/>

<https://t.me/telegdanyboyrpda>

<https://danyboyrpda.blogspot.com>

https://twitter.com/daniel_admassu

<https://www.youtube.com/channel/UCVjPGqH8v7hCg715blhLC3A>

danrpda@yahoo.com

© መብቱ በእኛ የተጠበቀ ነው

የመጀመሪያ ሲታማ ስት (2012 ዓ.ም. ገኩ ያለለው ያልቻቻሙ)

መታወሻ፡- ኢትዮጵያን በለው ክ2010 ዓ.ም. — 2012 ዓ.ም
በመለው ኢትዮጵያ በግኝ ለተመወች ከቤታቸው ለተፈናቀል እና
በት ገበያዎች ለመረጃዎች ወደ የኢትዮጵያ አገልግሎት
ይሆን፡፡

PDF Compressor Free Version

መግለጫ

የኢትዮጵያ አገልግሎት አስተዳደር እና የኢትዮጵያ ታሪክ	የኢትዮጵያ
..... ታሪክ.....	2
መቁድጋዊ.....	8
የአዲስ አበባ የኢትዮጵያ ስነዎን.....	11
የፍቅር ዘመን.....	18
የፍቅር ነገሮች ወደ ተለያዩ ሥርዓቶች መብትን.....	24
የባለቤት መብትን.....	36
የግብረ ወይም ጥንበኛ ትምህር.....	39
የቀዳማዊ ስርዱ መንግስት ዘመን (Early Dynastic Period) (3150-2613 ቴ.አ.ከ. (BCE)) ወይም የእርትራይ ዘመን.....	43
የቀዳማዊ የግብረት ዘመን (Old Kingdom) (2650—2150 ቴ.አ.ከ. (B.C)).....	43
የመጀመሪያ የመከከለኛው ዘመን (First Intermediate Period) (2150—2030 ቴ.አ.ከ. (B.C)).....	43
የመከከለኛው የግብረት ዘመን (Middle Kingdom) (2030—1640 ቴ.አ.ከ. (B.C)).....	44
2ኛው የመከከለኛው ዘመን (second intermediate period) (1640—1540 ቴ.አ.ከ. (B.C))	44
3ኛው የመከከለኛው ዘመን (third intermediate period) (1070—713 ቴ.አ.ከ. (B.C.))	51
የመጨረሻው ዘመን (late period) (712—332 ቴ.አ.ከ. (B.C.))	53
የኢትዮጵያ / የኢትዮጵያ የግብረት ወ-ዳን የግድያዊ ወ-ዳን ትምህር በትንደር አይሁል ወይም በጥልጋ ከተማ ለይ መመለከት.....	72
የከርማ ከተማ መመለከት.....	83
የናገድ ከተማ መመለከት.....	91
የደንብነት ከተማ መመለከት.....	96

የመርመሪያ ከተማ መመራረት	97
የከ-ሽ ጥናር /የአበሳኔው ጥናር/ የኢትዮጵያ ጥናር በጣኑ እና ተንዳር ከተማች ላይ መመራረት	104
የከ-ሽ መንግስት	104
የሰጠው ጥናር /የአበሳኔው ጥናር/ የአበሻ ጥናር/ የኢትዮጵያ ጥናር በሳሳ ከተማ ላይ መመራረት	109
የየመን ስም ከተማ እና የየመን ስም ስም /ለሁ ስም/ ሥርዱ መንግስት መመራረት	109
የአበሳኔው ስም ከተማ እና የአበሳኔው ስም ስም /ለሁ ስም/ ሥርዱ መንግስት መመራረት	116
የኢትዮጵያን መንግስት	116
የኢትዮጵያ ከተማ እና ፲፱፲ ነገድ አስፈላጊዎችን ስርዱ መንግስት መመራረት	136
የየቅ፣ የእንተት ስም (ሀይቅ አስተቱናኩስ) እና የአምካራ ማይንት ከተማዎች እና የቆዕማት ሥርዱ መንግስት መመራረት	139
ንግስት ስም /ንግስት ስነሱ/ ጽግስት ማክዳ	140
ቦዕልማት ስርዱ መንግስት ወቅት የነበረው የሰብደቶች ስልጣኬ	148
የሰባ ነገዴች ሁኔታው-ጥቃው የነበሩ የሰማን ማዕቀች	152
የየቅ ከተማ	156
የመጠራ ከተማ	163
የከሰከሰ ከተማ	168
የአምካራ ስም ነገዴች	169
የት-ግራ ስም ነገዴች	173
የቆዕማት እና የጋራት ስም ነገዴች	173
የተራኞ ስም ነገዴች	173
የአጭል ስም-ቴክት / የሚረጋ ስም-ቴክ ነገዴች	174
የአርቲሞ ነገዴች	175
የበቻ ነገዴች	177
የአማካና የከ-ሽ ነገዴች	178

የፌ.ጥ ቴክኒክ Compressor Free Version	178
የአገው ነገዬ	178
የከተማ ነገዬ	179
ከፍልማት እስከ አካላት ስርዱ መንግስት ዘመን	189
የአዲለስ ካተማ	192
የአካላት ካተማ እና የአካላት ስርዱ መንግስት መመሥራት	203
የአካላት ካተማ	204
ንግድ አበርሃዊ አስተሳ /ሰላምና ስይዘና/ አሸናምና ስይዘና	211
አበት ማለማ /ከሚተው በርሃዊ/ ፍረም ፍጻስ	253
ንግድ አስቀማቂያ	254
ንግድ አዊ ክሌብ	254
ንግድ አዊ ገበረ መስቀል	254
ቅዱስ የሸጻ	254
ንግድ አርማሁ	255
ንግድ ዝግኑባን	255
የዓት (ገዢት)	255
ንግድ አንበሳ ወድም	255
ንግድ አዊ ዝልነሳድ	255
የርሃዊ ለፈጸሙ ካተማ እና የሆነው ስርዱ መንግስት መመሥራት	261
የበረሱ ካተማ - የሽዋ ነገዬታት - የኢትዮጵያ መንግስት መመሥራት	267
የትንዳር ካተማ - የመሳፍንት ነገዬታት - የኢትዮጵያ መንግስት መመሥራት	268
የመቀል ካተማ - የት-ማራይ ነገዬታት - የኢትዮጵያ መንግስት መመሥራት	268
የእንከበር ካተማ - የሽዋ ነገዬታት - የኢትዮጵያ መንግስት መመሥራት	268
የኢትዮ አለም (መናገሻ) ካተማ - የሽዋ ነገዬታት - የኢትዮጵያ መንግስት መመሥራት	268

የኢንስቲትዩት የኢትዮጵያ የኢትዮጵያ ፌዴራልነት መመሪያት.....	268
የአዲስ አበባ ከተማ - የኢትዮጵያ መንግስት መመሪያት.....	269
የአሁን ከተማ - የኢትዮጵያ መንግስት መመሪያት	269
የመጀመሪያ ማማቃሻዎች	272

PDF Compressor Free Version

የኢ.ፌ.ዲ. መಥ偕ና አለማ ያለፈውን የኢትዮጵያ ታሪክ ለእንባብው እንዳረዳውና በተለይም አሁን ባለጊበት ከ2010 ዓ.ም እስከ 2012 ዓ.ም. ወሰጥ በታሪክ ባለን ያልተገኗ እረዳዊ የሚከናወት በአገራችን ወሰኑ በሆነ የመግባባት ተቋማት ወሰጥ እንዳሆም በሀገራችን ጽለቤት ላይ በተጨማሪ መሬት ላይ የዘረዘሩናቸው አለበልላን ስርዓቶች በቀድሞት አብር በመኖር ከዓለም በከፍተኛ ማማ ላይ የነበረነው የዚህም ሁኔታ አገልግሎት በእርስብ እንዲኖተብ እና እንዲባለ እድርጊነው የዚህም ተወቃሽ ቴወልደዋች መሆናችን ከማንኛው ዓይምር ለመውር የማይችል ህቅናት::

እንደምናው· ታሪክ የሰው· ለማቻን ሁይዎት ከተረጥር እንዳሆም ከአካባቢው· ጽሑፍ
የሚያደርጉበት እልሆ አስፈላጊ ትግል ከሚሆስራዊ፣ ከፖለቲካዊ እና ከኢትዮጵያዊ ያለውን
ቀርቡት እና ከነበረሁም ግብቶች እያለ ተዋከድቻን በመቆለም አቅምን ፈጥር መግኑፏን፡
ነጋዴ እንዳሆም የሚኖርበትን የህንጻ ዕድገት የሚያዘምበት እና ለመጠው ትወልድ ፈር
የሚያጠቃለት በጊዜ መነሻር የምናይበት የህጻቸውን ማረጋገጫ ክፍል ነው፡፡ ለልምነም ታሪክ
እራሳን ቅሎ በአትከርድት የምናየው እና የምንከባበው መሆን ይኖርበታል፡፡ ይህ ለባል ግን
የተባባ እና ስጠረተሰቦን በማይሆምን እረዳል ለመቆረዳ የሚጥከርበትን አካሂድ ግን አበዛን
ልንቻነው እና ልናከሰመው የሚገባ መሰረታዊ ህቀነው፡፡

በለምነም ካሱን ነዕሩን አውነታዎን የእትጥናዎች ተረከ ለአገበ መረጃ እንዲደርሰውና አውነታዎን ተረዳቶ ቅድመ የነበረንን አጠር የመኖር ባለቤዋ እስት ለማስተበቅ እንደ እንደ የእትጥናዎች ካሱ የቻልከተትን ከተለያየ የመረጃ ጥንቃቄች ያገኘቸውን እና የነበረኩቸውን ለነገዱ እያመሳከርና እና እያመረመርና ለታወቁ ይገባቸዋል በዚ የመዝከባቸውን የታረክ ፍስት በየራሱቸው በዚህ መቆከና ወሰኑ ለመከተሉ ታክፈልኩለሁ:: ከዚህ በተጨማሪ አሁን ለለንበት የትርጉምና ወቅት የለም እና የከሽ ሂሳቦች ተረከ ወደኛ መሆናቸውን በመረዳት የትከራረት አቅጣጫዎን በነዚህ ሁሉቱ ነገዱቸዋል ላይ በማድረግ በስሩት ለመተንተን ታክፈልኩለሁ:: በተረክ እውነታዎን የመመርመር እና የመምረጥ ወሰኑ የእንባዎ የሚሆን ይሆናል::

ለለው በታሪክ ቁርስቶች ላይ በሌን የተባባሪ አመልካከት ለቅርስቶች የሚጠዥን ጥበቃ ስናደርግ
ከቅርስቶች ለገኘ የሚችሉ ዝርዝር በዚ ተቀምች ለምሳሌ የቴራንዱም ገቢ፣ በዓለም ይረዳ
የሚፈጥሩትን ሲነ ለቦና አበርክቶ፣ ንውልድን በሙቅረብ ያለው አበርክቶ፣ ለመዘኗኝ፣ ለአካባቢ
ወብት፣ ለሁንር ዕድገት በሚፈረገው ልብር የዕወፍት ጽማዊ ወዢት... የመሰሰለትን ስናገኘ
ቀርተኝል፡፡ የዓለም ቁርስ ጥበቃ መርሆችም ይህንን ዕውነታ ነው የሚነዋሩን፡፡ ለለዥነም
በቅርስቶች ላይ የምናደርግዎን ጥበቃም ሆነ ሲለ ቁርስቶች መረጃ ወቆቱን በሚመጥን ይረዳ

ማስተካከል አዲስ ማንኛውም የተቻቻው ምዕቅር ይረዳ በመዘገበ የጥቅም ተካኔያ መሆኑን አለበት በየ አምናለሁ::

በኢትዮጵያ ቁርስቶስ የሚገኘት ቀንና መግለጫዎች እና የታሪክ ምንጭዎችን እንዲሆኑ በርካታ
ማህበራዊ፣ ኢትዮጵያዊ፣ ገልጻዎች እና ከለይ የተዘረዘሩትን ዝርዝር በዚ ተቀማውዎች ያለም ወ-
በመሆኑ ተጠበቃን የበታቸው እና እንከባከበ ለዓደጋግለችው ይገባል፡፡ ስለሆነም እነዚህን የመረጃ
ምንጭዎች የሆነትን ቁርስቶስ በዓይነት፡፡ በዚ፡፡ በይዘት፡፡ በብዛት መዘተ... በዓለም የቅርብ የበታቸው
መሰራርት መሰረት ቅጂዎች እና ምዝገባ በማድረግ በዚመናዊ የመረጃ ማሻሻለት፡ ውስጥ በመሰነድ
ለማመሰከተው የውጭም ሆነ የአገር ውስጥ ሁጻረተሰበ ክፍሎች ስለቅርስቶስ ከጠቃለይ ተልቅ
ትንታኩ በዚመናዊ መዘረም መልካ በማቅረብ እንዳም ከዘርፏ የሚገኘውን ተቀኑ በመቆይል
በፊላም የሀብረተሰቦች ታንካበ እና እውቀት ሪፖርት በማድረግ ለንደባሩበ ይገባኝ፡፡

በለታረኩ ሲ.ነት ከምንውስቃቸው አበደት የታረኩ ምንጭቸው ውስጥ ስይጠቅ እና ሁይማኖታዊ
ዶግነቶች የተለዋዎን ደርሻ ይውስል:: ሁሉተንም ደግሞ እኔና አሳማኹነቱ እና አውነታዊ አመካና
ልንውስቃቸው ይገባል እላለሁ:: ለለሁነም በዘመኑ መሰከና ውስጥ የሰይንስ-ኩም ሆነ
የሂድማኖታዊ ማስረጃዎች መጠቀም በሚገባው በታ ለመጠቀም ተከራክረለሁ:: ለለው
የባህላዊው እና ታውራታዊ ማስረጃዎች ለመተካማ በአገልግሎት የሚታይ ለለሁነ እኔና
ምንም መውሰድ ተገቢና የሚያውለው ለመተካማው በመተካማው ለለሁነ ለለመረጃ አስከለለ ይረዳ
ተገቢ እና አሳማኹ የሆነትን መጠቀሙ ለሁለት ነው በየ አልውስድውም:: እዘመኑ ይር ጉን
ታውራታዊ መረጃ እና እኩ ታረኩን መለያት ይኖርበኩል:: ታውራታዊ ማስረጃ ለባል ከተውልድ
ታውልድ ለሽጢዎር የመጣ ተቀባይነት ያለው እና ከገሮች ዓለም ወር ለንዱዎር አውነታ ያለው
ማስረጃ ነው:: ከዘመኑ በተቋራኩው ደግሞ እኩ ታረኩ የምንጭው ለመተካማው ይህም ምንም አይነት
የገሮች ዓለም ተሟምና የለለው እና በሀብትተሰበ ቅብልነት የለለው ፍጤሬ ይርሱት ነው::
ለለሁነም የታረኩ መረጃዎች ለለምናቀርበው የታረኩ ሁኔታ ከበታ፣ ከሆነ እና ከለለው ተሟምና
ነጋዴ ወር ያለውን ነባራዊ ሆቀ የሚያረጋግጣልን ምስክርች ለለሁነ ተንቁቁ ለኖደርግለቸው
እና ለንተብቃቸው የሚገባ ነው::

ԱՌԱՎ ՄԹՁԻ ՓՈՒՏ ԱՍԼԴՐ ՔՋԱ ՀՔՊՈԾ ՄՊԼԴՐ ՈՆԴՐԱՃՔՎԵԿ ՔԺԵՐԻ ՔԽՄՆ
ՀՔՊՈԾ ՔՔՆՉՈՓՄՈՅՆ Գ.Գ. ՀԿ Գ.Ջ. (Գ.Գ. ԳՄՈՒ ԳԼՋ ՔԴՊԱՓ ԻՆ.ՔԸՆ ԻԿԸՆԻ
Փ.ՃԸՆ ՈՒՆԴ ՔՆՈՀՄՆ ՀԱ Ը.ՄՆ Գ.Ջ. ԳՄՈՒ ԳՄՍՀՆ ՄՊԼԴՐ ՃՂՋ ԻՆ.ՔԸՆ ԻԿԸՆԻ
Փ.ՃԸՆ ՈՒՆԴ ՔՆՈՀՄՆ ՀԱ ՔՊ.ՓԽԱ ՆՎ)։ Հ.Հ.Հ. ՓԵՐ ԸԵ (Հ.Հ.Հ. ՓԵՐ ԸԵ
ՔՊ.ՊԼՄ ՈՎ.ԸՆՔ ՀՔՊՈԾ ՄՊ ԻՆ.ՔԸՆ ԻԿԸՆԻ Փ.ՃԸՆ ՈՒՆԴ ՔՈՎՆ ՀԱ Ը.ՄՆ
ՔԴՊԱՓ Ը.ՄՆ ԻՄՍՀ ԳՄՆԸՆՔ ՂԵ ՀՆԴՄԿՀՎ ԱԱՎ ՄԹՁԻ ՓՈՒՏ ԴՔՄՊԱ)։
BC ՓԵՐ ԸԵ (BC ՓԵՐ ԸԵ BC ՔՍՄ ՔՎ.ԸՆՔ ՔԴՊԱՓ Ը.ՄՆ ՔՎ.ԸՆՔ ՔՎ.ԸՆՔ ՔՎ.ԸՆՔ
ԻՆ.ՔԸՆ ԻԿԸՆԻ Փ.ՃԸՆ ՈՒՆԴ ՔՈՎՆ ՀԱ ՔՊ.ՔԸՆ Ը.ՄՆ)

እንደምናው-ው. የአት-የክያዥ. የሆነው. የአየኩ ኪመን አቅጣጫር የሚችሉው. ከእያም መፈጻሚ
ይሸም ስለምን አይም አጥፍቶ ክንት. ቅጂዬ ስና በፊርሰ ቅጂ በፊርሰ ስና በማስታ ቅጂ በፊርሰ

ምኑንያት **PDF Compressor Free Version** ስልምነም እንዲኖር ይታወቂል:: ሰላምነም እግዚአብሔር ለእዳም ቅል በገባለት መሰረት ካልፈልጋል ለይህ ተወልድ እድንሣለሁ እንዳለውና የአገበዎች ለመስጠት ለይሁ እያሳሰብ ክርስቶስም ወይዘሱት ዓለም መቶ የሰውን በደል እርስ ተሽከዋል በመስቀል ገዢ ተሰቻለ እርስን እና ዝርዝሩ በመለሰ በፍቅር ሲሳሌ የነበረትን ነጥቦች ማጥም ለመኖች 5500 ዓመት (አምስት ስ.ህ አምስት መቶ) ሰላምነር የጊዜ አቆጣጠር ይህን ታሳቢ በማድረግ የተወለ ነው:: አቆጣጠርም ካ5500 ቁ.ል.ካ ወይም ዓ.ም. እያለ ወደ ታት እያቀነስ የሚሸጋል ነው::

ከእዳም መፈጻሚ እስከ ዓዲ የጥሩት ውሃ (ማየ አይደ) ያለውን ገዢ (ካ5500 ዓ.ም. - 3244 ዓ.ም.) 2256 ዓመት በማስለት እንዲሆም ከዓዲ የጥሩት ውሃ (ማየ አይደ) እስከ የአበርሄም ወልደት (2123 ቁ.ል.ካ.) 1121 ዓመት እንዲሆም ከአበርሄም ወልደት እስከ እያሳሰብ ክርስቶስ መውሉድ ያለውን ገዢ (2123 ዓ.ም. — 0 ዓ.ም.) 2123 ዓመት በማስለት የተቀመራ የፊርማ የዘመን አቆጣጠር ነው::

ለለው በበዚ ተከናወች ተዕኩዎ በማግኘት የታሪክ መዕክታዎች ወሰጥ በግልጽ ያለበቻመጠት ያለው በኢትዮጵያ የነበረታት ኮርስ ተብሎ በአጠቃላይ መዕክና ወሰጥ የምናገኘው በነብረው ዓይቶች እና በአጠቃላይ እትዮጵያ ነገሱ የነበረት ነገሱታች ተደበለፈው እናደረጃ:: በተለይ በጥንት ታሪክ የነበረት የህሳና ማዕት ነገሱታች በግብርናው የጊዜ እና የሰው ኮርስ ተለይታው መቀመጥ ነበረባቸው:: የሚገኘ እንደን በዘመናው ኮሙን ለነበረት ነገሱታች ተለይታው ባይቀርቡም ከመከከለኛው ኮሙን ይሞር ለነበረት ነገሱታች ጉን በማያሻሻል መልካ ተቀምጧ እንደሚገኘ ይግሞ ማቅን መካድ እያስፈልግም::

በዘመና መዕክና ወሰጥ የተቀምጧት የታሪክ አጠቃላይ በዚ የጊዜ ተስትን (Time Line Approach) የተከተሉ የአጠቃላይ ስለት ነው:: ሰላምነም ካለት የታሪክ ምንጫዙት በመነሳት እና በመመርመር ቤትዎን እና መቻቻን እንዲሆም አጠቃላይ ሰላምነር የተቀመራ ይዘት በማስናስ ለጊዜ የሚቻሉትን ነገሱታች እና የታሪክ ቅድም ተከተሉ በመረጃ በማስናስ ለማስቀመጥ ባይከፈልጋለሁ::

መልካም ገዢ...

የኢትዮ PDF Compressor Free Version ካስወን

እንዲሸጊችውዎች የዓለም የመጀመሪያ ታሪክ ቁጥሮች ማስረጃ የሚሆነው ታሳቁ መልካፍ
(መሆኑ ቁጥር) ነው:: ስይንስ እንዲሸጊችው ከሆነ ፍለም እንደ ወጥ እንዲነበረች እና
በተፈጥሮ አደጋ (Volcanic Eruption) የሚከተሉት ወደ 7 አህተራት መከፌፈዎች ያስረዳል::
በዚህም የሚከተሉት አሁን አፍሪካና ኦስት እንዲተለያየ እንዲሞላለ መጥቀስ ይችላል:: በነገሮች
ሁለት አህተራት በእስተ አህተር ከደቡብ አረቢያ በስተደቦብ እድንና የእድን ባሳረ-ሰሰጠ ወይም
በእስተናለ የእድና ጥሩ እንዲሸጊች በአፍሪካ አህተር በኢትዮጵያ እድና ይችላል:: እነዚህ
ሸስት ተመሳሳይ የበታ ስምም በቅርብ ሪፖርት እና በተመሳሳይ ጉዳዊ ክበብ ወሰኔ በሆነቱም
አህተራት መግኘት መራት እንዲተከፈለች እንዲ ማስረጃ ለመን ይችላል:: የጥንት አባቶችና
በበና መልካፍት ከተዘው እንዲቀመጥ ከሆነ እድና የሚከተሉው እንዲ ክፍና ሁከላ ለው::
ከእድና በስተምሰራቁ ዝግጁ ገብት ተገኘለች::

(እርት በፍጥረት 2:8) እግዚአብሔር ከምላክም በምሳራቅ በእናደን ገነትን ተከለ፡ የፈጻሚውንም
መው ካዘጋጀ እናፋው፡፡ ሌላው የእምም መገኘ ገነት እንዲ እትያዳደር እንዲሆነ የሚያሳየው-
ቃምስ በኋላ የአባይን መካና ለማጥናት እትያዳደር በመጠበቅ ወቅት በጣና የተገኘው የሂድኩ
መቆከና ነው፡፡ የአዋጅ መቆኑና ጥና መገኘቱ ሲኖሩና ከዚ በፊት እስከ እምም የነበረት-
ትውልዎች በዚህ ስፍራ ይኖሩ እንዲሆነው ያሳይል፡፡ ገነትን ይግሞ እንዲ የሆነው የግብን (የአባይ)
ወንበ ያጠጣል፡፡ የግብን መካና ምንም ይግሞ ከጥንቃ እምም ከእሁኑ ስካላ ቅስ ከተባለው በደን
የተሰራነ ልማርመማ በታ ላይ ነው፡፡

(አራት ዘመኑ 2:10-15) ወንበም ገነትን ያጠማ በንድ ከኬደን ይመጣ ነበር፤ ከዚያ
ለከራት ክፍል ይከፈል ነበር፡፡ የእንዳቶው ወንበ ስም ፈሰን ነው፤ እርስታም ወርቃዊ የሚገኘበትን
የኩመላጥ ባድርን ባድርን ይከባል፤ የዚያም ባድር ወርቃዊ ቅጽ ነው፤ ከዚያም ለሳኔ የከበረ
ዶንታይ ይገኘል፡፡ የሁለተኛው ወንበ ስም ግብን ነው፤ እርስታም የኢትዮጵያን ባድር ሁሉ
ይከበባል፡፡ የሚከተሉት ወንበ ስም መግለጫ ነው፤ እርስታም በኢትዮጵያ ባድሩ የሚሸል ነው፡፡
አራተኛውም ወንበ እናፍራጥስ ነው፡፡ እግዢያንበር አምላካም ለውጭ ወሰዳ ያበቻትም
ይጠበቃትም በንድ በኬደን ገነት አረው፡፡ ለለምነም ገነትን የሚከበረት የግብን (አባይ) ወንበ
ኢትዮጵያ መግኑት እንዲሁም የፈጸም፤ መግለጫ እና የኢናፍራጥስ ወንበች አራጋና አራቀ
(አስተያየት) መግኑታዊው ባድር እንዳተከፈለች ለለው ማረጋገጫ ነው፡፡

አዲም ከዚያለበት አፈጻጸም፣ ከተራበት እሱት፣ ከአገበበት ጽሑፍ እና ከፍጻብ ወጥ ስር እና ነፃፈ ዘርፍ
ነባበነት፣ ልማዊነት እንዳሁም ሁያዊነት እንዳኖረው ሆኖ በአምስክ በፈጥረው በእግዚአብሔር
ተፈጻሚ:: አበው አባቶችናን በበራና መቆከፍት ከተባው እንዳቀመጥት፣ አዲም የተፈጻሚበት
እሳት ወጪና ለፋይ የተገኘውም ከፈረትየኩል ነው ይለበ:: የተፈጻሚበት "ሰውና አፈጻጸም" "ከፈልግ"

ይንድ ወለደ : ነፈጻዣ ትምህር ወለደ ነፈጻዣውያን (ነፈጻዣውያን) የምትብለው በታ ፍት:: ነፈጻዣ ከግብኝ በቅርቡ ሆኖ የምትብለኝ ፍት:: አዳም የ30 ዓመት ነልማሳ ሆኖ ነፈጻዣ ላይ ከተፈጻሚ በኋላ በኢትዮጵያ በሰተምሮች ወደምትብለኝ እንዲሁም የግብኝ ወንበ ወደማይረጋገጫት ገት:: በ40ኛ ቀን ፈጻዣው አስተያየት:: ይህን እንዲ ዘይቤበ፣ ከራበ፣ እነበበ (የሙን ስባ):: ዓይነ በእስራኬል እና በእራብ ተኔጻገኘ (Arabian Peninsula) ወሰተምሮ ይንድለ:: ዓይነ በእስራኬል በከምናን ጥሩት በደብብ በቅርቡ ሆኖ ላይ ይንድለ:: አዳምና ማሳቱ ሂዋን ባጠቃት ጥሩት የተገኘበትን መሬት ያርስ ወንድ ከገነት አስተያየት:: አዳም እና ሲቀንን በምስል 1 ላይ መመልከት ይችላል::

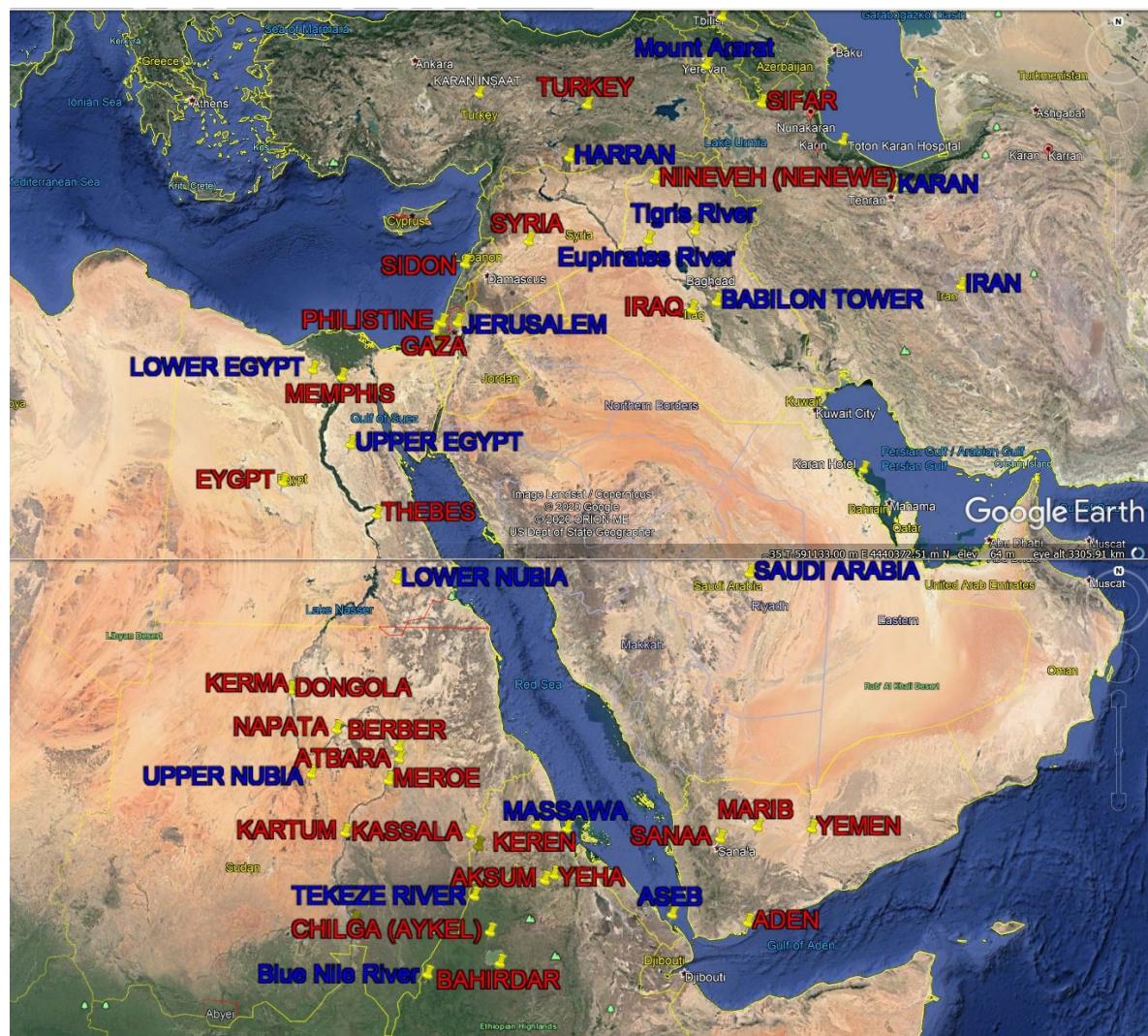
ምስል 1. አዳም እና ሲቀን

የገነት እና የ4ኛን ወንበት በታ በከርታ 1. መመልከት ይችላል::

(አራት፡ ዘመን 3:23-24) ስለዚህ እግዢ.እብራር አምላካ ከኤድን ገት አስተያየት:: የተገኘበትን መሬት ያርስ ወንድ:: አዳምናም አስተያየት:: ወደ አይወት ሁኔታ የሚወስኩውንም መንገድ ለመጠበቅ ከፍጻዣ የምትብለኝ የነበረበ ላይናን በኤድን ገት የሚረቀቅ አስቀመጣ::

ለለው PDF Compressor Free Version ወሰጥ ሰላነበር እና አት-የኩረም የሚለውም ስም የመማው አንዳ ቅጂዎን ወይም አት-የኩረም ወይም የበጠቸው ሰላነበር ሰላም ገንዘብ አት-የኩረም ወሰጥ ነበረት የሚል አተደረሱ አሉ:: ይህም በታላቁ መቆከና ቅጽ ወሰጥ ተጠቃስ ይገኘል::

(ትንበት ሲጠቅኬል 28:13) በእግዚአብሔር ገንዘብ በዓድን ነበሩሁ:: የከበረ እንቀሰ ሆኖ:: ለርዳዋን:: ቅጂዎን:: አልማዝ:: በረሰ:: መጋግድ:: አያሳኝድ:: ለንጻር:: በደር:: የሚያጠረቀርቁ ዕንቅ:: ወርቅ:: ልቦስ ነበረ:: የከበረሁና የእንበልታሁ ሥራ በእንተ ወንድ ነበረ:: በተፈጻሚነት ቅን ተዘጋጀተው ነበር::

ካርታ 1. መቆከና ቅጽ ወሰጥ በታች

የየን ስነዎች መለከት (መሆኑ ሚኒስቴር አቶ) መቃመርያ አካም እና ፖሮግራም አገልግሎት ስጋፍ የተቀመጫበት ሰነድ ነው:: (የትንዲር ታሪክ በደረሰ ገዢማ አይደለም)

ከተቀባዩ ውጤት በፈተት ይሉ አገልግሎት አንቀጽ ስጋፍ ነው:: ይህንን ሰነድ ስጋፍ መኖርያዊ ውጤት በፈተት ውጤት በፈተት ስጋፍ ነው:: (የዓለም ታሪክ በአዲስ ወ/ሮ)

ምድር ማስተካከል አሸቱ ገንዘብ የሚከበሩ ወጪዎች በረዳ የከበሩ ደንጋጌ እና ወርቅ እንዲያለ ተረጋግጧል:: ስለሆነም አንቀጽ በሆነው በግብር (የአባይ) ወንበት በረዳ የሚያበራ ደንቀና የሚያበረቀርቁ ደንቀም አሉ:: ይህ በታ በሳይንስ መረጃዎች መሰረት በትክክል በስተምዕራብ "ኩብግለ" የሚባለው የወርቅ ማውጣት ሰይምን አንዳልቁለ ተገምቷል:: "ኩብግለ" የሚባለው የወርቅ ማውጣት በታ ገንዘብ ደግሞናሁን፣ የሚባለው መሥራት መሬ ተከለ ምድማናት ይጠበቃቁት እንደነበረ ታሪክ ማስረጃዎች በበኩሉ መቆከይቷ አበው አባቶችንን ከትብው አስቀምጫውል::

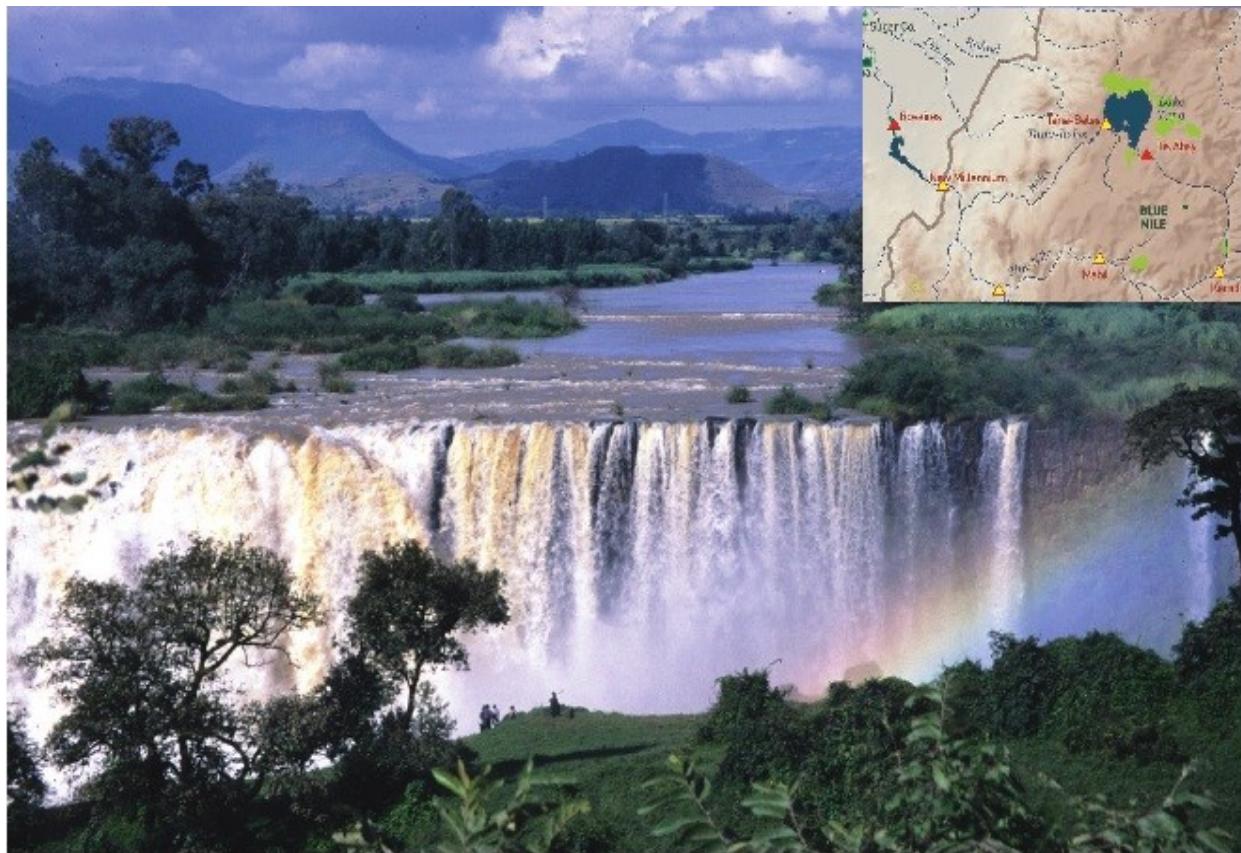
ግብር (የአባይ) ወንበት መነሻው ለከላ ጉሽ ሲሆን ማማይዋ አባይ (Blue Nile) ይበላል:: በአሁኔ ወቅት ልማት 6650 ካ.ሮ ማትር ካሆነው ካለም አባይ (White Nile) ወርቅ በስተኛን ህንጻ ካርታም አተማ ለይ ይገኙኝል:: የነው አባይ (White Nile) መነሻው ሰነድ መረጃዎች ሁኔታ ሲሆን ሁኔታም ማግኘው በታንወነም እና በአጋባይ እንዲሆነው በከፈል በከናይ አዋጅ ደንብ መከከል እና ወቅና አስቀምጫውል::

ግብር (የአባይ) ወንበት መነሻው ለከላ ጉሽ ሲሆን በወተት አባይ በከፈል አድርት ጥና ይገባል:: ከሆነም ከጥና ደጋሚ በሙሉት በባህርያር አተማ ወሰጥ በሚገኘው ደልደይ በከፈል አድርት የአባይ ፍቃድ በሚገኘበት በትንዲር እና በትክክል አዋጅ ደንብ በሚለና በትክክል ወሰጥ ይጠበቃቁት እና ደንብ በሚገኘው እና የሀይልው ደልደይ በሆነው የአባይ ደልደይ አድርት በወሰን እና በበኩሉ ምድር በማለና ወደ ሁኔታ ምድር ይገባል:: ከሆነም ካለም አባይ (White Nile) ወርቅ ማውጣት እና ወቅና ሁኔታም ለይ ይገኙኝና በቀጥታ ወደ ጉባኤ (ምስር) ያቀናል::

በትክክል እና በትንዲር አዋጅ ደንብ ለይ የሚገኘው የአባይ ፍቃድ 40 ማትር ከፍታ ሲጥረው ወደ ታች ከፍቃድው አነጋገት ሰር በሙሉት ወደ ታች በከፈል ወደ 30 ካ.ሮ ማትር ደረሰ የጠስ እንዲሰላት እየሠራ ይሆናል:: ፍቃድው ለመርዳ እንደ የኩስ ቁስተዳመና የተለያየ ሁኔር ያለቸውን ቁለማት በመፈጸማቁ በጣም ወጪ ለያደርግው ችልል:: የጥናን ፍቃድ በጥና 2 ለይ መመሌከት ይችላል::

በአሁኔ ወቅት ጉን ወደ ፍቃድው የሚገባው ወጪ ለሆኑ ማመንጻ በሚል ሰነድ መሰረት የፍቃድው ወጪ በጣም እየቀነስ የአካባቢው ሰነድ ምሆናር (Eco System) በተወሰነ መሰከር የተከሰበት እና ከተሟላው የሚገኘው ጉባኤ በጣም እየቀነስ ለመጠ ችልል:: ሰነድ እና ሁኔታ ወርቅ በማንኛውም አልደምም ይሆናል:: በደንብ ማመንጻው ቁስተዳመና የተለያየ ሁኔር የሚገባው ወጪ እና ወቅና አስቀምጫው እና ወቅና አስቀምጫው ወጪ ለለ አቅራቢ ተጨማሪዎችን ለምሳሌ አባይ 3 እና 4.... የመሰረት ጉን

ከፍተት በታች በለዕው ተኩል በፖርትን ነው፡፡ ይህንን በጥልቀት በመግምገም መፈትሮ ማረጋገጫ ወሰን ነው፡፡ እነዚህ ወሰን በቅርቡ የሚከተሉት የሚከተሉት የኤሌክትሪክ ታሪክ አንቀጽ ነው፡፡

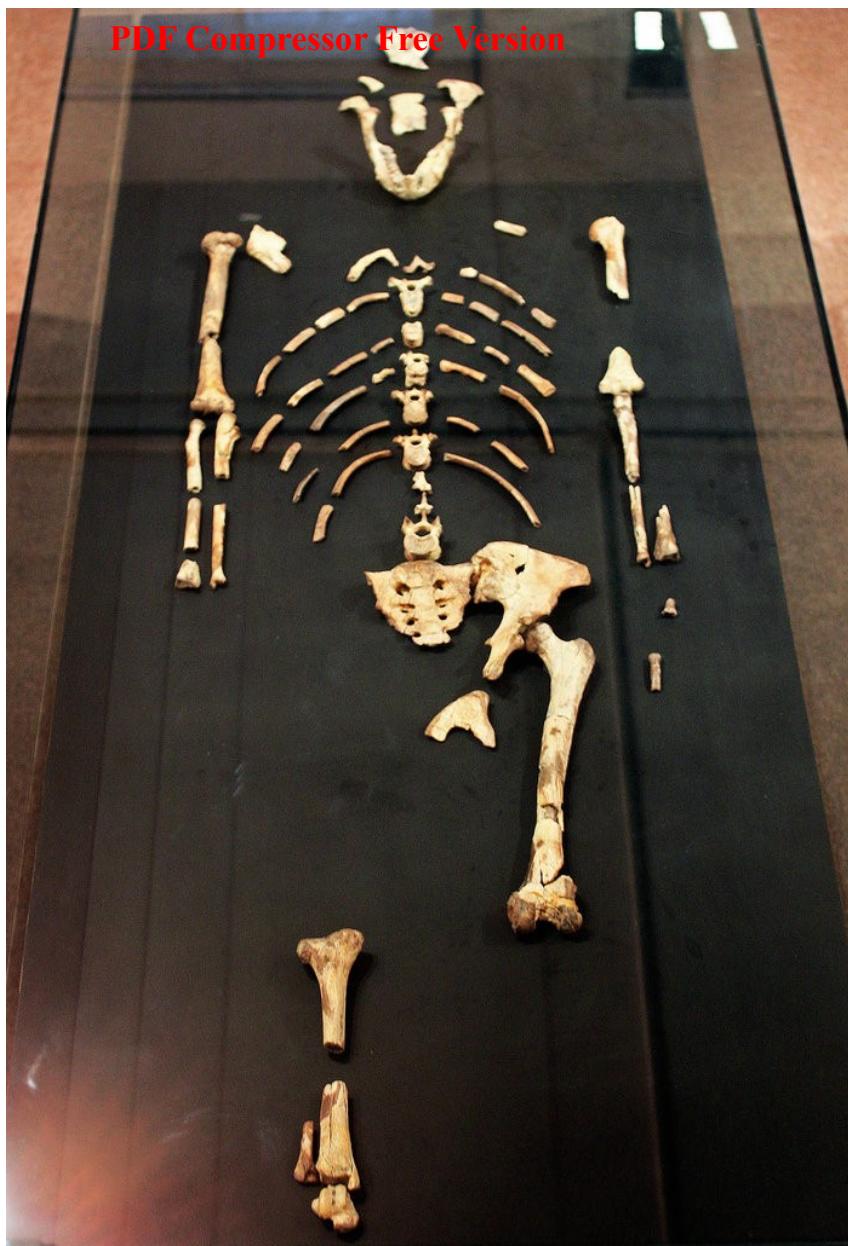

ግብር 1. የኤሌክትሪክ ታሪክ

አንቀጽ 1. የኤሌክትሪክ ታሪክ እና ወይም አራም የተባለው የኤሌክትሪክ ልሆኑ ዓላማ በተፈጻሚ በ1970 ዓመት ማለትም 4530 ዓ.ም. ነገሱ ነበር የዚሁ ነገሱ እስከ ጥሩት ወጪ (ማሬ አይደ) ይረዳ ተስፋት በኢትዮጵያ ነገሱ የተባለው ገዢታዊ በለው ዕረዋል፡፡ (ወጪ በለቱን ቤት ሁኔታ ወልደ ስላም)

ይህን ት-ወ-ሂ-ታ-ዊ መረጃ ደንብ ዕውን የሚያደርግው ነው፡፡ ይህንን በፍትህ የተገኘው መዕከና ሲሆን መዕከናም እዘዚ ጥና አካባቢ መገኘቱ የኤሌክትሪክ እና የኤሌክትሪክ አገልግሎት ወጪ ወይም ማሬ አይደ በፈትሮ በኢትዮጵያ ወሰን ይኖሩ እንደነበር የመለከታል፡፡ ይህንን በፍትህ የተገኘው የኤሌክትሪክ መዕከና መጀመር ተወሶ የተገኘው በግብር ቅንቃ ነው፡፡ ይህ ማለት ደንብ ከጥሩት ወጪ ወይም ማሬ አይደ በፈትሮ በኋስ እና በነፃፋ አገልግሎት ወጪ የነበረት የኤሌክትሪክ እና የኤሌክትሪክ አገልግሎት የሚያሳይት በግብር ቅንቃ ነበር ማለት ነው፡፡ ስለሆነም የሰው ልሆኑ የመጀመር

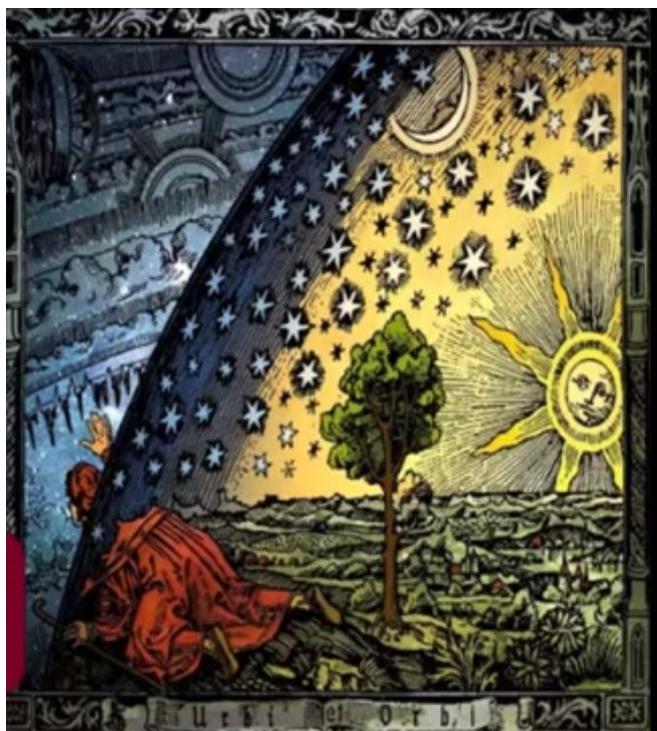
ቍናቁ ተወስኗል የሚከተሉት የመሆኑን የሚያስፈልግ የሚያጠቃል:: ይህው ደንገጧ በዚሁኑ የአርብራለዎች የቀኔር ጥርጋዎች አኅር ወሰጥ ለየ በታው ማኅር በተባለው ስፍራ የተገኘው የሰው ለቻ ቁልት አካል ነው:: ይህ አካል ከሌሎች የሚለያው ከለጥንቱ ለይ በተወስኑ ፍጤና በስራንስሳዊው ጥርጋዎች እንደ ስራንስ አቅማው የሚለያን ፍጤና እንደ ከርቡትናው የህይማኖት አቅማው ደንገጧ ከጥሩት ወጪ በፈት ይኖሩበት ከነበረው ገዢ አንፃር ተስልቶ ወደ 6ሸህ (6000) ፍጤና ዕድሜ ያለው እና የሰት አካል መሆኑ በመሆኑ ነው:: ይህም የሰው ለቻ ቁልት አካል ለሳ ወይም ደንቅነሽ በመባል ቴታውቋለች:: ስለሆነም የአብራሪያው ጥርጋዎች በስራንስሳዊ በሆነ የሰው ለቻ ወይም ፍጤና መኖሪያ እንዲሆነ ያረጋግጣል:: የሰሳን ወይም የድንቅነሽን አልም በምሳሌ 3 ላይ መመራከት ይችላል::

ቻስል 3. የለ-ሳ. ወይም ደንቃነት አծም በአዲስ አበባ መ-ዘመኑ ወሰኑ

የፍትህ አውሃ

በዓለም ሌይ የኤነጂዴት አሠራርና የሚችሉበት በኋላ ዘመን ከጥሩት ውሃ በኋላ ነው፡፡ ዓሁ የኤሌஓም 7ኛ ትውልድ ሰ.ምን አባቱ ፍጤኩ ይግባለ፡፡ ከኤሌ�ም እስከ ዓሁ የጥሩት ውሃ (ማዋ አይነ) ያለው ገዢ 2256 ዓመት ነው፡፡ ማለትም በ3444 ዓ.ም. ሌይ ነው፡፡ ከለይ በተጠቀሰው መረጃ መሰረት ምድር ስትኩል በፈት አዲም ይኖርበት የነበረው መኖሪያው አንዳ ጥና አነበብ እንደሆነ አይተኞል፡፡ ምክንያቱም ገነትን ከሚከበት ውሃዎች አንዳ የሆነው የግብን (የአባይ) ወንበት መነሻ ለከለ ገሽ አባይ እና የባኅ ሁኔታ ሲሆን፤፡ በተጨማሪም ለለው ምክንያት የሚሆነው ድግሞ ይሞኑ በኋላ የግብን (የአባይ) ውሃዎች መነሻ ለማጥናት ወደ አትጥቅም በመጠበቅ ውቅት የኤነጂዴት መቆካፍን ጥና ሌይ ማማኑቸ ነው፡፡ ፍጤኩ ሪሳት ታላላቅ መቆካፍኝን የፋይ ሰ.ምን እነዚህ ንቶው የኤነጂዴት መቆካፍ (አምስት ከፍለው ያለት በግብኩ የተቀፈ) (Book of Enoch in Geiz) 2ኛው የስላምያዊ ፍጤኩ (Slavimich Enoch) 3ኛው የሂብር የኤነጂዴት መቆካፍ (Hebro Enoch in Ibraist) ፩ኛው፡፡ በመጨረሻ ገን ይሞኑ በኋላ አትጥቅም ውስጥ የተገኘውን የኤነጂዴት መቆካፍ ከነገረር ቁስቃም በተ ከርስተኛን ለመከተል፡፡ የኤነጂዴት መቆካፍን በምስል 4 ሌይ መመለከት ይችላል፡፡

ምስል 4. የኤነጂዴት መቆካፍ

የኢትዮ PDF Compressor Free Version ተቋማ አንዳ አሁን እየተጠቀምበት ይለውን
የዘመን እቅዱበር ነው:: ይህም የወጪ የዘመን የዘመን እቅዱበር ስለት የተከተሉ ነው:: ከዚህ ጋዜጣ
ተያይዞ የጨረሻው የዘመን እቅዱበርም አንዳለ ማውቅ ይኖርባል:: የወጪ እቅዱበር 365
ቀናቶችን ስላይ የጨረሻው ደግሞ 254 ቀናቶችን የያዘ ነው:: ከላይ አንድያነው የኢትዮ አንዳ
መዕሰና የተገኘው በግዢነ ስለነበር የሰው የመጀመሪያ መግባር ግዢነ ነበር:: ነገር ግን ይሞላ
በኩስ መዕሰኑን ወደ ሁኔታ ከወሰድው በቻለ ወደ አብራሪዎች በመቀየር ከእንደገና
ከአብራሪዎች ወደ ግዢነ አንድተተረሰው በማሳመሰል የከይናና የኢዋን መግኘን አትጥፊያ
እንዲልሆነች ለማሳየት የምኑናበት አካሂድም ነበር:: በቻለው የመዕሰና ቅድሚ ዝርዝር የሆነው
ይህ ነው:: ተለቁ መዕሰና ቅድሚ መጀመሪያ በግዢነ ተወስና ሲለ መጀመሪያ ወደ አብራሪዎች
ቀጥለውም እንደገና ወደ ግዢነ በመተርካም የመጀመሪያና ባሳሌ ወደፊትው ለመውሰድ
የሚቀኑበት አካሂድ ነው:: እውነታ ግን እውነት ነው::

የየህ ልደች ካም፡ ሲያ እና የፌት ሲሆን ከየሻ የጥሩት ውጤት ውጤት በንለ ከመርከረ ስወጣ የስ ከሚሰሩ፡ ከስለቱ ልደች እና ማሳተቸው እንዲሁም በመርከብ ውሣጥ አበላዋቸው ገባተው ከነበሩት የምድር እንዲቀጥቻቸው እና የሰማይ አሳዋኑቸው ጋር ነው፡፡ መርከረም ከጥሩት ውጤት በንለ ለመጀመሪያ ገዢ ያረፈቸው በእርመን ህገር በእራራት ተራራ ሌይ ነው፡፡ የህ ከመርከብ ስወጣ የሚያሳይ በግብር 5 መመልከት ይችላል፡፡

የእኔ ወደ አመር መርከብ ወሰኑ ይሸቻው ከአበት ከአጥቢ እንዲሳቀች መከከል 7፻ አጥቢ እንዲሳቀት እና ወለያዊ ቁይ ቁብር፣ ቅጂላዳ ገንዘቦ የመስሳሌት እና 13፻ አኝዋቅት በሌሎች ፍላጊ በየትናውም ስፍራ ወይም ማድር በየትናውም ሆኖር አሁን አይገኙም፡፡ የሚገኘት ከአተማኝያ የኩና ከአጥቢ ተቋር ይረዳ ላይ በተቀመጫው የከናዬ መጠኑ 4620 ማትር በሆነው ሌናር ወሰኑ በሚገኘው በፈጸም ይችን (ዶሽን ተራራ) ላይ በታ ነው፡፡ እንደሚታወቁው አተማኝያ ወሰኑ 239 አጥቢ እንዲሳቀት እና 832 የወጪ ነርያዎች አሉ፡፡ ከነዚህም ወሰኑ 31 አጥቢ እንዲሳቀት እና 24 የወጪ ነርያዎች በአተማኝያ ወሰኑ በታ ይገኘለ፡፡ ይህም ማድር ከተከለለ በታ አሁን በዚህ ኮሙን በዚህ ስፍራ በታ መገኘታቸው የእኔ ከጥሩት ወጪ በታለም ተመልሮ እዚህ ስፍራ አካባቢ ይኖር እንደነበር ማሳይ ነው፡፡ ይህ ማለት ገን ከጥሩት ወጪ (ማየ አይነ) በቃላ የህ ለመቆመረኝ ቤቱ መኖር የደመረው በእርመን በሚገኘው የእኔዚት ተራሱት አካባቢ እዚህ ማና አካባቢ እንዳልሆነ መገኘዎን ይኖርበናል፡፡

PDF Compressor Free Version

© 2015 Art Brand Studios

ምስል 5. የኩሉ መርከብ በአራራት ተሸቻ ሌይ ስያርፍ

(አራት ዘመን 8:4) መርከብኬም በሰባተኞች ወር ካውሩም በ17 ቀን በአራራት ተሸሮች ሌይ ተቀመጥቷል፡፡

ይህን እንዲ እግዥኤሌክቴር ክጥሩት ውሃ በኩል ለኩህ አገበኛ የግዢና እንደማያጠኗውም ለኩህ ቅል ጉባኤለታል፡፡ በታላቁ መቆከና ቅዱስ እንዲሁ ይነበሳል፡፡

(አራት ዘመን 9:8-14) እግዥኤሌክቴርም ለኩህ ለልቻች እንዲ በሎ ተናገራል፡፡ እኔም እነዚ ቅል ከፊኑን ከፊኑን በኩል ከሚመጣው ከዘረዘሩ ዝር እቆማለሁ፡፡ ከፊኑን ዝር ለሰት ቅል ከፊው ነፃሰ ለለቻች ሁሉ፤ ከፊኑን ዝር ከመርከብ ለውጭት ለውጭ፤ ለእንዲከተሮ ለምድር እራዋትም ሁሉ፤ ለማንኛውም ለምድር እራዋት ሁሉ ይሆናል፡፡ ቅል ከፊኑንም ለፊኑን እቆማለሁ፤ ሲጋ የለውም ሁሉ የግዢና በጥሩት ውሃ እይጠኑም፤ የምድርንም ለማጥሩት

ዶግመኝ የጥሩት ቀን የወጪ አለ:: በእኔና በእናንተ መከከል ከፍንተም ጽሑፍ በስራው ነኝ ሁሉ መከከል ለዘላለም የማድርጎው የቃል ከ.፭ን ምልክት ይህ ነው:: ቅስቱን በደመና እድርጂኩልሁ:: የቃል ከ.፭ን.፭ ምልክት በእኔና በምድር መከከል ይሆናል:: በምድር ለይ ድመናን በጠረድሮ ቤት ቅስቱና በደመናው ተታደሰች::

በዚህም የሚከተሉት የእግዥ.አብደር ሁንጻ የሚቀመጥ አ.ት.የአዲቶ ስለዘግበትና ሆነ
በአድራሻው ተዋሃል በተከርስቱታን ይህን ለዓሳ ቅል የተገበረትን የእግዥ.አብደር የቁልከ.ችን
ምልከት እረንጋዹ፡ በጊዜ እና ቀይ እርማ አድርጋው ባንድራዊን ከፍ አድርጋው ያውለበባለ፡፡
በዚህም በተጨማሪ ስለዘግበት የቁልያት አባቶችን ይሞ ከፍለው ሁንጻን ከዚህም ወራ
ጀዴሎች ቅዱባቸው ሌባርነት እንደይኖሩ መጣው ለቀብረት መዘከሪያ አድርጋው ያለበታል፡፡

የኋሻ መርከብ የረሱችው በእራራት ተራሱች ላይ እንደሆነ በታላቁ መዕስና (መዕስና ቅድስት) በጠቅላዋ ሁኔታ ስለማይወጣቸው በዚ ገዢ የተለያየ በአፍት እንዲገኘች በእትጥክቶ ነው ሲለለሙች በአፍቶች ይሞላል እናመን ሁኔታ እንደሆነ ይጠቀማለ:: እራራት ተራሱች የሚባለት ደግሞ በሁሉቸው ሁኔታ ይገኘለ:: የሚልበትም በተፈጥሮ እኩን (Volcanic Eruption) የእሳያኑ የእናገድና አህንፈት ለሁሉት ሲከፈል ተራሱዎች በሁሉቸው አህንፈት ለገኘ ቅልዋል የሚልም አተያየ እለ::

በኢትዮጵያ የሰት የከራራሪት ተራሱች የሚገኘት በደብዳቤ ማኅ ሁኔታ በዚህ በአረንጻ ጥቃጥቅ
በለ ዓን ወሰኑ ከእናደ ለቀት የእግዚ ገዢ በኋላ የሚገኘ እንዲሆም የእካባቢውን ተረይ እና
የጣና ሂይችን ለመመልከት የሚያስችል ለመን በተረዳው ላይ የይጋንዳ ተከለ ሁይማኖት፡፡
በአድያም ማገድ እያሳ የተተከለ የቆዳበት ሥለሁ እና የተራ ከፊነ ፈህረት አበያተ
ከርስቲያናትም ይገኛለ፡፡ መርከበ ያረፈችበት ለባር ተራሱ፣ ማለትም ከከራራሪት ተራሱች
የይጋንዳ ተከለ ሁይማኖት በተ ከርስቲያን የሚገኘበት እንዳ ለመን ለለዕችም በታወች እስከ
እሁን ድረሰ በአትከልት የለመለሙ ተብቃ ሥኩራዕች ዓይነው፡፡ መርከበ ያረፈችው ከይጋንዳ
ተከለ ሁይማኖት በተ ከርስቲያን ጥገና ነው፡፡ የዚህ ፍረምዕችም አትከልት በመትከል በቻ
የሚተካደሩ ዓይነው፡፡ (የነገድር ታሪክ በየደረሰ ገርማ ፊይል)

በኢትዮጵያ የሚገኘው አራራት ተራሱን ለማየት ከተፈለጉ በባህርዳር ከተማ ፌትላዕት 3
ካቶተኛ ተራሱዎች በጥና ሲደቀ ዓይታ መግለጫ ይቻልል:: ወይም በዚህ በከል ማስተኞቸው
ከነር በከል አንድ ሆኖ ከለይ በከል ደሞኑ ተለያይተው ይቻልል:: መርከጃ ያረፈቻለት በታ
ደልፍላ ለሆኔን የመርከጃን ስፋትም መገመት ይቻልል:: አራራት ተራሱ 150 ማትር ሆነዎት
አንባ ለተጠሪው ያስፈልጋል:: ምክንያቱም መጽሐፍ ቅጽሰ ስለ ሲመር አዋጅ የሚነጣን
ይህንን ነው::

ለለው ከእራራት ተራጋኑ ወር ተያያዥነት ያለው መርከሳ ያረዳችበትና ዓዲ ወይን የተከለበት
ተራራ ነው:: በእርመን የሚገኘው የእራራት ተራራ ሆነዎች 5165 ማትር ሌሎን ከዓላም
በከናዬው በ27ኛ ይረዳ ገዢ ይገኘል::

ከለይ ከቀበት ሂሳብ ይሰጣል፡ ተንተነዷው ውሃጥ የኩስ መርከብ ሁመር ያረፈችው አርመን
ቦማግኝው በአራራት ተራራ መሆኑን የሚያረጋግጣው ይግሞ 1) የጥሩት ውሃጥ ከምድር ከፍ
በለም ስለነበር የውሃ ፍሰቱ ከከፍተኛ የምድር ወገን አካባቢ (በሀይል-ማና) ወደ ነቅተኛው
ሰማኝዋ ወልጻ (አርመን-አራራት) አካባቢ ሌሎንን እንዲማችል በመገኘነበ):: 2) የምድር ከጥሩት
ውሃ በፊት አንድ ወጥ ያልተከፈለች እንዲነበረች የሚታወቁ በመሆኑ 3) ቅጥሎ በማቀርብት
ዘርዝር የታረክ ሂደቶች መካከል በማድረግ ከኩስ ይምር የተለያየ ነገዴች የተንቀሳቀስኝው
በታወች፡ የከተማው የቅጥል እና ባይደረግም ማምር ዓቃዎች፡ አጠቃላይ የአርመን ህንጻን
ገዢ በከፍታ 2. መመልከት ይችላል::

የምድር የተከፈለችው የኩስ ወደፊት በዘርዝር በምናየውና በመስከና ቅጥል እንዲተቀመጧው
በነገድ የቅጥን ባይ ሌሎንን ይችላል::

(አራት ዘመኑ 10:25) ለእበርም ለደቻ ሁሉት ለደቻ ተወስኗለት፤ የአንድኝው ሲም ፊልቻ
ነው፤ የምድር በዘመኑ ተከፍለለችና፤ የወንድመጥም ሲም የቅጥን ነው::

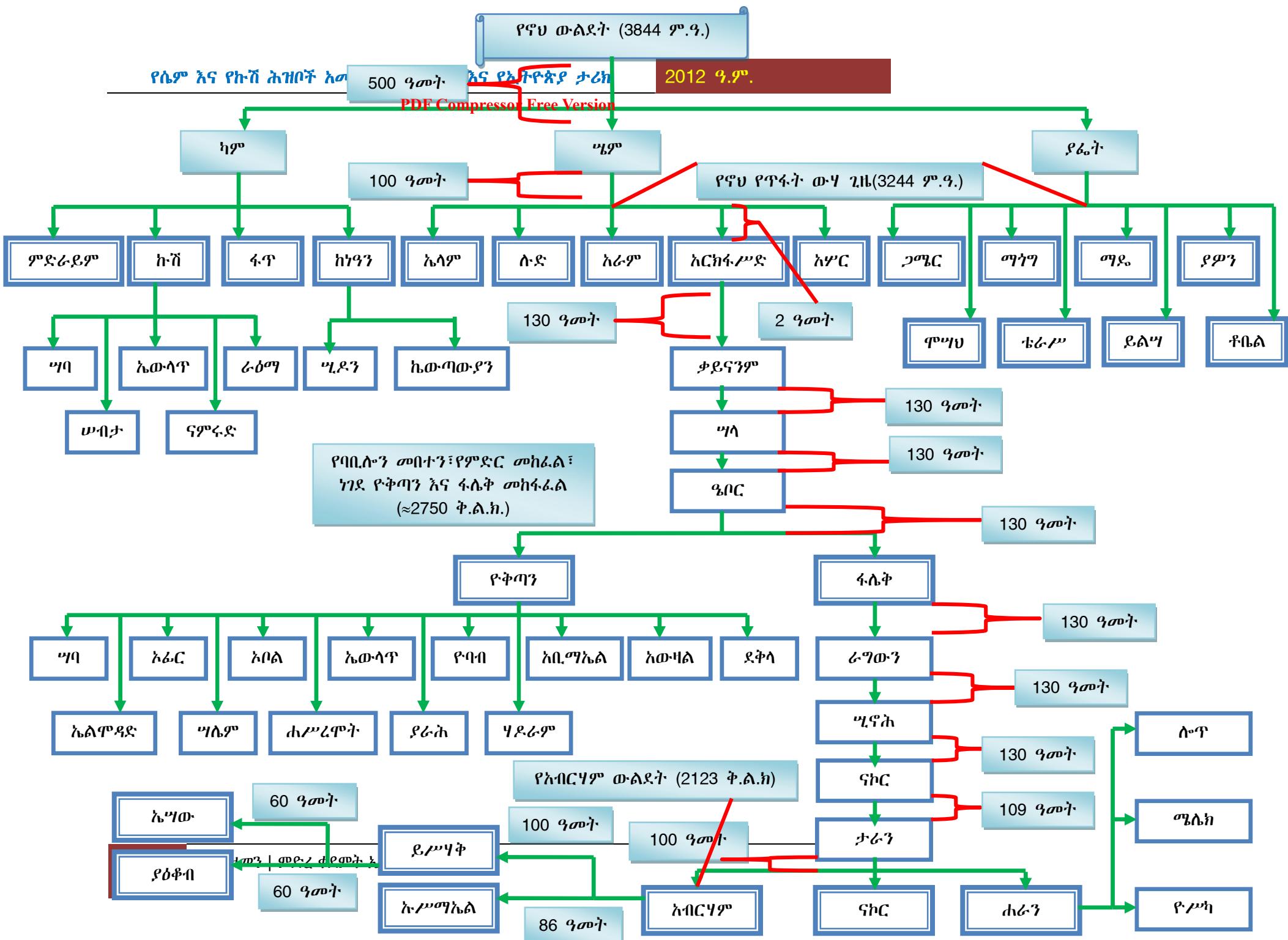

ԿԱՌ 2. ՔԻ-ՔՐԵՑ ՄԱԿԱՐԱԳ ՀՈՎՔԻ ՂԵՐ

የኩስ PDF Compressor Free Version መሰረት

የኢት በአራራት ተራራ ክረዳ በንግድ ለቻቻ ተዋልዎች የየራሳቸውን ነገድ እያያዘ በተለያየ ስናር
መኖር ይመሩ:: የኢት ካጥሩት ወጪ በዚት 600 ዓመት ካጥሩት ወጪ በንግድም 350 ዓመት
ነጋድል:: ካጥሩት ወጪ በንግድ በ2ኛ ዓመት የዚከ ለይ ለም አርከኑስኝን ወልዶል:: በአጠቃላይ
የዚከ የዘር ሆኖ እና የጥቅምቸው ኮሙን በቶርሬት 1 እና በሠንጠረዥ 1 በተከታታይ
መመልከት ይችላል::

ቍርት 1. የኋሽ የዘር አረገ

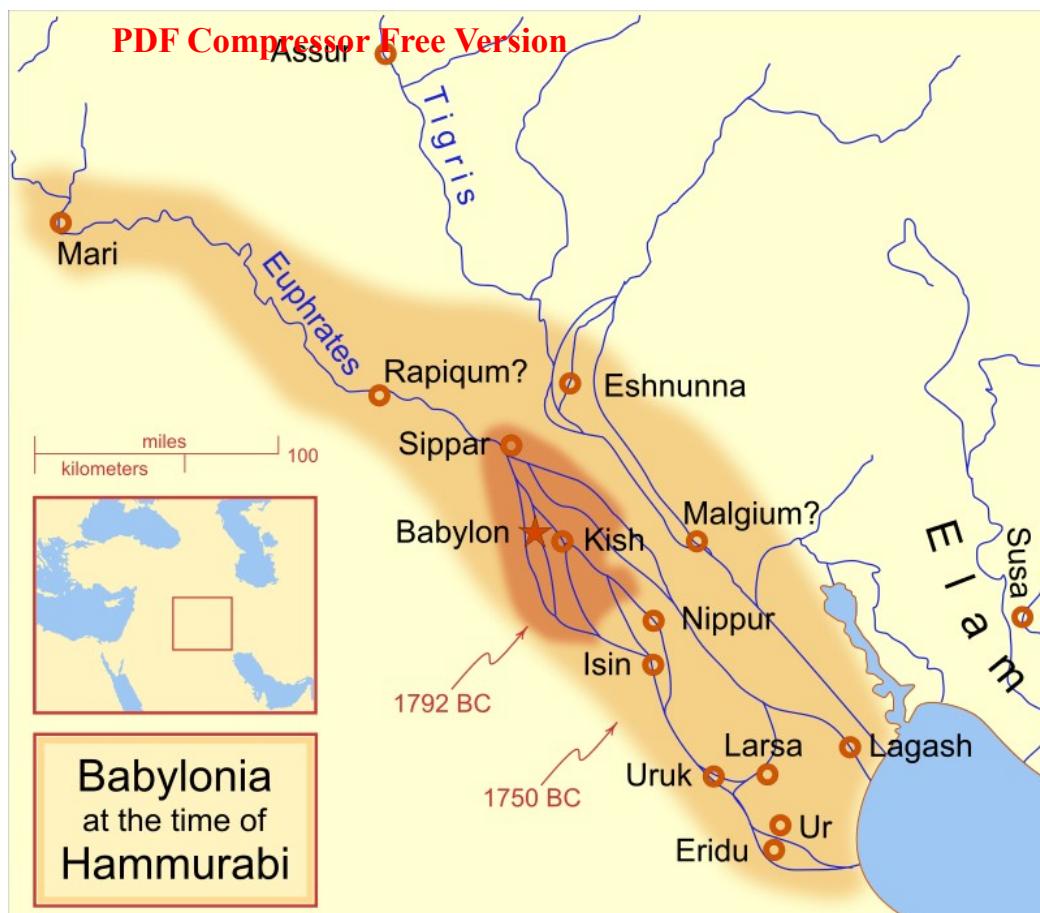

መንጠረዥ 1. ከናሽ እስከ አያዝ ክርክቶ መውለድ የነበሩ ትወልደች እና የናገዣች ይመን

አሁንም ከመጀከና ቁጥሮች ወሰኑ ስጋዣ ከባቢለን መብትን በፈትኩ እና ከየከ የጥሩት ወታ
በረሳ የምድር (የሰው) ቅንቃ እንደ እንደነበር ያነጣረኝል፡፡ ቁጥሎም የኩስ ነር ቁስ ቁስ
እያተዋለኝ መብትኩና የተለያየ ነገሮች እያመሠራቱ የተለያየ የምድር በታወች ሌይ መስራር
ቂመኑ፡፡ ከዚህ ቁጥሎ እንዲያኖርው ወና ወና የተባለትኩን የተወስኑ የኩስ ነር ነገሮች
ደረኔባቸውን በታወች እናደሰን፡፡

ከላይ በቃርት 1 እንዳያነው ፍምሩና የከሳሽ ለሆነ ስምን በመስቀል ቅዱስ ወሰጥ ደግሞ የእርስ
ነገድ በበባለሁን፣ በአራሻ፣ አርብ፣ እና ካልኝ ላይ እንደሰራሩ ይካኑኝል፡፡ በበለሁን
የተመሳተቸው በ3200 ቁ.ል.ክ. ነው፡፡ የባቢለሁን ከተማ በታ በምስል 6 ሁ እና ለ፡ በምስል 4
እንዲሆም በክርታ 1:2፡ 3 ሁ እና ለ ላይ በተከታታይ መመልከት ይችላል፡፡

v.

አ.

ከርታ 3. ሆና ለ በበለን እና በአካባቢው ያለ ከተዋቸ

ከለው በጀት ነ 1 እንዳያነው ጥምድራይም የካም ልጅ ለሆነ በመስቀል ቅድስ ወሰኑ ደግሞ የልደቅ ነገዱ ማለትም የከሰለ-ყምን እና የቀኔቶረምን ነገዱ በፍልሰጣም ላይ እንደሰራፈ ይገኘረኝል፡፡ የፍልሰጣም ነገዱ (የከሰለ-ყምን እና የቀኔቶረምን ነገዱ) ያረጋብት የበታ አቀማመጥ በከርታ 1፡ 4 እና 5 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

(አራት ዘዴጥረት 10:13-14) ጥምድራይም ለአዲምን፡ በናማምን፡ ለሁዕምን፡ ካናታለምን፡ ሂትናሰለምን፡ ከእነርሰ የፍልሰጣም ለወቅ የወጪ-በቻውን ከሰለ-ყምን፡ ቁጥቶረምንም ወለድ፡፡

አሁንም በጀት ነ 1 እንዳያነው ከነገን የካም ልጅ ለሆነ በመስቀል ቅድስ ወሰኑ ደግሞ ከባለለን መበትን በፈት ከሰይን እንሰቶ ወደ ቤሬ በከል ለል እስከ ማዘረዘሩ ስፋረው እንደነበር ይገኘረኝል፡፡ የሰይን፡ የጋብ እና ቤሬ የበታ አቀማመጥ በከርታ 1 እና 4 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

(እሱት፡ **PDF Compressor Free Version** 10.15.19) ከነጋግጧው የበትር ልቃን ስራንን ከመያዣያንም፣ አያጻልውያንም፣ ቦርሳለውያንም፣ እቅዴውያንም፣ በፍትህዴንም፣ ሌኑም፣ አፈጻጸምንም፣ ለማረዣንም፣ እማትንም ወላደ፡፡ ከዚህም በኋላ የከነናን ነገድ ተበተለ፡፡ የከናዣያንም ወሰን ከሰራሽን አንቀጽ ወደ ቤት በተፈላጊ ሌላ እስከ ማረጋገጫ ነው፡፡ ወደ ለይምና ገምሩ፡ ወደ አዲማና ወደ ለቦይም በተፈላጊ ሌላ እስከ ገብ ዝረሰኑ ነው፡፡

PDF Compressor Free Version

ክፍል 4. የሰ.ቃን፡ የጂዢ፡ ገዢ እና በአካባቢው የለ ክተማዎች አቀማሚዎች

PDF Compressor Free Version ከዚህ የሰጠውን ስም በመስቀል ተከሳሽ ይችላል::

(እርት በፍጥረት 10:11-12) እምርያ ከዚያች አገር ወጣ፤ ነዋሪ፤ የረሱት ከተማ ፈሳሽን፤ በነዋሪ በከላሸ መከከልም ፍሰንን ለራ፤ እርዳም ታለቂቂ ከተማ ፍሰ፡፡

በዚህን 1 እንዲያስቀር አርክናሳድ የሰጠው ለቻ ስ.ምን የነገረ የቅጣን የዘር ተረጋግጧል፡ የሚመዘገብ ሆኖ በመስከተኝ ቅደስት ውስጥ በባቢለሁን መብትን ወቅት አካባቢ የዕርስ ነገሮች ከማሽ ወደ ስፏር እስከ ምስራቅ ተራራ መስራራቸውን ይጋኘናል፡፡ ለገር ገን በነገረ የቅጣን ገዢ ምድር ተከራፍለ ስለነበር ነገሮችው ተብሎታዊ ነበር፡፡ ለተሟላ ነው ስሙ የቅጣን የተባለው፡፡ የባቢለሁን መብትንም የሆነው በዘሱ ወቅት አካባቢ ነበር፡፡ በዚ ገዢ በዕስከኝ ቅደስት ውስጥ የምስራቅ ተራራ የሚለው እስራኬል ሁሉ አያየትናለም ከተማ የሚገኘው የደብረ ተቦር ተራራ ነው፡፡ የሰኔር እና የእስራኬል የበታ አቀማመጥ በከርታ 1 መመልከት ይችላል፡፡

(አራት በኋጥረት 10:26-30) የቆጣንም እልተወደደን፣ ማለፊንም፣ ተስረዋሚትንም፣ ያረሰንም፣ ህዳሪንም፣ አውሃልንም፣ ይቀላንም፣ የባልንም፣ አበማካልንም፣ ስባንም፣ አፈርንም፣ እውለጥንም፣ የባብንም ወለድ፣ እነዚህ ሁሉ የየቆጣን ለይቶ ፍቃው:: ሆኖም ተመሳሳይ ከሚለ እንስቶ ወደ ስፋር ሲል እስከ ምስራቅ ተሸሱ ይረስ ነው::

Ահա Փառք, Քեզ և ուժ քայլ է Տիգունի կողմէ: Քայլ է Տիգունի կողմէ: Ահա Փառք, Քեզ և ուժ քայլ է Տիգունի կողմէ:

በተመሳሳይ የያኝነት ለይቶ ነገሮች የወጣ-ት የጋጌዎች፣ የማትግ፣ የማደው፣ የያዋን፣ ቅበል፣ የሞሳስ እና የቴራሰ ነገሮች፣ የያዋን ለይቶ የወጣ-ት የእልሳ፣ የተርሰለሁ፣ የከተም እና የድጋፍና ነገሮች በእርመን እና በፁርከ ማዘት ወሰኖ ያረጋግጣት ስጋጌዎችን ሥርጾ 5 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

ከርታ 5. የሰዕም የልደቅ ነገሮች፡ የፍጥጂና፡ ነገሮች፡ የቀጣቶራም እና የነፃታለም ነገሮች እንዲሁም የሚከመው ማረጋገጫ

ለለው ታሪ የነገድ የቀጣን ዘር ሌላምን በመዕስኩ ቅዱስ ወሰኑ ከባቢሎን መብትን በፊት ወደ ክርን ማረጋገጫ እንዲነበር ይስራዳኝል፡፡ የአብራምን በጀለም አብርሃም የተባለው የሚሰሩም ስም ሆኖ ሆኖ በጀለም ስራ የተባለቸው እንዲሁም የዕቀበቱ የስራ አገልግሎት የነበረቸው ግብጽዋቱ አርር የዘመን ተረጋግጧት ተረጋግጧት 2. መመልከት ይችላል፡፡

(አራት ዘዴጥልት 11:31) ታራም ለቻን አብራምንና የልደቅ ለቻን የቀራንን ለቻ ሌጥን፡ የልደቅንም የአብራምን ማሳት ሙራቱን ለቻን ወሰኑ፣ ከእርስዎም ዘር ወደ ከነገን ሙድር ይሂሳል ከዚያ ከከለውድያን ወርሱ ወመ፡ ወደ ክርንም መመ፡ ከዘመኝ ተቀመጥ፡፡ የካራንን የበታ አቀማመጥ በከርታ 1 መመልከት ይችላል፡፡

ለለው እግዢስኩስ ሌአብርሃም ከአባይ (ግብጽ) ወንበት እና እና ወንበት ወንበት ወንበት ለዘመኝ እንዲሁም ማጥቃቻል፡፡ የአባይ (ግብጽ) ወንበት እና የእና ወንበት ወንበት በከርታ 1 እና 5 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

(ከረት፡ ወርቃቤት፡ 15፣18) በዚህ ቀን ንግድ አስተዳደር ስነዎች እንዲሆን በለው ቀል ከፊት አይደገም፡፡
ከገበዕ ወንበኩ ፌዴራል እስከ ተፈላጊ ወንበኩ እስከ እናደትነት ወንበኩ ይረዳ ይህንን ምድር ለዘርፍ
መጥቃሚያ::

ወደ ኢትዮጵያ የገበዕ የከናወ/የከናወ እና የሰንጻ/የየቅጣን ነገሮች መካከታቸው ከዚህ ከላይ
ከተገለዕት በታወች ሲሆን በሚቀጥለው በስሩት እና በዘርፍ የምንመለከተው ይሁናል::

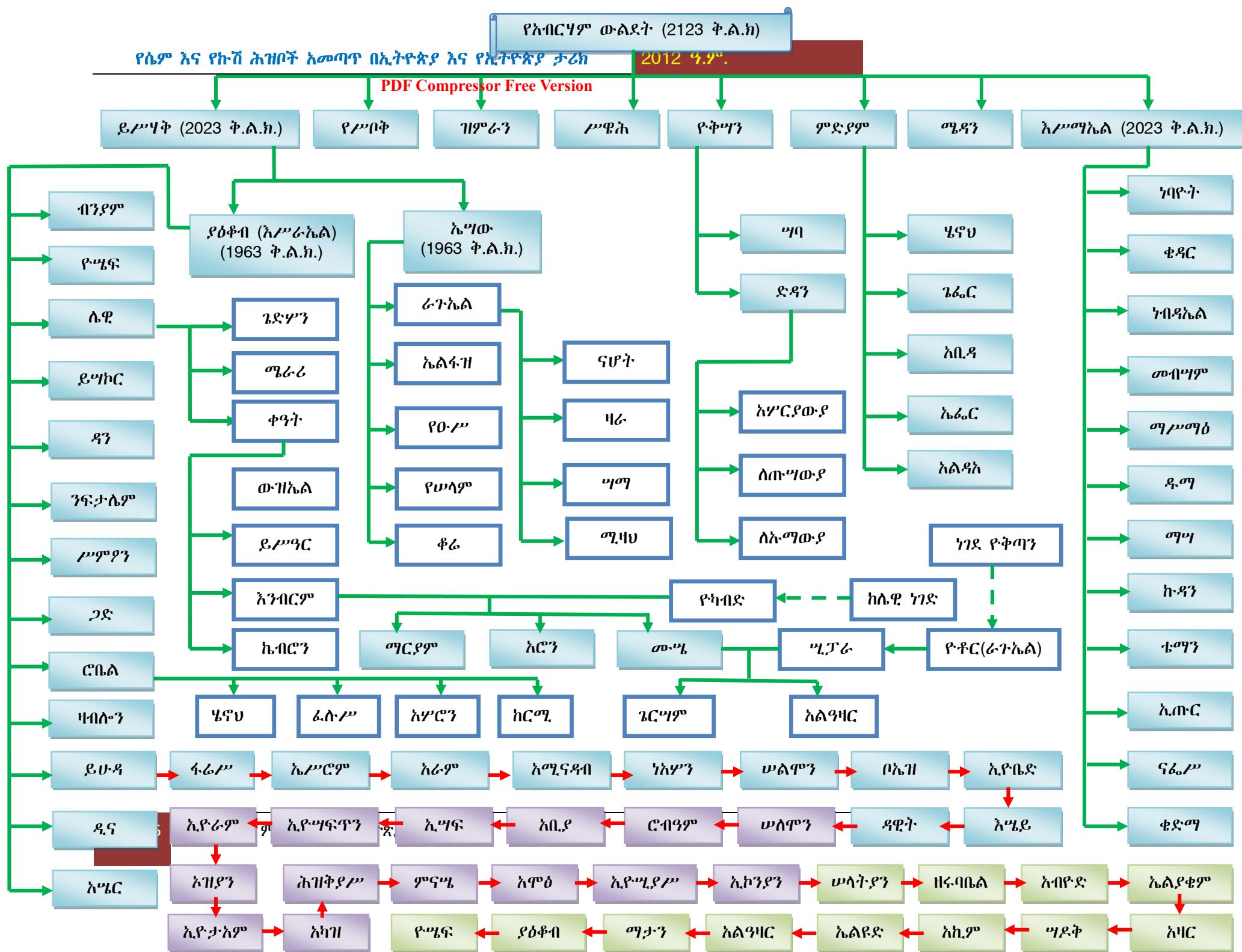
ክፍል 2. የኢትዮጵያ የዘርፍ ማረጋገጫ

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ወ.ልደት. (2123 ቀ.ፌ.ካ.)

የኢትዮ እና የነጻ አካላች አመጣጥ በኢትዮጵያ እና የኢትዮጵያ ታሪክ 2012 ዓ.ም.

2012 9.9°

PDF Compressor Free Version

የሚለ PDF Compressor Free Version

እንደ ጥቅል ካሆነ የምድር ስምም ወይም ነገዴች የተበተነት ከፍሰ የጥሩት ውጤት ውጤት (ማየ አይሁ) በታላ ሆኖ ከባቢሎን መብትን በታላ የመጣ ነው:: ከዚ በፊት ገን የምድር ቅንቁ ሁሉ አንዳ እንደነበር ተሳፋ መಥከና ቅጽኩ ይኅኔናል::

(አራት ዘዴጥረት 11:1-9) መድርግም ሁሉ በአንዳ ቅንቁና ጉባኤር ነበረች:: ከምስራቅ ተነስተው በሆቴ ገዢ በሰነድር ምድር እንደ ማቀ አገኘ:: በዘመኑ ተቀመጧ:: እርስ በእርሻቸውም ነ መብ እንሰራ:: በእሳት እንተከሰው ተባበለ:: መብም እንደ ድንጋጌ ሆነዎችው የምድርግም ጉባኤ እንደ ምቁ ሆነዎችው:: እንዲሆም:: ነ ለእኔ ከተማና ሲሆ ወደ ለማይ የሚደርሱ ገንበ እንሰራ:: በምድርግም ለይ ስጋጌንም ለማሽንን እናሰጠራው አለ:: እግዢ.እብዕርግም የአዲም ለቻቻ የሰራት ከተማና ለማየት ወረዳ:: እግዢ.እብዕርግም አለ:: እነሆ እናርስ እንደ ወገን ፍቃው:: ለሁለም እንደ ቅንቁ አገኘው:: ይህም ለማቅረብ ይመሩ:: እሁንም ያሰቦትን ሁሉ ለመሰራት አይከለከለም:: ነ እንወረድ እንደ የአንዳን ነገር እንዲይሰማው ቅንቁቸውን በዘመኑ እንደባለቁው:: እግዢ.እብዕርግም ከዘመኑ በምድር ሁሉ ለይ በተናቸው:: ከተማይቻንም መሥራት ተው:: ስለዚህም ለማቂ ባቢልን ተባለ:: እግዢ.እብዕር በዘመኑ የምድርን ቅንቁ ሁሉ ይባልቁል:: ከዘመኑ እግዢ.እብዕር በምድር ሁሉ ለይ እናርስን በትናቸውናል::

በባቢሎን መሰተኞ በታላ የኩስ ነገዴች ገንበ በስፈ ሂይ በእግዢ.እብዕር የተበተነት በ2750 ቁ.ል.ክ. ጉዳማ ነው:: የባቢሎንን ገንበ በምስል 6 ሁ እና ለ እንዲሆም በምስል 7 መመሌከት ይችላል::

ከባቢሎን መብትን በታላ የኩስ ዘር ነገዴች እያንዳካይቸው በተለይም የሰም ነገዴች ወደ እስዬ ምድር እየተሰኞኝ ለሆኑ የያሳት ነገዴች ድግሞ ወደ አውጭ ምድር እየተሰኞኝ ለሆኑ ተስተዋል:: በተመሳሳይ የኩስ ነገዴች ድግሞ ወደ አፍሪካ ምድር እየተሰኞኝ ሂደዋል::

ወደ እትዮጵያ ምድር የገበት ቁልጥ የኩስ እና የሰም ነገዴች ስለሆነ ታካሄቻችን የሆነቱ ነገዴች አመራር ለይ በቁልጥ ተከተል የመፈጸሙቸውን ስፋራዎች ወይም ከተሞች ከነዋፈፈበት የገበት ቁልጥ ተከተል በሚቀጥለው በዝርዝር ለማየት እንደሚከራከሩ::

v.

n.

ጂዢ 6. ሆኖ እና ለ የበቢለን ጥንብ

PDF Compressor Free Version

ምስል 7. የበረለሁን ግንባ ፍርድኬሽን

የጥቃት ወርቅ የሰነድ ቅመንታዊ የሸጻች

የአ፡ ከናይ ለደቻ አንዳ የሆነው ካም፡ የካም ለደቻ የሆነት ችልጋፈያም፡ ከ-ሽ፡ ፪.ጥ፡ ከንግድ፡ የከ-ሽ ለደቻ የሆነት ስባ፡ ማብታሁ፡ ፍምሩድ፡ እውለጥ፡ ልርማ፡ የምድራይ
ለደቻ የሆነት ሌላምን፡ በፍማምን፡ ለሀበሻምን፡ ነቅታለምን፡ ከስለሂምን፡ ቁጥቶምን፡ የካም ለደቻ የሆነት ሌላን፡ ከውጭውያን አንዳሆም ከለይ የተዘረዘሩት የተወስነት የልቀ
ለደቻው ወደ 90 ዓመት ያህል አሁን እስያ ተብሎ በሚጠራው አሁን በተለይም በከንግድ፡
በፍልሰጣም፡ በታካ፡ በስራን፡ በአራቱ፡ በእርከድ፡ በበሌኩ፡ በከራይ፡ በንራር ወዘተ... ከናይ
በጀለ የአ፡ ካም ከልቀም መሆል ከንግድን እው ሌላንና ጽሑ ሌይ ታ-ጥ፡ ፪.ጥ፡ ችልጋፈያም
የተወስነትን ለደቻን ማስተዋሙ ከስለሂምን እና ቁጥቶምን አንዳሆም ነቅታለምን እው-
ፍልሰጣም አካባቢ ታ-ጥ ከለለው፡ ለደቻ ከለፈምን፡ ከዚህምን እና ከለሁበያን ጽር በሙያን፡
ከ-ሽ ፍምሩድን እው በለለው ታ-ጥ ከለለው፡ ለደቻ ከለለው፡ ማብታሁ፡ እውለጥ እና ልማ ጽር
ቦሙያን ወደ ጽበሰ አቀነ፡፡

ገብረ ከለም በተጠቀሰት ከሳሰቢያ አሁን ወደ እነዚ አገር በመጠኑት የካም ነገሮች በ3150
ቁ.ል.ከ. ገዢማ አካባቢ. ለትመዋራት ቅለስቶች:: የግብረ ለለጀው ስሜ የሚርሱ ይበላል:: ከነሆም
በተጨማሪ ክምት (Kemet) ተብል ነበር:: ክምት ማለት የጥቅርቸት የሚኖር ማለት ነው:: ዓዲም
ከልደቻቸቱ እና ከነሰ ለደቻቸቱ ወደ ፍብዕስ ለመጣ የ694 ዓመት ዕድሜ ነበረው:: ለለምኬም በዘህ
ወቂት የሰምም ሆነ የካም ዕድሜ 194 ዓመት ነበር:: ከነሆ በኋላ ዓዲ ወደ ፍብዕስ ከመጠኑት
በተሠረ ወር ለ150 ዓመት እየተዋለፈ. ነገሮችውን እያወለ በዘህ በግብረ ከቆየ በኋላ ዓዲ::
ከኋዲ የሰ ለደቻቸቱ (የካም ለደቻቸቱ) የሚኑት ከሽ እና ቁጥር ከከሽ ለደቻቸቱ የተወስኑት ስባ እና
መብታ የእባይን ወንበ (Blue Nile) ተከተሉው ወደ ታንተ የዓይታዊያ የሚኖር ወይም የነበረ
የሚኖር በአሁን ሁኔታ መነሻ ወደሆነቸው ተንደር አይከል እቅንተዋል:: ነገር ግን አሁን
የሚገኘው የሰውን ማዘት ተንደርን አያጠቃልዎ:: የትንደር አይከላም በኋላ ከዚሁ በመጠኑ
የካም ነገሮች የሚኑት የሰውን ነገሮች በመዋሩት የሂቦኝ የሚኖር ወይም የእበሳለያ የሚኖር
ወይም የእትታዊያ የሚኖር ወር ተጠቃላ እስከአሁን ዘመን ያረጋገጧ ተገኘለች:: ይህንንም
በማቀጥልቸት በትክክለኛ እና በገዢነት የሚገኘው ተገኘለች::

ገብያው ካ3150 ቀ.ል.ከ. ይምር (3150 BC) የተለያየ ለረዥ መንግስት አያመራርታች አሁን
ደረሰንበት በኋላ እና የእድገት ደረጃ ድረሰ ለመደረሰ ቅጂለች፡፡ በዋናነት ግብዕን ያስፈልጉት አካው-
ቀርተው የነበሩ የካም፡ የካም ለቻ የሆነው የጥምድራይም፡ የከናሽ ለቻች የሆነት የኬውላጥ እና
የራዳማ ነገዴች ሲሆን ካዚያም በመቀበል የተለያየ ለርዥ መንግስቶችን መሰርተው የተለያየ
መንግስታት ሲያስተካድርሱት ቁጥጥል፡፡ የቀዳምት ግብዕት ካህንራቸው ወጪ ካብደ፡
ለጥረሰ፡ ለሳኔ፡ ለረዳም፡ እስራኑለሁት እና ፍልሰጣም፡ ድረሰ በመሆኑ ለገዘና ሲያስተባሩ
ነበር፡፡ ካታች በመንጠረሻ 2 በተለያየ ወቅት በግብዕ ተመሥርተው የነበሩ የተለያየ ለርዥ

መንግስት ስምበት: ፳፻፲፭ PDF Compressor Free Version
 (pharaoh) የሚለው ቅል የመጠው ጥርግ (per-aa) ካማላው ስ.ሆን ፍቃውም ቅል ቤት (the Great House) የሚል ነው:: የታለቅ ቤት መንግስት ጥንት እንዲማለት ነው:: ይህም ቅል በግብዢ ጥንትም አገባብ ወሰኑ መነገር የጀመራው በጥንት ፍቃውም ቅል ቤት (Thutmose III) (1479—1425 ቴ.አ.ከ. (BC)) ጉዘ ነው::

የግብዢ ሚርመጥ መንግስቶች

(3150 BC – 1953 CE/GC - አሁን አሳካለንበት ሁኔታ)

የቀድሞ የግብዢ ቤት/Prehistoric Egypt	ከ3150 ቴ.አ.ከ. በፊት /pre-3150 BC
የቀድሞት የግብዢ አመን (Ancient Egypt)	
ቀድሞት ስርዱ መንግስት (Early Dynastic Period)	3150–2686 BC
ቀድሞት ወዝት (Old Kingdom)	2686–2181 BC
1ኛ መካከለኛ አመን (1st Intermediate Period)	2181–2055 BC
መካከለኛ የግብዢ አመን (Middle Kingdom)	2055–1650 BC
2ኛ መካከለኛ አመን (2nd Intermediate Period)	1650–1550 BC
አዲስ ወዝት (New Kingdom)	1550–1069 BC
3ኛ መካከለኛ አመን (3rd Intermediate Period)	1069–664 BC
የእለታዊ አመን (Late Period)	664–332 BC
የግብዢ-Ծምን-የብዢ አመን/Greco-Roman Egypt	
የአርገድ እና ተቶለማትና ስርዱ መንግስት (Argead and Ptolemaic dynasties)	332–30 BC
የՀռոμեያና እና የበላንታይና ወብዢ (Roman and Byzantine Egypt)	30 BC–641 AD
የሳሳኒያና ወብዢ ሪሳንያን ምንበድ (Sasanian Egypt)	619–629
መካከለኛ የግብዢ አመን/Medieval Egypt	
የራሻ-ክን ወብዢ/Rashidun Egypt	641–661
የአምරና ወብዢ/Umayyad Egypt	661–750
የአብሳድ ወብዢ/Abbasid Egypt	750–935
የቱሉኒድ ወብዢ/Tulunid dynasty	868–905
የኢክ්ෂਹਿਦ ስርዱ መንግስት/Ikhshidid dynasty	935–969
የ法提ਮیድ ስርዱ መንግስት/Fatimid dynasty	969–1171
የአਬුድ ስርዱ መንግስት/Ayyubid dynasty	1171–1250
የማምሌክ ስርዱ መንግስት/Mamluk dynasties	1250–1517
የቀድሞት የሕመናዊ ወብዢ አመን/Early modern Egypt	
የኦመናዊ ወብዢ/Ottoman Egypt	1517–1867

PDF Compressor Free Version	1798–1801
የፈንደራል ማነት/French occupation የመጀመሪያ አሉ. ስርዱ መንግስት/Muhammad Ali dynasty	1805–1953
የቀዳናት ጥብቅ/Khedivate of Egypt	1867–1914
የደረሰው የዚመኖች ጥብቅ አሁን/Late Modern Egypt	
የበጀት ማነት/British occupation	1882–1922
የግብር ሰላማዊት/Sultanate of Egypt	1914–1922
የግብር ማነት/Kingdom of Egypt	1922–1953
የፖ.ስታ.ካርድ ማነት/Republic	1953–present
የግብር መግለጫ በር/Egypt portal	

መንጠረዥ 2. የግብር ለሆነ መንግስታቶች

ለጥርኑ (Leprohon) እንደገኘው ጥብቅ የጥንት ስሜ ከምት (Kemet) ይባላል:: ከምት ማለት የጥቅር ምድር ማለት ነው:: የጥንቃዋጅ ጥብቅ ሁሉት ማተሻ የነበረት ሲሆን እንደኛው ለይቶው ጥብቅ እንዲሆም ለለኝው የታችኝው ጥብቅ በመባል ይቻወቻል:: የነበረው ማተሻ ቅና ከተማ መኖረሰቷው በቅድም ተከተል እያንዳንዶችው ተብሎ እና መሞራለ ይባላል:: የመሞራለን ከተማ ከመሠረታት ቅድምት መራምች እንዲ እራ-ሆር (Iry-Hor) ነው:: ለማንኛውም እነበረው ሁሉት ማተሻ እና በው-ሳጣው የሚገኘትን ከተማች እንዲሆም በአሁኑ ወቅት የተለያየ የተረስት መኖራዊ የሆነትን ጥንቃዊ ታሪክዎች በታምቀት በከርታ 1 እና 6 ላይ መመልከት ይታላል::

ክርታ 6. በግብረ የተሰበ፡ የመምራሽ እና በአካባቢዎች ያለ ከተማዎች የበታ አቀማመጥ

የቀዳማዊ የዕለታዊ መንግስት አመራር (Early Dynastic Period) (3150-2613 ቲ.ል.እ. (BCE)) ወይም የአጀንዳቸው አመራን

በግብረ በቀዳማዊ ስርዱ መንግስት (Early Dynastic) ጊዜ ለመጀመሪያ የነገሮች ጽጌስ ተሰጥቶ የሚከተሉ ነው እና የዕለታዊ መንግስት አመራር (Narmer) ይባላል:: ጽጌስ ተሰጥቶ የሚከተሉ ነው እና የዕለታዊ መንግስት አመራር (Menes) በታችቸው የግብረ ተሰጥቶ የሚከተሉ ነው:: በጥንት የግብረ በቅድመ የሚከተሉ ነው እና የዕለታዊ መንግስት አመራር (Early Dynastic Period) (3150-2613 ቀ.ል.እ. (BCE)) ወይም የአጀንዳቸው አመራን ተብሎ ይጠናል::

የቀዳማዊ የግብረ አመራን (Old Kingdom) (2650—2150 ቀ.ል.እ. (B.C.))

ከ3ኛው-6ኛው ያለው ስርዱ መንግስት የቀዳማዊ የግብረ አመራን (Old Kingdom) (2650—2150 ቀ.ል.እ. (B.C.)) በመባል ይወቻል:: በነዚህም ስርዱ መንግስት ጊዜ የተፈማሚ እስራር ጥቦብ ስልቶ የታየበት ወቅት ነበር:: ገዢ (ትልቅ ተፈማሚ) የተዋራውም በዘመኑ ወቅት ነው::

በቀዳማዊ የግብረ መንግስት በ3ኛው ስርዱ መንግስት ወሰኑ የነገሳው ጽጌስ ተሰጥቶ (Djoser) (2630 ቀ.ል.እ. (B.C.)) ይባላል:: ይህም ጽጌስ በወቅቱ የነበረውን አርከቴክት አ.ም.ሮተብ (Imhotep) በማንጫር በታችቸው የግብረ መንግስት ከመምራሽ ከተማ አጠገብ በማግኘው በስኩራ የመጀመሪያውን ተፈማሚ ለሆነ ተሳታፊ:: የቀዳማዊ የግብረ መንግስት (Old Kingdom) ስኖ በከርታ ተስፋ ስለመስጠት እንቂለለን:: በ3ኛው እና በ4ኛው ስርዱ መንግስት ወሰኑ ጽጌስ የለበትና የተሰጠውን ማረታታዎች በቅርቡ ማረታታዎች ተስፋ ነበር::

የመጀመሪያ የመካከለኛው አመራን (First Intermediate Period) (2150—2030 ቀ.ል.እ. (B.C.))

በግብረ ከ7ኛው-10ኛው እንዲሁም በተወስኑው የ11ኛው ስርዱ መንግስት (2150—2030 ቀ.ል.እ. (B.C.)) የመጀመሪያ የመካከለኛው አመራን (First Intermediate Period) በመባል ይችወቻል:: በነዚህም ጊዜ የግብረ ማዳከለዋ እስተዳደር እየተደከሙ የመጣበት እና የተለያዩ የከልል እስተዳደርቶ እየተበረከቱ የመጠበት ወቅት ነበር::

በግብረ የመጀመሪያ የመካከለኛው አመራን (First Intermediate Period) በ9ኛው እና 10ኛው ስርዱ መንግስት ወሰኑ በመምራሽ እና በተብበስ መካከል በሬት-ነስ-ት (Het-Nesut) ስራ

ሰ.መ.ተ.ዋጋና የነፃፈ ተ. 32.ወን. 44.፭ ከራክለ.የ.ፖ.ሪ.ስ.ስ (Heracleopolis) (2160—2025 ቤ.አ.ከ. (BC)) ንብረ::

Բարիկադաքան թագավորություն (Middle Kingdom) (2030—1640 Ք.Ա.հ. (B.C))

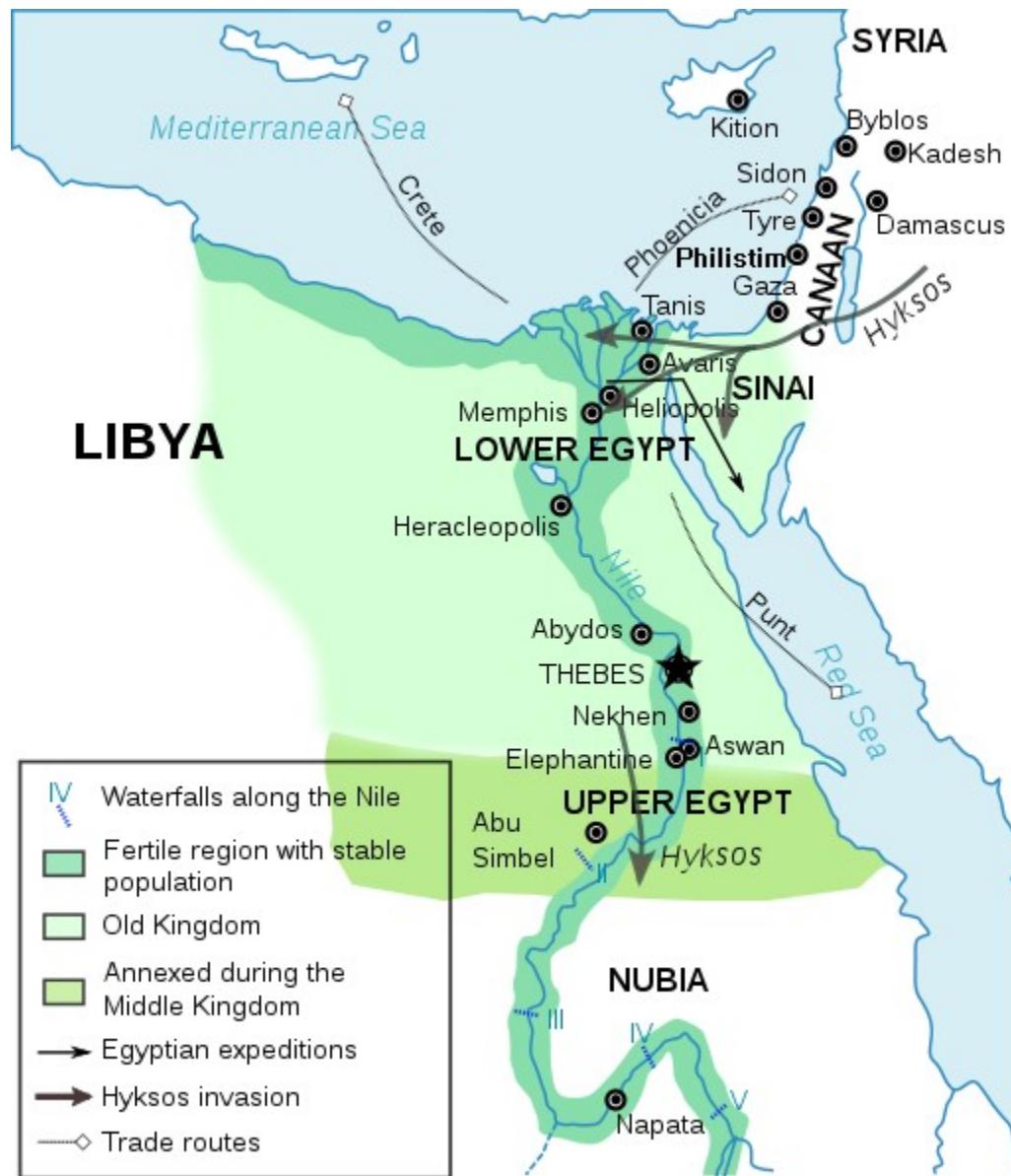
ԱԼԵՎ. ՈՐԴԻՔ ՔՊՈՅ ԱՄՆ ՔԴԹՈՒՆՈՒ Ք11ՀՎ.՝ 12ՀՎ. և Ք13ՀՎ. հՀՎ ՄԵՂՈՒԴ ՔԹՈՒՆՈՒ ՔՊԿԴ ԱՄՆ (Middle Kingdom) (2030—1640 Ք.Ճ.հ. (B.C)) ԱՄՊԱ ՀԺՄՈՒԾԸ:

Առհիելճական դար (Middle Kingdom) համբաւքագույն քառորդը կազմության մաս է և պահպանվել է աշխարհագրական պատճեններում և պատմություններում:

2ኛው· የመከከለኛው· ኮሙን (second intermediate period) (1640—1540 ቀ.ል.ከ. (B.C))

ԱԴՐԵՒՅԻ ՔՐԴՈՅ ԽԹԾՆ հ14ՀՄ-17ՀՄ ՔՆՈՀՄ ՈՉՎ ՄԵՂՋՈՒ 2ՀՄ ՔՄԻՒԼՀՄ ԽԹԾՆ
(second intermediate period) (1640—1540 Գ.Ճ.Կ. (B.C)) ԱՄՊԸ ՔԺՄՔԸ ԱՎԵ
ԽԹԾՆ ԱՅՀՄ ՍԻՇՔ ԻՎ-Ծ ԱՄՊՐ ՁՅԼՈՒ ՄՊԼՈՒՄ ԱՎԵԼՈՐՈՒ ԳՄԻՆՅՈՒ ՔՄԻՎԼՈՄ
ՔՐԴՈՅ ԽԳԸ ՔՄԻՎԼՈՐՈՒ ՀՆ ԱՆԸ ԳՄԻՎԸ ԱՎԵԼՈՐՈՒ ԱՎԵԼՈՐՈՒ ԱՎԵԼՈՐՈՒ

ብ 1650 ዓ.ም (BC) 28 ማትር አንቀጽ የውጭ ሁኔታ ገዢዎች የሆነት ሂሳቦች (Hyksos) የግብኝ አለመረጃዎች አጋጣሚ በመተቀም ለፈጥጋቸት ቅልው የነበረ ሲሆን ባሕላዊውንም ለምናቶችውንም በመቆሰም የገዢዎች የግብኝ ግብኝ ውኩ ከተማ የሆነት ተብሎን በመግባት በተፈጻሚ የሚገኘትን ከተሞች ግብኝ ለደገኝበኑ ቅልዋል፡፡ ሂሳቦች በግብኝ በገዢዎች ግብኝ በመቆጣጠር በዋናነት ከተማቸውን ያደረገትት በአሻራ (Avaris) ላይ ነው፡፡ ይህን የሂሳቦች በግብኝ ላይ ያደረገትትን የቅኝ ግብኝ እንቅስቃሴ በከርታ 7 ላይ መመለከት ይችላል፡፡

ከርታ 7. የግብኝ የቀዳምኑ የንግድ ግብኝ፡ የመከከለኛው የንግድ ግብኝ፡ የግብኝ የቀዳምኑ የንግድ እንቅስቃሴ እና የሂሳቦችን የቅኝ ግብኝ እንቅስቃሴ

የከሰኑ ገዢ የለንጻት (Levant) ትንሬ ፕሮፎ:: ለይንት (Levant) ማስተካከል አሁን በዘመናዊው
በዚ የሚታወቁት የአስራኬል፣ የፍልሰጣም፣ የለባኩስ፣ የየርዳኝስ እና የሰራያ ግዢ ፕሮ::
የለንጻትን ማት በዘርታ 8 እና በዘርታ 1 ላይ መመለከት ይችላል::

ዘርታ 8. የለንጻት ማት

አዲስ PDF Compressor Free Version (New Kingdom) (1550—1070 ቴ.አ.ከ. (B.C.))

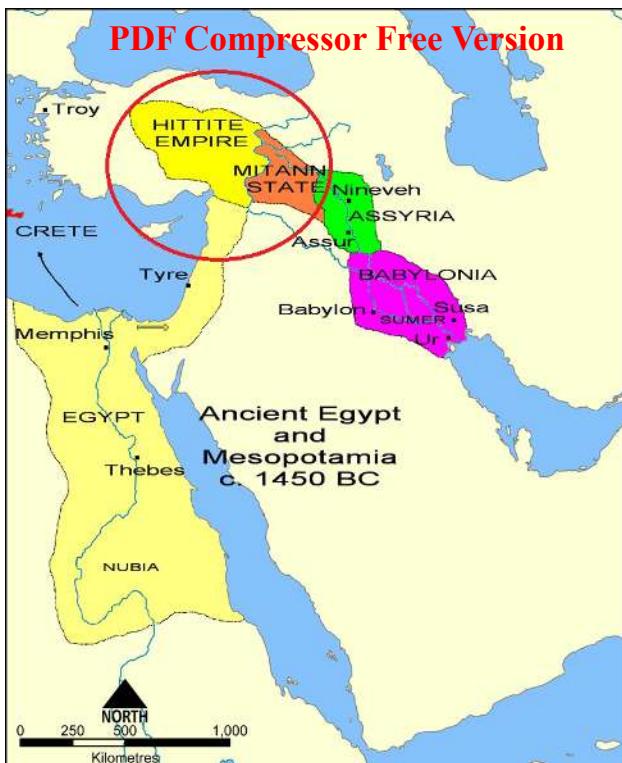
አሁንም ከጥንቱ የግብዕ ስሙን ስንወጣ ከ18ኛው-20ኛው የነበረው ስርወ መንግሰት አዲስ የግብዕ ስሙን (New Kingdom) (1550—1070 ቴ.አ.ከ. (B.C.)) በመባለ ይታወቂል:: በዚህ የግብዕ ስሙን ገዢ ውስጥ የመሸመራያው የ18ኛው ስርወ መንግሰት መሰራታዊ ደንብ አሁባሪ 1ኛ (Ahmose I) (1570-1544 ቴ.አ.ከ. (BCE)) ነው::

አሁባሪ 1ኛ (Ahmose I) ደንብ ጉብዕና መረጃ የነበረትን ሆኖሰራተኞች በማሳረር በለይናው የግብዕ ህጻት ተብሎ ለይ ነገሱ:: ለለው ታህሳስ 1ኛ (Thutmosis I) (1520-1492 ቴ.አ.ከ. (BCE)) እና ታህሳስ 3ኛ (Thutmosis III) (1458-1425 ቴ.አ.ከ. (BCE)) የኢትዮጵያውን ክፍርያ ከድመዋው በረሱ ታህሳስ 1ኛ (Thutmosis I) የከርማን ከተማ ከድመዋው በረሱ ታህሳስ 3ኛ (Thutmosis III) በትብሎ የሚደርሱ የገዢ ስርወ:: ታህሳስ 3ኛ (Thutmosis III) ይበላ ባርካል ተራሱ (Jebel Barkal) ስር የእመተትን በተ መቆዳለ በማሳረት ይታወቂል::

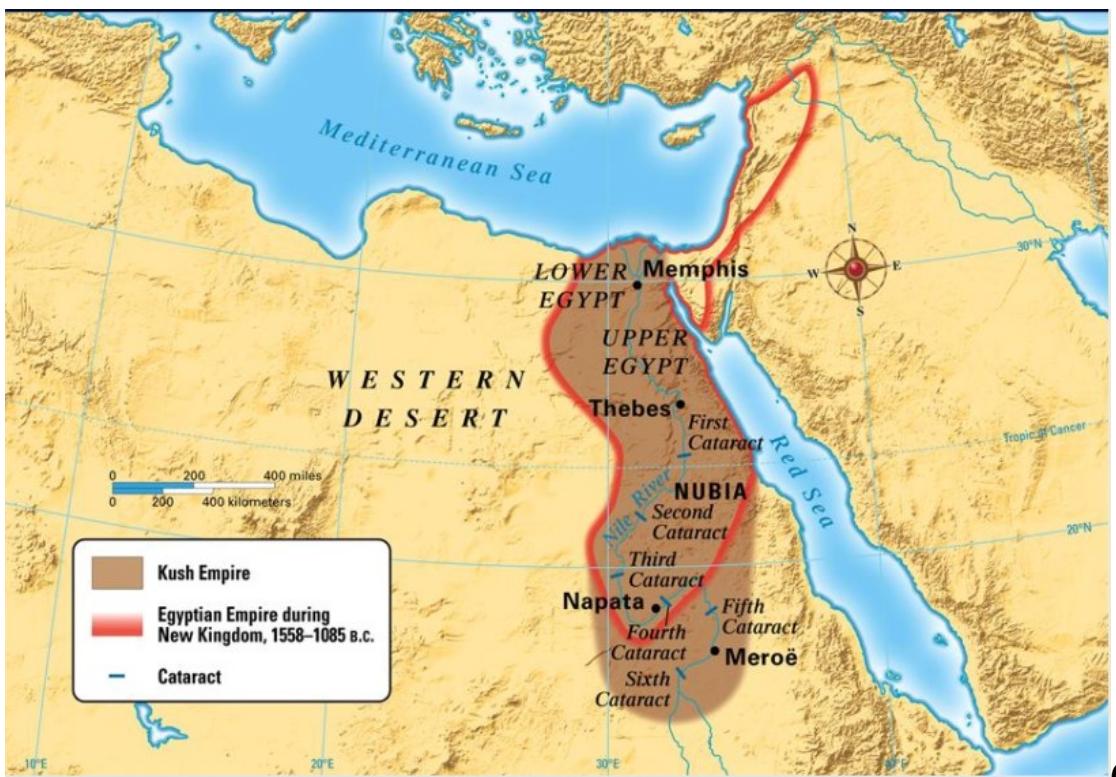
በዚህ ስርወ መንግሰት ጉብዕና ከፈሰቶች ህጻት አልፈው የነበረን ህጻት እስከ ዓንታ ያረስ ይገባ ስሆኑ ስር:: ችግሮች በኢትዮጵያ ከቅዱ በቅርቡ ህጻት መግዛታችው እስከ ፫ራው ታትመስ 1ኛ (Thutmosis I) (1520-1492 ቴ.አ.ከ. (BCE)) እና ታትመስ 3ኛ (Thutmosis III) (1458-1425 ቴ.አ.ከ. (BCE)) ባለት ገዢያት ቅጥሎ ስር:: ከዚህ በረሱ ታትመስ 3ኛ (Thutmosis III) በአካባቢው የነበረትን ቤይለታዊ በመቆጣጣሪ የታችቸውን የነበረ ህጻት ማዕከል ወደ ሌላ ሆኖና በማዘምዎር የናገሩትን ከተማ ለመሆናት ተሳል::

ስልምነም ችግሮች በዚህ ወቅት በትብሎ የሚደርሱ የገዢ እስከ ዓንታ ያረስ አስቀፍታ ስር:: በአዲስ ከንቀሳቸውን የሚኖሩባቸውን የለሽንቱን ህጻት ያረስ በለቀው ይገባኝ ችግሮች የሰንበሩ ስር:: ለምሳሌ በዚህ የኢዲስ የንግድ ህጻት (New Kingdom) ውስጥ በ18ኛው ስርወ መንግሰት ገዢ ቅልዷውን (Palestine) እና ተብሎን በቅርቡ ህጻት ሁኔታ ስር:: ችግሮች በሚታናቸን (Mitannians) እና በሃጻት ሁኔታ (Hittites) ምምር ቁጥር ህጻት ተደርጋ ስር:: ይህንን የግብዕ ህጻት ያንበሩ በከርታ የገዢ ስር::

የሃጻት (Hittites) ህጻት የሚገኘው በቀርብ ውስጥ ሌላምን ሙጻታናቸን (Mitannians) ደንብ ከነረደ በስተሰማና የሚፈጸሙ ይገኘል::

ሀ.

ለ.

ክርታ 9. ቤ እና ለ በጥንቃ የእዲስ ግዢ ወቅት የግብዕ የግብት ድንበር

ለለው በቻ ስርዕምንምበት ዘዴ ተወስኝ የፊጥና የፊጠኑት ለውጥ ያደረገችበት ወቅት ነበር፡፡
በዚህም በነበረው ጽሑስ ፊራማ አቆኅተን (Akhenaten) (1353-1335 ቴ.ል.ኩ. (B.C.))
አማካይነት የእቴናዋያዣችን ይሞላት ታክሬት ያደረገችበት እና በግብዢ የነበረውን የእምልከ
ሰርዓት ማለት-ም እንደ አስራስ (Osiris) የነበረውን የእማሳከት ይሞላት በእቴናዋያዣች
የእምልከት ሥርዓት ለውጥ ያደረገችበት ወቅት ነበር፡፡ ለለው በዚህ ሰርዕም መንግስት ገዢ
በጣም ይታወቂ የነበረው አርከሳሎች ሥኖ የንግድ ሪለቅ (Valley of the Kings) ነው፡፡
ይህም ሥኖ የበት ጽሑስች መቋብር ይገኙበት የነበረ በታ ነው፡፡ በአርከመሎች ቁጥር
የተገኘው የታታነሁመን (Tutankhamun) (1336—1327 ቴ.ል.ኩ (B.C.)) መቋብር እንዲ
ማሳያ ነው፡፡ የታታነሁመን የፈሰ ስጥን በምሳሌ 8 ሲሸጠ መመልከት ይችላል፡፡ በዚህ ሰርዕም
መንግስት ገዢ ባለት ተከታታይ የግብዢ ገዢዎች አማካይነት ሂሳቦች ጉባኤን ለውጥ የውጠበት
ገዢ ነው፡፡ ሂሳቦችን ከግብዢ ያስወጣው ይግሞ ፊራማ አሁምስ ንግ (Ahmose I) (1570-1544
ቴ.ል.ኩ. (BCE)) ነው፡፡ ከዚህ ይህ ጽሑስ ከ-ሽንን ለማሻነፍ ወደ ይዞብ ማለት-ም ወደ ከርማ
አቅም ነበር፡፡

Գոհակ 8. ԿԵՐ ՄԱՐԱՐԻ ՔԱՂԴԻ ՔԱՂԴԻ ՎԵՐԱՎՈՐՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

በዚህ ዘመን ከታላቂዎች እና አመንሸቶ (Amenhotep I) (1546-1526 ቴ.ል.ከ. (B.C.))፣ ተትመስ እና (Thutmose I) (1525-1512 ቴ.ል.ከ. (B.C.)) እና አመንሸቶ (Amenhotep III) (1417-1379 ቴ.ል.ከ. (B.C.)) ከመሳሰለ-ት ጥገናዎች ስን ለለን እና የተ-ሻጻለ-ት (Hatshepsut) (1503-1482 ቴ.ል.ከ. (B.C.)) የመሳሰለ የቤት ካገኘታ-ቶች በቀ

ይለ-በት ጥሃት ንዑስ ማረጋገጫ ተስፋት ዘመን (Hatshepsut) ለውንድ የእንደሸጋል ልቻ ለማነው እና በጀትራክና ታሪክ (Thutmose III) ለተባለው እንዲሸጋል ነበረች::

በዘመን የ18ኛው ስርዎ መንግስት ገዢ ገንዘብ ፍራም አመኖሮች ተብሎ ተደርጓል (Amenhotep IV) (1379-1362 ቲ.ል.ከ.) ከፍተኛ የቆምነት ለውጥ ያመጣበት ወቅት ነበር:: ይህም አመ-ገብ (Amon-Re) የተባለውን የኤቢያው-ይኖችን የአመ-ገብ አምሳካ ከዚሁም አምሳካ (sun god Re) በመለያት እና አቶን (Aton) የተባለውን ለለሻውን አማልካት ለመጥናት ከፍተኛ የቆምነት ለውጥ ለያደርግ ችልል:: ለሰንጻው አቀኅቶን (Akhenaton) ማለት-ዋው የአቶን አገልግሎት በማለት ማብከላዊውን ከተማ አቀታቶን (Akhetaten) በጀትራክና አመርና (Amarna) የተባለውን ጉንባታል::

የ19ኛው እና የ20ኛው ስርዎ መንግስት የራመስ ቤት (Ramesside) ተብሎ ለመራ ገንዘብ ፍራም ሪፖርት ማብከላዊውን ከተማ ቤት ለመስራት ለተመዘገበ እና አድርጊ በተ መቀደሰበትን እና ከተማዎችን በመግንባት የግብር ቤት ለመኖርበት ችልል::

በዘመን አዲስ የግብር ቤት (New Kingdom) ቤቱን ወሰጥ ከአቀኅቶን (Akhenaton) ወ-ቧር-ሳለም ነገሮች መቁብር የሚያርሱው በተፈጻሚያች ወሰጥ ስይሆን በገንዘብ መቁብር ስለቆ ለተመዘገበ እና አድርጊ ቤት ለመስራት ለተመዘገበ እና ከተማዎችን (Tutankhamen) (1361-1352 ቲ.ል.ከ. (B.C.)) የመቁብር ለተመዘገበ እና ተረከም እስተኛ ወ-ቧር የሆለም ገንዘብ መቁብር ተደምበኩል::

ከዘመን ቤት በኋላ የገንዘብ የገንዘብ የገንዘብ Ramesses II (1279-1213 ቲ.ል.ከ. (BCE)) ለመን የእበት ሪፖርት ለመስራት ለተመዘገበ ወጪውች:: Ramesses II የንግድ መሰመርችን ለመቀጣር ነበያችን በጠር ይውጡ ነበር:: ይህን የጠርነት ወ-ቧር ከሂጻጻለፈስ በተገኘው መሠረት በምስል 9 ለይ መመሌከት ይችላል::

ምስል 9. ሪ-ምስል 2ኛ (Ramesses II) ካብደናትን በቀበት ሲ.ቧ.ቁ

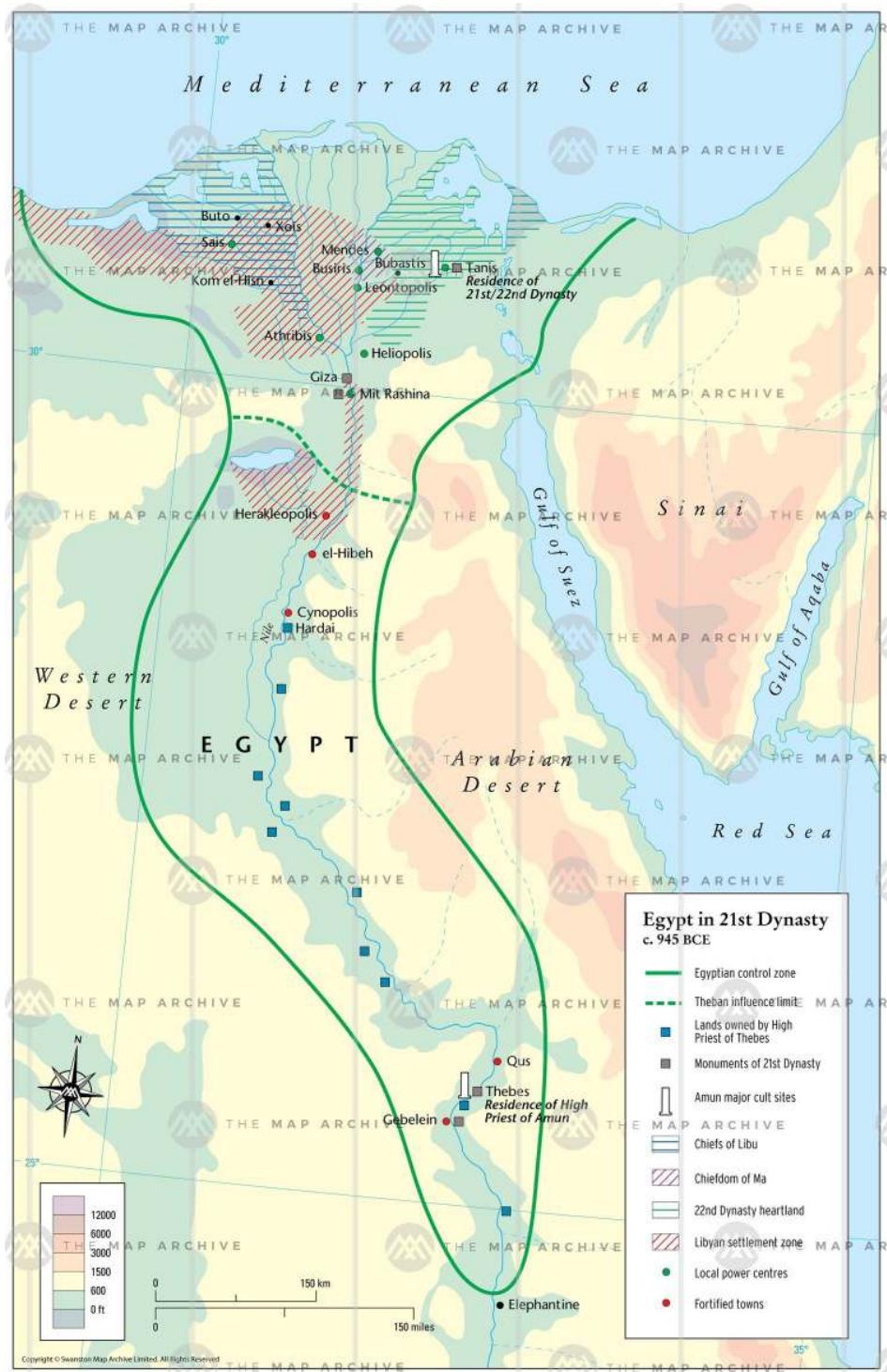
በታላቂ መዕዳዊ ቅዱስ እንደተጠቀሰው መሬ እና አስራኬለች ከግብዢ የወጪት በንግድ 4-6ኛ ሪ-ምስል 2ኛ (Ramesses II) (1279-1213 ቴ.ል.ኩ. (BCE)) በነበረበት ወቅት በ1304-1237 ቴ.ል.ኩ. (B.C.) ጥሩ ነበር::

ከዚህ ቀጥሎ በ20ኛው ስርወ መንግስት ጥሩ የመጣው ጽንሰ ፍ-ረም ሪ-ምስል 3ኛ (Ramses III) (1187-1156 ቴ.ል.ኩ. (B.C.)) ሲሆን ጥሩ አዲር ከግብዢ በኋላ ከዕርሰ ቀጥሎ በመጣው ጽንሰ ጥሩ ጽን ጽብዢ የተዳከማቻበት እና በፍልሰጣም እና በፊረም የነበረትን ጽሑፍ አጥቃ በሌሎች በመሰላም የወጪው ወራሸ የተወረፈቻበት ወቅት ነበር::

3ኛው የመከከለኛው ኮሙን (third intermediate period) (1070—713 ቴ.ል.ኩ. (B.C.))

በዚህ የጥንት የግብዢ ኮሙን ከ21ኛው-24ኛው የነበረው ስርወ መንግስት ይግባኝ 3ኛው የመከከለኛው ኮሙን (third intermediate period) (1070—713 ቴ.ል.ኩ. (B.C.)) በመባል ይታወቂል:: በ20ኛው ስርወ መንግስት ጥሩ ጽብዢ ለመፈጸም የነበረው የለቦችው ተወለፈ ስሻንቆ (Sheshonq) (945 ቴ.ል.ኩ. (B.C.)) የ22ኛውን ስርወ መንግስት የመጀመሪያዎችን ጥሩ ለግብዢ ተሳይል:: በዚህ ወቅት ማቆከለዋው መንግስት አንቀጽ ይቀናዣ ስለነበር ሁሉ ጥሩ አንድ ሆኖ አያዥ-ቁጥር ነበር:: ጽብዢም ከመከከለኛው ምስራቅ ያለት ት-ሥራር

እና ለማለው በኋላውያን ነው፡፡ ተቀባዩ ነበር፡፡ ስለሆነም በደጋጭ ሲል ለማለው ወደፊት የሚገኘው የግብር የግብር መቅረብ ከፍተኛ አስተዋዣ ነበረው፡፡ ጥብዳቤ በመከከለኛው ዘመን ያለት ጉዢታን በከርታ አገልግሎት ይችላል፡፡

ከርታ 10 PDF Compressor Free Version ነውን ይላ፣ ገዢ

በ25ኛው የግብዕ ስርወ መንግስት ውስጥ በ3ኛው የመከከለኛው ኮሙን (Third Intermediate Period) ቤት ለመሸመራ ቤት የነገዜው የካ-ሽ ጽንሰ አላራ (Alara) ለባል የተበታተለውን የአካባቢውን ግዢቶች ለመሸመራ ቤት አንድ በማድረግ የሐይማኖት መብቶችንም በናገሩ ለይ ማስከላዊ አድርት ለማስጠበቅ ችልል:: የሳ ወራሽ የሆነው ጽንሰ ደንግሞ ካሻታ (Kashta) ይበላል:: ካሻታ ከለደኝው የግብዕ ግዢት ስነ ተበዋ በማምጣት የካ-ሽ አካባቢ የግብዕን ባሳል እንዲለምዶ ከፍተኛ አስተዋወ አድርጋል:: የታችኝው የግብዕ ግዢት ብይለ እየተፈከሙ በመጠበቅ ወቂት ደንግሞ ጽንሰ ካሻታ ሲት ለቻን አመንድሬድ ገኅ (Amenirdis I) ተብል ላይ ለለው ቁስ የአምሳካችው የአመ-ኑ ማስት እንዲትሆን አደረጋ:: ካሻታም ወደ ተብል በመምጣት ሪፖን የለደኝው እና የታችኝው የግብዕ ግዢት ጽንሰ አድርት ስመ:: በዘመኗም ባንግሙ ዓይነት ከግብዕያዎች ተቋሙም ለይገመሙ 25ኛውን የግብዕ ስርወ መንግስት ለመሠረት ችልል:: ነገር ገን በዘመኗም ለይቀይ ለቻ ጥይ (Piye) (747-721 ቴ.ል.ኩ. (BCE)) ጽግሰናውን ተከተታል::

ጥይ (Piye) የወረሰው ጽንሰ ደንግሞ ወንድሙ ስባ (Shabaka) (721-707 BCE) ለመና ዓገቱ ላይ ሆኖ ለያሳተኗኝር ነበር:: ነገር ገን በደጋጋሚ የታችኝው የግብዕ ለባበት አመትበት:: ይህን እንዲ እነዚ እነዚ እና የካ-ሽ አገባበት እስከ ችልል የታችኝው የግብዕ ግዢት ደረሰ ለያጠናኝ ችልል:: ስባ (Shabaka) በግብዕ ባሳል እንዲ ወንድሙ እና አባቱ ሁሉ ተማርሱ ለለነበር የት-ብ-የት-ን ባሳል በግብዕ ባሁል ለያጥለቀልቁው ችሎ ነበር:: ስባዎ (Shabaka) ለቻን ማመካት (Haremakhet) በቴብል ላይ ከፍተኝው የአመ-ኑ ቁስ እንዲሆን አድርት ነበር::

የመጨረሻው ኮሙን (late period) (712—332 ቴ.ል.ኩ. (B.C.))

ከጥንቱ የግብዕ ኮሙን ከ25ኛው-31ኛው የነጋዜው ስርወ መንግስት ደንግሞ የመጨረሻው ኮሙን (late period) (712—332 ቴ.ል.ኩ. (B.C.)) በመባል ይታወቂል::

በዘመኗም የመጨረሻው ኮሙን (late period) ውስጥ ስባዎ (Shabaka) የተከው Shebitku (707-690 BCE) ለመና ከእስራይዎች ጋር ግዢት እስከተፈጻሚት ቤት ደረሰ በጥሩ ሆነታ ለያሳተኗኝር ነበር:: በዘመኗም ወቂት ማሸቦታቻማይያዎች (Mesopotamias) በተለይም በእስራይዎች የይሁዳዎች (Judah) እና የእስራኤሌዎች (Israel) ነገዎች ይጠቀ ለለነበር ስባ (Shabaka) ደንግሞ ለመረምጃ የስድት በታ ይሰጣቸው ነበር:: ነገር ገን በመጨረሻ ከእስራይዎች በንገሳቸው በእሳርሃዶን (Esarhaddon) በ671 ቴ.ል.ኩ. (BCE) አማካይነት ግብዕን ወረሙ ነበር:: አ.ድርሃርግንም (Esarhaddon) የካ-ሽድት ጽንሰ ተሆርቷን (Taharqa) (690-671 ቴ.ል.ኩ. (BCE)) መርነት ጉጥሞ ካሽነና ከተማዋን መፈሰን ከድመሰሰ በቻ የማራካችውን በተመለን፣ የካ-ሽናን እና የግብዕ ብሔራት ለመሸቻ ወደ ነገር (Nineveh) ለነፃ ወቂት ነበር::

መሠረታዊ ሪፐብሊክ (Mesopotamia) የመሆኑን ግዢ በበላን እና አስራያ የመሆኑን ግዢ ነው::
ይህንም በከርታ 11 መመልከት ይችላል::

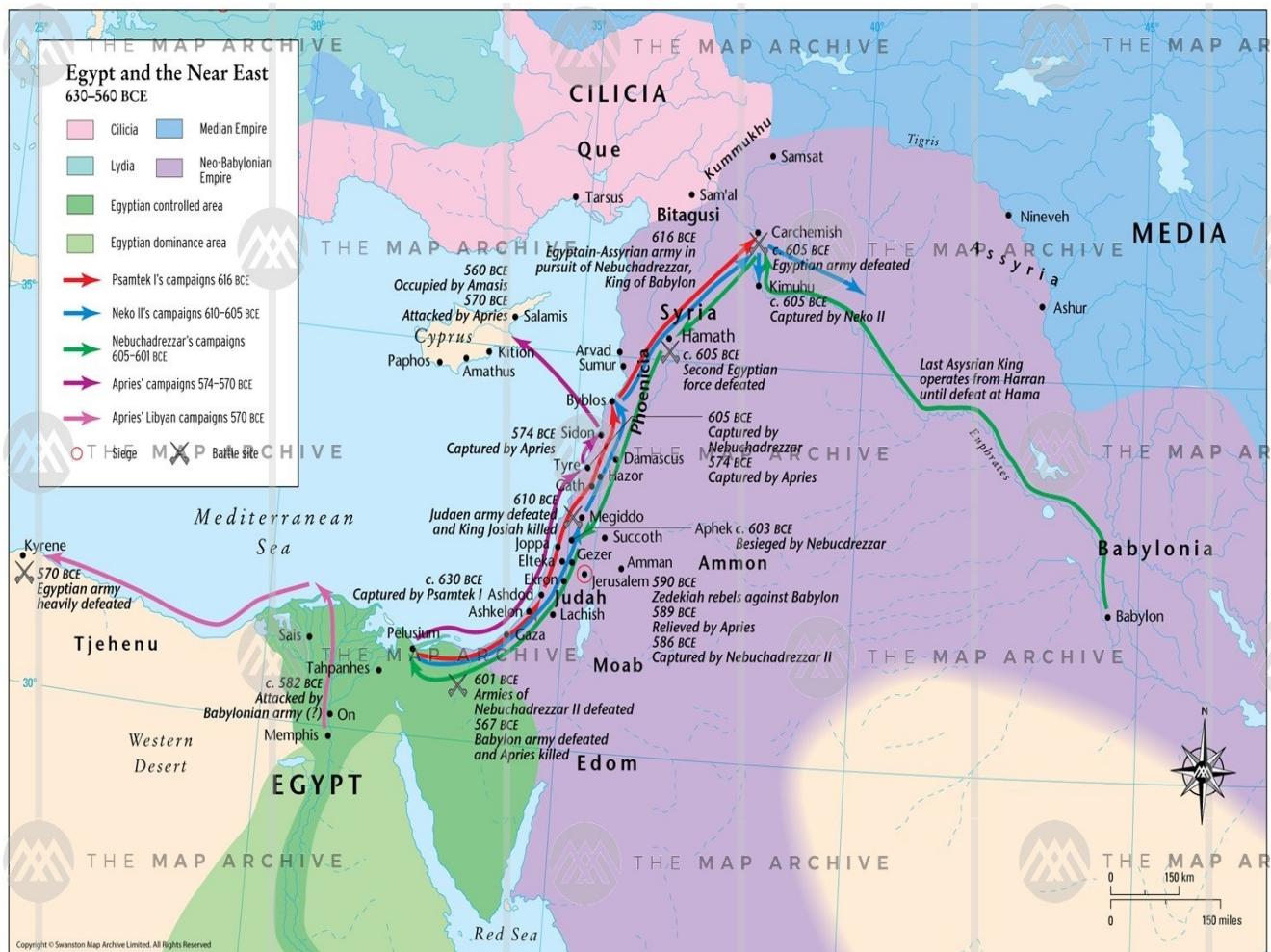

ከርታ 11. የመሳሪያዎች ግዢ

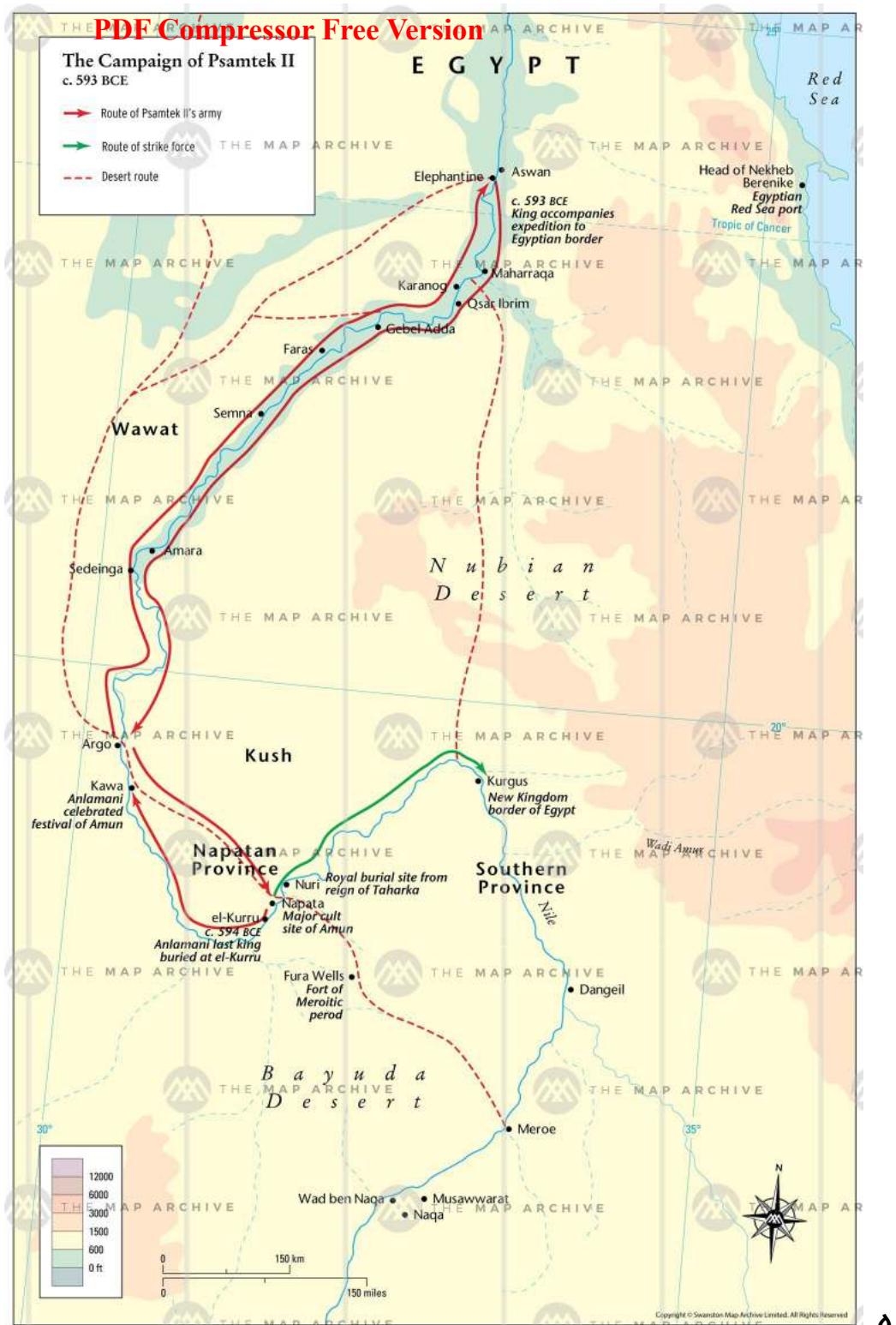
ታሁርቅን (Taharqa) የተከው ደግሞ ታንታማኒ (Tantamani) (669-666 ቲ.ል.ከ. (BCE)) ነው:: ታንታማኒም (Tantamani) ከአስራያና የጊዜ ተዋጥቶ በንገድቶው በአሽራኬባል (Ashurbanipal) ለሰነድ ችልል:: ታንታማኒን (Tantamani) የተከው አስራያዊ የሆነው ነው:: ንዑስ ተሳምጥ-ኤክስ (Psammeticus I) (Psamtik I) (665-610 ቀ.ል.ከ. (BCE)) ደግሞ በግብረ ሌሎች የ26ኛውን የአስራያና ካርው መንግስት ለመሰርት ችልል::

የተሳምጥ-ኤክስ 1ኛ (Psammeticus I) ወራሽ ደግሞ (Necho II) ነው:: የሰው ወራሽ ጽሑም-ኤክስ 2ኛ (Psammeticus II) (593 ቀ.ል.ከ.(BCE)) ለመሰርት ከተማውን ወር ከተማዋን

መደጋር **PDF Compressor Free Version** ይሞላል:: የጥለሚ-ቴከለ 2ኛ (Psammeticus II) ወታደሮች በተለያየ የግብዢ እና የነበረ ግዛት እያተዘዋዋሪ ቅዱ ለገዢና ለመንበሩ ነበር:: በአጠቃላይ የውቅቱ የነበረውን የቅዱ ግዛት ወራሸ እንቅስቃዣዎች እና የጥለሚ-ቴከለ 2ኛ ወታደሮች የተንቀሳቀሰባቸው በታወችን እና በከተማ 12 ሁኔታ ሲ ለይ መመልከት ይችላል::

ከተማ 12. ሆ. አጠቃላይ በግብዢ በቅርቡ የሚሸፍ (እኩል) የቅዱ ግዛት ወራሸዎች እንቅስቃዣ

ክፍል 12. ል. የጥኑዎች ከተሰው 2ኛ ቅኔ የዘመን ስፍራዎች

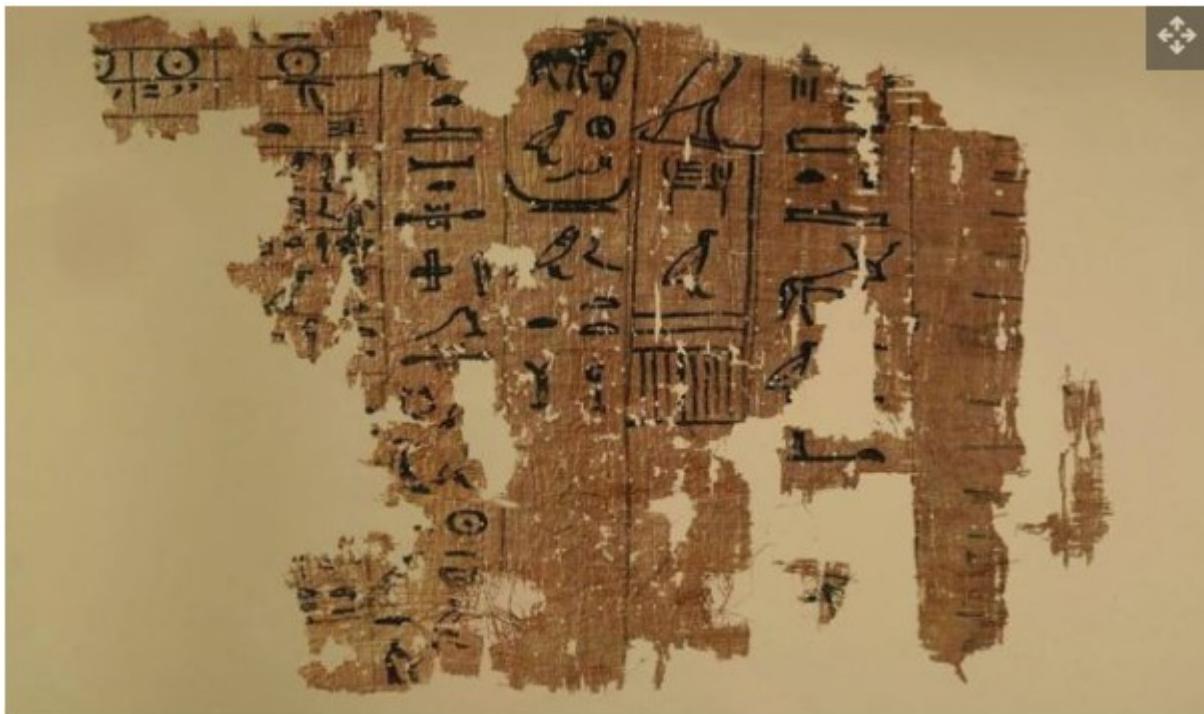
በዚህ PDF Compressor Free Version ሰነድው መንግስት ይተዳደር የነበረው ካሱ በመጠቀም ገዢ ነበር:: በዚህም ቤቱ ተርሰይቶች እና አሳይቶች በተለያዩ ቤቱ እያመጣ ይቆጠጋቸው ነበር:: ለምሳሌ የጥርሰይቶው ጽንሰ ካምብለስ (Cambyses) በጥለስያም (Pelusium) መጠንት ጥናማቴክስ ዓይነት (Psammeticus III) ስያስነና ግብዕ በተወስኑው ማት በጥርሰይቶች ቅጽ ማት ስር ወደቀች:: በዚህም ደራየሁ (Darius) (522-485 ቁ.ል.ከ.(B.C.)) ግብዕን ስያስተዳደር የነበረ ሲሆን የግብዕን ማህተም የአምልካ ስርዓት ስያስና እና የወደሙ በተ መቅረብቸን ስያስና ነበር:: ከዚህ ቤት የነበረው ጽንሰ እኔሬስ (Xerxes) (486-465 ቁ.ል.ከ.(B.C.)) ነው:: በድርማ ተርሰይቶ በንገት አታኔሬስ ዓይነት (Ataxerxes III) (343 ቁ.ል.ከ.(B.C.)) አማካይነት ግብዕን ልትሃዊ ቅለቸዋቸ::

በዚህ መቅት ከጥርሰይቶች ቁጥጥር ወጪ የነበረው የግብዕ ማት ማሻሻላዊው ከተማ ወደ መጠቀም ለሚር ቅጂል:: ከዚያም ቤት የነበረው አርካማና 1ኛ (Arkamani I) ወይም እርጋመንስ (Ergamenes) (295-275 ቁ.ል.ከ. (BCE)) ነው:: በዚህም የአመራር ቁስ በከኩል ለይ ተፈቻ ብሔራ ነበረው::

በታሪክ ወንፈው ዘመን ስ.ከ.ለስ (Diodorus Siculus) (100 ቁ.ል.ከ (BCE)) ዕዲና መሠረት አርካማና 1ኛ የግብዕን ልማዕል (Greek philosophy) እንደተማሪያ ያስቀናል:: በስተም በመን የኤት ነገዴቸቻች በቁ ያለበት መቅት ነበር:: እነዚህም እንደት ነገዴቸቻች ክንዳከቻ (Candaces) ወይም ሁንዳከ (Kandake) ወይም ክንታከ (Kentake) (284 ቁ.ል.ከ. (BCE) — 314 እ.ከ.ከ. (CE)) ስ.በለ በመጠቀም ለይ በውጭ አገባብ ይገቡ ነበር:: ክንዳከ (Candace) የሚለው እናት ጽግቦት (Queen Mother) ነው ተብሎ ይታመናል:: ከነገዴቸቻችም ምኞችቆቱ (Shanakdakhete) (170 ቁ.ል.ከ. (BCE)) መርታ ነበር:: ለለዋ ጽግቦት ይግሞ አማናነሳስ (Amanirenas) (40-10 ቁ.ል.ከ.(BCE)) ስትባል ከድማይቶች ጋር ክ27-22 ቁ.ል.ከ. (BCE) የጥጋዊ መጠንት የተባለውን አድርጋ ከድማይዋው ገዢ አውጥነቶ ቁጥር (Augustus Caesar) ጋር ተመራሮ የሆነ የሰላም ስምምነት አድርጋ ነበር::

አለክስተንደር በ ጽሑት (Alexander the Great) በ332 ቁ.ል.ከ. (B.C.) ተርሰይቶችን ከግብዕ በማስወጥት የመቆይናይን ማት (Macedonian Empire) በሆነው ለይ አሰራር:: ከአለክስተንደር በ ጽሑት ጥት በዚህ የግብዕ ጽርዕም የሚመዘገበት ከዚስዎ ይነሳለቸ እንዲ ከነበረው ከጥፊለሚ ለተር (Ptolemy Soter) ነበር:: ከነዚህም ከጥፊለሚ ለተርሰዎችን ጽርዕም የመጨረሻው ጽግቦት ከለያጭትራ 7ኛ (Cleopatra VII) ስትባል በ30 ቁ.ል.ከ. (B.C) በአካለም መጠንት ለይ በርማው ገዢ አውጥነቶ (Augustus) ቁጥር ለራዊቱ ለሳሽና እሱናን ለመግኘል ጥክሮ ነበር:: የርማው ጽርዕም መሰረታዊውን ይኖሩ ለይ ለለነበር ግብዕች እንዲሸራው ነበር የሚመለከታቸው:: በቀኔጊ በተገኘውም ሙርጊም (carving) መሰረት ጽንሰ ከለው-እስ (emperor Claudius) (A.D. 41-54) የፋይ ለበለ ለበለ ይታደሉ:: ከርጊንግ (carving) የሚጠገለፈኩስ ሲነ-ዕዲና ሲሆን የሚያሳያን ከለው-እስ የሆነ ለሆነ:: የዘመናው ጽንሰ የገዢ የጥቃቃው ማት ጽንሰ:: የሆነ ለማቻቸው ጽርዕም መሆኑን ነው::

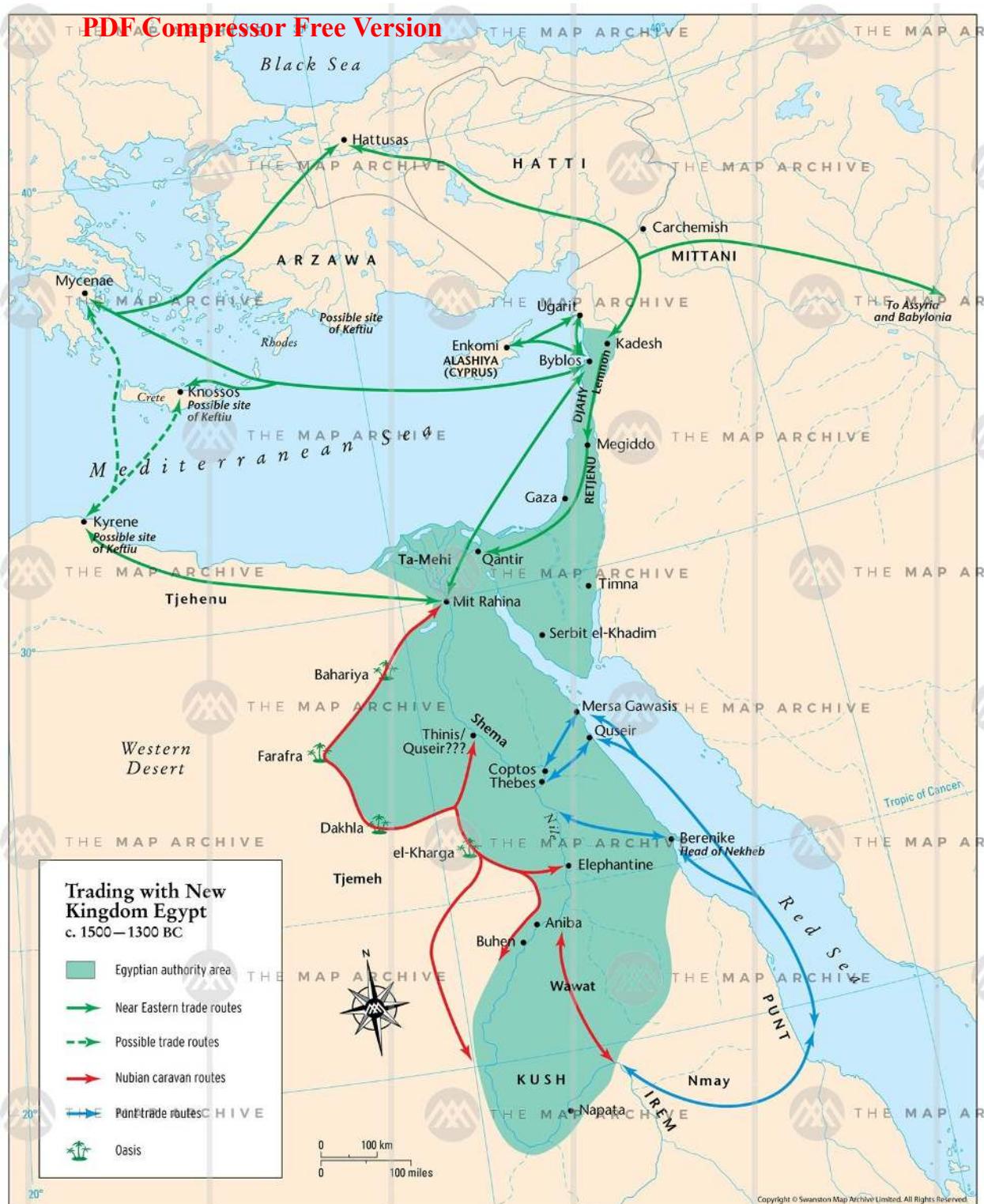
በዚህ በርሃም ከፌዴራል የዚህ ማረጋገጫ የሚከተሉትን ደረጃዎች በመካሬነት ከፍተኛ አስተዋወቸው ይላት ሆኖ
በተለይም በዕለ-ዕዳደር፣ ስለ-አሁን እና የሚገኘ ቅጽናትነት በቀድሞት-ነት ደረጃ ከፍተኛ ደረጃ
ይርካ እንዲነበር ታሪክ ይዘረዘሩል፡ የግብዢ የዕለ-ዕዳደር ስልት ሂደግለፈለ (Hieroglyphs) ተብሎ
ይጠራል፡ የግብዢ ፍሰድ የሆነው አንቀጽ ሂደግተሰ ከርודוטוס (Herodotus) ስለዚህ የግብዢ ሲ-ዕዳደር
ስልት ይደርግኝ፡ ይህንንም የዕዳደር ስልት በምሳሌ 10 እየ መመልከት ይታረዋል፡

ምስል 10. የጥንቃቄ የግብዕ የፌርማለፈዎች ስትና (የጊዜ ተራማይቶ እንደሸት እንደተመራ የሚገልፅ)

ገብረ በከበሩ ማዳድናትም ከሳ በስተዳደር ከሚገኘው የከና ጥናር ወይም የተበደ ጥናር
ወይም የዓይቶችም ጥናር በእሁን የሠራትን ጥናር ተሰለ ከሚጠቻው ህገር እና እስያ ቁርተው
ከነበሩት የከናን ነገቶች ጥናር፣ ከሰራት፣ ከቀፍተኛው፣ ከተራስ እና በእቅበበው ከሚገኘ
ከለሎች ከተሞች ወር ከፍተኝ የጊግድ እንቅስቃሴ ታደርግ ነበር፡፡ ይህንንም የንግድ እንቅስቃሴ
በካርታ 7 እና 13 መመልከት ይችላል፡፡

የጥንቃዊ የግብዕ ኮሙን የሚታወቁው አንቀጽ የክማልዕስት ዕምነት የተሰኔበት ወቅት የነበረ
መሆኑ ነው:: ለግብዕስ አስፈላጊ (Osiris) የዓለም ፍጥረና ነው በለው ይሞኑ ነበር:: አበደስ
(Abydos) ደንብ የሰው የወጪዎች ስፍራ ሲሆን በዚህ በተመቆይልኝ እና የተቀዳለ ስፍራዎች
በሸሳኑት አስፈላጊ::

ክፍል 13. በግብር የኢትዮ ጥብቅ (New Kingdom) አመጣጥ የሚደረግ እንቅስቃሴ

የጥንት PDF Compressor Free Version ትቻውው በገነዘቶች ተሸማይቷል እናው:: በግብር
ተሸማይቷል መሠራት የቃመኑት በሆነታዎች የፋይ ማርው መንግስት ገዢ በንግድ ይዘር
(King Djoser) ሲሆን የተሰራውም አርከቴክት እና ቅስ በሆነው በእምሮተብ (Imhotep)
አማካይነት ነው:: የዓለም የመጀመሪያዎች ተሸማይቷልም የተዋሩት በ2130 BC (ቅ.ል.ክ.)
መንፈስ ካተማ አቅራቢያ በሚገኘው በማካራ በታ ሌይ ነው:: ታልልቆችም ተሸማይቷል የተገነበት
ከካይው ካተማ መውጭ በሚገኘው በገዛ (Giza) በታ ሌይ ነው:: ከነዚህም ተሸማይቷል ሁሉም
ትልልቆች የተመኑት የከፋኩ (Khufu) ወራሽ ለሆነት ሲሆን አንቀጽ ለቋናራ (Khafra)
(2558-2532 ቤ.ል.ክ. (B.C)) አንቀጽ አንቀጽ ደግሞ ለመንፈስ (Menkaura) (2532-2503
ቅ.ል.ክ.(B.C.)) ነው:: ከነዚህ ታልልቆ ተሸማይቷል አቅራቢያ ሲሆ የወው አምሳል:: አካላ እና
እግዚች የእንበሳ አንቀጽ አንቀጽ አንቀጽ ደግሞ የወው የሆነ ታልቆ ሁውልት አንበዋል:: ይህም ሁውልት
ስፋንክስ (Sphinx) ሲባል ባንቃለቱ የፋይ ቅናሽ ምስል አንቀጽ አርከዣስ ደረሰኝ ሁኔታ
ስምምነት ሌይ ደርሰዋል:: ወናወችን የግብር ተሸማይቷል እና የስፋንክስ (Sphinx) ሁውልት
በምስል 11 ሁኔታ ሌይ ሌይ መመሪያት ይችላል::

U

PDF Compressor Free Version

ምሳሌ 11. ሁኔታ ለማስተካከለው የንግድ ፊይር ተፈማይ ላኩ ካብ በግብረ ሆነ
በካይሮ ከተማ መውጭ በረሃ የሚገኘት ተፈማይች እና የንግድ ፊይር ቀዬራ ማውጣት
(ስራንክስ)

ለለው ገዢ የጥንቃቄዎች ልጻ ለረዳው ገዢ ስራ ስራ የሚያሳይ ይሆናል ነው:: ይህም የሆነ
መመቅ (Mummy) ስላል በተለይም ነገሱታቸው ስሜቱ ልብዕችውን ለረዳው ገዢ ለማያሳይ
ይጠቀሙታል:: ይህንንም በግብር 12 ሁኔታ ሲ ለማስልከት ይችላል::

በታላቂ መዕሰና ቅድስ እንደተጠቀሰው መሬ እና አስራኬለሁ ከግብር የወጪት በንግድ 4.69
ፈጥሮስ ተናሬ የጥንቃቄ ልጻ ለረዳው ስራ ስራ የሚያሳይ ይሆናል::

Ramses II's Mummy

Born around 1302 B.C., the 19th-dynasty pharaoh Ramses II ruled for more than six decades, ordering the construction of so many massive monuments (such as the [Temples at Abu Simbel](#)) that he ensured his legacy as ancient Egypt's most powerful pharaoh. His tomb, originally placed in the Valley of the Kings, was later moved to avoid the threat of looting; in 1881, archaeologists discovered his mummy among many others stored in a secret cache at Deir el-Bahri. Placed in the Egyptian Museum in Cairo, the mummy was famously [issued a passport](#) in the 1970s, when it began deteriorating quickly and had to be transported to Paris for examination and treatment for a fungal infection.

Patrick Landmann/Getty Images

v.

ለ. በመሆኑ የደረሰው የእመኖይያዊ አካል (Mummy of Amenirdis)

ምስል 12. በመሆኑ የደረሰው የግብዕት 19ኛው የፋርሳን ሥርዱ መንግስት ዓንስ ፍ.ሸ.ም ፲፭፻፮ ፲ኛ አካል

ግብዕት ካድንጋይ አለት የታነዥ በተመቅዳደቻትን በመሥራትም በቀድሞትነት ትታውቁ ነበር፡፡ ለዘመኝ ማሳያል በግብዕት 19ኛው የፍ.ሸ.ም ፲፭፻፮ ፲ኛው መንግስት ገዢ የታነስዥ የአቢ ለምስል የበተ መቅደስ ህንጻዊ ይጠቀስል፡፡ ይህ በተ መቅደስ ከታችቸው የነበረ ድንበር አቅራቢያ በላይቸው የግብዕት ግዢት ነው፡፡ በተ መቅደስን ያስፈው ሲመሰሉ ፲ኛ (Ramses II) ይባላል፡፡ ይህንም በተ መቅደስ በግብዕት 13 ሁኔታ ለ ስራ መመሌከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

Temples at Abu Simbel

By far the most ambitious building project undertaken during the reign of Ramses II were these [two stone temples](#), carved into a mountainside near what is now the Egyptian-Sudanese border circa 1244 B.C. At the entrance to the larger temple sat four huge statues of the pharaoh, while inside, a network of chambers were built in such a way that on two days each year, the sunlight could illuminate another statue of Ramses inside.

Long abandoned, the temple remained buried in sand until 1817, when the Italian archaeologist (and former circus strongman) Giovanni Belzoni uncovered its entrance. In the 1960s, the entire temple complex was dismantled and rebuilt on higher ground, to make way for the construction of the Aswan High Dam.

Roger Wood/Corbis/VCG/Getty Images

v)

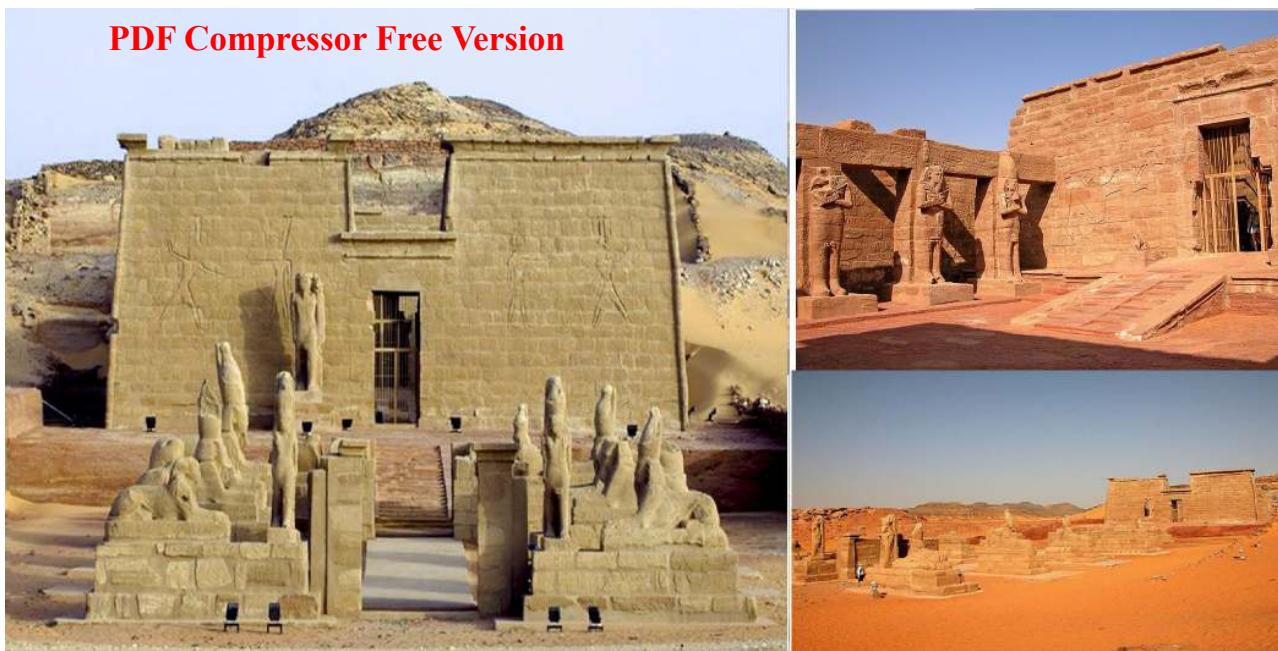

ለ)

ምስል 13. ሁኔታ ሰነድ በግብር 19ኛው የፌርማን ለመመዘኛ መንግስት ገንዘብ ፍራም ሲሆን 2ኛ ጊዜ የተገኘው የአሁን ለምበል በተ መቀደሉ

ለለው ሪመሰሰ ተስፋል (Ramses II) የስንሳው የአሁን በተ መቀደሉ ነው:: የሬመሰሰ ተስፋል (Ramses II) አመ-ን በተ መቀደሉ በመጀመሪያ የተሰራው ቅድሞት የግብር 18ኛው ለጋው መንግስት ገንዘብ ፍራም አመንተምብ 3ኛ (Amenhotep III) ለመ-ን በፊርማ በሬመሰሰ ተስፋል (Ramses II) ለታደል ችልድ:: ይህ በተ መቀደሉ የተገኘው በታችቸው የነብረ ግዢት ነው:: ይህንንም በተ መቀደሉ በግብር 14 ላይ መመሌከት ይችላል::

PDF Compressor Free Version

ገኘል 14. የራመስስ 2ኛ (Ramses II) አመን በተ መቀደሰ

በ18ኛው ሲሆዱ መንግስት ወሰኑ 5ኛው ገንዘብ ፫፭፻ ፖት-ሻጥለት (Hatshepsut) ተ-ባላለች:: እኩም የታት-ዋሳ 3ኛ (Thutmose III) አባት የሆነው የታት-ዋሳ 2ኛ (Thutmose II) ማሳት-ስት-ሆን የታት-ዋሳ 1ኛ (Thutmose I) ሌት ለቃ ፍት:: የታት-ዋሳ 1ኛ ማሳት-ድግም Ahmose ተ-ባላለች:: ፖት-ሻጥለት (Hatshepsut) ካሳ ጋር በጋራ በመሆን ጉብዢ ሌጋዣ የነበረ ሲሆን በመከከለኛው የግብዢ ለሆነው መንግስት ወሰኑ በጣም ከሚያምና በተ መቀደሰችን በማይራት-ዋሬ ተታወቂለች:: ክስተተካች እና ደግም በደር-ካል ባህር (Deir el-Bahri) ይስተካችው በተመቀደሰ የሚታወቁ ነው:: በተ መቀደሰን ዓይነት ያደረገው ስንመት (Senemut) ይባላ:: የሂት-ሻጥለትን በተ መቀደሰ (Temple of Hatshepsut) በጥናል 15 ላይ መመሌከት እንችለለን:: ለለው ፖት-ሻጥለት (Hatshepsut) በከርፍ በማግኘው በተ መቀደሰች ወሰኑ ፍዴልቶች ያደት ሲሆን ወና እና ጥንቃቄ የነበረውን እንዲሆም በሂሳሰቦች ወደም የነበረውን የግብዢ አምላካ መት (Precinct of Mut) (ancient great goddess of Egypt) በመመለስ ተታወቂለች:: እንደሚታወቁው በታት-ዋሳ 3ኛ (Thutmose III) እና በአመንሆተብ 3ኛ (Amenhotep III) ገዢ የግብዢ እና የተበያ ባህላዊ የንግድ ጉንግኙት ቅጥሎ ካርድ::

ገዢ 15. የሃት-ሩጥለት (Hatshepsut) ቤት መቆዳ

ለለው በለይናው የግብዕ ገዢ ውሣጥ በጥንት በፋብዕስ ከተማ የተገነዘው የካርናቅ (Karnak) ቤት መንግሰት ነው:: ከ18ኛው-20ኛው የግብዕ ሲጠው መንግሰት ወደም በአዲስ ገዢ (New Kingdom) ቤቱ የፋብዕስ ከተማ ውኅ ማሻሻልዋ የእምነት ቤታ በመሆኑ አገልግሎት:: የቀሉ የእመ-ኑም መቀመጣዊ እነሱ ነበር:: ይህ ቤት መቆዳ መንግሰት የጀመረው በመከከለኛው ገዢ ውሣጥ (በ2000-1700 ቁ.ል.ኩ. (BC) ገዢ) ስ.ገዢ በነበረው በአነስተኛ ዓን (Senusret I) አመግኘት ነው:: የካርናቅ ቤት መንግሰት ሰያሜውን ያገኘው ከለ-ግዢ (Luxor) በስተሳሙን 2.5 ከ.ም. በቅርብ ሪፖርት አካባቢ በሚገኘው የእሌ-ካርናቅ (El-Karnak) መንዳር ሰያሜ ነው:: የካርናቅ ቤት መንግሰትን በምሳሌ 16 መመልከት ይችላል::

ግዢል 16. የካርኖች (Karnak) ቤተመንግስት

በኢትዮጵያ ቤተ መቅደስቶች የመዳኒት ፍቦ (Medinet Habu) ቤተ መቅደስ አንቀሳረም የተሰራውም በጥንቃቄ የግብዕስ አቆስ ገብት (New Kingdom) ወቅት ነው:: የዘመን ቤተ መቅደስ ሰም የራሱስለስ ዓይ (Ramesses III) ቤተ መቅደስም በመባል ይታወቂል:: የመዳኒት ፍቦ (Medinet Habu) ወይም የራሱስለስ ዓይ (Ramesses III) ቤተ መቅደስን በዋጫል 17 መመልከት ይታላል::

PDF Compressor Free Version

ምስል 17. በለ-ግዢር የመሳኤት ህበ (Medinet Habu) ወይም የራምስስ ዓን (Ramesses III) በተ መቋደሰ

በአጠቃላይ ካለው በዘርዝር የተመለከት-ናቸውን እኔደ ክርፍቱ፣ ሌ-ግዢር እና አሁ ሌ-ዋብል የመሳኤሉ የተሟነው በታወች እንዲሆም የለይኖው እና የታችናውን የግብዕት ግዴት በከፍታ ነ፡ 6 እና 14 ላይ መመለከት ይችላል፡፡

ከርታ 14. የግብዕ ማዕቃዎች እና የተረሰነት መዲረሰዎች

የእንደ ሁኔታ እና ስልጣኑ ከቀኑት የውጭ ሁኔታ ጉርግ የተቆሏች ሲሆን ይህም
ምርቶችን፣ ዕምነቶችን፣ ምግባ፣ ሁኔታዎን እና ፍሰት ወደ ሁኔታ ወሰጥ ከማስረዳት እና
ከመለከ ጉርግ የተካሂኝ ነው:: በጥንት ገዢ ግብዕ በአሁን ገዢ የሚታወቁትን ማለትም እንደ
ሰላም፣ ለጥረሰ፣ ለባኩ፣ ለረዳ፣ እስራኤል እና ፍልሰቦም የመሰሰለትን የውጭ ሁኔታ
ድንበር (አሁን ከሚታወቁው ደንበር) ከሱዳ ደንበር እልፏ በልቻ በመግባት ስትገኘ እና
ስታስተሱቸው ነበር::

ለለው የጥንቃቄ ገብረሮስ እና የወርቅ ቤትዎች በንግድ ለራ የሚታወቁ
ልማት፣ ከዘመኑ በተጨማሪ በግብርናና በሽከላ ለራ ተፈጻሚ አማካይ ነበር፡፡ የጥንቃቄ
የገብረሮስ የሽከላ ሲሆ በምስል 18 ላይ መመልከት ይችላል፡፡ ይህንን እንደ ከሱስ በጀት ህንጻፋ
በለለው የወርቅ ሁኔታ ተይለው በጥርሻው፡፡ በነበረዋቸ፡ በግብርናና በድማግቸ በተለያየ
ወቂት ስትዎረር እና ስትድቆስ ነበር፡፡ ነገር ግን በመከከለኛው አመን ስርወ መንግሰት በወርቅ
ፖ.ስ. ላይ የተሳለ እንዲነበር የሚታወቁ ስምን ከስራው እና ከፍልሰጣም ወርቅ የፊልም ነኝ
እና የንግድ ባንኩነት መሥርቶ ነበር፡፡

ምስል 18. የጥንቃቄ ገብረሮስ የሽከላ ለራ

የኢትዮጵያ / የነበረው ምድር/ የእሁን ሁኔታ የዓይነቶች ምድር በጀንዳር አይከል ወይም በጭልጭ ከተማ ሌይ መመሱት

ዚህ ካልፅ ለፈቻ (የካም ለፈቻ) ከሚተት ካኝ እና ፍ.ጥ፡ ከዘመን ለፈቻ ከተወሰነት ካላ እና ከመብታ ጋር በመሆን የአባይን ወንበ (Blue Nile) ተከተለው ጉብዢ ለቀዱ ወደ አዲስ ሙናራ ቅድሞ የጥንት የዓይነቶች ምድር ወይም የነበረው ምድር በእሁን ሁኔታ ወደተባለቸው ሁንጻ ስመጣ ለመጀመሪያ ገዢ የረሱት በጀንዳር አይከል ወይም ቅልጭ ሌይ ነው፡፡ በጥንት የነበረው ወይም የዓይነቶች ምድር ለመጀመሪያ ገዢ የነገዋው የሳ ስ.ምን የነገዋውም በመጠበቅ ገዢያት በ3000 ቍ.ል.ክ. ጉዳማ አካባቢ ነው፡፡ የኩሳ ለፈቻ በ102 ዓመቱ ከጥሩት ወጪ (ከማየ አይሻ) (3244 ቍ.ል.ክ) በጀንዳ በ2ተኛው ዓመት ሌይ ለፈቻ አርከናስናን ከወለድ እና ዓሳም በጥሩት ወጪ ገዢ የ600 ዓመት ለመከላከል እንዲሆኑም በተመሳሳይ ክም ደግሞ በ100 ዓመቱ አካባቢ ወልደ በ.ባል እና አትዮጵያ ምድር በገበብት በ3000 ቍ.ል.ክ. ሌ.ሣለ የኩሳ ለፈቻ ክም ዕድሜው 344 ዓመት ይሆናል፡፡ በዘመናው ወቅትም የሳ የ844 ዓመት ዕድሜ ነበረው፡፡ ዓሳም ለይኖት የግድ ለፈቻ ማገኘው ሲለለበት አትዮጵያ ምድር ሌይ በኋጋብት የ106 ዓመት ቅድሞ ወሰኑ መሆኑ አለበት፡፡ ለለሆነም ለፈቻ ክም ለ.ኋገስ የሚቻሉው 2950 ቍ.ል.ክ. አካባቢ መሆኑ ነው፡፡ ለለሆነም ክም ለ.ኋገስ የ394 ዓመት ዕድሜ ነበረው ማለት ነው፡፡ የካም ለፈቻ ክም ደግሞ የነገሰው በ2787 ቍ.ል.ክ. ሌይ ነው፡፡ የኢትዮ ለፈቻ የሆነው ማብታ ደግሞ በ2545 ቍ.ል.ክ. በጀንዳር አይከል የነገሰ ስ.ምን ለንጻ ገን ወንድመ ስባ የነገዋው አይከል ሌይ ቅድሞ በተከተቸው ይዘ ወደ ገዢ በመመለስ ወደ ካኝ ምድር ወይም ተብሎ ምድር በእሁን የሆነውን ምድር ወደ ተባለው ምድር ጉባቶ በጀት ዕድሜው ኮሙን ከርማ ተብሎ የተጠረውን ከተማ ከመሱት በጀት ነው፡፡ ክም ከተወሰነ ሂይያት በጀት ዕድሜ የመስራቱት ለፈቻ ስባ የኩሳ ለተመሳሳይ ወደ ነበረው ወደ ገዢ ነው፡፡ በዘመናው ወቅትም የኩሳ የኩሳ ለፈቻ አይከል

ካኝ አይከል ሌይ በ2787 ቍ.ል.ክ. ጉዳማ ሌይ ለ.ኋገስ ክም የ557 ዓመት ዕድሜ ነበረው፡፡ ከዚ በጀት ለፈቻ ማብታ ደግሞ የነገዋው በ2545 ቍ.ል.ክ. ሌይ ነው፡፡ ካኝ ለ.ኋገስ የሳ የ894 ዓመት ዕድሜ ነበረው፡፡ ከዘመናው በፈቻ በግብር በተና ሌይ እንዲያነው የባብ.ለንን መብትን የተከናወነው በ2750 ቍ.ል.ክ. ጉዳማ አካባቢ ሌይ ነው፡፡ ዓሳም ከጥሩት ወጪ (ማየ አይሻ) በፈቻ ይኖርበት ወደ ነበረው ወደ ገና ከበተሟበቸ ጋር አቅንቶ ለተወሰነ ዓመታቸው የጋ ነበር፡፡ ክም በጀት የተቀመጠው በእንተተለ፡፡ በእይዋርኩ፡ በሽሌ ስ.ምን በመጨረሻም ወደ አይከል በመመለስ ቀረ ኮሙን የገና ስ.ምን አይከል ወይም ቅልጭ ሌይ ማስቀ እሆቴ አረፈቸ፡፡ የኩሳ ማስቀ እሆቴ አይከል የተቀበረቸው ቅልጭ ሌይ ነው፡፡ በዘመናው ወቅትም የኩሳ የኩሳ ለፈቻ አይከል

ተብሎች:: **PDF Compressor Free Version** በልጋዊ ስም የሚገኘው የነራርሱት ተሸሱ አዋጅ መሆኑ ይታወቂል:: የሳምን የተወሰነ ዓመታቶችን አዘጋጅ ቅልጋ ወይም አይከል ከኝረ በኋላ እንደገኘ ወደ ነገሮች አቅንቶ ጥቀት ዓመታቶች ከኝረ በኋላ 02894 ቁ.ል.ክ. ላይ ከ350 ዓመት የጥሩት ወሄ (ማሬ አይደ) በኋላ ማለትም ልቃ ካም በነገሮ 56 ዓመት ገዢም ላይ እርስጥም በ950 ዓመቱ አዘጋጅ ዓለም በሞት ተለያ:: የሳምን በ950 ዓመቱ ለሞት እዘዣ ነገሮ ላይ ተቀበሉ:: የሳምን ለሞት ካም የ450 ዓመት ዕድሜ ነበረው:: የኩስ መቆብር ላይ የሚጠቷል ልልቅ በርካታ ለማቻን ይፈውለም ነበር:: ይህንን እንዲ ከገዢ ለመረዳት እንደቻልነው ማብታ በ2545 ቁ.ል.ክ. ላይ ለነገሮ የሳምን ለሞት ነበር:: አዘጋጅ ለኖስ መታወቻ ይህንን እንዲ ልጠረ አግባብ እግዚአብሔር በበተመኑባት አሳቦ የኩስ መቆብር አውልት በመከከለኛው የአትዮጵያ ዘመን እንዲታረግ ልቃል:: ይህም በመከከለኛው ዘመን በንገሮ ቁስለዳለ የታረግው የፋስል ጥንብ ነው::

የቀዳሞት የግዢ የታረግ በፊልምች ሂርዶተስ (Herodotus) እና ዓድራሻ (Diodorus) በዕስተኛው እንዲሆ኏ቸት ከሆነ ቤትኩም የነበረኛን ምድር ዓይቶች (Aethiopia)(Aiθιοπία) ይለታል:: ይህም ማለት አሁባቸ የተቋጠለ መልክ ያለቸው ለሆነ ቅል ደግሞ የግዢ ነው:: እነዚ እንደማለትኩም ከሆነ ዓይቶች የሚለት ከቀዳሞት ገብዕት ቅል በታች የሚኖሩትን የሳምን አሁባቸ ለሆነ ይህም የነበረኛ ምድርን በእሁኑ ሥራን የሚጠቷል ነው:: መልካቹውም ጥቀር ነው:: የዘመን እንዲ መንሰሳ ደግሞ የነበረኛ ምድር በጣም ቅዱታማና በርሃ በመሆኑም ቅምር ነው:: ካብ የሚገኘውም ለዕስ ተደርሱ በሆነው እና ምድር ወደ ቕክክ ባርሳለቸበት የሰማኑ ገኙቀ ክበብ ወሰኑ ሆኖ በምድር ወገን እና በስምኑ ወልጋ መሆከል ላይ ለለሆነ ነው:: የግብዕት ለማቻን ደግሞ እንደማለትኩ ከሆነ ካብ የሚገኘውም የወርቅ ማዕድን የሚጠቷል ለለነበረቸ በነስ አጠራር ደግሞ ወርቅ ሲሆን የነበረኛ ምድር ወይም ቅዱታማና በርሃ በመሆኑም ቅምር ነው:: የሚገኘውም ለዕስ ተደርሱ በሆነው እና ምድር ወደ ቕክክ ባርሳለቸበት የሰማኑ ገኙቀ ክበብ ወሰኑ ሆኖ በምድር ወገን እና በስምኑ ወልጋ መሆከል ለለሆነ ነው:: የግብዕት ለማቻን ደግሞ የሚለው ወልጋ የሙጣው በምድሩ ላይ ይኖሩ በነበረት የኖባ (Noba) ወይም የነባ (Nuba) አሁባቸ ለም ነው ይበላል:: የሳምን ሥራን ወልጋን በምስል 19 ላይ መመለከት ይችላል::

ቻስል 19. የኢትዮጵያውን በፊዕሱት በታ ሌይ ስራ ሲያመልከት ስለማቅ.

የዓይቶች ምድር ወይም የነበረ ምድር የአሁን የሥራን ምድር የኢትዮጵያውን ምድር በመባልም ይታወቂል፡፡ ይህን ሰም ያገኘው ይገባው ወድዘሁ ምድር በመጣው የካም ሌጅ የሆነው በትኩስ ስም ለመሆኑ ስሙኑ የተሰጠው በሁሉም ሁኔታ ዓመታት ቅድጋዊ ቅድጋቸው እናተጠናኬል ለሂድ ነው፡፡ ከዚህ በፊት በቀድሞት የግብዢ ታሪክ ሌይ እንዲሆነው ግብዢ የካበረ ማሻሻል ተብሎ ወርቅ እና ለለታ ቤት ቤትና ለማጥመት ለንግድ ከተወልዴሁ የኢትዮጵያውን ምድር ወይም የነበረ ምድር ወይም የዓይቶች ምድር ይመጣ እንዲነበሩ አይተናል፡፡

የነበረ ምድርም በጀትናው ኮሙን የገዢናው ነበረ እና የታችናው ነበረ በመባል ይታወቂ ነበር፡፡ በፀኛው እና በፁኛው ከታራከት መከከል የሚገኘው ግብት የታችናው ነበረ ሌባል በፃኛው እና በፆኛው ከታራከት መከከል የሚገኘው ግብት ይገባው የገዢናው ነበረ ይባላል፡፡ በእጠቃለይ ወደ ነበረ ምድር የመጠት ነገና በመለው የነበረ ምድር ወይም የኢትዮጵያውን ምድር በጣም በተስፋፋበት በጀትናው ኮሙን በገዢናው የኢትዮጵያውን ግብት ወና ከተማቸውን እያዘዋወሩ ፍጋጋ እና መሬዊ ሌይ ለይደርጉ በታችናው የኢትዮጵያውን ምድር ግብት ይገባው በተለያየ ለፈጸመ በዋወት (Wawat) ለይደርጉ ተለዋል፡፡ ይህን የገዢናውን እና የታችናውን የነበረ ግብቶች በከርታ 15 ሌይ ማያዝ ይታሳል፡፡

ከፍታ 15. የገዢዎች እና የታችዎች የነበረ ማብት

በታችዎች የነበረ ማብት ወሰጥ ቅስቱል (Qustul) በተባለው የመቆበር ስፍራ በተደረገው የኢትዮጵያ ምርጫው በሆነ ስፍራ ይኖሩ የነበሩ ሁኔታ ቅድሚት እንዲሆነና በግብዢ ለይ ከፍቃዬሁኩና እስከ ፍቃዬሁኩና (Naqada II—III) ገዢ የነበረው የንግድነት ለመስጠት ክህንት ሙርጫት ጋር ተመሳሳይ እንደነበር ይሳይል::

ለለው የካም ለይ የሆነው ፊጥ ከግብዢ ወደ ነበረ ምድር ከናሆና ከዘመኑ ከስብት ስንደቅ ጋር አብር ከመጣ በጀት ማቀን ወደ ለለ ለታ በመዘር የግብዢ ስፍራ እንዲሆኑ ስንደቅን ያስፈልጉ አሁን እርትራ እስመራ እካባቢ (አማላን)፣ እርትራ-ኤናር፣ ይሁት፣ እና ለማለ ምድር ተብሎው በማጠናት መረጃዎች በታወቂ ነው:: እነዚህም ስፍራዎች በጥንት የጥንት ምድር ተብሎ ይጠና ነበር:: ተንት የማለውም ፊጥ ከማለው የመጣ ነው ተብሎ ይታመናል:: ተንታዋይን የበያቻው በተመሳሳይ የከበረ ማሳድናት ወርቅ እና ለለቸ ገዢ ለማያጠት ወደ ተንት ምድር ይመጣ ነበር:: የጥንት ምድርን በከፍታ 16 ሆኖ እና ለያ መመልከት ይችላል::

v.

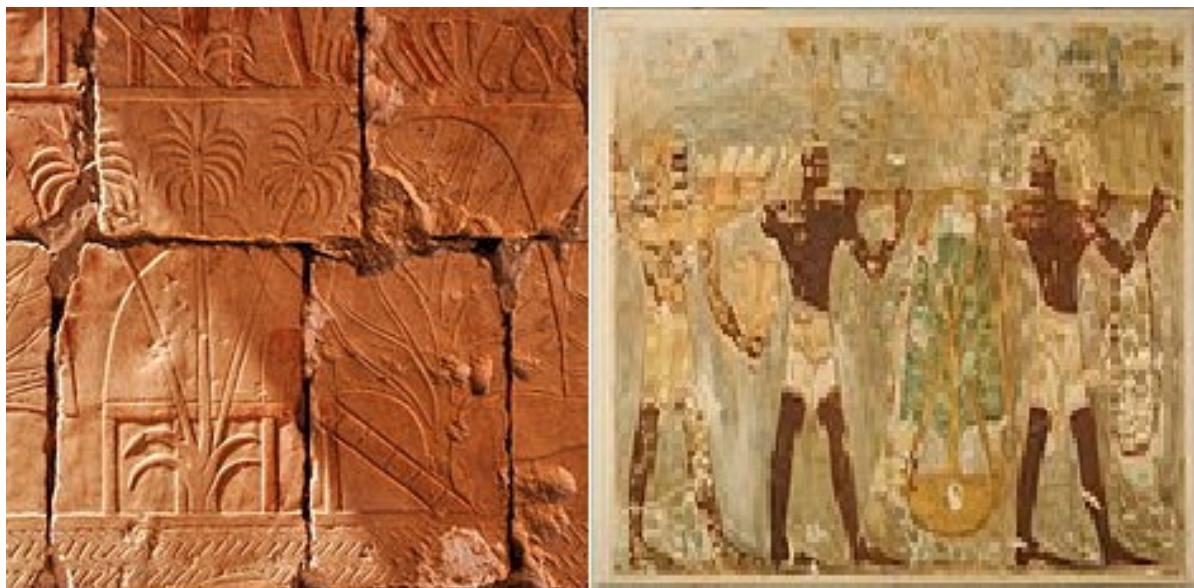

ለ.

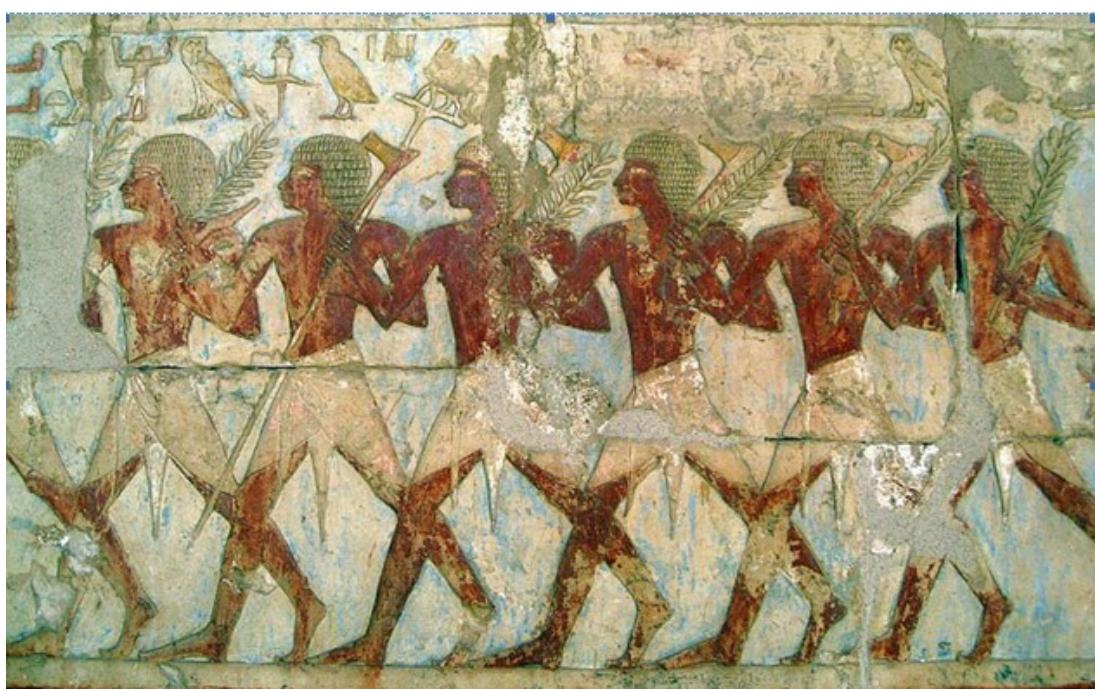
ክፍል 16. ሆና ለ የጥንት ምድር

ትዲያ በዚህ ቀን ተጠቃሚ እንደሆነ ተሠራሽ እና በሌሎች ሁኔታ የበለጥቶ በትምህር ከቀዳምኑ ግብዕት ወር ቴንበሬ ነበር፡ ግብዕት የመጀመሪያውን የንግድ ገዢ ወደፊዕቅ ማርያም የደረሰን በ2500 ቀ.ል.ኩ. (BC) ገዢ በነበረው በፏሮግ ስሁራ (Sahure) አማካይነት ነው፡፡ ነገር ገን ታሳቀን የንግድ ገዢ ወደዚሁም ከተማ ያደረገው በ1495 ቀ.ል.ኩ (BC) ገዢ በንግስት ህት්-ሻጥለት (Hatshepsut) ገዢ ለመንፈጸም ተብሎ በሚገኘው ይር-ሐል-ባሀራ (Deir

el-Bahri በተ PDF Compressor Free Version የሚገኘ የንግድ (የድንጋጌ) ላይ ስነ-ስዕል ተከትሷል ይገኘል:: በዚህ የድንጋጌ ላይ ተሳታፊ (ስነ-ስዕል) ባለምች በት-በላይ የሚገበባት ከርሱ፣ ጥሩር እንዲሁት፣ የክርሱ ከረጋጥት፣ የዘመን ጥርሱ፣ ዕጣን፣ ወርቅ፣ የተለያየ እንዲከተማ መሆኑን የሰራዳል:: ይህንም በጥናት 20 ሁኔታ ላይ መመለከት ይችላል::

u)

n)

የዕስ 20. v. እና ለ. በደር-ካል-ባህረ በተመቁዳለ ወሰጥ የሚገኘ የድንጋይ ሌይ ስነ-ሳሌ

በ18ኛው PDF Compressor Free Version ወራሽ በሆነት በታህሳስ የሚከተሉት ነው፡፡ ዘዴ (Thutmose III) እና በአመንхотප III ጊዜ (Amenhotep III) ጊዜ የግብዢ እና የተብሎ ባህላዊ የንግድ ቃንኑት ቅጥሎ ነበር፡፡ ይህም የንግድ ቃንኑት የግብዢ አካል ስርዱ መንግስት ከመገባደኝ በፊት እስከ የመጀመሪያው የ20ኛው ስርዱ መንግስት ጊዜ በልቀ ነበር፡፡

ለለው በጥንቃቄው የተብሎ ታሪክ ካብዚ የተለያየ ፍራም ጽጌዎች ይጋሩት እንዲነበር ይታወቂል፡፡ እነዚህም ጽጌዎች ከዚም ልጅ ከሆነው ከዚኝ እና ከልቅ ስባ የሚመዘገበ ሰለምነ በመልካቻው ቅዱር ፍቃው፡፡ የተብሎ ፍራም ጽጌዎችን በጥሰስ 21 መመልከት ይችላል፡፡

ጥሰስ 21. ቅዱር የተብሎ ፍራም

ካብዚ አሁን ሁኔታ ተብሎ የሚታወቂው ጽጌዎች ለሆነ በአሁኑ ወቅት በኢትዮጵያ ያለውን የትንደር አይከልን ወይም ማልጋን አያዝነት የሚከተሉት ነው፡፡ የኢትዮጵያውያን በመለው የሠራተኞች ጽጌዎች ተስፋናቸው የተለያየ የተመዘገበ ነገዴችን ፈጥረው ይገኘል፡፡ ይህን የሆኑን የሠራተኞች ጽጌዎች በከፍተት 16 ላይ ማያዝ ይችላል፡፡

ከእዚህ በኩርጥ 17 ላይ እንደሆነው የፌዴራል ከገዢ በሰሜን በተሰለ አድርጋው አሁን በሚታወቂት ጥብቅ ማለትም በእርትራ፣ በኤርትራ፣ እና በሰሜን መረጃዎች በታወቂ ባለምድር ነገቶች እና የፌዴራል ምርመጥዎችን እያሳይሩ የተገኘ ምርመጥ መሥርተዋል::

ክፍል 17. የኢትዮጵያ የመሸጋን ጥብቅ

በጥንቃዊው የግብዕ ተራዕ ላይ እንዳያነው በግብዕ የካናሽ ጥብቅ (New Kingdom) ወቂት ጥብቅ እስከ ታታኅው የተሰለ ጥብቅ ማለትም እስከ ፍጥታ ይረዳ ዘላቂ በቁቅ ጥብቅ ታስተካፊድ ነበር:: በ25ኛው የግብዕ ስርወ መንግስት ወሰኑ በ3ኛው የመከከለኛው በሙን (Third Intermediate Period) ቤተም ከተኞች እያተረፈረፈው ጥብቅን በቁቅ ጥብቅ ሌጻዎና ሌያስንበሩ ነበር:: ይህንን በኩርጥ 9 ላይ መመልከት ይችላል::

ለለው ማሸጭ የሚገባን ወደ ሆኖም ወይም የአበልኬር ጥናር በአሁኑ የአትማዊ ጥናር ወደተባለቸው የመጠት ካልም ነገዴች የዘር አረግ የሚመዘገበት የነገድ የቅጣን ነገዴች የሆነት የሳሽ ነገዴች ማለትም የሳሽ ስብ ወይም የሳሽ ስብ ነገዴች ነበረ ከሰት የሳሽ የሻምች ወይም ከሳሽ ስብ ነገዴች የሚለው ሌላም ከተማዊውንም የመሠራቱት ከየመን ህንጻ ከሰንና ከተማ መጥተው በአበልኬር ጥናር ወይም በአትማዊ ጥናር በአሁኑ አከባቢው ተብሎ በሚጠራው ከተማ አጠገብ በበላው እና በንገት በአካናሁስ ወይም ሲባ ዘና ወይም በነገቶችው የሳሽ ነገድ ሲም በተሰየመው በሳሽ ከተማ ለይ ነው፡፡ ዘናው አካናሁስ ወይም ሲባ ዘና ለማ ለይ የነገመው በ1985 ቁ.ል.ክ. ለይ ነው፡፡

የሳሽ ሲባ ዘና ወይም አካናሁስ አከባቢ ሲባ ከተማ ለይ የነገሰው በመጀመሪያ የሰም ነገዴች የሆነት ከየቅጣን የዘር አረግ የሚመዘገበት የሳሽ ነገዴች ከበረሰን በተና በጀት በየመን ሂሳብ ስንጻ ለይ ከከተማ እንዲሆም የመጀመሪያውን የሳሽ ለጠቀሙ መንግስት (ሳሽ ስብ) (ሳሽ ስብ) እኩዎ ከመሠራቱ እና የመጀመሪያውን ሲባ 1ኛ ከነገመ በጀት በደጋጭ የተወሰነት ወደ አትማዊ መጥተው 2ኛውን የሳሽ ሲጠቀሙ መንግስት በ1985 ቁ.ል.ክ. ለይ ለመሠራቱ ነው፡፡ በተ ቤታም በአንድንድ የታረክ መቆከሪች ለይ እንዲጠል ተከናወች ከእኔሱኬል በስተዳደሩ በደብብ እረበ ውሃት ወሰጥ የሳሽ የሚጠል የለም ይለፈ፡፡ ንጂ ገን ከበረሰን በተና በጀት በደቡብ እረበ ወሰጥ የሳሽ ከተማ የሚጠል የለም ይለፈ፡፡ ንጂ ገን ከበረሰን በተና ከተማ ይኖሩ በነበረት የመጀመሪያው፡ የሳሽ ነገዴች ምዝገበት ዘናዴችውም ሲባ 1ኛ ከተማቸውም በሌላቸው ስመ የሳሽ ከተማዋው ተብሎ ይጠራ ነበር፡፡ በተመሳሳይ እነዚህ የሳሽ ነገዴች የአበልኬር ጥናር አከባቢው ከተማ አጠገብ ዘናዴችውን አካናሁስን ወይም ሲባ ዘና ከተማው አንጻር እና አገልግሎት የሚናየው ይሆናል፡፡

ነበረ ከግብር ወር በተለይም በሂክሳስት በቅና ፍሃት ተገኘታበት በነበረበት ወቅት የተለያየ ጉባኤዎችን ወርቁ፡ ዕጣን፡ ከርበ፡ ተፋር እንጂ፡ የዘር ተጠስ እና የተለያየ የሽከላ ስራዎችን በባከላዊ የንግድ ለጠቀሙ ተለዋዋጥ ነበር፡፡ የጥንታዊ የነበረ የሽከላ ለራን በምሳሌ 22 ለይ መመልከት ይታሳል፡፡

PDF Compressor Free Version

ቻስል 22. የጥንቃዊ ነብረ የሽከላ ስራ

የኢትዮጵያ መመሪያ

በለይናው የነበረ ግዢት ወሰኑ ካልሆ኏ በዋናበት ከሚጠቀስ ከተማች ደንገጧ ከርማ አንድ ፍት፡፡ የኢትዮጵያ ከተማ የተመራረቻቸው በ2500 ቀ.ል.ከ ሌይ ሌ.ሆን የመራረቻቸው በቀዳምነት ከነፃፃር አይከል ወይም ቅልጋ በመጠ በትኩስ የተወሰኑ በተ በተሰበቸ፡ በፋጥ፡ በትኩስ ሌጅ በሆነው በሳባ እና በተሰበቸ ሌሆን ነገናቸው እየተሰሩና በመግበር በበላው እየደመቀቹ መተቻ ነበር፡፡ ከተማዋጥ ከርማ ተብለ የተጠረቻቸውም በጀትናው በመን ሆኖ በመጀመሪያ ወጥት ከተባለ በጀትና ነው፡፡ ወደ እነዚ ከመጠት መህል የሳባ ነገድ ሌላና በጀትናው በመን በነገናቸው በሳባ ስም ሲባለ (ሳባ የገብር) የሚል ስርዱ መንግስት ለመሆኑ ተስላቁ፡፡ ይህም የሆነው በንግድ ማስተካከል፡፡

የግብር ገንዘብ ፍራው (Pharoah Snefru) (2575 ቀ.ል.ከ. (BCE)) የነበረ ግዢት ወሰኑ በመግባት በሂን (Buhen) ሌይ የግብር የበላይነት አሳይቸ ነበር፡፡ በዚናው የግብር ለመውጭ መንግስት ቤቱ በአሳዎን ሌይ የነበሩ ገርወች ሂቅ ወቆለ ስፍራ በመሆኑ የንግድ ማስፈሩናት እንዲገኘም የንግድ መርነት ያደርጋ ነበር፡፡ በሆነው ወጥት በጣም ገንዘብ የነበሩው ገንዘብ ፍራው (Harkhuf) ከተቻቸው የነበረ ግዢት ይጋበር ከ2ኛው ከተሬከት አልፎ ዕርስ ያም (Yam) በለው የጠራው እና የተግማሽ ማህበረሰቦች የሚኖሩበት በታ ይረስ ይሆኑ ነበር፡፡ በመጨረሻውም የሀርክሁፍ የግብር ገንዘብ ቤቱ በአካባቢው የነበሩት የነበረ ምማምንቶች እንደ በመሆን የአሳዎን ገርወችን መስፈሩናት ለያስቀመጥ ተስላቁ፡፡ በዘመኑ ወጥት በአካባቢው የነበሩ የነበረ አካባቢው እነዚ ወጥት የተባለውን በጀትናው ወደ ቅጽ በማጥኑት የ3ኛውን ከተሬከት አልፈው በለይናው የነበረ ግዢት ከርማ ተብሎ የተጠረቻውን ስፍራ ለይዘን ተስላቁ፡፡ ይህንንም የኢትዮጵያ እና የዋዋት ለመፈጸም እንዲሆና ለለምናገኘ ምዕራም በክርታ 14 ሌይ መመልከት ይችላል፡፡

የኢትዮጵያ ከተማ (2500-1500 ቀ.ል.ከ. (BC)) የሚገኘበት ስፍራ ማለትም ውናውን የኢትዮጵያ ግዢት ያስተኞቸው ከተማውን ምዕራም ቅመል (tumuli) ያለበትን የመቆብር ለመፈጸም ይካትታል፡፡ ይህን ቅመል የመቆብር ስፍራ በምስል 23 ሌይ መመልከት ይችላል፡፡

የኢትዮጵያ ባለቤቶች እና ገንዘቦች ለጥሩ በተቀበሩበት የመቆብር ስፍራቸው አካባቢ በሽያጭ ማቅጫኑ የቀንድ ከበቻቸ ሂሳ ቅል አጠረቻቸው መቀበሩ እና መገኘቱ በወጥቱ አርብቶአዲርነት ተልቅ በታ እንዲነበሩው ያሳያል፡፡

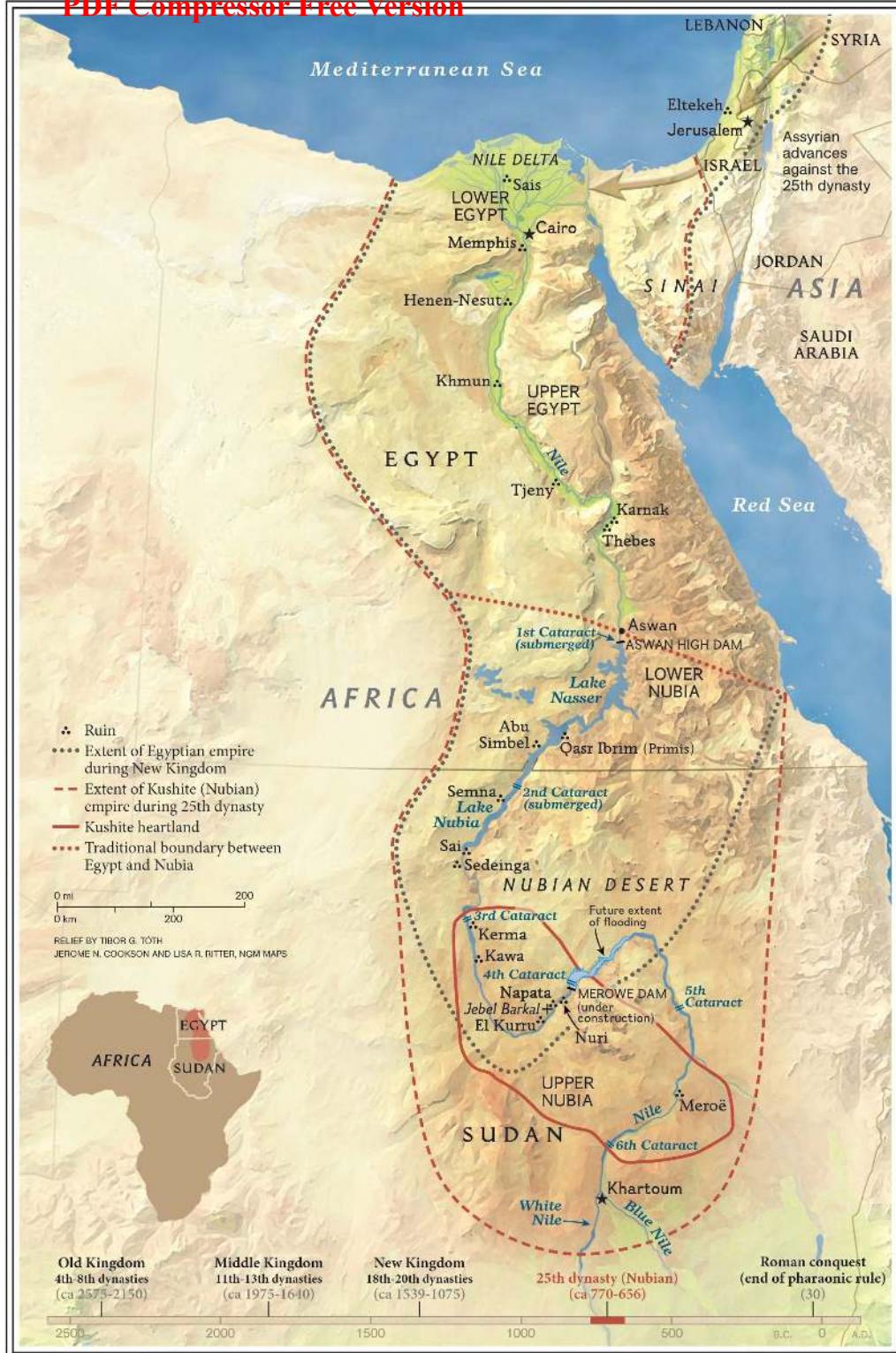
PDF Compressor Free Version

ቻስል 23. ፊጌ-ለ. የመቋበር ስፍራ

በአጠቃላይ ካለው የተጠቀሰት ነገሮች በመለው የነበረው ምድር በጣም በተስፋሩ በጀት በንግድው አመን በለይናው የከ-ለ ምድር ማት ወና ከተማቸውን እያዘዋዏሩ ዓይታ እና መጠቀም ላይ ለደደርጋ በታችናው የከ-ለ ምድር ማት ይገባው በተለያዩ ለመፈጸም በተለይም በዋዋት (Wawat) ለደደርጋ ተለዋል፡፡ በነበረኗ ምድር ወይም በዓለፍቃድን ምድር ላይ የተመሳረተውን የከርማን ከተማን እና በአካባቢው ዘጋጅ የሚገኘትን በታች በከርታ 1: 14 እና 18 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

ክፍል 18. የጥብቅ ማድረግ ወይም የካና ማድር የአሁን መሸንን የዓለምና ማድረግ

በከርማ የፌርማ ስብሰብ (Sai) በፌርማ ቤት አለመ የሚጠቀር እንደተረጋገጠው በዚህ ነገሮች እንደነበረባቸው እና ተላቁ የንግድ እንቅስቃሴ ማቆከለቸው እንደነበረው ያሳያል:: የከርማዎችን እና የሰኔ የሰኔ ስርዓት ሲሆ በጥኑል 24 ላይ መመልከት ይችላል::

ቻስል 24. የሰኔ እና የከርማ የሰኔ ሽሬ

የከርማ ሌላቶች መጠሪያ እገዛዎች ቀድሞው በዋናናበት ምኞራ ስም ውቃት ተብሎ ይጠራል:: ነገዴታው በግብርና፣ በከብት፣ በማርባት፣ በሰኔ ሲሆ እና በንግድ እንቅስቃለዎችቸው ይታወቁ ነበሩ:: በስነዱ የአርቴዎች የሚጠቀር እና ተናት መሠረት ቅንቃቸውም ከሸጭ እንደሆነ ተረጋግጣል::

ከርማ በመጀመሪያ በግብር የመከከለቶች ባሁት (Middle Kingdom) (2040-1782 ቴ.ል.ኩ. (BCE)) ወቃት በግብር ጊዜ መንቱሙተብ 2ኛ (Mentuhotep II) አማካይነት በቃድ ባሁት ተግባራዊ የነበረት በሆኗም ጊዜ በ2ኛው መከከለኝ ዘመን (Second Intermediate Period of Egypt) (1782 - 1570 ቴ.ል.ኩ. (BCE)) ባብ በሂክሰራቸው ስትመታ እንደገና ተደለቸውን በሚጠናከር ከሂክሰራቸው ጋር ጉንኑት ያደርጋ ነበር::

በለይቶች የግብር ባሁት በተብለ ከተማ ላይ በእሌካብ የመቋበር ምኞራ (El Kab's Tomb) በተገኘው የአርቴዎች የሚጠቀር ወጪዎት መሰረት እንደተረጋገጠው የከርማ መንግሥት ከሂክሰራ (Hyksos) ጋር አበረው የመሰራት አጠጣማ እንደነበረቸውና የንግድ ለውውጥ

ይደርግ የሚከተሉ የሰውን በሆነዎች 1575 ቀ.ል.ካ. እስከ 1550 ቀ.ል.ካ. በከፍተኛ ሁኔታ
ገብረኝ ወረዳ የነበሩ ሌ.ሆን ማውራት ተቋላው ወደ ማጭው አዘዋጅ ለመስራት ነበር፡፡
ነገር ግን በንግድ የግብር ለመስራት ይመሏል በንብረቱ በታችም ነው በጽሁፍ የክርማ
መንግስት ለሰነድ ተሳል፡፡

ክርማውን ከግብር ላይ ከፍተኛ የንግድ እንቅስቃሴ ነበረቸው፡፡ በንግድ እንቅስቃሴውን
የተለያየ የንግድ ዕቃዎችን ይለዋው዗ ነበር፡፡ ካነዚህም ወሰኑ ወርቅ፣ ቅርቡ እንጨቤት፣ ዕጣን፣
ለየት ያለ የለደቸውን እንሰሳተቸው፣ የዘመኑ ጥርጋን የመሳሰለትን ይገበያየ ነበር፡፡

ክርማም በተ መቀደሙትን በመሠራት ትኩዎች ነበር፡፡ በክርማ በእርከምለዋል የሚገኘ
የተገኘውን በተመቀደለ በምስል 25 ላይ መመሌከት ይችላል፡፡

ቦንተስ አመንመሄት ነው (Amenemhat I) ጊዜ በታችቸው የነበሩ ግዛት በተለያየ በክርማ
ውሰኑ የነበሩ ነገዚ እያወለ የፋይዲት ወቅት የነበሩ ሌ.ሆን በግባሩ ወሰኑ ባለት በዳቀኝ
(Dakkeh)፣ በፋራስ (Faras)፣ በዋወት (Wawat) ስኖራዊት ለመኖሩ ተሰዋል፡፡ የዘመኑ
ማስተር የወርቅ ከምት በዘመኑ ግዛት በተለያየ በዳራሱብ (Darahib)፣ በቋረይት (Qareiyat)
እና በእም ፍባርዳ (Umm Nabardi) ስኖራዊት ከፍተኛ ሲለበት የንግድ መሰመሰረት
የሚገኘ ነው፡፡

ገቢ 25. በቀኑር የተገኘው የክርማ በተመቀደለ

ንግድ ፊጥሮስ ስምዕስ ነው (Ahmose I) (1570-1544 ቲ.ል.ከ. (BCE)) ሂሳብ ከተሰጠ ከሚባል እስከ የሰነድ በለበት ገዢያት ወሰኑ የኢትዮጵያ ከጭች እና የለሳንት ሂሳብ በተሰበ ላይ ከፍተኛ የንግድ ግንኝነት ያደርገ ነበር፡፡

ለለው ቁጥሮት ነበረዋች ከሚባል ወር በኢትዮጵያ በማህበራዊ ግንኝነት የለቀ ተመዝር ነበራቸው፡፡ ሆኖም የሚያጠበቅቸው መሬጋያዣች እንዲሆም የከተ-አንቀጽ ወርሱቸው ያለቸው፡፡ ለምሳሌ በኢትዮጵያ በተመሳሳይ ተሬጋግቸትን በመስራት ይታወቂል፡፡ ይህን ከተ-አንቀጽ በጠዋት 26 ሁኔታ ላይ አንቀጽ ላይ መመልከት ይችላል፡፡ ከተማዋጥ ማዕከል ያደረገቸው የፊዎች በቻ በሆነው በደሩና በተ መቆዳለ ነው፡፡ ደሩና ማለት ከመራ ('pile') ወይም አካማች ('to mass') ማለት ነው፡፡ ይህ ደሩና ከሆነው እና ከደንጋጭ መሠረት የተወራ ለሆነ የምዕራብ ደሩና በጣም ተፈጻሚ ነው፡፡

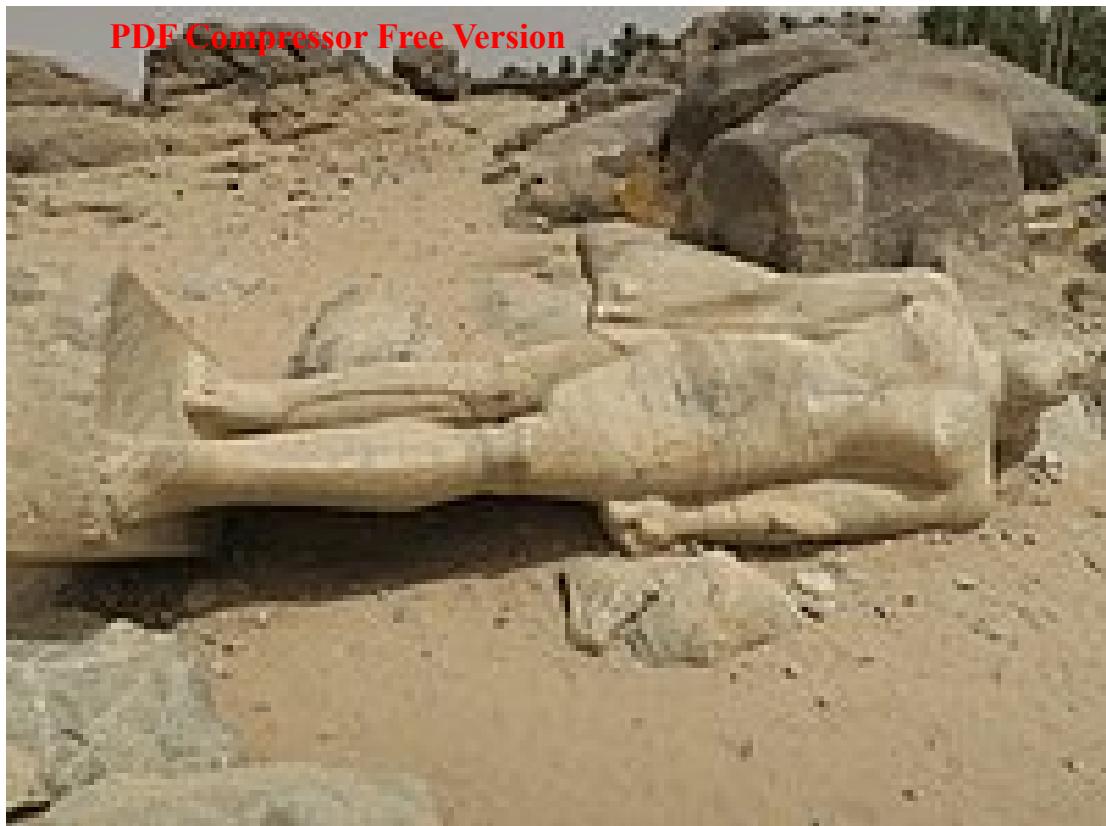

ሀ. ከዚያ ወሰኑ የሚገኘው የምዕራብ ደሩና በተ መቆዳለ

PDF Compressor Free Version

ለ. ካርማ ወ-ሰተ የሚገኘው ሰነ-ወ-ይ (Sennuwy) የዶንታብል የሰት ማውራት

አ. በከርማ ወሰኑ የሚገኘ የወደቀ የፋይና ሁውልት

ምስል 26. ሆኖ ለ እና ሲ የከርማ ክት-ከንባ

ከለው በግብረ የቀዳምነት ታሪክ ወሰኑ እንደሞላው ግብረኛ በከርማ ምድር እያመው በቅና ባሁት
መግባታችው እስከ ፫ሬ ታት-ጥስስ 1ኛ (Thutmose I) (1520-1492 ቴ.አ.ኩ. (BCE)) እና
ታት-ጥስስ 3ኛ (Thutmose III) (1458-1425 ቴ.አ.ኩ. (BCE)) ባለት ባይዙት ወሰኑ ቅጥሉ
ነበር፡፡ የከርማዎችን ቤቱ የተገባደው ዓገሳ ፫ሬ ታት-ጥስስ 1ኛ (Thutmose I) በ1500 ቴ.አ.ኩ.
(BCE) ከተማዋን በፈመሱት ቤቱ ነበር፡፡ ከዚህ በጀት ታት-ጥስስ 3ኛ (Thutmose III)
በአካባቢው የነበሩትን ተደለዋቸው በመቆጣጠር የለይናውን የነበረው ባሁት ማሻሻል ከከርማ ወደ ሌላ
ሥናሽ በማዘዣውር የፋይና ከተማ ለመሆኑ ችልል፡፡

የኩጂ ስነዎች መመራት

በታችዎች የነበረ ግዴት ወሰጥ ካለበኩ በዋናነት ከሚጠቀሱ ከተማች ደንገዱ ለለኋዊ ደንገዱ ዓይነት አንድ ዓይነት የኩጂ ከተማ የተመሬተው በ1500 ቁ.ል.ኩ. ላይ ለሆነ የመሬታት የተማው በቅድምነት ከተማ የተማው በመጠኑ በከኩል በላይ እና በተጥሪ ነገዱ ነው፡፡ ከተማዋንም በግብዢ ግዴት ስር እያለች ፍራም ታትመስ ዓይነት (Thutmose III) (1458-1425 ቁ.ል.ኩ. (BCE)) መሰረታዊ ነው፡፡

ኩጂ በአካባቢው ካለ በታች ከፍተኛ የፊጥነት ማዕከል የነበረ እና በንግድም የበለቤት ከተማዋን ነበረች፡፡ ለምሳሌ ዓይነት ላይ ከነገሱ ነገሱታች አንድ የሆነው ፍራም ታትመስ ዓይነት (Thutmose III) (1458-1425 ቁ.ል.ኩ. (BCE)) በከተማዋ አቅራቢያው በሚገኘው ከጀበል ባርካል ተራራ (Mt. Jebel Barkal) ስር የአመንን (Temple of Amun) ቤት መቆዳለ በሚመራቱም ይችውቁል፡፡ ይህም በሆነው ከፍተኛ ተፈላጊ የሐይማኖት ሥኔሮ በመሆኑ በታረክ ይጠቀኑል፡፡ ካለ ቅጥሎ በኩጂ ለነገሱ የግብዢ የግብዢ ልኋሽ ልምስ ዓይነት (1279-1213 ቁ.ል.ኩ. (BCE)) ከፍተኛ አስተዋዢም ነበረው፡፡ የአመንና የሚመልከት የአማልከት አምለክ) ቁስ በፋጥነት እና በፋጥኑዋነት ከግብዢ በነበረው የቀድሞ ስርው መንግስት የፖስታ ቤት ተመሳሳይ ዓይነት በዚህ በኩጂ ላይ በለት የከኩል አመራርች ላይ መተማበር ይመራ፡፡

ቦግብዢ አዲስ ግዴት (New Kingdom) በ1069 ቁ.ል.ኩ. (BCE) ገዢ የነበረው የግብዢ መንግስት እየተካሂወ በመጠበት ወቂት ዓይነት ይበለጠኑ በፖስታ ከግብዢ ተወስኝ ነፃ በመሆኑ እየተጠናከሩት ቀጠልች፡፡ በጃላም በተለይም በመከከለኛው የግብዢ ስራው መንግስት (1069-525 ቁ.ል.ኩ. (BCE)) ገዢ በኩጂ የነበረው የአመን ቁስ በቴብብ ላይ ከፍተኛ የጃዢ ማሸን አገኘች የነበረበት ወቂት ለሆነ የታችዎች የግብዢ ግዴት የግብዢ ፍራም ታኩስ (Tanis) ላይ ሆኖ እያስተካድረ የገዢዎች የግብዢ ግዴት ደንገዱ እራስ የአመን ቁስ በቴብብ ላይ ሆኖ ለማስተካደር በቁጥ ነበር፡፡

ኩጂ የግብዢ አገኘዎች በአክሁማይዎች (Aksumites) (330 ቁ.ል.ኩ. (CE)) የቁጥ ግዴት እስከወደቀበት ገዢ ያረሰ ቅጥሎ ነበር፡፡ ይህን አንድ በአክሁማይዎች ከመወራዎች በፈት በኩጂ የነበረው የከኩል ሲባት እየተማሟጠ የመጠበት ወቂት ነበር፡፡

በግብረ የዕድገት ስርጓ መንግድ መሰጥ ተሳምሣለሁ 2ኛ (Psammeticus II) (595-589 BCE) ነልቅ የሚ ነው ስራ ለማቅረም በኋይ የንብረትን ካልፈቻ ለመውራር መቶ የነበረ ሲሆን በዘመኑ ከተማዋን መምር በተ መቀደሙትን፣ ስነ-ቁርጓቸውን እና ፍዴልቶችን ይሞላል፡፡ ፍጥታም በ590 ቀ.ል.ከ.(BCE) ወቅት በዘመኑ የግብረ ገንዘብ ፍራም ተሳምሣለሁ 2ኛ Psammeticus II ከተደመሰሰች በኋላ ለእመታዎች ሲባል የለይኖው የነበረ ማቅረብ የማዳከላዊው መንግዶት ወደ መሬም ለዘር ችልል፡፡

ምስል 27. ፍጥታ ወሰጥ የሚገኘው የኋይ ተጥሮ የሚሰለው የመቋብር ሲኖሩ

PDF Compressor Free Version

ቻስል 28. ፌጥሮ ወሰን የሚገኘው ገዢዎ

ቻስል 29. አ-ሰድሳ

PDF Compressor Free Version

ቻስል 30. የናጋድ ጽሑፍ የነበረው የፋይዳ አሰተልታ ስዕልት ነውልት (620—580 ቴ.አ.ከ. (BC))

PDF Compressor Free Version

ቻል 31. የሽׁוֹבְתָה በተ መቋደስ

በዚህ የንግድ እንቅስቃሴ የናገቻ ነገሮች ፍራይማ ነበር:: ማቆከላዊ ከተማ በመሆኑ የምታገለዋው እና በርሃናነት ወሰኔ የምትገኘው ጥጥሬ በውሃ አቅርቦት ወንጀዋ ተጠካሱዋ ነበር:: ዓጋጋጋጥቶ ቅድመ አድርጋው ጥናጋጋችን በመቆራር እና በዘመኑ ወሃ በመመላት በግዢታችው አባል ለሆነ እንዲጠቀሙ ያደርጋ ነበር:: ዓጋጋጥቶ በጥም ሁብታቸው እኩምኑ የመጠ ሲሆን በዚህም በንግድ እንቅስቃሌዎችቸው መስመር ላይ ያለትን እንደ እኩቅት (Avdat): የልብ (Haluza): ማሞስት (Mamshit) እና ሂሳብ (Shivta) ያሉ ከተሞችን ለመቆጣጠር የቻል ሲሆን እነዚህም ከተሞች በቀጥጥልቸው ያሉ የንግድ ማቆከላዊ ለመሆኝም በቁ::

ዓጋጋጥቶ እና ለለዕች ከንግድ መስመሩ ተጠቀሙው የነበሩ ሲያቀሙ ከማቆከላዊ የሚከናፈሯው የሚከናወነት ተፈጥሮ ከዚህም ማረከቶች የቆጣጠን ጽጌዎች ለመቆጣጠር ችል:: በሳባ የነበሩ ሲባወችቸው በዚህ ማዘት የነበሩ ሲሆን በንግድ ላይ እስከ 950 ቁ.ል.ኩ. (BCE) ይረዳ ሲይሱትና በኋላ ላይ ለሳተኞች ችልው ነበር:: ከዚህ ሲባወች ጽጌዎች ላይ የበላይ ሆነ:: ነገር ጽጌ እስከ 8 መቶችው ቁ.ል.ኩ. በፊጻ የለታቸውም ነበር::

የደንብ ከተማ መመራት

የመረጃ አገልግሎት መመሪያ

መሮች ክብር-ሽያ (Kabushiya) ስራን 6 km በስተላማን የሚሸፍ ሆኖ አዲንዳ በቅርብ ሪቀት ሌይ እንዳሁም ክብርቱም በስተላማን የሚሸፍ በከል ወደ 200 km ገዢ ሌይ ይገኘል፡፡ በአቅራቢያው ባግራዊያ (Bagrawiyah) የሚባለ መንደረሻ ሌሎች መሮች የካ-ሽ መንግስት ወደቀት እስከሆነበት 400 እ.ኤ.አ. (CE) ይረስ በከል ግዢ ክሮው የነበረ ግዢ ወሰጥ በታችናው የነበረ ግዢ የሚከለዋ ክተማ በመሆን አገልግሎት ነበር፡፡ መሮች የሚከለዋ ክተማ በመሆን ያገልጻቸው ከ750 ቴ.ኤ.አ. (BCE) እስከ 350 እ.ኤ.አ. (CE) ባለው ገዢ ወሰጥ ነው፡፡ የመሮች ሲሆን የተሠጠው የኩይል ወንበ በሚከበው ማለት-ም ክክት-ሳ (Atbarah) ወንበ እስከ ክርቱም (Khartoum) ባለው ለመፈጸም በእሁድ በታና (Butana) ተብሎ በሚጠራው በታ የሚከናወት ነው፡፡ ሁሉቱ መሳዋወት አሳ-ሳ-ፍራ (Musawwarat es-Sufra) እና ፍቅ (Naqa) የተባለ የጥሮች ክተማውን ያለ ሌሎች በጥርሻው ዝተሰ ክምበሰ (Cambyses) አማካይት ክመድመረያው ክተማውን በመከናወት የመሮች ሲሆን ሌገኛ ታሳል፡፡

የኢትዮጵያ ማኅበር ማዕከላዊ ከተማ ካናንቸው ወደ መጠሪዎች ከተዘዋዋል በኋላ በተለያየ ገዢ የነገሥ የመጠሪዎች መንግስታቸውን በግብዢ የነበረውን የመንግስትሮ ሆነ የዕምነት አስተዳደር ስርዓት እርከማኑ ነፃ (Arkamani I) ወደም እርጋመንስ (Ergamenes) (295-275 ቲ.ል.ካ. (BCE)) እስከመጣበት ሂዢ ይረዳ ለማስቀመጥ ችሎው ነበር፡፡

በአርካማኑ 1ኛ (Arkamani I) አገባብ ወቅት ገንዘብ ካነዳከስ (Candaces) ወደም ቅንዳከስ (Kandake) ወደም ቅንታከስ (Kentake) (284-314 ቴ.ል.ኩ. (CE)) የተጠለውን የሰት ንግድታች የንግድና ስርዓት ማቆቆም ቅሎ ነበር፡፡ ካንዳከ (Candace) ማለት ቅሉ የነፃን ለሆን ቅንዳከ (Kandake) ደንገም መረጃዎች ሆኖ የሰት ገንዘብ (Queen Mother) ወደም የንግድት እንዲራለ (Queen Regent) ማለት ነው፡፡ ለምሳሌ ፊናቅዳክሁቴ (Shanakdakhete) በ170 ቴ.ል.ኩ.(BCE) በጥሩት ላይ በበቃት ስትመራ ነበር፡፡ ለለም ካንዳከ አማኑራናስ (Amanirenas) (40-10 ቴ.ል.ኩ. (BCE)) ካርምያኖች (27-22 ቴ.ል.ኩ. (BCE)) ወር የሙርያም መሪት ባካራዎች ወቅት በደል ለትወጣ የቻለች ለሆን ካንገብቶው አዎንሰቶ ቅዱር ወር (Augustus Caesar) አመርፈ የሆነ የሰላም ስምምነትም ልዕማለች፡፡ ይህንን የሙርያም ካንዳከ (Amanirenas) በምሳሌ 32 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

ቁስል 32. የመጋዊ ካንዳካር የሚገኘው ካንዳካር አጥቃቃቄ (Kandake Amanitore)

የመጋዊ ካንዳካር ሆኖ የሚከተሉት ፕሮፏይል ይታወች

- ሪኬቅዳክቴ (Shanakdakhete) (170 ቴ.አ.ከ. (BCE))
- አማንረናስ (Amanirenas) (40-10 ቴ.አ.ከ. (BCE))
- አማንሻክቶ (Amanishakheto) (10 ቴ.አ.ከ. (BCE) - 1 እ.አ.ከ. (CE))
- አማንቶራ (Amanitore) (1-25 እ.አ.ከ.(CE))
- አማንቲተራ (Amantitere) (25 - 41 እ.አ.ከ.(CE))

- አማኒካክታሽን (Amanikhatashan) (62 - 85 እ.ኤ.አ.(CE))
- ማለቅሬባር (Maleqorobar) (266 - 283 እ.ኤ.አ.(CE))
- ላሳይድማኒ (Lahideamani) (306 - 314 እ.ኤ.አ.(CE))

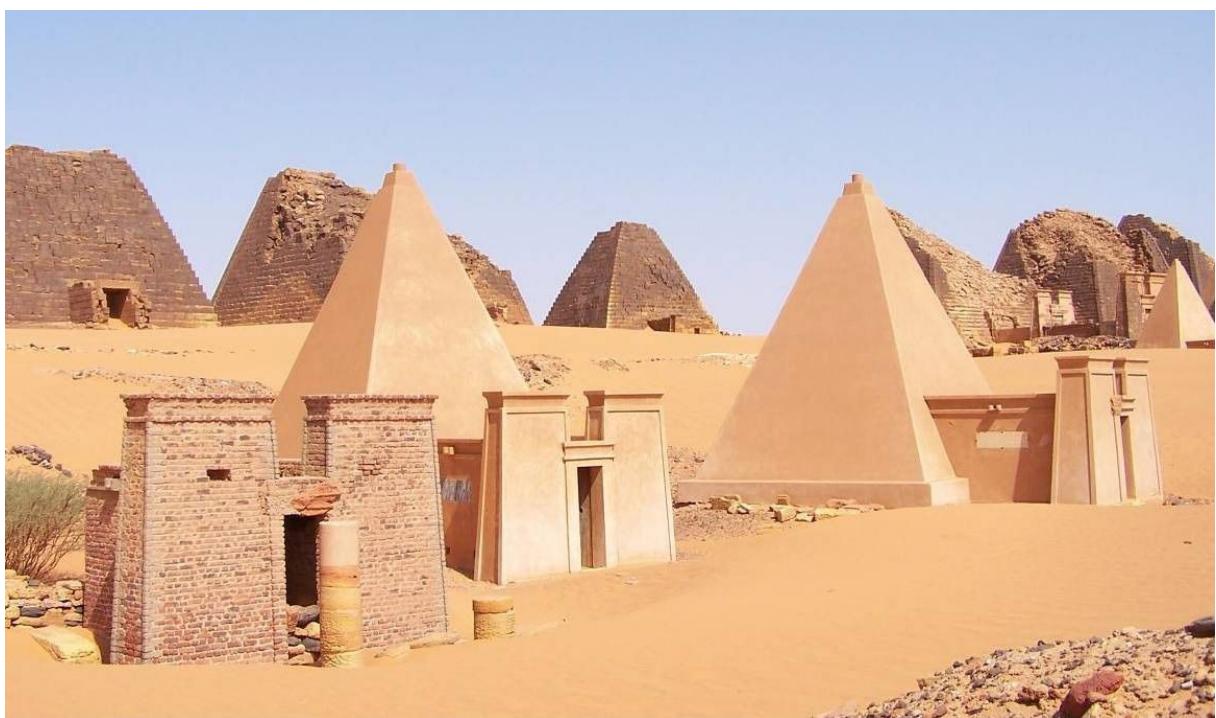
ነገር ገን በታላቂ መቆኅና ቁጥር ወሰጥ የተጠቀሰው ጽግበት ሁንደቱ የአትዮጵያ ጽግበት እንዲሆነት በጊልዕም የንግድናዋን በታ አይመለከትም:: በወቅቱ ደንገጧ ስብያውያኑት በከበሻ ወይም በእበሳኔው ምድር ለይ ቁድሞውነት ለቦኩ:: ለለሁም በዓይቶክስያ ምድር በመጠቀም ነገበው የነበሩ ክንዳከበት ካዘሱትናዋ በአትዮጵያ ምድር ጽግበት ከነበረው ሁንደቱ እንዲሆነ ጽግበት እንደሚለው ግልዕ ነው:: የዘመት ሁንደቱ የዘመት ምድር ማረጋገጫ በትንደር አይከል ወይም በዋል ከቀሩት የተወሰነ የከ-ሽ ነገዕት (ወደ ንብረት ምድር ሂደው ከተረፈሩት የከ-ሽ ነገዕት) ወሰጥ ወደ ማህርና እና ለማሃት ከፍል (በአሁን የት-ግራይ እና የእርትራ ማሃት) ከፈለሰት ወሰጥ የምት-መዘገብ አለያም እነዚህ ነገዕት ከሰበያኑት ከተወሰደ በጀት ከተገኘት የአገው ነገድ ወይም በወቅቱ በስማሃት ማረጋገጫ ከነበሩት ከከ-ሽ የተመዘገበት የበሽ ነገዕት አለያም የአማካን ነገዕት ወሰጥ ነው ማለት ነው::

ከዘመት ገዢ በጀት የመጠቀም አካበት በበረከት ስራ፣ በንግድ እና በጥራጥራ ምርት ከፍተኛ ደረጃ ደርሰው ነበር:: ከዘመት በተጨማሪ በተ መቅረቡትን እና ተራማሳቸውን በመከራከት ይታወቂሉ:: በመጠቀም ወደ 200 የሚሆነ እና በወሰት በታወቂ የተከናወል ተራማሳቸውን እናያለን:: በመጠናቸውም ከለለው የት-ብረት ተራማሳቸው ወር ተመጣጣቸው ይችው:: ይህንንም በምሳሌ 33 ሁ እና ለ ለይ መመልከት ይችላል::

PDF Compressor Free Version

v.

አ.

ምስል 33. ሆ እና ለ በመርቆብ ካተማ የሚገኘ ተረማጻች

መርቀቶ PDF Compressor Free Version ሲሆን ለማታቸው ለጥሩ የሚያስቀምጣል፡ የመቻብር ለማቻብር አገኘው፡፡ ለምሳሌ በሰሜናዊው መርቆቻ ላይ ይለ የመቻብር ለማቻብር መጥቀስ ይችላል፡፡ ይህንን የመቻብር ለማቻብር በምሳሌ 34 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

ምሳሌ 34. በሰሜናዊው መርቆቻ ላይ ይለ የመቻብር ለማቻብር

መርቆቻ በወቅቱ በታችቸው ግዢት ካሱልኝ የተበደ ነገሮች መሆል በጥም ከፍተኛ የፊድግት መሽሻል ያስፈ ለሆነን በንግድ እንቅስቃሴም በከተል ከባቢያ ወር የተሻል ድረጃ ደርሰው ነበር፡፡ በዘመኑ ወቅት በሽከላ ስራ እና ጊዜ የታወቁ ነበር፡፡ መርቆቻ ለሰራት የነበሩ የሽከላ ስራዎች በምሳሌ 35 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

ምስል 35. የመርቆምቶች የሽከላ ስራ

መርቆምቶች የሂሳጥው የአጥማለሁ ስርዓት ያላቸው ፍቃው:: ይህም የቀምልሁ ስርዓት ለውሃድና ከመጣው በግብዢ የአማካለሁት ዕምነት ሲሆን በተብያዙ በከርማ፣ በኅጻቸ፣ በዘመኑ በመርቆም እና በሌሎች ሥፋራዎች ተመሳሳይነት አለው:: ይህን የመርቆምቶች የአጥማለሁ ስርዓት በግብዢ 36 ላይ መመልከት ይታላል::

ገዢ 36. መጋዊዎች ቤት ማስቀመጥ

አካላ-ማይድ-ቶች በ330 እ.ኤ.አ. (CE) መጋዊን በቅኔ ግዢ ወረቀት ነበር:: የሰም ዘር የሆነት ከየመን የመጠት ነገ የቅጣጥ ከእኩል-ም ከተማ አጠገብ የሳባን ከተማ ከመጨረቱና የቆጣት ሥርዱ መንግስት ከ10ኛው-4ኛው መቶ ቅ.ኤ.ኤ. (BC) ከቁቁሙ በጀት መስፋት-ቁቁሙ ይመሩ:: ይህም ወቅት ነበር የኢትዮጵያ ወይም የነበረው መንግስት የወደቀዱ እና የጥንታዊው-ም የነበረው ስለማኑ ወደ ዶማት የተዘዋዱው:: በተለይም የመጋዊ ወድቀት ቅጥሎ ቤት ከእኩል-ም ሥርዱ መንግስት (400 እ.ኤ.አ.) ቤት አካላ-ማይድ-ቶች የነበረው ግዢ በሆነው እስከ መጋዊ ድረሰ መግበት እና ማስጠበቅ ያለው::

የኢትዮጵያ /የአበልኩ ፌዴራል/ የኢትወች ፌዴራል/ የአትወች ፌዴራል በጣኑ እና ተንድር ከተማች ላይ መመሥረት

የኢትዮጵያ

እንዲሸጭውው በአጠቃላይ የኢትዮጵያ ሲባል ስያሜው ለተብሎ ፌዴራል ለማነው በአሁኔታ
ሠራተኞች ተብሎ ለማረጋገጫው ማር እንዲሆነ አበልኩ ለንግልዘዴ ይገባል፡፡ ይህን እንዲ እነዚ
አሁን አትወች በሚሰለው ፌዴራል ከዚሁ ነገዴች ወሰኑ የካወ ነገዴች የሚተት የኢትዮጵያ፡ የሳሽ እና
የፋጥ ነገዴች በትንድር አይከል ፌዴራል ላይ ከመፈሩ በጀት የተወስኑት የኢትዮጵያ እና የሳሽ ነገዴች
ውደ ቤት ወደ ነብረው ፌዴራል በማቅናት ነብረውን (መዳንን) ለመሆኑ የፋጥ ነገዴች ይግሞ
በመሆኑ በተላለ በማድረግ የተገኘት ፌዴራል ተብሎ ለማረጋገጫን ግዴት ለመሆኑ ተለዋል፡፡
የተገኘት ፌዴራልም ስያሜውን ያገኘው ቤቱ ከሚለው ስያሜ በመለሰት ነው፡፡ የተገኘት ፌዴራል
የሚሰለት በአሁኔታ የእርትራ-አኅር (አኅር ደንብ) መረጃው በታወች፡ ይበታል እና የሰማያ
(የኢትወች ላማል እንዳለሁን ማውቅ አለበት) መረጃው በታወች ፍቃቃው፡፡ ይህን እንዲ
ከተወስኑ ባይደረት በጀት ከተብረው ፌዴራል የተወስኑት የኢትዮጵያ ነገዴች የበታን ነገድ ከመሰረቱ
በጀት በአትብር እና ከከበላ አድርጋው በስሜን አትወች በተሰነድ በተላለ በመግባት በስሜን
ትንድር አካባቢ ለመፈሩ ተለዋል፡፡ በተመሳሳይ የተወስኑት የኢትዮጵያ ነገዴች ከተብረው ፌዴራል
በመለሰት በመሆኑ አትወች በመግባት በአስተማር ከተማ አካባቢ በቀማዊነት በታ ላይ ለመፈሩ
ቻለዋል፡፡ ሂማብርቶች ወደ አትወች የገበብት ዘመን በ800 ቁ.ል.ብ. አካባቢ በቆዕማት ስርወ
መንግስት ገዢ ነው፡፡ ይህም የሰማያ ሲባል ነገዴች ወደ አትወች ከመጠ በጀት ነው፡፡ ይህን ከላይ
የተዘረዘሩትን ወደፊት ስርወ መንግስት ታሪክ ላይ በዋናው የምናየው ይሆናል፡፡

እነዚ የኢትወች ፌዴራል ተመተው የነበረት የተወስኑት የኢትዮጵያ ነገዴች ይግሞ አሁን ተንድር እና
ዘንጀው እንዲሆኝ ማና (በሀርሻኛ) እና ዘንጀው አካባቢ ወደ ተባለት ለመፈራም አቅንተው
ነገዴችውን አስፈላጊውታዊል፡፡ እነዚህም ነገዴች በፊይና የመወሰኑ ታሪክ እንዲያነው ግዴት
እንዲሸጭናገድ አይተናል፡፡ ነገር ግን ይህ የግዴት ቅጽ ያለበለበት የፈይል አዋጅ እንዲሰረው
ማውቅ ይኖርበናል፡፡ እነዚ ማና እና ተንድር አካባቢ የመፈሩት የኢትዮጵያ ነገዴች ይግሞ በጀት
ከመጠት የየመን ሲባል ነገዴች ወደ በመዋለድ የቆዕማት ስርወ መንግስት በገብበት ወቀት የአገው
ነገዴችን ለመሰርቱ ተለዋል፡፡ እነዚህም የአገው ነገዴች የተወስኑቱ የየመን ሲባል ነገዴች ወደ
አትወች ፌዴራል ከገበብ በጀት ወደ ስሜን የኢትወች ግዴት አቅንተዋል፡፡ እነዚ የተወስኑት

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ. ከመራር የቃድ አበበዎች እናትራ-ከረን፡ እናትራ-ሳም፡ ታግራይ-እጻዊ፡ አጥቃሮ እና ታግራይ አዋጅ በሆነው ጥንቃ አበርገለ የሚጠቀሱ ፕሮግራም ወደፊት በቅርቡ ስርወ መንግስት ተረካ ለይ በሠራው የምናየው ይሆናል፡፡

ԱՆՀՈՎԸ ԻՆՉ ՔՄԱԿԴԻ ՔԱՂՋ ԼՂՋՖ ՔՈԼԵՆ ՀՂՋ ԼՂՋՖ ԸՄՍՎԿ ՈՆՀՈՎԸ ԴՄ ՀՇ
ՈՒՂՋԵՑ ՀԾՈ ՔՄԱԿԴԻ ՔԱՂՋ ԼՂՋՖ ԶՂՋ ՔԴՄ ՀՂՋ ԼՂՋՖՆ ԸՄՍՎԿ ՖՈՎԲԱ:
ՊԲ (ՊԽԾԶԸ) ՀՇ ԴՅԸԸ ՀԿՊԸ. ՔՓՃԻ ՔՄՎՈՒՆԻ ԼՂՋՖ ԶՂՋ ՈՒՂՋՄ ԱՄՆ
ՈՒՂՋՄԻ ԸԿՎ ՄԿՂՋՈՒ ԱՄՆ: ՈՒԽԾԾՄ ԸԿՎ ՄԿՂՋՈՒ ԱՄՆ ՀՇ ՈՒՂՋ ԸԿՎ
ՄԿՂՋՈՒ ԱՄՆ ՊԼՒ ՀԱՄՔՖ ԻԿԹԺԿԸ ՔԴՊ ԼՂՋՖ ՁԸ ԸՄՎՈՒ ՔԱՎՅՆ: ՔՓՄԿԴԻ:
ՔՄՎՄՖ ՀՂՋ ԼՂՋՖՆ ԸՄՍՎԿ ՖՈՎԲԱ:

እነዚህም የአገው ነገሮች ያረፈባቸው ስኖራምች የቀማንት አገው በምክራብ ክንዲር፡ የአዋጅ
አገው በአዋ ጉን እና የታምታና አገው በዋግኝምና ባለት ስኖራምች ነው፡፡ በእሁኑ ወቅት
እነዚህ ሆኖች የአገው ነገሮች በተወጪ ከአምካራው ጽር የበለጠ የዳም ክሰሳር ሰላለቸው
ከከሻቃቻት የዳም ማንኛት የአምካራው የዳም ማንኛት ያመዘገበቸዋል፡፡ ይህም የተረጋገጠው
በፊናንስ የዘረւመል ቅናት ሌሎች የቆዳቸው ከሉር ከነበረውም የከና ቅፏር ቅልም ወደ አበኛቸው
የአምካራ ስላ ነገሮች መይም ከሉርነት ያመዘገበ ነው፡፡ ለለው ቁጥቷቸው በለያይም ማንኛቸው
የሚለያይ እድለም፡፡ ማንኛቸው ሌላል የባክል እና የቡኑ ለቦና መዋቅራቸው ማለት ነው፡፡
ቁጥቷ ደግሞ ማንኛነትን እያጠልቸው፡፡ የሚከናወጣው ቁጥቷቸውን ተተው የለለ ቁጥቷ በመለመድ
የሚኖሩ በተ አለ፡፡ ይህ ሌላል ገን ቁጥቷቸውን ቅና ወይም ለለ ተጨማሪ ቁጥቷ ተናገሩ
ማለት ገን ማንኛቸውን ቅጽፈዋል ማለት እድለም፡፡ የባክል ሌላል ደግሞ የአመራገብ፡
የአዲናር ዘይበ፡ የቃራራ፡ የለቅነ ስርዓት፡ የሰርዓ ስርዓት፡ የእቅበ ወዘተ... ያጠቃላላ፡
ለማንኛነት ተገኘቱና ገን ስሚትን የዕስ በመሆኑ የቡኑ ለቦና መዋቅር ከፍተኛውን ቤታ ይውስኗል፡

ՀՀԴՀՍ ՈԸ ՀԱՅՔՅՐՎ ԻՆՇ ՔՄՆ ԿՃՆ ՈԼՈՂՈՒՔ ԶՊԳ ՔԴՈՒՆ ԱՄՊԵԼ
ՀՅՊԻԿ: ՀՅՁՊՒԹՈՓՈ ԻՐԱՆ ԼՂՑ ՓՈՐ ՔԻԳ ԼՂՑ ՔՄԴՆԴ ՔԻՌ: ՔԿԴ ՀԿ
ՔՐՊ ԼՂՑ ՀՅՁՊ ՀԵԽԱ ԹԵՑ ՊՎԱ ՂԵ ԻԾԱԿ ՈՇՆ ԱՄԷՄԾԵՐ ԿԱ ՔԼՈՒԹ ԴԺ
ԱՄՆ ՔԼՈՒԹ Ո3000 Փ.Ա.Ի. ՀԿՊՈ ՂՎ: ԻԿ ՈՇՆ ՔԼՈՒԹ ԿՊ ԱՄՆ ՔԼՈՒԹ
Ո2950 Փ.Ա.Ի. ՀԿՊՈ ՂՎ: ԻԼՍՊ ՓԴԱ ՔԼՈՒԹ ԻՌ ԱՄՆ ՔԼՈՒԹ Ո2787
Փ.Ա.Ի. ՀԿՊՈ ՂՎ: ԻԻՌ ՓԴԱ ԶՊԳ ՀԱԼՍ ՀՅՁՊ ՀԵԽԱ ՂԵ ՄՊԴ ԱՄՆ ՔԼՈՒԹ
Ո2545 Փ.Ա.Ի. ՂԵ ՂՎ: ՈՀԱՅՔՅՐՎ ՔԼՈՒԹ ՄՑԻ ԿԱՊԵՍ ՈՇՆ ՔԼՈՒԹ ԼՂՈՒՔ
ՈԸ: ՈՇՆ ՀԿ ՈՇՆ ԱԾ ՊԵՏՈ ՔԴՆԴ ԹԺԱՄՎ ՊՊՈՒՔՄ: ՔՄՆ ՈՀԱՅՔՅՐՎ
ՊՎԱ ՀԿ ՈՆՈՒԹՈ ՊՎԱ ՔԼՈՒԹ ՔԻՌ ԼՂՈՒՔ ՀՅՁՆՆՈՅ ՔԱՑՆ ՆՈՅ: ՈԼՄՆԿ
ԻԻՌ ԿԱՊԵՍ ՀՈՒ ՔԴՆԴ ԴՊ ՔՄՆՈ ՀԿԴՄՈ ՈՇՆ ՔԼՈՒԹ ԱԿՀԿ
ՈՀԱՅՔՅՐՎ ՊՎԱ ՀԿ ՈՆՈՒԹՈ ՊՎԱ ՔԼՈՒԹ ՔԻՌ ԼՂՈՒՔ ԱԿՀԿ:

ከመብታው እስከ አክርսል (በ 2ኛ) በአት የነገድታት ምርጥ ለሁለት ወይም ፍይይ
ወይም አብደ የተባለው ጽጌው ይጋኙል:: ይህ ጽጌው የከና ነው ሲሆን አገሩም በወቅቱ የነሰነ
ሁንር ተብሎ ይጠና ነበር:: ነሰነ ማለት ጥሩር ማለት ስለሆነ ከከና ነው መገን መሆኑን
ያሳያናል:: የዘመኑ ጽጌው ለሰራው መጠረም ያግሞ አብደ ነው:: ይህም በቃላቶው በመን የቆዕማት
ሰርው መንግስት እና የአከለም ሰርው መንግስት ገዢ በእስራኬለሁ እማካይነት የግዢነት ቅንቃ
በኢትዮጵያ መነገር ለጀምር አብደ ከሚለው ከዘመኑ ቤመነስት አብደኬይ የሚለው
መጠረም ለገኘ ቅኑል የሚባል ተወራታዊ መረጃዎች ያሳያሉ:: ከመብታው እስከ አከናሁስ (ሳባ
2ኛ) ያፈሰ ያለውን የከና ነገዕታት ለበዚው ከፍሰን ማየት ይኖርባል:: የሚገኘው እንዲሁ
በኢትዮጵያ ማት እና በተገኘ ማት የነገሥታት ምርጥ ለሁለት ወይም የከና ነገዕታች
እንዲሆነ ያግሞ በእብዛዣው ከስማም መረጃት ይቻላል::

ለለው ለይተን ማውቅ የሚገባን የሳባ ቅና እና የሳባ ስብ (ሳባ ስብ) ሲሆዎ መንግስቶችን ነው፡፡ የከ-ሽ እና የልጻ የሰባ ነገዱ ከነጻደር አይከል በመነሳት ወደ ተብሎም ጥናር በማቅናት በከርማ፡፡ በኋላ፡፡ በደንብ፡፡ በዋዋት፡፡ በመርቆም፡፡ በሰባ፡፡ በጥብ፡፡ በበታ፡፡ በመርቆም ወዘተ... በደረሰው እና የታችናው የነብሎም ግዢቶች በመሥናር ነገዱዎን ለያስፋና ችልዋል፡፡ የነጻሁን ሲኖሩ በከርታ 14፡ 17፡ 18 እና 23 ሁሉ መመራከት ይችላል፡፡

ከላይ ከተዘረዘሩት ሲሆን ወጪዎች ወሰኑ የተባለው ወርቅ ማለት ለመን ጉብዢቶች ከነበረዋል
በር የወርቅ ጉዳድ ያደርግ ስለነበር የወርቅ ቅድር በማለት የነበረን ስያሜ ለማንኛ ቅዱል:: ሰባ
የተባለው ስፍራ ደግሞ በነገድቶው በሁነው የሳይንስ ነገድ ስያሜ የተሰጣው ነው:: ይህም የክ-ሽ ልጅ
ሳይንስ ቅድር ላይ መንገሬን ያሳያል:: ስለሁነም በጀትናው ካሙን የሳይንስ የሽ ወይም ሰባ
ሻጭ የሚባል ስርወ መንግስት በነበረ ቅድር ላይ ለመሰራቱ ቅለዋል:: በዘመኩ የክ-ሽ ነገድታት
ዘርዝር ወሰኑ ያለው ሰባ 1ኛ (ሰባ የሽ) በነበረ ቅድር በኋላ ሲፈራ ከመፈሩት የክ-ሽ-ሳይ
ነገድቶች የሚመዘገበ ነው:: እንዲሁም ሰባ 1ኛም በተመሳሳይ ከክ-ሽ-ሳይ ነገድ የሚመዘገበ ነው::
ከመብታው እስከ እከኋሁዳ (ሰባ 2ኛ) በፊት ባለው የአሳረ 1ኛ የነገድታት ዘርዝር (የክ-ሽ
ነገድታት ሰያዊ ዘርዝር) በመጠረቃም 2 መመልከት ይችላል::

PDF Compressor Free Version

ተ.ቁ .	የነገሮች ስም	ነገሮች በሰላምን የቆየበት ዘመን	
		ቦግሙት	ቦንድ (ቁ.ል.ከ.)
1	ቀዳ	50 ፻፸፪፪ ዓመት: ነገሮች	3000-2950
2	ካም	163 ፻፲፭፪ ዓመት: ነገሮች	2950-2787
3	ከ-ሽ	242 (አትዮጵያ እና ንብረቱ ላይ ነገሮች)	2787-2545
4	ሰብታ	30	2545-2515
5	አለከት-ጊን	30	2515-2485
6	ነበር	30	2585-2455
7	አማካን ፩ኛ	21	2455-2434
8	ነህሳ (አበሳ)(ናይሳ)	30	2434-2404
9	ታርከም	29	2404-2375
10	ሰባ ፩ኛ (ሰባ የሻ)	30 (ነብረቱ ላይ ነገሮች)	2375-2345
11	ሰራጋድ	30	2345-2315
12	አሰሳኝ	25	2315-2290
13	ሁህድ ሰጥቶ	35	2290-2255
14	አሁያጥ	20	2255-2235
15	አድዋስ	30	2235-2205
16	ባከንደን መለሰ	25	2205-2180
17	ማንቱራይ ሂቃዬ	35	2205-2145
18	ራክሱ ደፊ-ማ	30	2145-2115
19	ሰበ. ፩ኛ	30 (ነብረቱ ላይ ነገሮች)	2115-2035
20	አበጋን ፈርሻን	30	2035-2055
21	ሰ-ሰሳል አቶ-ሰንበ	20	2055-2035
22	አማካን ዘዴ-ዊ ፩ኛ	15	2035-2020
23	ራማኑ ዘዴ-ዊ መሰላና	20	2020-2000
24	ዋናና	3	2000-2000
25	እ.አራ ፩ኛ	15	2000-1985

መንጋዙ 2. የከ-ሽ የነገሮች ስም ገርዝር

ሰላ ሌጥቃቤ ሥርዓት የፌዴራል በኩል ተስተካክሏች መዕዳኖች ቁጥር ወጪ ተወስኝ እንደሸለጭ፡፡

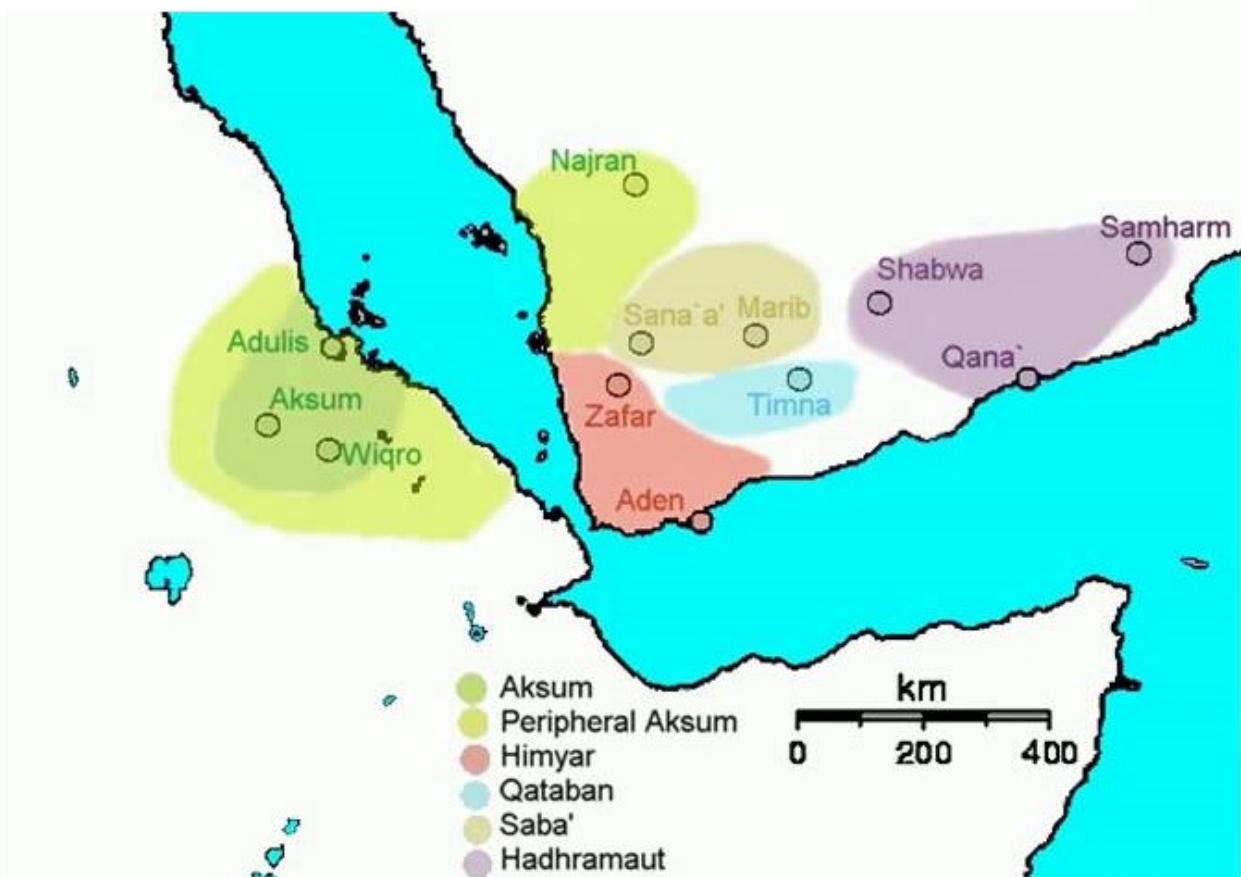
(መ/ቤት ፭፻:፩) የተርሱስና የደረሰች ነገዱትን ስጠታን ያመጣለ፡ የዓረብና የሳ
ነገዱት እና መንኛ ያቀርባለ፡፡ (እዘዚ ጉር የከረበ ስባ የሚውክለው በየሙሉ ሲንቀ ያለውን እና
በአሁስናም የልቀትን ስባ ነው፡፡ ሌላው ኮም ስለመ ስባው የነብረውን የከ-ሽ ስባ ነው፡፡)

የኢትዮጵያ የአዲስ አበባ ብሔር/ የአዲስ
አበባ/ የአቶ የዳደሪያ ብሔር በሰነድ ከተማ ሌይ
መመራረች

የየመን ስባ ከተማ እና የየመን ስባ ጽሑ /ስባ
ሻዕ/ ሙርጫው መንግስት መመራሩት

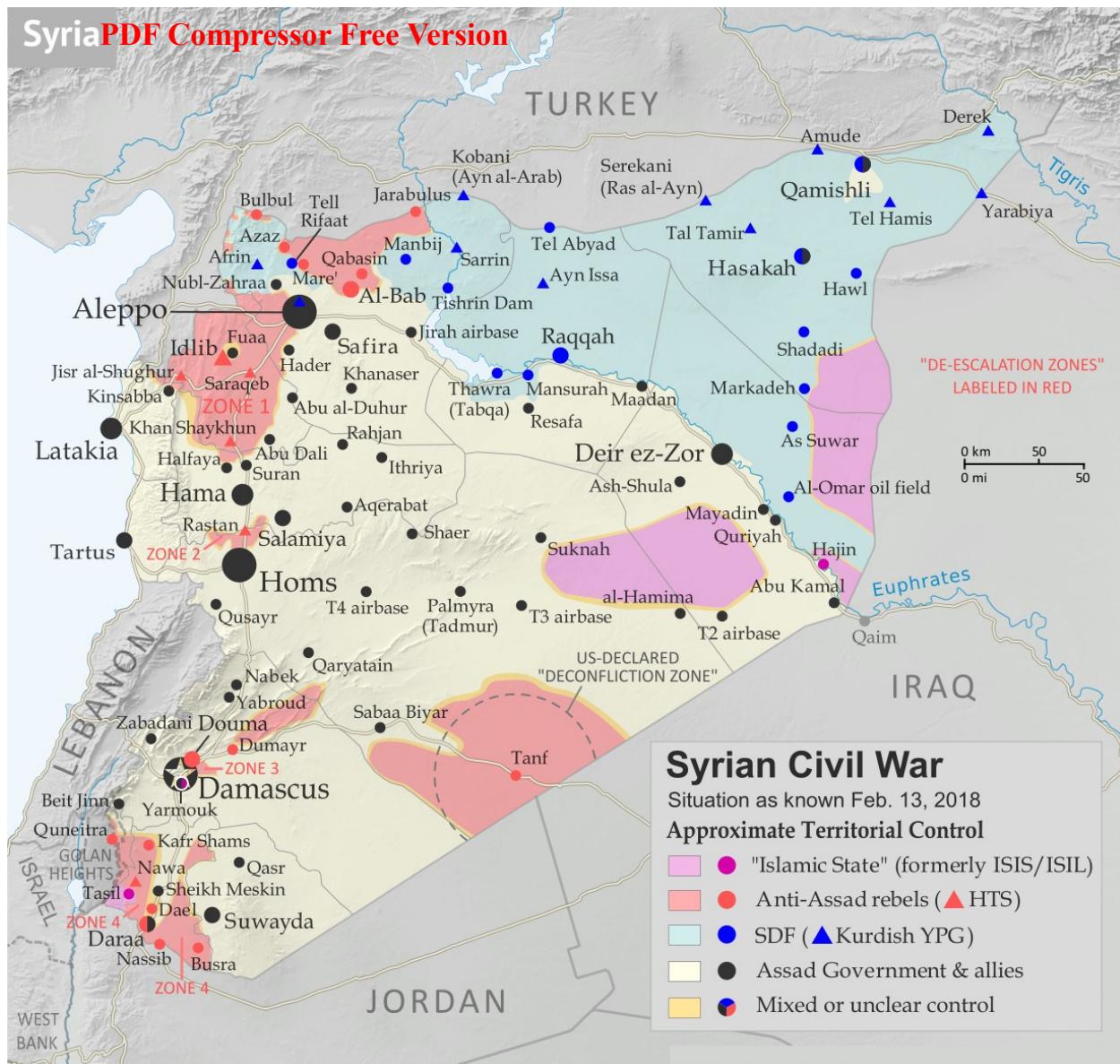
የመን በደቡብ አፈበያ ወሰኑ ሪምሳት አል-ሳባታይን (Ramlat al-Sab'atayn) ተብሎ
በሚጠራው በርሃ የምት-ገኝ ህገር ስት-ሆነ የቀድሞ ታረኩ እንደማግኘቶች ካሸነ
በኩሉ ገበት ገዢት ማለትም ከ800 ቀ.ል.ኩ (BCE) — 600 እ.ኤ.አ. (CE) ወደ ሲደስት
የሚሆነ የሚገዛዎች እና ገንዘብ የሚቀጣሩ ልሰ ገዢ እንደነበረት የታረኩ ይርሱኝ
ያሳያለ:: አነጻሰም ሏብ (Saba):: ማእን (Ma'in):: ቅጂባን (Qataban):: ፔድራሙት
(Hadhramaut):: አውሳን (Awsan) እና ሪምያራይት (Himyarite) ዓቶች:: መ-ሳለምች ወደ
እነዚህ ህገር የመጠት በ600 እ.ኤ.አ. (CE) ላይ ነው:: ቅጂኖይቶች (Qahtanites) ቅለል የለ
ግድብ እና ላይ በማራብ ከተማ በሰይድ (Sayhad) በርሃ ላይ ገበት:: ይህም በኩላቶው ኮሙን
የማራብ ቅድብ (Dam of Marib) ሥናራ ተብሎ ለጠራ ችልል:: ከነዚህ ከለይ ከተጠቀሰት
ሥናራዎች ከስንጻ ከተማ ስን በማራብ ከተማ ላይ ይግሞ በፊት በማራብ የነበሩ የሚጠር ነገዚቶ
በኩላም የሆምያራይት (Himyarite) ነገድ የተባለት እና ከየመን ስንጻ አጠገብ በማግኘው በዘሮ
በማራብ:: በእኩን እና በዘሮ ማብት የዋራናት ዓቶች:: ማብቶች (Hamites) ይግሞ ከነረዳ
ሆማ ከተባለው ሰኞራ የፈለሱ እና በዘሮ በማራብ ማብት አጠገብ የዋራና ዓቶች:: አነዚሁም
የሆምያራይት (Himyarite) እና የሆማዎት (Hamites) ነገዚቶ በስንጻ ይኖሩ ከነበሩ የሳባ
ሆማያራይት (Himyarite) እና የሆማዎት (Hamites) ነገዚቶ በስንጻ ይኖሩ ከነበሩ የሳባ
(Hamites) ነገዚቶ ሰኞራ በዘሮ ተ 19 ላይ መመልከት ይችላል::

Saba, Himyarite and Hamite Kingdom

ከፍተኛ 19. የሰባ፣ የሸጂያዊያት እና የሸማይያት ነገሮች ስፋራ

በተፈጻሚ አገው ሲሆን ቅርቡ የነበረት የሸማይያት (Hamites) ነገሮች እያተሰሩኬ የሸጂያዊያት ሲሆን ከዚህ ቅርቡ በፊት በለት ዘመናት ከምድጋቸውንም ግዛት በመጠት ከ-ርዳስተካቸ እና በሌሎችም ነገሮች ከፍተኛ ዘመኝ ይደረግባቸው ነበር፡፡ የሰራምን ግዛት እና በተለያየ ሂሳብ ለመሸጂያዊያት የነበረውን መርከት እንዲሁም የሸማይያት ለፋራ በከፍተኛ 20 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

ከርታ 20. የሰራያ ግብት

በዚህን ውስጥ ከመፈጸም ወሰን ክፍል የቅጣን የሚመለከት ካልደረሰ እንዲ ከሆነው የሳይንስ ነገሮች በደበብ አጋቢያ ውስጥ ወሰን እያተስፋሩ ለሰኞ ተስፋዋል፡፡ በተለይም ማሻሻልቸውን ስሜ ከተማ ላይ በማድረግ የሳይንስ ሲባል ወይም የሳይንስ ሲባል ሲኖር መንግስት አቅምው ይኖሩ እንደነበር ታሪክ የሰራያል፡፡ እነዚህም የሳይንስ ለማድረግ ሲባል የተባለውን ዘንድቸውን እነዚህ የሙሉ ስሜ ላይ እንግሰዱውም እነዚህም የሳይንስ ለማድረግ ወሰን በ1980 ዘመን ተ.ኤ.ኤ. አብባር የመጀመሪያ ዝርዝር ፍልሰት በማድረግ በሞዕቀም በተሳታፊው ወደ አብባርና ውስጥ በመሆኑ

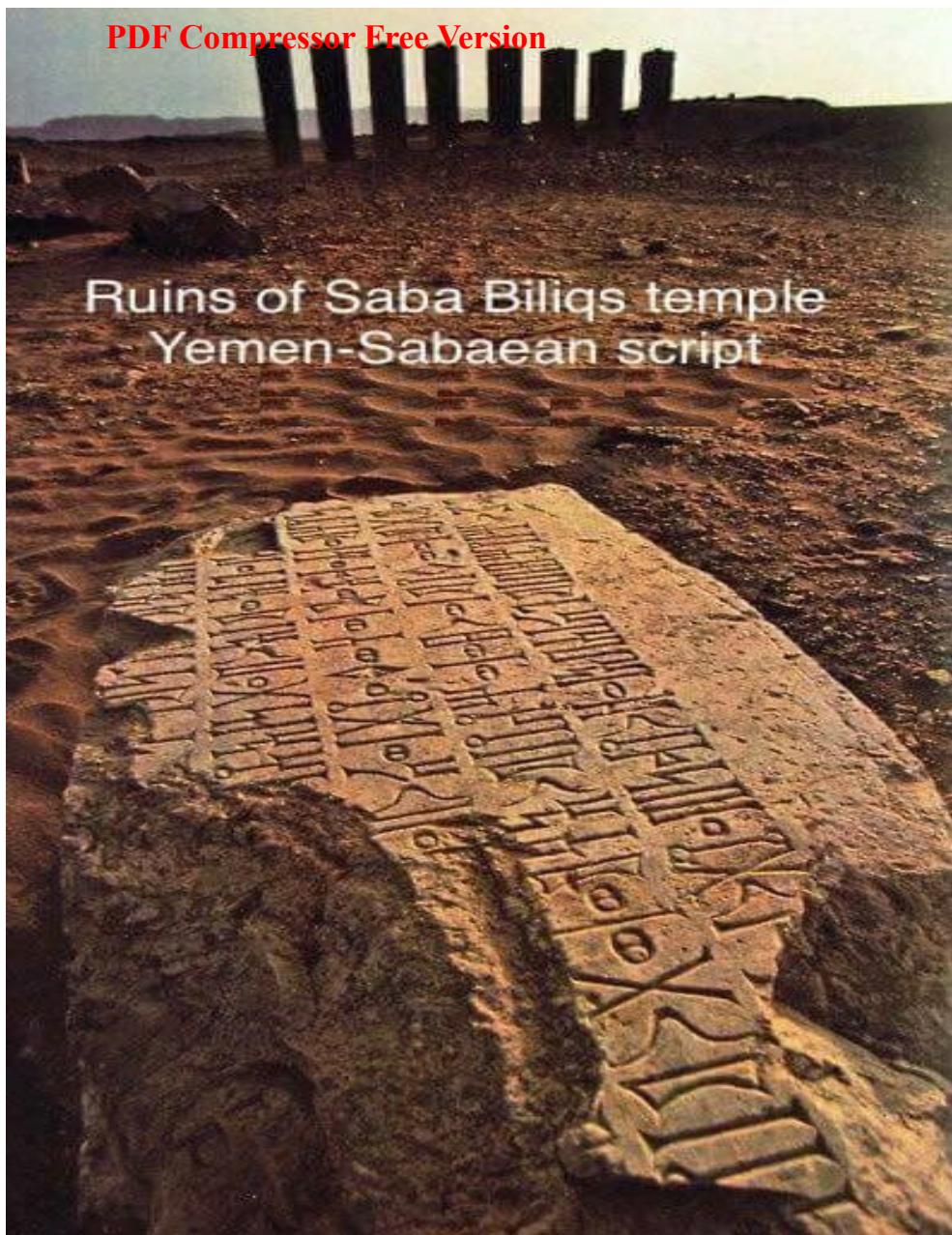
ከኢትዮጵያውያን የየቁጥር ነገሮች ከዚህት ከአሁል እና አፈጻጸም ገዢ በሙሉን ስባ 2ኛን
(አካናሁስኩን) በ1985 ቀ.ል.ካ. በኢትዮጵያውያን ስባ ከተማ ለይ አንጻሰዋል፡፡ የሆነታዎች የተ-
ፈለሰት ደንብ (መደራት በምናየው የነበረው የባባ ለገዽች ፍልሰት) የቆዱማት ለረወ መንግስት
በ1050 ቀ.ል.ካ. ገዢ እኩባቢ. በሚችቃቃምበት ወቅት ነበር፡፡ የየመንግሥት ባቡት በከፍታ 21 ለይ
መመልከት ይችላል፡፡

ከርታ 21. የየመን የዘት

የየመን ስብ ነገሱት የሰባ ፍቃድ ያለውን የሰባ ቅንቃ ካስ የሚጠቀሙት:: ይህን እንደ እነዚህ
የሰባ ነገሱት ወደ አበሳኔም ጥናር ስመው የነበረው የሰባ ፍቃድ ያልሰለበት እንደነበር
በታማኝም በትን ሽን በቆዕማት ስርዎ መንግበት ገዢ በድርሃዊ በእስራራኩ አማካይነት የግዢ

ቁንቁ ወይም ተቻል እኩል የሚሸጠው ቁንቁ የሰበር ፌርማ ፍቃድ በመጠቀም የመጀመሪያውን
የፈላሽነት የግዢ ፍቃድ ስራ
መቶ ቅ.ል.ከ. ሌይ የግዢ ሲሆን ስራ
በዚህ አካባቢ በሚደረገ እንቅስቃሴ፣ በአይማኖት ማስረጃ በሚደረገ እንቅስቃሴ፣ በሚደረገ
እንቅስቃሴ መዘተ... ምክንያት ወደ አትክፍያ ለገን ስጋፍ ቅድመው ስጋፍ የነበረውን
ከዋኝ ወደ ጉራ ካብ በጨረሰለሁት ወደ ቅዱ በመጀመር ክንድገና ወደ ቅዱ እያለ በምልሰሰ
የሚቆሩትን የአዋጅ ስሌት ክጣዬች በመቅስጠው ክጣው ወደ ቅዱ ቅዱ በሚደረገ እንዲለውጥ
እድርጊውታል፡፡ በዚህም ምክንያት ስመጀመሪያ ቤቱ የተሻሽለውን የግዢ ፍቃድ ስራ ስራ ስራ
ቁሳ፡፡ ነገር ግን በድርሃዊ በአከሰራው ስርዎ መንግስት ወቅት የእበሳኔዎች ለልጻና እየጠሙት
የመጠበት እና እያንነት የመጠበት ወቅት ስሌነበር የመጀመሪያውን የተሻሽለውን የግዢ ፍቃድ ስራ
በሚገለባበት እና በማሟቃዊ ለ2ኛ ቤቱ የተሻሽለውን የግዢ ፍቃድ ስራ ስራ ስራ ስራ ስራ
ቁድጥም እንደገና የአኋባቢ ፍቃድ ስራ
ቁሳ፡፡ ወደ አበሳኔው ምድር ክመጥናበቱ በፊት በየመን የነበረውን የሰበር ፌርማ ፍቃድ ስራ ስራ
መመልከት ይችላል፡፡

Ruins of Saba Biliqs temple
Yemen-Sabaean script

ምስል 37. የየመን የሳባ ፈደል (Sabean Inscriptions)

የየመን ስብዕት ከፍተኛ የንግድ እንቅስቃሴ ያደርጋ ነበር፡፡ በተለይም በእቅራብያው ካስተካከለ በማረጋገጫ ከተማ ከሚኖሩት ከሀምያራይቶች ጋር የንግድ ለመውጥ ያደርጋ ነበር፡፡ ከዘመን የንግድ እንቅስቃሴ በሽክላ ዓይነት የታወቁ ነበሩ፡፡ የየመን ስብዕት ይመሸቻው የነበረት የሽክላ ሰራተኞች በምስል 38 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

ቻስል 38. የየመኖሩ የገኘለ ስራዎች

**የኢ.ፌ.ዲ.ሪ አገልግሎት እና የኢትዮጵያ ስነ ፕሮ
/ሰነ/ ማርመራ መንግድት መመራት**

PDF Compressor Free Version

የኢትዮጵያ መንግስት

የተወስኑት የሳሽ ነገሮች ከየመን ስንጻ በመነሳት በግምገማ በከላል ተሻጋረው በእኩለም ከተማ አጠንበት የራሳቸውን ከተማ መሰርተው ከተማውንም በነገሩቸው ስንጻ የሳሽ ከተማ በማለት መኖር ይመሩ:: የሳሽ ወንጀለሁት የሚተካ ማለትም የየቀጣን ለቻች ከሚተካ እናር እና አበል የየራሳቸውን ነገሮ በመያዝ ቅድ ማህበን ተሻጋረው የእናር ነገሮች በእጋዣን እንዲሆም የአበል ነገሮች በእናር-እናል ከተማቸውን መሥርተው ነገሩቸውን ለይዘሩና ተለዋል:: እነዚህም እኩለም ከተማ አጠንበት ካለው የሳሽ ከተማ የመፈሩት የሳሽ ነገሮች:: እጋዣን ሌይ የመፈሩት የእናር ነገሮች እና እናር-እናል ሌይ የመፈሩት የአበል ነገሮች ቅድ ማህበን ተሻጋረው ከመጠ በጀት ለ5 ዓመት ዝህል በላይቸው የነበረ ግዛት በሚነው በመጨምር ከተማ ነገሮ ለነበረው የከተማ መንግስት ይገባኙ ነበር::

ይህን እናቸው በዚህ ወቅት በለይናው የነበረው ግዴታ በመርም ከተማ ላይ የነበረውን የከሳሽ
መንግስት ከሆኑም በመጣው የራሱ ጽሑፍ በመርከት ተደክዋል ስለነበረ በሰላም በታወቂ የመፈፀም-
የነገድ የቅጥን ነገሂች ማለት-ም የሳይድ የአዲር እና የአሁል ነገሂች አከሰለም ከተማ አጠገብ ካለው-
የሳይድ ከተማ ላይ ጽሑፍ-ወቅት አከናሆነ ወይም ላይ 2ኛ በሚለት በ1985 ቀል.ካ. ላይ እንግስት
የህንናት ጽሑፍ ተዋዋተው ለይቶናት ተለዋል፡፡ በዚህም ምክንያት በጀትናው ኮሙን በዳፊማት-
ሰርው መንግስት እና የአከሰለም ሰርው መንግስት ገዢ በማያዝም በእስራኬለዋይኖች አማካይነት
የግዥነ ቅንቃዊ ወደ አብደለም ምድር እናደገኝ ሲ.ገብ ነገሂች አገልግሎት የሚለውን መጠሪያ ለያገኘ
ቻለዋል፡፡ አገልግሎት የሚለው ቅል የግዥነ ሲ.ሆን ነፃ አውጭ የሚለውን ታርጉም ይውክላል፡፡
ነገሂችም ነፃ አውጭ ተብሎው ለጠሩ ተለ፡፡ ይህም በንግስት አነበብ ኮሙን የግዥነ ቅንቃዊ
በእስራኬለዋይኖች አማካይነት እናደገኝ በተጠናከረ መልከ ከገባ እና ከተሰኔና በጀት የተሰጠ ሰሞ
ነው፡፡ ይህን እናቸው የተወስነት የተረሱት የኩስ እና የከ-ሽ ነገሂች ቁጥጥውን ያለሰለጠውን
የግዥነ ቅንቃዊ ይጠቀሙ እናደነበረ ከዚህ በፊት አይተኞል፡፡ የአብደለም ምድር ወይም የሳይድ
ምድር ወይም የአብደለም ምድር በከ-ሽ ገዢ በንግድ አበበ (ሌላ 1ኛ) እና በፈጥቶች ገዢ በዳፊማት-
ሰርው መንግስት ኮሙን እናቸው /ተሻለየሁን/ እና በንግድ አ-ት-የአዲ ነኛ ምክንያት የአ-ት-የአዲ የ
ምድር የተባለቸው ሆኖ ለመድጋሪያ ገዢ ማቆላዊ መንግሥቱን ከዚህ አከሰለም አጠገብ ለለው-

የሰባ ከ-**PDF Compressed True Version** ስῃ 2ኛ (1985-1930 ቁ.ል.ካ.) ሲታማውን ችሎት፡

የአበሳኔ ምድር ደንብ አትዮጵያ የሚለውን ስም ያገኘው አካናሁን ወይም ስባ 2ኛ ከነዚ
በኩሉ አትዮጵያ 1ኛ (1856-1800 ቁ.ል.ካ.) የተባለው ጽሑፍ ለኋላው ነው፡፡ ለለው ምክንያት
ደንብ አነጻሱ የሰው ነገዴች በቆልማት ስርወ መንግስት እና የአከሰጣው ስርወ መንግስት ቤቱ
ከእስራኤልዎች ጋር የንግድ ግንኝነት ሲታወው ስለነበር እና አንድንድ በአጭዶን ሌጅ የሚገኘውን
በጣም የሚታወቁውን የበጠ ወርቅ ሲጠታ እስራኤል ለለት ነገዴች በስጠታ ይሰጣ ስለነበር
(በኩሉ በዘርዝር የምናየው ይሆናል) እንዲሁም የወርቅ የንግድ ለውጥ ያደርግ ስለነበር
በዘረሱ ወርቅ ምክንያት በኩሉም ዘመን በቆልማት ስርወ መንግስት እና በአከሰጣው ዘመን
መንግስት ቤቱ እንደገና በእስራኤልውያዊ አመካይነት የግዢዎች ቅጽ ለገባ ይህን የወርቅ ሲጠታ
በግዢዎች ቅጽነውን ወይም አትዮጵያዊን ለለት ችሎዋል፡፡ ይህም በግዢዎች ተርጉም የበጠ ወርቅ
ሸጠታ የሚል ለሆነ የአበሳኔ ምድርም ቅጽነውን ቅደምም አትዮጵያዊን ከዚህ አትዮጵያ
የሚለውን መጠሪያ ለያገኘ ችሎል፡፡ በግዢዎች አት ማለት ሲጠታ ይህን ማለት ደንብ በጠ
ወርቅ፣ የገኘ ማለት አባይ ለሆነ የአባይ ወርቅ ሲጠታ ከሚለው በመነሳት አትዮጵያ
የሚለውን ስም ለያገኘ ችሎል፡፡ እስራኤልያዊ የሚለው መጠሪያ የመጠው ከአትዮጵያ 1ኛ
ከሆነው የከተማ ጽሑፍ ለማስቀመጥ ነገዴ ነበር በጀት በቆልማት ስርወ መንግስት ቤቱ
እንደገና የግዢዎች ቅጽ ወደ እነሱ ምድር ከገባ በጀት በቆልማት ስርወ መንግስት ቤቱ

እንዲማታውው ከእራብ ወደ እስራኤል ምድር ከመጠት የሰው ስባ ነገዴች በተጨማሪ የሰው
አራር ነገዴች እና የሰው አበል ነገዴች መሆናቸውን ለብ ይለዋል፡፡ የአራር ነገዴች ያረሩበት
ሆናር በወርቅ ከምት-ቀ እና በጥራቱ የጥወቀ ነው፡፡ የአራር ነገዴች ወደ እስራኤል ምድር
ከመምጣቸው በፊት በእራብ በተርጠለ ከተማ ለቦር የሚኖሩት፡፡ ከላይ የተገለበውም የበጠ
ወርቅ በዘረሱ በአጭዶን-አራር ሰነድ ይገኘ ለቦር፡፡ የግብዢዎች ነገዴውች ለገኘው ወደ ተንተ ምድር
(ኤርትራ-ኤናር (ኤናር-ደንብል))፣ ይጠኗል እና ለማለ መረጃዎች በታወቂ፡፡ የአራር ከተማ እና
የነበረ ምድር (በታቸው የነበረ ማዘት ወሰጥ ከሚገኘት የከርማ፡ የኋጋ እና የሰባ ከተማት)
ከለት ማዘቶች ጋር ይመለለበት ለቦር፡፡ ምክንያቱ ደንብ በነዚ ሰነድዎች ተኋ ሆነ ከፍተኛ
የወርቅ ከምት-ቀ ሲለበሩ ነው፡፡

በታላቂ መዕስኬ ቅዱስ ወሰጥ ሲለ አራር እና ቅጽነውን በዘተ ተወይ እናገኘለን፡፡

(መዕስኬ ነገዴት ቅዱስ ወሰጥ 10:11) ከእራርም ወርቅ ያመጠ የከራይም መርከበት እና በዘተ
የሰንድል እንፈጸለ እና የከበረ ዕንቅ ከእራር ከመጠ፡፡

(መልካም PDF Compressor 2248 Version 1.0.44.47 ወደ አዲስ ፊደው ወርቁ ያመጣ ዘንድ የተርጠለን መርከበች ማረጋገጫ ነገር ባንድ የሚፈጸም በፊት አንቀጽ አላማዎች::

(ት’ንበት አማካይ 13:12) የቀሩት ውጤት ከተና ወርቁ ይልቅ የከበሩ ይሆናል፡ ለውጥ ከእኔ ወርቁ ይልቅ የከበሩ ይሆናል፡

(መልካም እያብ 28:19) የአትዮጵያ የተኞነ አይተካከለት ውጤት፡ በጥሩ ውጤት አት-ገመት ውጤት፡

(ት’ንበት አካውኬል 28:13) በእግዚአብሔር ገንዘብ በጽሑፍን ነበርሁ፡ የከበሩ እንቀሰ ሁ-ለ-፡ ለርደዋን፡ የተኞነ፡ አልማዝ፡ በረለ፡ መርግድ፡ አያሳድ፡ ለንጻር፡ በደር፡ የሚያጠረቀርቁ ዕንቅ፡ ወርቁ፡ ልብስ ለበረለ የከበሩና የእንበት ማረጋገጫ ለውጥ አንቀጽ ለበረለ፡ በተፈጻሚነት ተዘጋጀው፡

እሉት ደግሞ የአብሳይኝ ምድር ከተበቃ የተበቃ ማለት ውጤት የሰባ ከተበቃ በየም ያለ መልክ ስላለቸው (Al-Habesh) ይደቻቸል፡ አብሳይኝ የመጠት የሰባ ከተበቃ መልክ መጠቀም በየም ያለበት ምክንያት ምዕቅና ተስማሪው ለመጠ ከምድር ወገኖ በለይ ያለበት አቀማመጥ ከፍታው በፈት ከሚኖሩበት ከእረብ ገዢት (Arab Peninsula) ስለሚለይ ነው፡፡ አብሳይኝ ያለው ሰባ በየም ምድር ለይ የሚገኘበት አቀማመጥ ደግሞ ምድር ለወሆኑ ት-ይ-ይ በሆነ የወነበኛውን ጊዜው ከበብ ወ-ሰጥ ስለሆነ እና ቅዱታዊ ስለሆነ በየሙን ለንጻ ለይ እያለ የነበረቸው መልክ ተለውጥ መጥም ያለ በመሆናቸው እና ያለት የአብሳይኝ ምድር የሰባ ነገዴ ተበቃ በፈጻሚነት ተለውጥ መጠቀም የሰባ ነገዴ ተበቃ በፈጻሚነት ተለውጥ፡፡

ለለው ደግሞ ተበቃ የሚለው ስያሜ የመጠበት ምክንያት ደግሞ በየሙን ተበቃ የሚበል የነገድ አባት በከበሩበት አገር ተበቃን ከሚበለ ነገዴ ተበቃ የኩር ለበረለ፡፡ ከዚህ ወደ አብሳይኝ ምድር ለመጠ ነገዴ ተበቃ ለባለ ተለዋል፡፡

እነዚ ለይ ገን ማውቅ ያለበን የሙን ለይ ያለው የሰም ሲባ ሆኖ ወይም ሲባ ሆኖ መንግስት እና በኢትዮ ምድር ለይ የነበረው ማለት ውጤት በተ-ኩ ለይ በሆነው በሰባ ነገዴ ይጠቀሙ የተመሠረተው የሰባ ሆኖ ወይም ሲባ ሆኖ ወይም ሲባ ሆኖ መንግስት ለይነት እንዳለቸው ማውቅ ይኖርበናል፡፡ ሆኖ የሚለው ቅል የመጠው በሆነው በሆነው በቻቻቸው የነ-ብ-ሆነ ገዢት ወ-ሰጥ በአሁኑ ወደ ክርቱም አካባቢ ይኖሩ ከነበሩበት የተ-ኩ ነገዴ ወ-ሰጥ ከሆነ-ት የኩባ ነገዴ ይ-ሰ-ኩ ለውጥ ነው፡፡ መንሰታቸውም ሲባ ሆኖ (የተ-ኩ ሲባ) ተብሎ ይጠራል፡፡ የሙን ለይ ያለው የሰባ ከተማ (የሙን ለንጻ) እና አከሰጥ ከተማ አጠንቢ ያለው የሰባ ከተማም እንዲሁ እንዲማለይ ማውቅ ይኖርበናል፡፡ ይህን እንዲ የሙን ለንጻ እና የአብሳይኝ ሲባ ሆኖ ለመጠው መንግስት ሲባ ሆኖ ወይም ሲባ ሆኖ ይበላል፡፡ ምክንያቱ ደግሞ

አገልግሎት PDF Compressor Free Version በመሆናቸው ነው፡፡ ከርቃም አጠቃላይ የሚገኘውን የኋገኔ ስፋራ በካርድ 23 ላይ መመለከት ይችላል፡፡

ትንደር አይከል ወይም ጥቻቸው ማቅረብ በመቀበል ወደ ንብረት ባድር ባድር ሂደው ካነበሩት የኢትዮ ነገዴች አሳው አይከል የተረፈሩት የተወስኑት ወደ ባሕርዳር እና ተንደር ለማቅረብ ችሎዋል፡፡ ከነዚህም የኢትዮ ነገዴች የተወስኑት ደግሞ ካልተው ነገዴች (ከሰባ ነገዴች) ይር ተዋልዎ አገው የሚባል ነገድ ለመሠረቱ ችሎዋል፡፡ አገው የሚባለት ነገዴች ቁንቃቃውን ካሳቢያዊያኖች ይር በማውራዱ ቁንቃቃውን ከኢትዮ-ቴክ ወደ አገውና ለቀይሩ ችሎዋል፡፡ ቁንቃቃውም የቀድሞ አገው (Proto Agaw) ተብሎ ይጠራል፡፡ ከነዚህም ጥቻት የሆነት አገዴች ወደ ለማንኛ በማቅናት በእርትራ-ከረን፡ በእርትራ-ሳም፡ በትግራይ-እርባ እንዲሁም በአጻሜ እና በትግራይ ማት አዋጅ ባለው በጣንቁ አበርገለ ላይ በመሥራር የበለኞና የሳም ነገዴችን ለመሠረቱ ችሎዋል፡፡ ይህም በእርትራ-ከረን እና በጣንቁ አበርገለ ላይ ይለት የበለኞ አገው ነገዴችን ለመሠረቱ በእርትራ-ሳም እና በትግራይ-እርባ ይለት ደግሞ የሳም አገው ነገዴችን ለመሠረቱ ችሎዋል፡፡

አሳው ማርዳር እና ተንደር ቁርጥው የነበሩት የአገው ነገዴች ደግሞ ወደፊት በምናየው በጀትናው የቆዕማት ሲጠው መንግባት በመን ካነበሩት የአምስክር ማስተካከል ነገዴች ይር በመዋል፡፡ የአዋንጻ፡ የቆማንጻ፡ እና የታምታናን ነገዴች ለመሠረቱ ችሎዋል፡፡

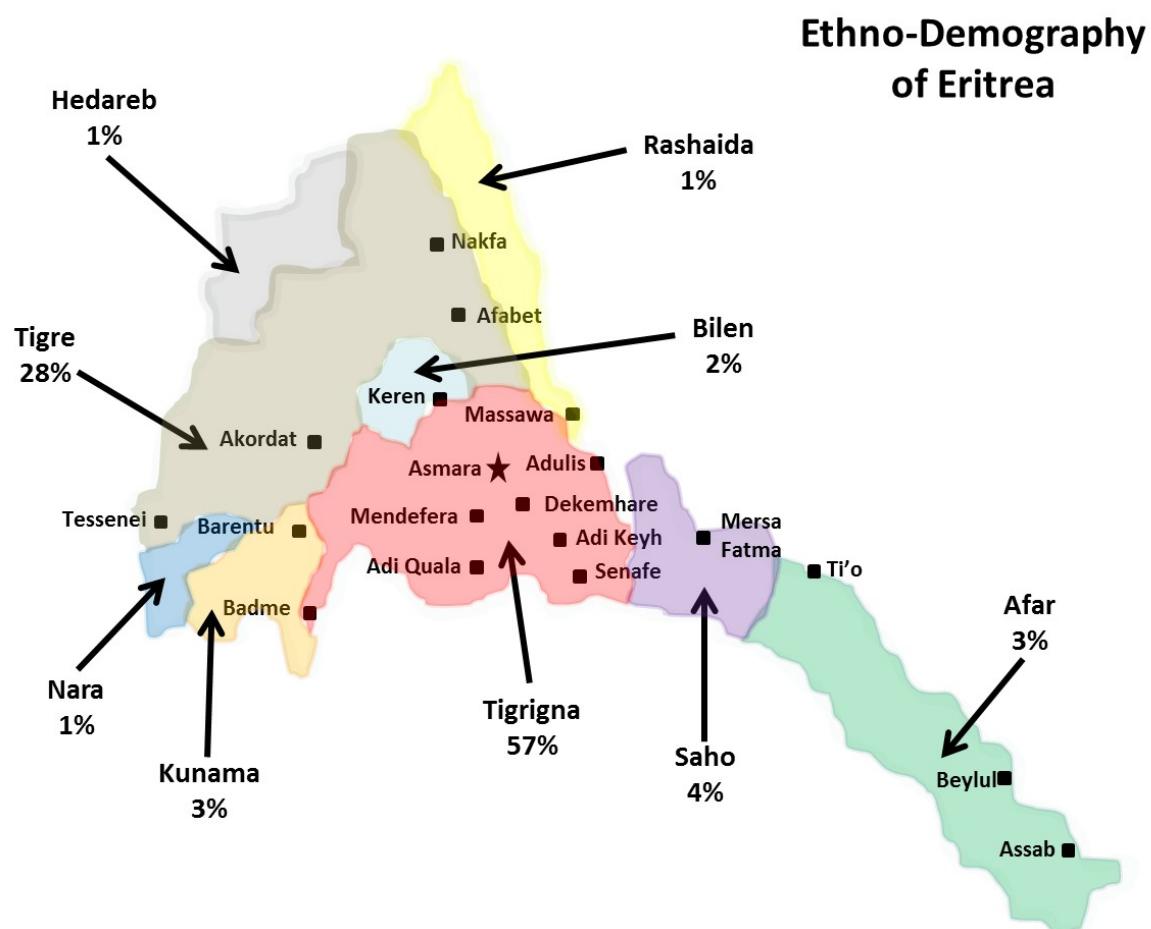
ከለይ በመሆኑ ታሪክ ላይ እንዳያነው ደግሞ የነብረት ከ-ስም በአት-ባራ እና በከሰላ በከሳሽ አድርጋው በእርትራ ተሰነድ በከሳሽ ገብቶው በስማንኛ ምልሬብ አት-የኩል በስማንኛ ምልሬብ ተንደር በመሥራር የበቻን ነገድ መሠረትዎች፡፡ ነገር ግን ከነዚህ ነገዴች ከጊዜ በጀት ወደ ለለው ነገድ በመግባት እና የለለውን ባህል እና ቁንቃቃውን ለመሠረድ ወደ ተንት ባድር ይመጠ ነበር፡፡ በተንት ባድር ማቅረብ ነገዴችውን የሰራተኞች ደግሞ የፋጥ ነገዴች እንደሆነ ማየታችን የሚተወስኑ ነው፡፡

ስለምናም የአሁኑ የአት-የኩል ማት በመጀመሩ የተመዘገበትዎች ከተንት ማት ወሰኑ እርትራ-አፍሪካ (አብራር ይኖክል) እና በአብራር ባድር ማቅረብ ነው፡፡ የነብረት ባድር አያዝ-ት-ም፡፡

ለለው ደግሞ የነብረት የኢትዮ ነገዴች ወደፊት በምናየው በቆዕማት ለሆነው መንግባት ቤት አካባቢ በስማንኛ በመግባት እርትራ አስመራ አካባቢ በሚገኘው ስማስናን ላይ ማቅረብ ነገድ ማቅረብ ነገዴችውን ለሰራተኞች ችሎው ነበር፡፡ ነገዴችውም የቆማስናን ነገዴች ይበለ ነበር፡፡

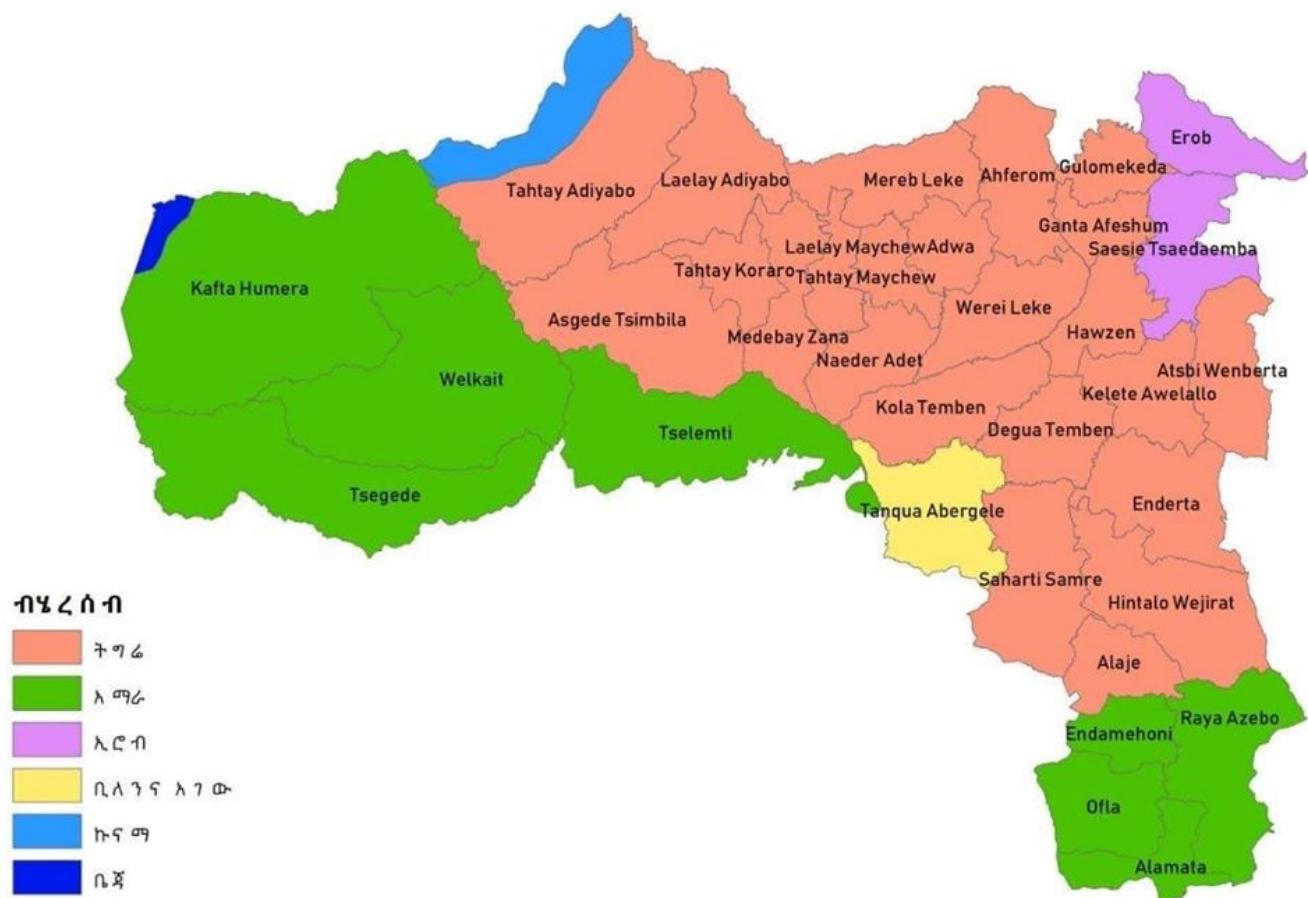
ከነበረኛ PDF Compressor Free Version የፈልጊዜ በቃላት ከመከከለኛው አፍሪካ የሂሳዣ የኩረሉት ነገሮች በሰሜን ምድር ተግራይ እና አብዛኛል ማት ወሰጥ በባድሙ ከተማ እና ተረጋዋ አካባቢ ማረጋገጫ የተኞማ ለገኖችን ለመሰርቱ ችሎዋል::

በኤርትራ ምድር የሰራተኞች ፕሮፋሽናዊ ለያዘሩኬ ችሎዋል:: በኤርትራ-አፍሪካ (አፍሪካ ደናነል) ተረጋግጧ ስፍራ የመፈሩት የፌት ለገኖች እና በአበደነራይ-አፍሪካ (አፍል) ሌይ የመፈሩት የከተማ የአበደ ለገኖች እንደሚለያዎች ማውቅ ይኖርባል:: በአትማክያ አፍሪካ ሌይ የመፈሩት ከየመን የመጠት ከፊያ የየቀጥና ለገኖች የዚህ ሁሉም የሚመዘዣት የአበደ ለገኖች ሆነው በአፍሪካ ሌይ ስሙ አፍል ሌይ ለገኖች ለያዘሩኬ ችሎዋል:: በአጠቃላይ በኤርትራ እና በትንሬይ ማት የመፈሩት ለገኖች ያለበትን በታ በከፍተ 22 ሁኔታ ላ እና ሲ. ሌይ መመልከት ይችላል::

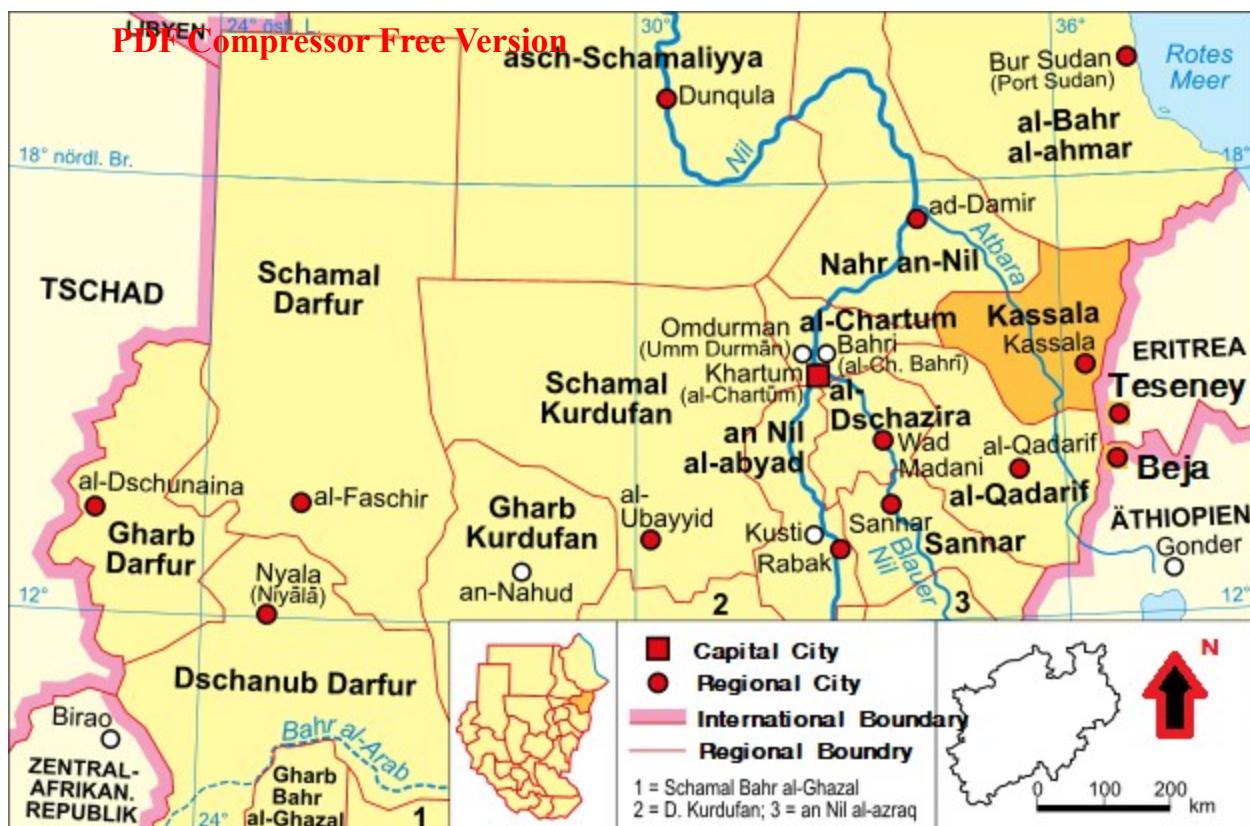

v.

PDF Compressor Free Version

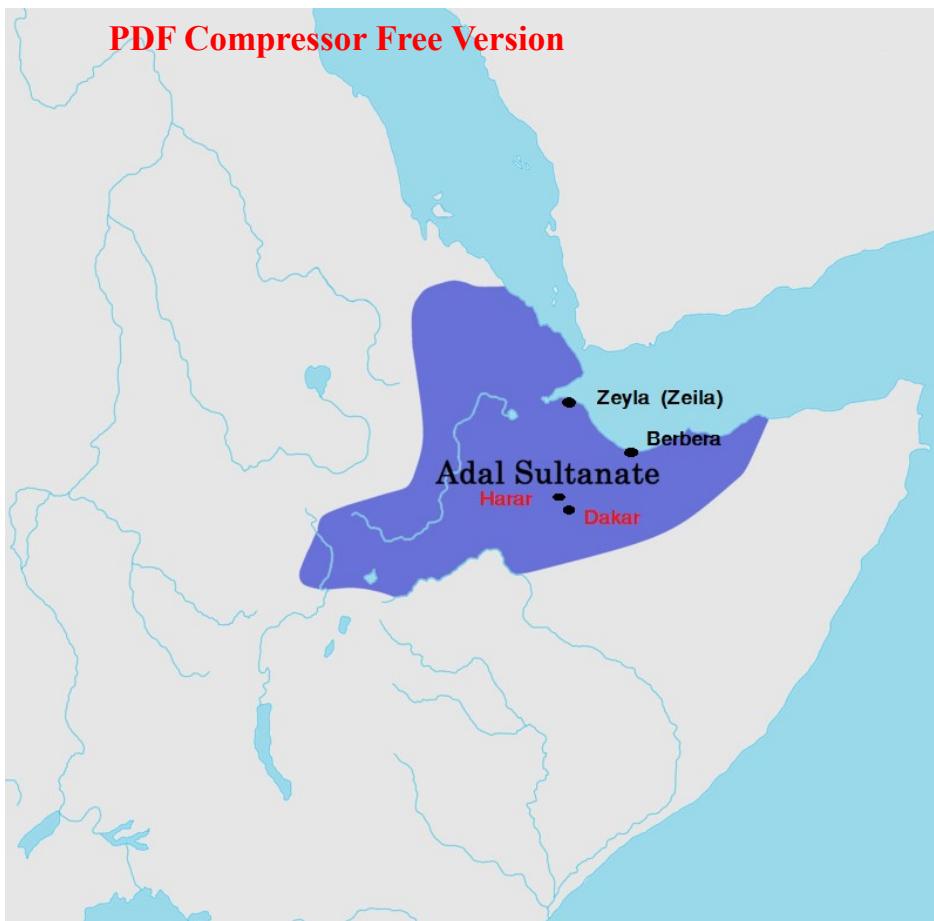
አ.

አ.

ከርታ 22. ሆኖ ለ ኢና ሲ. በእውቅለው በኋርትራ እና በትግራይ ግዢ የሚፈጸም ነገሮች ያለበት በቁጥር

ከየመን ሰንጻ ወደ አበዳሪያ መደርሱ ከመጠት ከነገድ የቅጣን የሚመዘገብ የሰዕም ነገሮች ወሰኑ አንድሞች የአሁል ነገሮች ሲሆን ያረጋግጣው በአፍር ልዩ ሰሙ አካል በሚባለው ሥኖር ነው:: እነዚህም ነገሮች ሲሆኝ ወደፊት በምናየው በጀትናው የሽዋ ነገሮች አውን የአካል ሥልጣኑት ሰርው መንግስት በማቅረቡ የሮስ ገዢ ግዢ ለፏጥሩ ተለዋል:: የአካል ሥልጣኑቶች ከገዛዕባው ግዢ ወሰኑ እና በርሃሪ የሚጠቀሱ ፍቃው:: ነገር ገን እነዚህ የአካል ሥልጣኑቶች ሲያከሙ ከለማኝ ወደ ርዕስ የወረዳት የሮስናው አር የሆነት የሰዕም አር (መንድማማች) የሆነት የአምካራ ማኅ ነገሮች (ይፏቶች) የዘይቤን እና የበርሃሪ እንዲሆኝ ለለምና ግዢ ወሰኑ በመቆጣጥ ለጊዜው ተለዋል:: የአካል ሥልጣኑቶችን ግዢ በከርታ 23 ላይ መመልከት ይችላል::

ከርታ 23. የአዳል ሙሉዕት ግብት

ከለው በግብረ ታሪክ ላይ በታላቁ መቆኅና ቅዱስ የተጠቀሰው መሸሪያ እና አስራኬለቸ ከግብረ የወጪት በንግድ ፊራማ ማጠና 2ኛ (Ramses II) (1279-1213 ቁ.ል.ኩ. (BCE)) በነበረበት ወቅት በ1304-1237 ቁ.ል.ኩ. (B.C.) ቤቱ እንደነበር አይተናል::

በዚህ የፊጥሳስ 2ኛ የግብረ በሙን ወቅት በመጀመሪያ ካር ፍልዕት ከየሙን ወደ ኢትዮጵያ የመጠት የሰባ ነገሮች በሳባ ከተማ ተስፋናተው እያወሩ እንደነበር ይታወቂል:: በወቅቱም ኢትዮጵያ ላይ ነገሮች የነበረው ገንዘብ ከነበረ የነገድ የቅጣን ስብ ነገሮች የሚመዘገበ የዚህ ፊልዕት ወጪው ከሆነ የተርጉ ወይም ልጻኑል የተባለው ነው:: ይህም የዓልማት ስርወ መንግስት ከመግባቱ በፈት እንደሆነ ለብ ይለዋል:: በዚህ ወቅትም እስራኬለዋው መሸሪያ የግብረ ሌሎች ወጪው ይፈልግ ስለነበር ለመከለል ወደዚህ የእበሳኔያ ጥናር (የምድያም ሆኖ) ወደተባለው የሰባያዊ ሆኖ ኢትዮጵያ መጥቶ ነበር:: የየተርጉ የዚህ ፊልዕት በጀርት 2 ላይ መመልከት ይችላል::

PDF Compressor Free Version

ከሁነ የተጠቀሱ በዚህ አገልግሎት ይኖር እንደነበረው በትወራት ይነገሏል:: የየተጠቀሱ ስብቱ ሌሎች ከበት እያንዳ ሰላም መሠረት አዋጅታቸው ሌሎችው መሠረታዊ በተመለሰ ገዢ ለአባታቸው የሚነውን ሁሉ ነገሬት:: እርስጥ እንዲጠሩት አድርጉ በጥሩ ሆኖታ ተንከባከበ የሚጠለው ለጥቶት ተቀበለው:: መሠረም ለበዚ ገዢ በአማካቸ በየተ እያጠገኗል ተቀመጧ:: በዘዴሆም ሰላም ሌሎች ሌሎችን ለጠራን አጠበቀት ሁሉት ሌሎች ወፈልጉ እንደነበረ ታሪክ ያስረዳል:: ሌሎችም ፖርስጥ እና አሳይር ይሞላል:: መሠረም በዘዴ በስብሰብ የኤሌክትሪክ ምድር (የምድያም ፍንር) ከተቀመጧ በቻል ሌሎችንና ለጠራን ይዘ የአጠልከት የአጠልከት ተብዛዣ ለመፈጸም ወደ ጉበዕ አቅንቃል:: እስራኤሌክትሪክም ከበዚ ዓመት የግብር ሲቋይና መከራ በሙሉ አመካይነት ከ1304-1237 ቅ.አ.ከ. (B.C.) ባለው ገዢ ተለዋዋል:: በትወራት ለተተለፍ በሙጣው መስረት የየተጠቀሱ ስብቱ ሌሎች ከበት ሌሎች የሚከተሉ የነበረ በታ

ቈሰል 39. የየተጠቀሱ ስብቱ ሌሎች ከበት ሌሎች የሚከተሉ የነበረ በታ

በታላቁ **PDF Compressor Free Version** መደረግ መለጥ በዘመን ስለ ምድያዎች ማረጋገጫ እና ስሌክዎች የተከለ ተወስኝ እናገኘለን::

(አራት በዘመን 2:11-22) በዘመኑ ወራት እንዳሁ ሆነ፣ መሳሪ ነበሱ በሁኔን ጊዜ ወደ ወንድሞች ወጣ፣ የሰራተውንም መከራ ተመለከተ፣ የግብዕ዗ም ለው የወንድሞችን የእብራውያንን ለው ለመታ አያ:: ወዲህና ወዲያና ተመለከተ፣ ማንኛም አለያም፣ ጉባኤዎችንም ጉዳለ፣ በእናዋ ወሰጥ ሩስተው:: በሁለተኛውም ቅን ወጣ፣ ሁሉቱም የወንድሞችን ለውች ለማለ አያ፣ በቅርንጫ ለምን ባልንቸራሁን ትመታዊለሁ? አለው:: የም በእና ለይ እንተን አለቁ ወይስ ይና ማን አድራሻ? ወይስ ጉባኤዎችን እንደገልልኝው ልትገኝለች ትስሉሁን? አለው:: መሳሪም በዕውነት ይህ ነገር ተወቂከል በለሁ ፊርማ:: ፊርማንም ይህን ነገር በስማ ጊዜ መሳሪን ለጠለው ልላት:: መሳሪ ግን ከፈርሳን ፊት ከበለለ፣ በምድያዎችም ምድር ተቀመጧ፣ በወሄ ጉድጋድ አጠገብ አረፈ:: ለምድያዎችም ከሆን ለባት ለተ ለቻቻ ነበሩት፣ እነርሱም መጥተው ወሄ ቅድ፣ የአባታውንም በትቻ ለመጠየቅ የወሄውን ጉዳ ቅል:: እረቃቃቃውንም መጥተው ጉጃቃቃው፣ መሳሪ ግን ተነስቶ ልቀቃው:: በትቃቃውንም አጠገብዎችው:: ወደ አባታው ወደ ልተኞቸው በመጠ ጊዜ፣፡፡ ለሰምና ሂረ ልጥናቃቃው መጥቃቃው? አለቁው:: እነርሱም እንድ የግብዕት ለው ከሰራተቃቃ አቅን፣ ደግሞም ቅጽልን፣ በትቃቃውንም አጠገብ አለ:: ለቻቻንም እርሱ ወጪት ነው? ለምንስ የንና ለው ተዋቃቃሁት? ተፋት እንደሸዋም ይበላ አለቁው:: መሳሪም ከዚያ ለው ለቀመጥ ወደፊ፣ ለቻቻን ለመሳሪ ማሳት ትሮነው ዘንድ ለጠው:: ወንድም ለቻቻ ወለደቻ:: በለሁ ምድር መቀተኛ ጥና ለፈ ለመን ነገርም በለሁ መረመ::

(አራት በዘመን 3:1) መሳሪም የየተኋገኘ የአማካን የምድያዎችን ከሆን በትቻ ይጠበቅ ነገር፣ ወደ ምድረ በዓ ዝርዝርም በትቻን ነፃ፣ ወደ እግዢስትራክቴርም ተራሱ ወደ ከሆነ መጠ::

(አራት በዘመን 4:19) እግዢስትራክቴርም መሳሪን በምድያዎች ነፍሰሁን የሚሸቻት ለውች ሁሉ መጥተዋል እና ተመልከሁ ወደ ጉባኤ ሂደ አለው::

(አራት በዘመን 18:1-2) የምድያዎችም ከሆን የመሳሪ አማት የተኋገኘ እግዢስትራክቴር ለመሳሪ እና ለአጠገብ ለእስራኬል ያደረገውን ሁሉ፣ እግዢስትራክቴርም እስራኬልን ከግብዕት እንዳውጣ ለማ:: በዘመን ጊዜ የመሳሪ አማት የተኋገኘ መልሱት የነበረውን ማሳት ለቻቻን ሁሉም ለቻቻን ወለድ::

(የአዋጅ ሲሄድ 7:29) መሳሪም ከዚህ ነገር የተነሱ ስሽተ በምድያዎች ማረጋገጫ መዘተኛ ሆኖ የፈ በዘመኑ ሁሉት ለቻቻ ወለድ::

(ትንበት ዕምባቃዎች 3:7) የአትየኋቃቃ ድንብኬቃቃ ለመናገሩ አያሁ፣ የምድያዎችም ማረጋገጫ መጠቃቃቃቃ ተንቀበቀበ::

(አራት በተልቀ 12:1) መሳሪም አትየኋቃቃዎችን አግብቃል እና ባገባት በአትየኋቃቃ ባክንያት ማርያምና እርን በእርሱ ለይ ተኋገሩ::

(ԴՐԱՄԱԿԱՆ 60:6) ՔՊԴՊՀ ԱԽԵ: ՔՄԸՔ ՀՆ ՔՆԽԸ ՂՄԱԼՈՒ Ք ՔՇԳՆԴԱԼ: Մ-Ն ԻՆԴԱ ՔՄԱՊԸ: ՓԱՎ ՀՆ ՕՊՐԱ ՔՄԱՊԸ: ՔՆՊԱՀԱՊԽԸ ՀՄԱՆ ՔՄԱՊԸ:

እነዚህ ወር መሰኑ አትጥቅምችን ካገኝ፡ የገባትና ማሳደሩ ለጋራ ከተባለቸ፡ የሰጋራና እባትና የተጠሪው ከሆነ ልማት ከተባለ፡ የተጠሪው የምድያው ከሆን ከተባለ ምድያው የተባለው አትጥቅም እንደሆነ የረዳጥና ለማቅረብ መመል፡ ወርቁ ደግሞ ከምድያው መመል፡ ወርቁም በአራር ነው ያለው፡፡ የሳይንስ ነገሮች በዘመኑ ማፈጸመ ይገኘለ፡፡ ለለሁንም ለባምች አትጥቅም የእበሳኔዎች ቝድር እንደገቡ ያጠናከርልኝል፡፡

ስለሆነም እስራኑለውምና ከግብረ ባርካት የወጠብት ገዢ 1304-1237 ቅ.ል.ከ. (B.C.) ስለነበረ
ይህም ወቅት በአሁሳኔም ምድር የቆዱማት ስርወ መንግስት ገዢ (1050 ቅ.ል.ከ.- 400 ቅ.ል.ከ.)
ከመግባቱ በፊት ነገር ማለት ነው:: ይህም በእግዚአለን ዘመን መንግስት (1985 ቅ.ል.ከ. —
1036 ቅ.ል.ከ.) ገዢ ወሰጥ ነው:: ምናልባትም በእግዚአለን የነገሮች ሰም ገዢዎች ለይ
የሚገኘው ስርአርቶር 2ኛ (1307-1277) የጊዜው ለከተት ተቀራራቢነት ስላለው እና የሰሙም
ስያሜ እንዲዘጋጀ ተመሳሳይነት ስላለው በታሳቁ በመዕከፍ ቅዱስ ወሰጥ ተጠቁስ የሚገኘው
የነገድ የቅጣን ዘር የተገኘው ክህን ፈጥና የተባለው ሌሎች እንደማቻል ይገመቻል::

ከነገድ አጋዥላን ከመጠት ወሰኑ አካናሁስ ስ (ሳን 2ኛ) ከነገድ በቻለ በአዲስአበባ ምድር የቆዕማት ሰርው መንግስት እስከተመሰረተበት 1050 ቁ.ል.ሽ ገደማ አካባቢ ይረዳ የተለያየ የፈቀም ስጻ ከሰታቸው ለጊዜ ቅልዋል:: ነገር ግን ከለይ በተ-ሽ የነገድታት የፈቀም ነርዝር እንዲያነው ሆኖ በዘመኝ በነገድ አጋዥላን የነገድታት ነርዝር የት-ቃቄ የአዲስአበባ ግዢት ላይ እንዲሆም የት-ቃቄ ደግሞ የነበረ ግዢት ላይ እንደ ነገሮ የሚገልፅ ነገር የለም:: በተማሳሳይም የት-ቃቄ ነገድ አጋዥላን የት-ቃቄ ደግሞ የተ-ሽ ነገድቸው እንደሆነ የሚገልፅ ነገር የለም:: በዘመኝ የነገድታት ነርዝር ወሰኑ የአጋዥላን ነገድታት ይሳይ እንዲ ከሰማቸው ሲያሂ በመስለት የተ-ሽ ከሰታቸው እንዲለብት ያሳያል:: በዘመኝ የነገድታት የፈቀም ነርዝር ወሰኑ ጽማት አነበብ ወይም ጽማት ማከዳ ወይም ጽማት ስጻ የተባለቸው ተጠቁሳ እናገኘቸሉን:: ነገር ግን በአብዛኛው የታራኩ መዕክፈራቸው የቆዕማት ሰርው መንግስት ገዢ ከ10መቶ ክፍለ በመን እስከ 4ኛው መቶ ክፍለ በመን ስለሚፈል ጽማት ሁኔታ ወይም ጽማት ማከዳ መከተት ያለባት በቆዕማት ሰርው መንግስት ወሰኑ መሆን አለበት:: የአግባቡምን የነገድታት ስም ነርዝርን በተመለከተ በይንጻዬኝ 3 ላይ መመልከት ይችላል::

PDF Compressor Free Version

ተ.ቁ .	የነገሮችና ስም	ነገሮችና በስልጣን የቆየበት ዘመን	
		ቦግመት	ቦንድ (ቁ.ል.ካ.)
1	አከናሁ-ሰ (ሳብ 2ኛ)	45	1985-1930
2	ነሱ-ሰ ካለሳ	40	1930-1890
3	ካስታ	19	1890-1871
4	ሳብ 2ኛ (ሳብ ፩፭)	15	1871-1856
5	አ.ት.ዋ.ሰ 1ኛ	56	1856-1800
6	አክንዳ-ን ንዑስ እኔ	30	1800-1770
7	ቍት አምካብ	20	1770-1750
8	አ.ር.ሐ.ፍ.ር 1ኛ (ሽነ)	20	1750-1730
9	አ.ት.ዋ.ሰ 2ኛ	30	1730-1700
10	ሰነ-ሰ 2ኛ	17	1700-1683
11	በት 1ኛ	8	1683-1675
12	ሙ.ማግዴስ	4	1675-1671
13	አራሻኑ	7 ወር	1671-1671
14	አማካን አሳር	30	1671-1641
15	እኔ 2ኛ	30	1641-1611
16	እ.እኔ 2ኛ	15	1611-1596
17	አማካን አማካት 1ኛ	40	1596-1556
18	ቀው-ዶ	15	1556-1541
19	አከተለኝ	10	1541-1531
20	ማንዲስ	17	1531-1514
21	ጥርተውስ	33	1514-1481
22	አምጭ	21	1481-1460
23	አንከ	5	1460-1455
24	በት 2ኛ	2	1455-1453
25	ሳብ 3ኛ	15	1453-1438
26	ቃንጻ	20	1438-1418
27	ሰነ-ሰ 3ኛ	10	1418-1408
28	አንጂዢ 1ኛ	50	1408-1358
29	ማ.አመ.ር	2 ቀን	1358-1358
30	ከለና (ንግድት ልጋኝ)	11	1358-1347
31	ዘግዴ.ር 1ኛ	40	1347-1307
32	አ.ር.ሐ.ፍ.ር 2ኛ	30	1307-1277
33	አ.ር.ሐ.ፍ.ር 3ኛ	1	1277-1276
34	ነከተ 4ኛ	20	1276-1256
35	ቍቶን ስተዳደ	10	1256-1246
36	አ.ር.መንቱ 1ኛ	1 ወር	1246-1246
37	አማካን አመካት 2ኛ	5	1246-1241
38	ከንሰብ 1ኛ	5	1241-1236

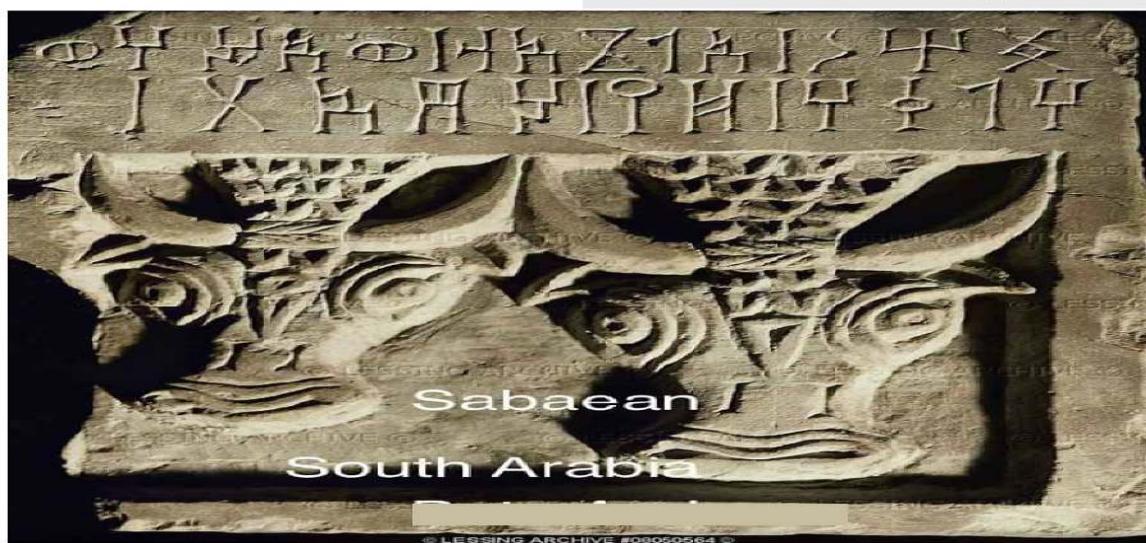
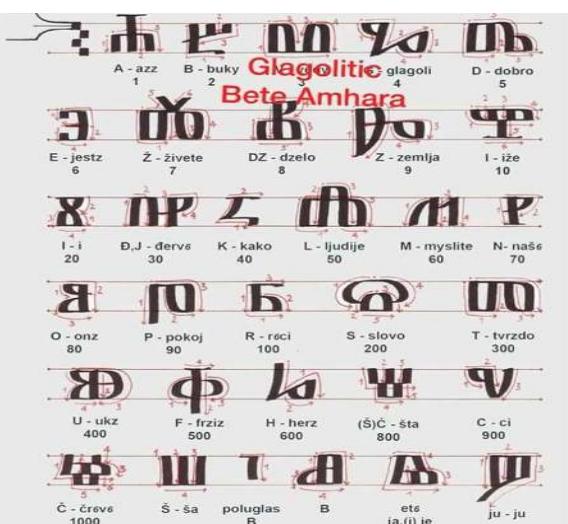
39	ԵՎԱԾ-2Հ	5	1236-1231
40	ՈՒ-Կ 4Հ	5	1231-1226
41	ՀԵՇՅ / ԽԵՊԵՐ/	40	1226-1186
42	ՀՊՎՆ ՍՈՒՐԴ	30	1186-1156
43	ԺԵԾԺԵԾ	16	1156-1140
44	ԴՀԻ.Ք 1Հ	9	1140-1131
45	ԴՔԴ- ԸՄ 1Հ	17	1131-1114
46	ԴՔԴ- ԸՄ 2Հ	41	1114-1073
47	ՊՂԾԺԵԾ	16	1073-1057
48	ՀՊՎՆ ԽՈԾՉ	14	1057-1043
49	ԴՔԴ- ԸՄ 3Հ	7	1043-1036
50	ԾՈ. 4Հ	10	1036-1026
51	ԴՔԾ.Ք Զ.Մ.Ծ (ՀԵՅՈՒ)	13	1026-1013
52	ՀՊՎՆ- ՄԽ.Պ/ՊՂԾ	31	1013-982

աշխարհ 3. Քննկն բժնաբան պատմութեան մեջ

ለለው እነዚህ የሳይንስ ነገሮች በዘመኑ ወቅት በዕስናም ከፍተኛ ዕምርታ ያሳያበት
ገዢ ነበር፡፡ የሰጠያዊ ፍንቃ የረዳቶው የሳይንስ ነገል ያለችው ሌሎችው ለመን በተለይም በዘመኑ ወቅት
ግራሽ በዕስና ደረጃ ከፍተኛ ደረጃ ደርሻ የነበር እና ታዋዕ ተከናወቻት እንደ ሆኖ ሆኖ
የመሳሰሉት ተከናወቻት ገዢ ስለነበር በፈጸለምታው ሌይ የተወስኑ ተወጣ ነበሩ፡፡ ይህም
የሚሆነው ለንግድ፣ የባህር ወደብ ለመቆጣጠር፣ ለይተለማማሪቱ፣ ሁይማኖን ለማስፋት እና
ለቀኝ ግዢት መዘተ... በሚያደርግት ግንኝነት የሚፈጻሚ ነው፡፡

ይመለሰ RDF Compressor Free Version ስልት ጉረከኝ በስትርፈሪን (Boustrophedon) ይለታል:: ይህም የበኩ እርሻ የሚለውን ስያሜ የወጪት ስ.ሆን እርሻ የሚታረሰው ካዘሁ የአዋጅ ስልት ጽር ተመሳሳይት ስላለው ነው:: ይህን የአዋጅ ስልት ነበር ስጋፍም ወደ አብሳቤው ማድር ይዘውት የመጠት:: ነገር ግን ይህ የአዋጅ ስልት በቃልቻው በእከሰራም ስርወ መንግስት ወቅት ቅስ በቀበ እየተለወጣ እና እያደን እንዲሆም እየተሽከል ሂደ ስጋፍም ከባረከ በሚያገኘት የአዋጅ ስልት መሠረት ከባሩ ወደ ቅጽ የአዋጅ ስልት ለቀይሩት መቻለቻውን ወደፊት በእከሰራም ስርወ መንግስት ታሪክ የሚኖርው ይሆናል:: የሳይንስ የቁንቃ ልላም በምሳሌ የአዋጅ ስልት በምሳሌ 40 ስይ መመልከት ይችላል::

А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	З	Ц
азъ	бѹкъ	вѣдѣ	глаголи	доbro	естѹ	живѣте	дѣло	землѧ
azü	buky	vědě	glagoli	dobro	estü	živěte	dělo	zemlja
а	б	в	г	д	е	ж	з	ц
1	2	3	4	5	6	7	8	9
И	І	К	Л	М	Н	О	П	Р
иже	і	како	лѫдије	мѷслите	нашъ	онѹ	покои	рыци
iže	i	kako	ljudje	myslite	naši	onu	pokoi	rizi
і	і	к	л	м	н	о	р	г
8	10	20	30	40	50	70	80	100
С	Т	8/ѹ	ф	х	ѿ	ц	ѹ	ш
слово	тв҃рдо	ѹкъ	фրѣтъ	хѣръ	ѿтъ	ци	ѹреь	ша
slovo	tvrido	ukü	fritü	xerü	otü	ci	črivi	ša
с	т	у	f	kh/x/h	ö/w/o/ö	c	č/ch	š/sh
200	300	400	500	600	800	900	90	
Џ	З	Ы	Ь	Ђ	Ӣ	Ҽ	Ю	Ж
џа	јерз	јерзи	јеръ	ЂТЪ	Ӣ	Ҽ	յօ	յշ
šta	jerú	jery	jerí	ěti	ja	je	ju	qšü
št/шт	шъ	у	и/е	ě	ja	je	ju	qöö
Ӣ	Ӑ	Ӣ	Ӗ	Ѱ	Ӫ	Ѷ	Ҫ	
ѭչ	աչ	յ	ն	յ	դ	յ		
յօչն	յս	յէսու	յս	յսի	յտ	յիչի		
յօյօ	վ/ե	վ/է	վ/է	վ/ս	վ/թ/ի	վ/յ/վ		
				600	700	400		90

ገዢስል 40. የሰብያዎችን የቁንቃ ፌደሎች

ለለው PDF Compressor Free Version አገልግሎት እያወለበት የመጠበት እና የተለያየ
የልደንት ያረዳ ደርሱ የነበረበት ወቅት ነበር፡፡ በብራና መቻከይታቸው ላይ በሳይንስ ፍቃድ
ከትብዕው ክስቀመጥት እና በየአውልታቸው ላይ ከመፈሩት ይሁና በመነሳት ደርሰውበት
የነበረውን የልደንት ያረዳ መገመት አያያዝነትም፡፡ ነገድ አገልግሎቶች በሳይንስ ምርምር
በበነክዋካብት ጥናት የታወቁ እንዲኖር ይሁናቸዋ፡፡ ከዚህም በተጨማሪ በመጽሑፍነት
ቅመማጥ ጥሩ የሚባል ያረዳ ደርሰው ነበር፡፡ ይህም የሰነ-ካዋካብት ምርምራቸው የጊዜ
እቅዱጎችን በሳይንስ መልክ ይጠቀሙ እንዲኖር ይስራዳል፡፡ የአገልግሎቱን የሰነ-ካዋካብት
ጥናት ውስጥ የአገልግሎት ከተዘረዘሩ የአቅማማት እና የሚመጣቸውን ገዢዎት ያጠኑ ሲሆን ይህም
ለሁ እቅዱጎር ጥናት ከፍተኛ መቀሚታን ስጋፍው ነበር፡፡

በዚህ ነገተው ከሚታወቁት ህጻረ ከከበቻ ከነጋ አንድርማቸ ከስያቶች ከሚጠጥርአለሁ
ስራውሰድ ገበርታ እና ተርሰለ ወሰጥ ከስያቶች ሲሆን ወሰድ አንድርማቸ ስይሱስ ይረዳ
ለስትራ እርዳ ማያዝ ተስከባ ተዋሰድ ታራየንተለም ወሰጥ በአገራችን ነገተው
የሚታየት ስብረ ከከበቻ ሲሆን ከስያቶች እና አንድርማቸ ፍቃው:: ጽጌስ ሲሆን የሚስት
ከስያቶች ባል ሲሆን ልቃቃው አንድርማቸ ታሳለቻ:: ስብረ ከከበቻም የተስያመት በስማቃው
ነው::

ንግድት ካስየተ (1890-1871 ቅ.አ.ከ.) የነበረች ጽግዴት ስትሬን የፌት የካዋከብት አቀማመጥ ተናት ያደረገ በመሆኑ የሰነ ክዋከብቱ አቀማመጥ ስያጻ የፌት ስም ተከትሎ የተሠጠ ስም ነው:: የካስተ ሲባለ ከከበ 5 ክዋከብት የያዘ እና የደብዳቸውን (W) ቁርቆ የያዘ ነው:: የምትታው በስሜኑ ጽፍቅ ክበበ ወይም ወልጻ አቅጣጭ ስሬን ግራቀዱ ተቶለማ ክዘረሁራቸው 48 ሲባራቸ ክዋከብት በትልቅነት በ28ኛ ደረጃ ሌይ የምትታኝ ፍት:: የዘመኝ ሁበረ ከከበ በአገራቸን የምትታው ከመሰከረም እስከ መጋቢት ባለው ገዢ ወሰኑ ነው:: በደብዳቸ ጽፍቅ ክበበ ሌላ ሁጻዊ ደግሞ የተስለው ገዢ በህዳር እና ተሆኑበት ወር ወሰኑ ነው::

የኢትዮጵያ የአዲስ ተለሰቦች ለማየት እንደተቻለው በከተማና ሁሉ ከከ
ወሰኑ ወደ 2324 ክፍተብት የተገኘ ሲሆን ከነፃህ ወሰኑ 14 የሚሆነት 20 የሚደርሱ
እኩል ገኩል እንዳታው ያመለከታል::

የንግድ ሲፈው አብበ ከከበ የሆነት ማዕዘን ቅርቡ ያለው ሲሆን በ88 የአብበ ከከበ የግራተኝ ነገር ውስጥ ከተቀመጥት በትልቅነቱ በ28ኛ ደረጃ ሌይ ይገኘል:: ይህም አብበ ከከበ በአገራችን ከመሰከረም ወር ይሞር በደንብ የሚያስ ሲሆን በህናር ወር ሌይ ጥን በጣም ስልቶ ይታደል:: በዚህ ሁጻዊ ከከበ ውስጥ ዳግሞ ወደ 1885 ከዋከበት እንደማታው በጥናት ተረጋግጧል:: ከነበረሁም 1885 ሁጻዊ ከዋከበት እንዲ እኩስ ጥናቸት ያለው ነው::

የኢንድር PDF Compressor Free Version አበበ በሰሜን ማስረጃ የሚፈልጉ አቅማው የምትታይ ሌሎችን በአገራችን ከመሰከረም እስከ ማሸቦች በተለይም በጥር ለይ ነላታ ትታያለች፡፡ በደብብ ጉዳዎች አበበ ወሰኑ ለሰት ሁሉት ሁሉት ደግሞ ከህዳር እስከ ፖር ለሰት ሂዕይት ነው፡፡ በኩ የህብረ ከከበታ የሚፈልጉ ወሰኑ ለሰኑ በትልቅነቱ በ19ኛ ደረጃ ለይ የምትታኝ ሌሎችን በውጭ ወደ 2112 የሚደርሱ ሁብረ ከዋኩበታ አይታ፡፡ ከነዚህም 2112 ከዋኩበት ወሰኑ 19 የሚሆነት ጥገናት ያለቻው ሌሎችን 24፣ ደግሞ እሳሳተገኘት እንዳለቻው የአሁኑ ለይንስ አረጋግጣል፡፡

እላው በዘመናዊው የሰነ-ፈለሻ ጥናት ዕቅድ የምትጋበት የህዋር (Elliptic Orbit) መሰመር 8.9 ዓ.ግዢ ወደ ለማን እና ይበብ አቅማው ያለው እና በውሰጣም 12፣ ሁብረ ከዋኩበትን የያዘ ክልል በፊያዎች ይባላል፡፡

በአጠቃላይም የተጠኑትን እና በበኩር ተወስዎ የተገኘትን ሁብረ ከከበታ የበኩር በፊያዎች ተሸቶታ እና የመራፈ የሚፈልጉ የሚሰራ የበኩር ከታቦች በግብር 41 ሆኖ ለማስ መሬት ወ እና ለ ለይ መመልከት ይችላል፡፡

በ.

PDF Compressor Free Version

a.

b.

PDF Compressor Free Version

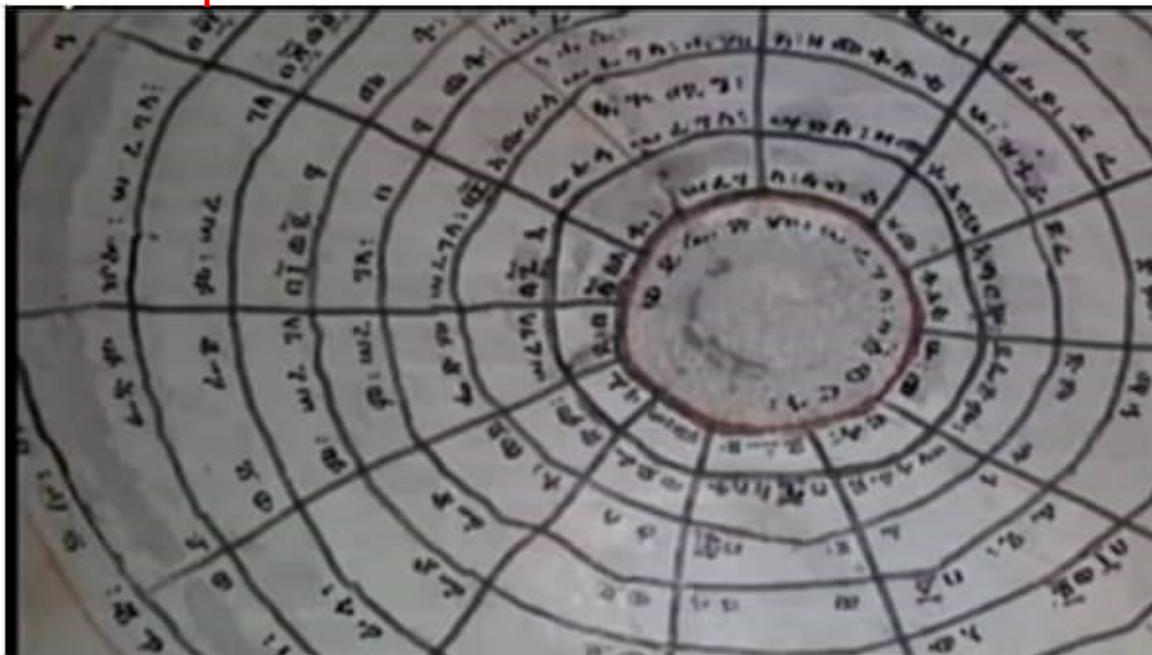
የጥቅምት የሚከተሉ የሚከተሉ የሚከተሉ

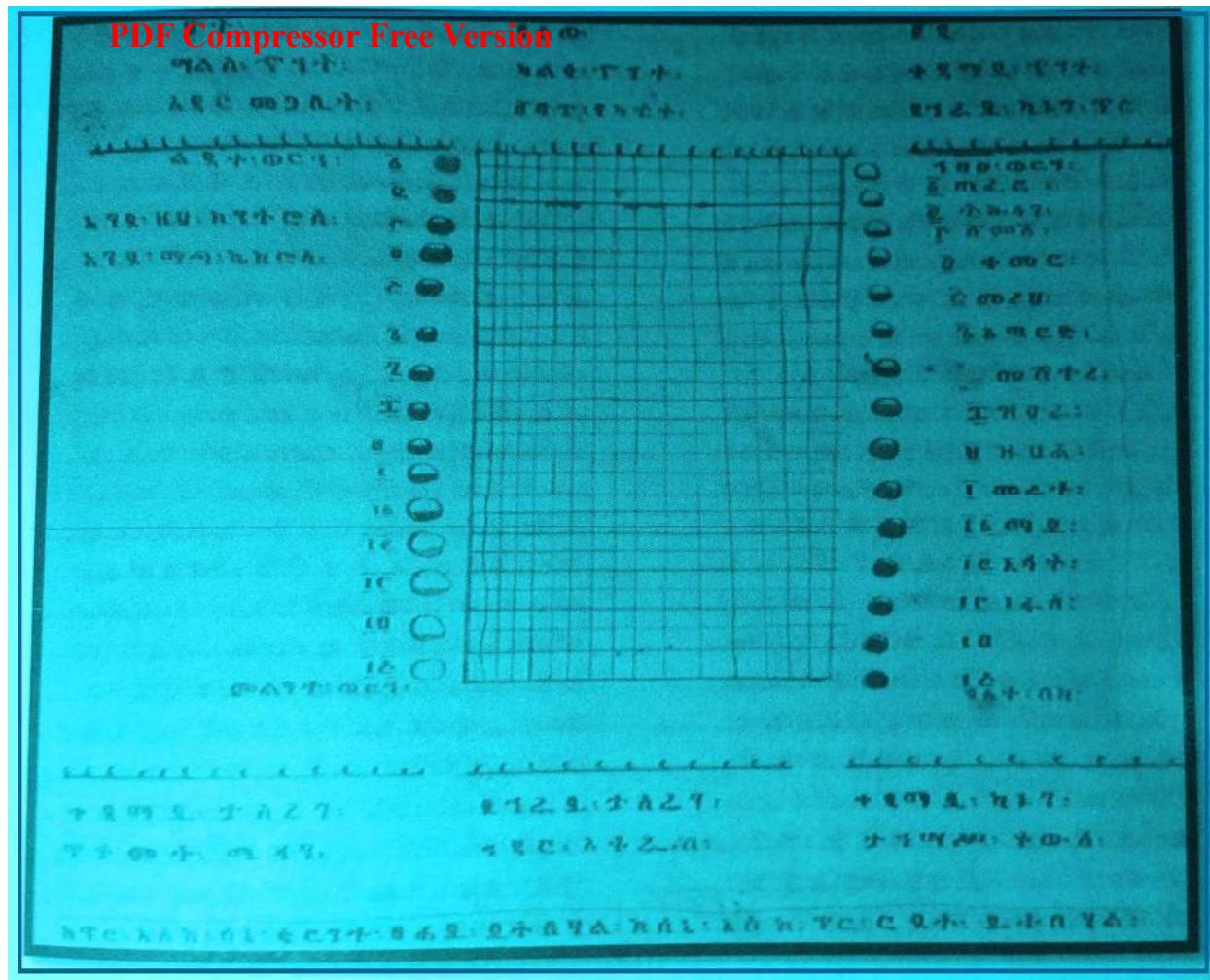
፩ = ወር
፪ = የሰጠኝ
፫ = የሰጠኝ

ወ.

PDF Compressor Free Version

ወ.

4.

ምስል 41. ሂ፡ ሌ፡ አ፡ መ፡ ው እና በአበሳኔም የሚታወቁት ማስቀ ስብረ ክብረች፡ በአጋዣያን ዘመን የነበረ የዘይቤቶ ሰነ ክዋከብት ይሰኑ የበራና ክታቦች እና የጨረፈው ጥልብትነት የሚያሳይ የበራና ክታብ

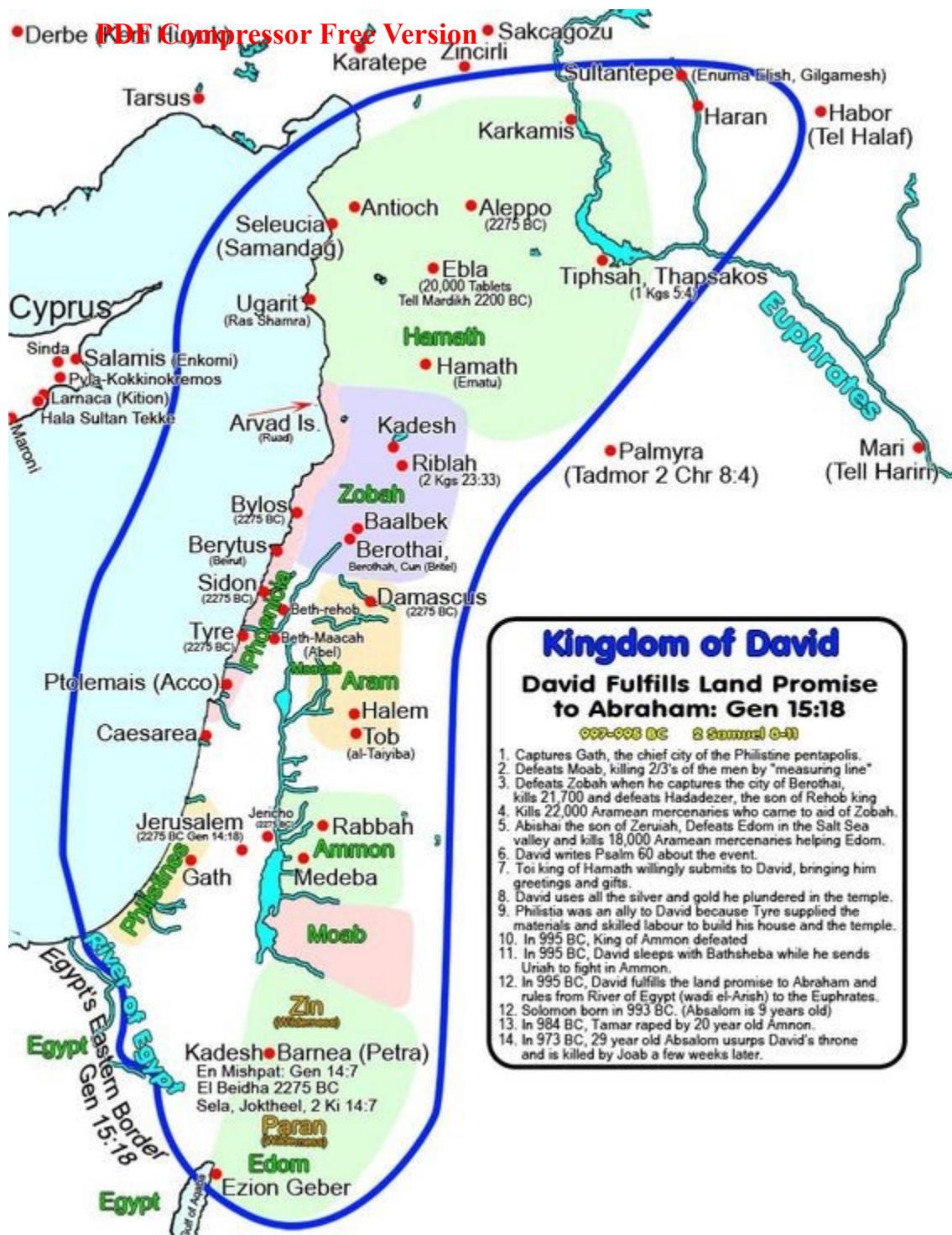
ከኢትዮጵያውያን የበኩና ሌይ ክፍለዎች በአውራድ ነገሱት ወቅቱ ክዋከብት በ1953 እ.ኤ. ሌይ ማማሪት ይታረሰል::

የበራና ወረቅት የሚያሸው የኩጥል አልደም የከባት ቅዱ ተኩቃና ለም ተሆኑ ሌይ በመወጥር ስጠን ቅለሙ ይግሞ ካኩንችሬ፡ ከአበባ፡ ከቀድ ስር ወዘተ... በሙቀመ ወሰጥ ስማሳት እና ለኩንድ ወር ይህል ሲቻነው በማስቀመጥ ስጠን መግኑዎች ይግሞ ከፍርማ ይመሩል፡፡

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ከተማ እና የ12 ነገድ እስራዕለዎችን ስርዎ መንግስት መመሱት

ከፍተ 24. የካርድና ገዢ ግብት

ከርተ 25

የየሃኔ የአንቀጽ (ሁይቅ አስተዳደር) እና የአምካራ ማረንት ከተማዎች እና የቆዕማት ሥርወ መንግስት መመራረት

የሰው ነገሮች የሆነት የሳሽ ነገሮች ወደ አበልኬዊ ጥናር ወደ ስብ ከተማ ከመጋጥ በጀት በ1050 ቁ.ል.ከ. ገዢማ አካባቢ ከዚህድሞች የአበል እና የአዲር ነገሮች ዝርዝር በፋይ በመሆኑ በዘመኑ ከአከለም ከተማ በቅርቡ ማቅረብ ላይ በሚገኘው የሳሽ ከተማ ላይ ብኩልበትም ካለው የየወው የአጋዥላን የነገሮች ሰም ከርክር ውስጥ አትዮጵያ ውስጥ በ1036 ቁ.ል.ከ. ገዢማ ነገሮች በነበረው በሰበር ስብ ስብ (ሳሽ ስብ 4ኛ) ወቅት የቆዕማት ስርወ መንግስት ለመሆኑ ተለዋል፡፡ ይህ የሆነው ደንብ በበዕለ የታረክ መስፈርቶች የቆዕማት ስርወ መንግስት ከ10ኛው እስከ 4ኛው መቶ ያለው ወጪን መሆኑን ይነግሩናል፡፡ ገዢስት ስብ ወይም ገዢስት አቤቱ ደንብ የነገሮችው በ(1013 - 982 ቁ.ል.ከ.) ስ.ምን ተረኞች ነለቸ እንደሚነገዱው ሁሉ የቆዕማት ስርወ መንግስት መሆ኏ች በትሔምኑ የሂ ይጠቀስ ነበር፡፡ ገዢስት አቤቱ ደንብ የንግድ ለሂ እንደሆነች በተለያየ መስፈርቶች ተወሶ እናገኘለን፡፡ ስለሆነም የቆዕማት ስርወ መንግስት መካና ስ.ምን የሚቻለው ከእርሻ ነፃት ነው ማለት ነው፡፡ ስለሆነ በ1050 ቁ.ል.ከ. አካባቢ ነገሮ በነበረው በንግድ ስብ 4ኛ (ሳሽ ስብ 4ኛ) (1036 -1026 ቁ.ል.ከ.) መሆኑ ለለበት፡፡

በአንቀጽ የታረክ ስርወ የቆዕማትን መንግስት የቆዕማት መንግስት በማለት ይጠናቸል፡፡ ይህን ግን ማውቅ የሚቻለው ደንብ በቆዕማት ስርወ መንግስት ወቅት እንደ አምካራ የሳሽ ነገሮ ሁሉ ከሰማኑ አትዮጵያ ወደ ይበብ አቅጣጫ የውረዳት የሳሽ ነገሮች ሆኖም ከንግድ በጀት የቆዕማት የሳሽ ነገሮችን መሆ኏ችው የነበሩ ስ.ምን የመፈፀም ከፈጻሚ (በአሁኑ አኅስ) በስተተማኑ ምልሬብ እንዲሆነም ከስዴ በስተተወለብ ምልሬብ ባለው ሥናራ ላይ ነው፡፡ የቆዕማት ስብ ነገሮች ሲያጠቃቸውን ያገኘት ከዚህ የቆዕማት ወይም የቆዕማት ስርወ መንግስት ሲያጠቃ ስ.ምን ይችላል፡፡ ስለሆነም የቆዕማት ስረው መንግስት የቆዕማት ስርወ መንግስት ተብሎም ለጠራ ይችላል ማለት ነው፡፡ እንደ የቆዕማት ስብ ነገሮች ሁሉ በተመሳሳይ ከሰማኑ ክፍል ወደ ይበብ አቅጣጫ ከፈጻሚ የሳሽ ነገሮች ውስጥ የጋራት የሳሽ ነገሮች ሙበሩ ስ.ምን የመፈፀም ከቆዕማት በስተ ምልሬብ እና ከበሆነ በአሁኑ ወልጋ በስተተወለብ በትራል ባለው ሥናራ ላይ ነው፡፡ በዘመኑ ስርወ መንግስት ገዢ ለባወች ነገሮችውን እያስተና የተለያየ ግዛቶችን ለመቆጠር ተለዋል፡፡ የቆዕማት ሥርወ መንግስት ግዛት በኩርታ 26 ላይ መመሌከት ይችላል፡፡

በዚህ PDF Compressor Free Version የትክኖሎጂ በሰጣቸው የአብላኬር ማዘገብ በት-ል በመግባት
በ800 ቁጥር ገጽ በኋላትና አስመራ አካባቢ ማለው የአማካሪን ሥራዎች ለተደረገ ተለዋል::
እነዚህም ነገዴች የአማካሪን ነገድ በመግባል ለጠሩ ተለዋል::

ከርታ 26. የጀመንት (ይመን) ስርዎ መንግስት ግዢቶች

ንግድት ስዕ /ንግድት አነበ/ ጽግድት ማከዳ

ለማርያም PDF Compressor Free Version ሲሆን ለገኘል:: ይህን የፌዴራል የንግድት ሰነ በተ
መንግስት ተብሎ የሚታወቁውን የፌዴራል በተ መንግስት በምሳሌ 42 ለይ መመለከት
ይችላል::

ምሳሌ 42. ከእኩስጥ ከተማ በቅርብ ማቀሻ ለይ በማጥኒው የሰባ ከተማ ለይ የተጠበቀው የፌዴራል
በተ መንግስት

ለለው በወቅቱ የንግድት ሰነ ባን ተብሎ የሚጠራውን ለመገኘበት ችሎዋል:: ይህንንም የንግድት
ሰነ ባን በምሳሌ 43 ለይ መመለከት ይችላል::

ግብር 43. የንግድት ስብ ቦታ

በንግድት አነበት ወይም ጽግድት ስብ ቦታ የሚታወቁው ለለው ታሪክ ደንብ ታንደረሰው (የገንዘብ ባለሙያዎች) ወይም በጀመሪያ (ነጋዢ) የሆነው ታምህር/ዘምህር/ እስራኑል ሲለው መብት ሲለምን አጠቃላይ ለንግድት ስብ ይጋሩት ነበር፡፡ በዚህም ጽግድቱ በማውቀቱ ወደተማሪከቻበት የንግድ ማስቀመጥ ህንጻ ወደ እስራኑል አቅንታ ለንግድ ማስቀመጥ የሚሆን ሲጠቃ እንዲ ዕባን፡ ከጠቃ እና ወርቅ መዘተ... የመሰሳሰትን ከባለሙያዎች ጋር ይዘ ፈቃ ነበር፡፡ ከለይ በከርማ ታሪክ ላይ እንዲያነው ግብጽ ከተኩት ብልጽ (እርትራ-ኤናር ወይም አናር ደናከል፡ ይሁት እና ስማሌ በረፋጣ ለመፈጸም፡፡ ከታችው የነብረ ባህት (ከፍጻ፡ ከፍጻ እና ከከርማ ከተማዋች) እና ከአርቶን (ኤናር) ወርቅን በንግድ ይለዋውው እንዲያኖር አይተናል፡፡ ጽግድት ስብ (ማክዳ) ይዘ የሚደቃቁው የወርቅ ሲጠቃ ከዚህ ከተኩት ብልጽ ባህት ወሰጥ ከሆነው ስማሌ ላይ ለመፈጸም እርቶን ከተባለው የኤናር የሰው ካንድ ከሰራተበት በታ የሚመጣው ወደ እና እንቀ ወርቅ ነው፡፡ ጽግድቱም እኔ እስራኑል መብት ማስቀመጥ ጋር ለትግባ በከብር ተቀብረት አስተናገዙት፡፡ እናም ከንግድ ማስቀመጥ ጋር ተብብ የተማሪቷ ሲሆን በቆይታዋም ቤት ልደም ተንስ ነበር፡፡

ՀԱՅ ԱՐԴՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ՅԱՅ ՅԱՅ ՆԵՐԴՐԻ ՄԵջ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՔԱՂԱՔ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ንግድት አብደ ወይም ጽግሰት ስኩ ወደ ማሻሻል በተመለከት ጥሩ ልቻን እርትራ አስማራ አካባቢ
ማቆበለ በተቀለው በታ ላይ መንግሰቱ በለበት የሳይ ከተማ ስትፈርድ ወለደቸው:: ስሙንም
አጠቃላይ ወይም እመበለኝ በላ መረጃው:: ይህም ማለት የጥበበኛ ልቻ ማለት ነው::
አከሰናም ስትፈርድ ከተወሰነ ጥሩ በቻለ ከጠበብ ለለምን የወለደቸውን ልቻን ምንጫልኝ በላ
መረጃው:: የዘመኑ ተርጉሙም አባትሱ በያይሁ ምን ይል ይሁን ማለት ነው:: ባክናየቁ
አባቱን ይመስል ስለነበር ነው:: ልቻ ምንጫልኝ 20 ዓመት በሞላው ጥሩ መበብ ለለምን
ለምልከት የወጣትን የጣት ቅዱት መቱ ላይ አድርጋ ወደ እየተሰለም ከቅንዳረሰበቸው ጉር እና
ከሰጠታ ጉር አድርጋ ለከተማ:: እሆም በደረሰ ጥሩ ጽሑፍ ለለምን አምሳያውን በማግኘቱ በጣም
ተደስቶ ልቻን ለ3 ዓመት ከዚወር የበተ መንግሰትን እና ሆነ አረትን እንዲማር አደረገው::

ንግድት ሁኔታ ወይም ጽግድት ማከዳ ለንጂስ ለሰጣዊ ስጠቃቅ ይህ በቀረበች ወቂት የሚያሳይ
በዚህል 43 እና መመሌከት ይችላል::

የንግድ ተደርጋል ተምህረን ስለ ገብት ለለጥኑን እና ቅድመ ለመማቅ እና ለንግድነት አነበብ ለእግዚአብ
የቻለው ተዋወች ነገሮ በጥሃሁኑ እና መብቢ ለለጥኑን ለመስራ ይላት በተ መቀዳለ በሚያስከራከሩት
ውቂት የከበሩ ወርቅ እና እንጂዴቶች ለደዚርባለት ከነበሩ ተጨማሪ እና ለሰነድ::

ማኩዳ የተባለቸው በት-ወራት ለሆነን አይበ የተባለቸው ገንቶ በታሳቸው መልክና ቅድስ ወሰጥ
በአዲስ ከ.፭ን ነው:: አይበ ማለት የደቡብ ጽግቦት:: ይህን ደንጋጌ በግብር ታረክ ላይ እንዳያነው
ገብያቸ ለጊዜ ለሆነ በስተዳደሩ ያለውን የተብሎን:: የተንትን እና የአበሌኬያን ምድር
አገበቸ የደቡብ ስካለቸ ይፈቻዋል:: እንዲሆም የየመን ለንቀቀም ምድር በባልም እርስታ
የደቡብ ማት ተብሎ ነው የሚጠራው:: ለዘሱም ነው የደቡብ ጽግቦት የተባለቸው:: ጽግቦታቸ
ገን የአበሌኬያ ሲለመሆኑ ማረጋገጧዸ አለ:: ምክንያቱም እንዳንድ የታረክ ተከፍቶች
የመመሪያ ሰባ ጽግቦት ፍት ሲሉ እንዳገኘቸ ደንጋጌ የኩሙ የኩሙ ማስተካከለሁ::

በለ ፩፻ PDF Compressor Free Version ምንስት ማከዳ በታላቁ መልካም ቅዱስ በተ በቃል እና ገልጋለን::

(መልካል ካና መዋል 9:1-12) የሰባም ጽግሰት የሰላምንን ነኝ በሰማች ገዢ በግመልዎች ላይ ስቱ እና በተ ወርቅ የከበረም ዕንቅ አስቀና ከታሳቸው ገዢ ይሆናል ሰላምንን በኢትዮጵያውያን ተፈጥነው ዘንድ መጣች፣ ወደ ሰላምንም በገባች ገዢ በልዲ ያለውን ሁሉ አጭዣተኛው:: ሰላምንም የጠየቀችውን ሁሉ ልታት፣ ሰላምንም ያልፈታው ስውር ካር አልነበረም:: የሰባም ጽግሰት የሰላምንን ተብብ ለርታትም የነበረውን ቤት የሚከፍልም መብል፣ የበላቴቶችንም አቀማማው፣ የለፈወችንም አስተዳደር፣ አለባበላቸውንም፣ በእግዚአብሔር ፍት የሚያሳይበት መስቀልት ባጥቃች ገዢ መንፈሳ አልቀረቡትም:: ዘንድንም አለቸው:: ሲለ ካርሱ ሲለ ተብብ በእንደ ስለሁ የሰማሁት ነኝ እውነት ነው:: እኔ ግን በዓይኬ መጥቃች አስከይ ይረዳ የነገሩትን አለመንሆም፣ እነዚ፣ የጥብብን ታላቅነት እከለታ አልነገሩም:: ከሰማሁት ነኝ ተብልጠለሁ:: በፈትሮ ሁሉንም የሚችሙ ተብብንም የሚሰሙ ለወቻሁና እነዚ ባርያወቻሁ ምስተኛች ፍቃው:: በእምላክሁ በእግዚአብሔር ፍት ዘንድ እንደትሆን በዘረፅ ላይ ያስቀምጥሁ ዘንድ የወደፊህ እምላክሁ እግዚአብሔር በሩክ ይሁን፣ እምላክሁ እስራኤልን ለዘላለም ያደናቸው ዘንድ ወደቻቸውና ሲለዚ ፍርድ እና ባጥቃች ባጥቃች ዘንድ በለያቸው:: እና የሰባም ጽግሰት ለንጂ ለለለምን እንደለጠቸው ያለ ስቱ ከተ አልነበረም:: ከእፈርም ወርቅ ያመጠ የከራም ባረያወች እና የሰላምን ባረያወች የሰንዳል እንጂ እና የሰባም ዕንቅ ደንብ አመጠ:: ዘንድሆም ከሰማሁት ዘንድ እና አለንግድ እንጂ ለእግዚአብሔር ቤት እና ለንጂ ቤት ደርብ ለመዘምራትም መስቀል በገኘ አደረገ፣ እንደዚሁም ያለ በይሁዳ ምድር ከተ አልታየም ነበር:: የሰባም ጽግሰት ወደ ዘንድ እመጣቸው የሚጠልጥ፣ ዘንድ ለሰላም የወደፊሁት ሁሉ ከእርስወም የሰመነቸውን ሁሉ ለጣት፣ እርስወም ተመልሳ ከባይያዊች፣ ወር ወደ ምድር ሂደች::

እነዚ ወር የሞንጋዎው ጽግሰት አነበብ ከእፈርም ወርቅ ይዘለት እንደሂደች ነው:: እፈርም በእበሳኔዎ ምድር በእጋዢን ያለ ለወቅ ነው:: ሰላምነም ምንም እንደን የሰባ ነገዎች በኢትዮጵያውያን በእረቤ በሰንቀም በጥሩ ይሁት ጽግሰት ስባ ግን ከእበሳኔዎች የሰባ ነገድ እንደሆነች ያሳያል:: ለለው ጽግሰት ስባ የእበሳኔዎ መሆናን የሚያሳይ ምስከርነት ተውራታዊ ማስረጃ ሲሆን በትወራት እትየቻቸው ሁን አረትን አመቀበል በፈት በሀገር ለቦና እንደነበረቸው ይነግሩናል:: ለለች በምስራቅ አኖሪ የጥንት ማቆቻች በዘረፅ አመን ይጥሩ የነበሩት አሁባቸው ግን ተብዕና ማወጪ የጠከት ማጥነት እንዲ በእግዚአብሔር እንደማያወጣ በተ የታረክ ማስረጃዎች አለ:: ሰላምነም በዘረፅ የታት መልካም ተቁስ ወሰጥ እግዚአብሔርን ማመስገና ምግታስተዳደሪያው ማዘት የእግዚአብሔር እምነት እንዲ ያሳያል:: ሲለዚ በትወራት ለንጂ

የነበረው PDF Compressor Free Version ከዚህ ችልት በቻለቸው የመጀመሪያ ቅጽ ከተነገረለት የሳሽ ገንዘብ ተደርጓል፡ ይህ ስለሚመሰከላል ገንዘብ የአትዮጵያዊ እንደሆነዎች በደንብ ያስፈልጉል፡፡ የዚህትን የንግድት ስባ ወይም ገንዘብ አይሁን ወይም ገንዘብ ማከዳ ወደ ስለጥና ስጠታ ይህ በሂደቃቸበት ወቂት የሚያሳያውን በጥናዎች 44 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

ጥና 44. ገንዘብ አይሁን ወይም ገንዘብ ስባ (ማክዳ) ገንዘብ ለለጥና ወደ በሂደቃቸበት ባለ

ገንዘብ ለለጥናዎች በመልከት እርሻን የመሰለውን ልቻን በማማሪቱ በጥና ይስ በለውት ለጥቃት ባለውት አበደለት ከኩረ በቻለ እኔው ለደመግለጫ በፈልግዎች ልቻ ወደ እትዮጵያዊ መመለስ በመፈለግ ወደ 2500 ከሚሆነ ከእስራ ሁሉቱ የእስራኬል ነገዴ እና ተሟተ ህገን (የሙሉ ዘላት) ከሚጠበቅት ለቀ ከሆናት እኔሱያስ፣ ልደቅ እና አማናዶብ ወደ እትዮጵያ ለከው፡፡ እነዚህም አበረውት የነበረት እስራኬለውያን የወለጥና ልቻ አበማለከ ልይይማ ተሟታን አበረው ይዘው እንደመጠ በጥና ላይ መገኘድ ላይ ስለ ነገሩት፡፡ ተሟታንም ይዘው ወደ እትዮጵያ ይዘው መጠ፡፡ ገንዘብ አይሁም ልቻን የሚጠበቅ እስከሆነ ከተማ ላይ አነጋዋቸው፡፡

ይህን PDF Compressor Free Version ነውንና በዚህ ላይ ወደ የሂሳብ ስርዓት ተቻል፡፡ በዚህ ወቅት ማቆከለዋ ከተማው የነበረት ስጋ፡ የሂሳብ አካልም፡ ደጋፍ (ሰራው)፡ አዲለለ ወዘተ... ነበሩ፡፡ ከዚህ የልዕክ ስሙም ቅጽማዊ መግለጫ ተባሉ፡፡ የእስራኬል ነገሮች እና ቅጽማዊ ጥንቃቄዎች ወደ አቶዎች ይዘውታት የመጠኑን የመሳሌ ይለት፡፡ በጥናት 45 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

v.

PDF Compressor Free Version

ለ.

ግብር 45. ሆ እና ለ ቁጥጥዋዊ ፈጻሚዎች እና ነገር አበራሱለዋይን ወደ አትዮጵያ ይዘውት የመጠት የመብኬ ይላት (ታቦት)

ለዘመኑ የመብኬ ይላት (ታቦት) በዚሁ በአከባቢው ከተማ ላይ በተ መቀደሰ ተስራሳት፡፡ በጀትነው የመን በአከባቢው ስርወ መንግስት ገዢ ጥሩ እና የተሻለ በተ መቀደሰ ተስርቶልት የነበረ ሲሆን በአሁመድ ግራኝ ወረሱ ወቅት ለመድም ቅልል፡፡ ነገር ገን እንደገና በአሁ ባይለስለስ ገዢ ለየ የሆነ በተ መቀደሰ በማስታቸው በንግስት መነን ለመሆ ቅል፡፡ ይህን በጀትነው የመን በአሁ ዘይለ ሥሳስ የመን በማስታቸው ገንግስት መነን የተሠራውን አካላት በተ መቀደሰ በግብር 46 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

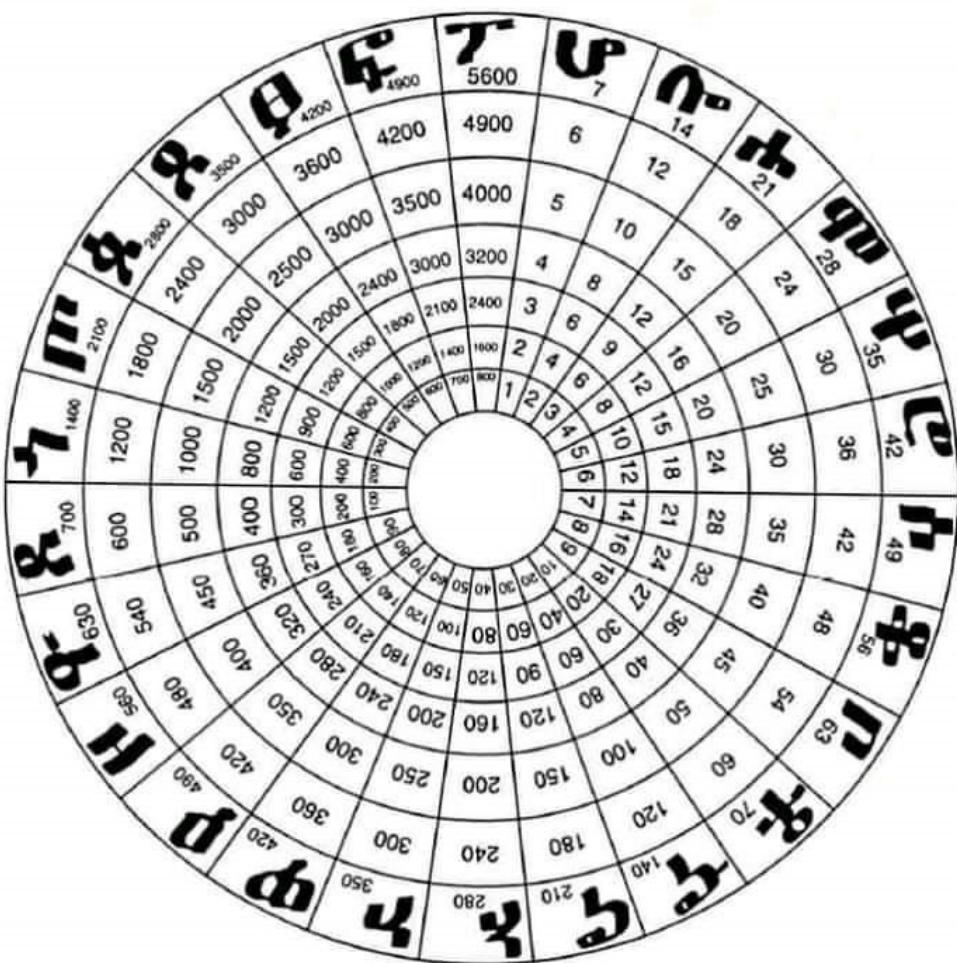
ምስል 46. በአዲ ሽጭለ ሥነዚ ገዢ በሚሰታቸው በንግድነት መነሻ የተመራቸው የሙሉ ደላት ማደረግ ይኖን ማርያም በተ መቀበለ

በፋይማት ስርዎ መንግስት ወቂት የነበረው የሳይሱቸው ስልጣኑ

ከዚህ ገዢ በጀት በንግድነት አነበብ (ሳባ) ገዢ ከእስራኬል በመጠኑ ግዢ ተናጋረ የሰዋው ነገሮች የሚከተሉት የሰባው ቅጽቁ ካበደቱ ይልቅ በግዢነት እየተዋጠ መሆኑ ይመሩ:: በዚህ ስርዎ መንግስት ገዢ ግዢነት በደንጋጭ (በፊት በአይከል ቁርጥው በነበሩ የአዲ ሽጭለ ስነዚ ስንጋራት ከነበረው የግዢ ቅጽቁ በተጨማሪ በእስራኬለዋይቶች አማካይነት የሰባ ሲማወቻን ነገሮች ግዢነት ስልጣን ስመርሱ) በስራት መነሻ ከይመራበት ገዢ አንበቶ የአበረተሰቦ እድገት ከጊዜ ወደ ገዢ አያዲ ለሆኑ ቅጽቁ:: የግዢነት ቅጽቁ ፍልሰን ካሳባ ቅጽቁ በመውሰድ በወቂቱ ባለው ተከናወቷል::

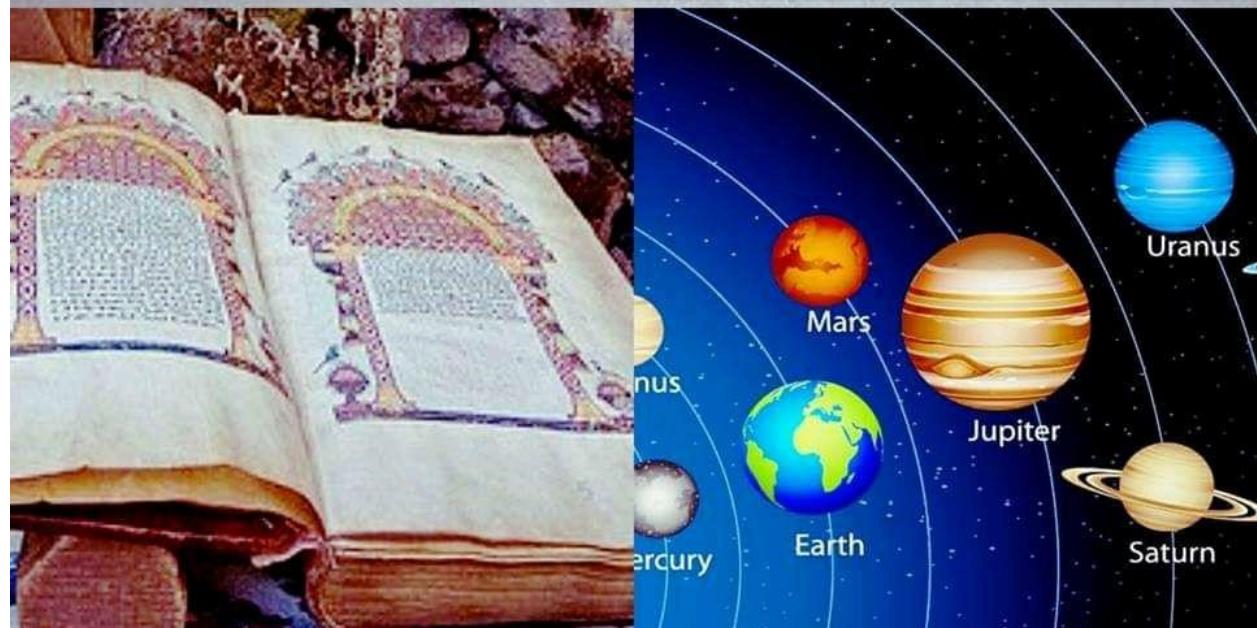
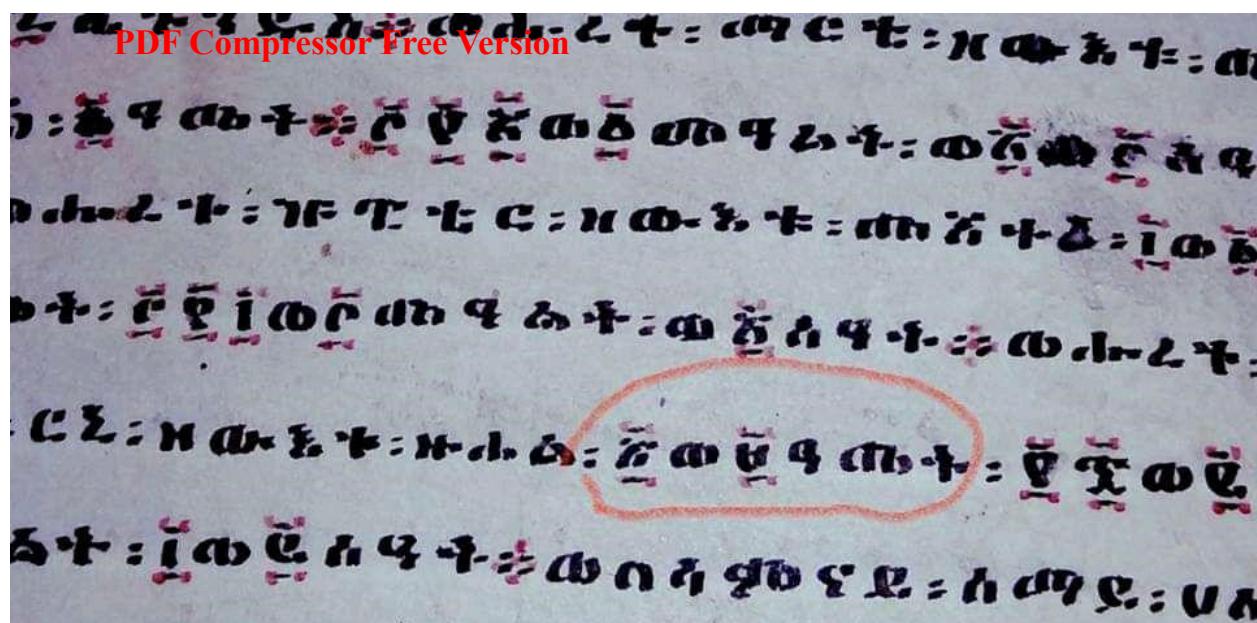
የለ-ት-ን PDF Compressor Free Version እና ዕድገት ያመጠበት ወቻት ነው:: እነዚህ ጽር ጉን
ማውቅ ያለበት በእርግዥ እና በይልማት ስርዎ መንግስት ኪመን በብራሪ ሌይ መግኑ የተለመደ
ለሆነ በዚ የብራሪ መዕሰኑ የተባሩት እንዲሆም የግዢኩ ቁንቃው በይበልጥ ያደገው ወደ ፊት
ቦምናየው በእከሳያ ስርዎ መንግስት ወቻት ነው::

በነዚህም በራኞች ተከትሷው ለእሁን ንውልድ የተተለለኝ በውቅቱ የነበረትን የሚፈጥሩ ስድጋት የሚያሳይ በዘመናዊው:: ለምሳሌ በውቅቱ ይጠቀሙት ሲለበረው የስነ ከዚከበት ጥናት:: የበራና ላይ የዘመናዊ ከታብ እና የፊዕማት መጽሑፍናት ቅመማ በዋናነት የሚጠቀሱ ፍቃው:: በዘመናዊ የፊዕማት ሲጠው መንግስት ወመን የሰባ ነገዴች ይጠቀሙት የነበረውን የዘመናዊ የስነ-ከዚከበት ፍለኩ ጥናቶች እና የከላንደር የጊዜ ቅመር በምሳሌ 47 ሁ:: ለ እና ሲ ላይ መመልከት ይችላል::

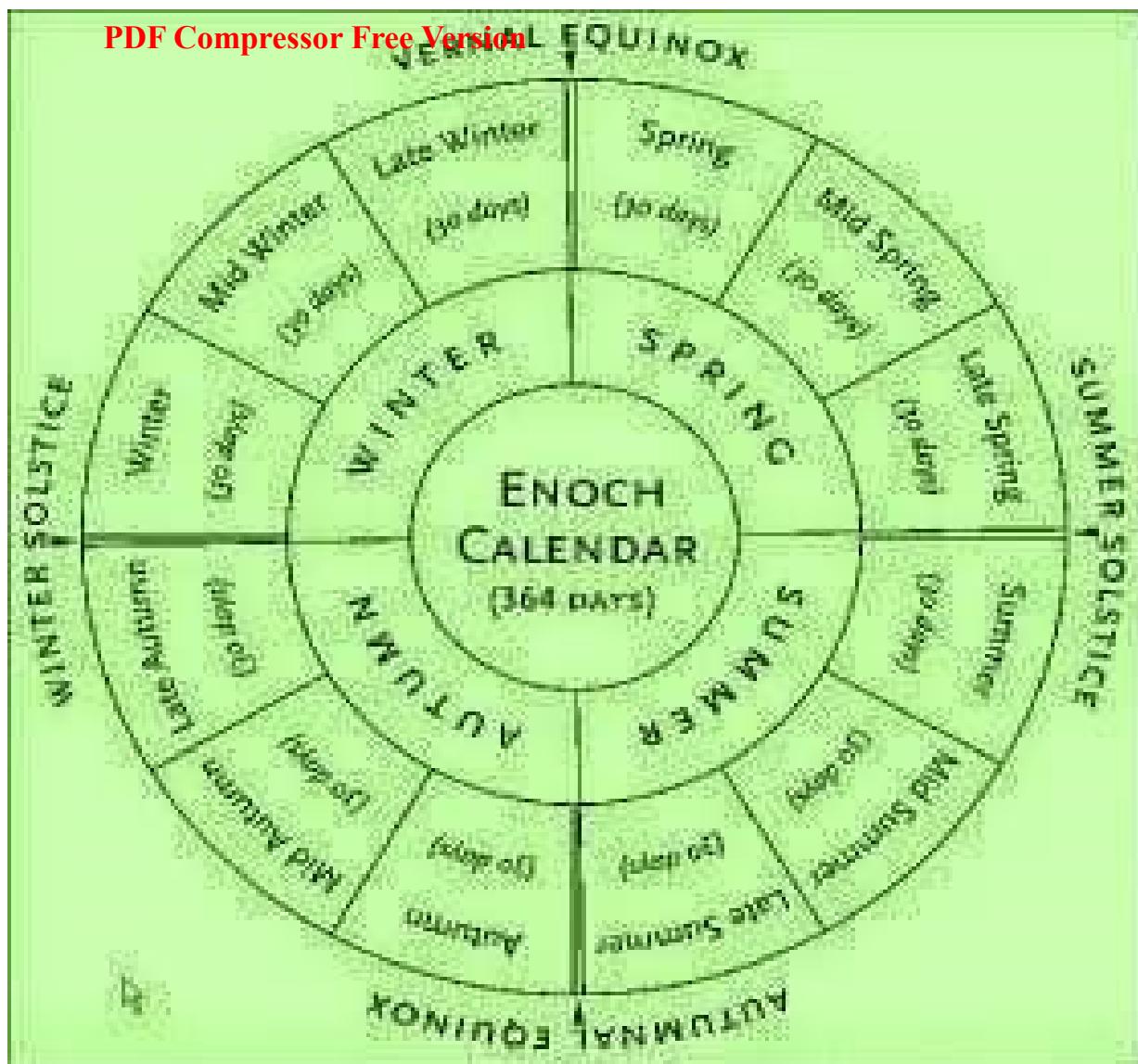

U.

[PDF Compressor Free Version](#)

4

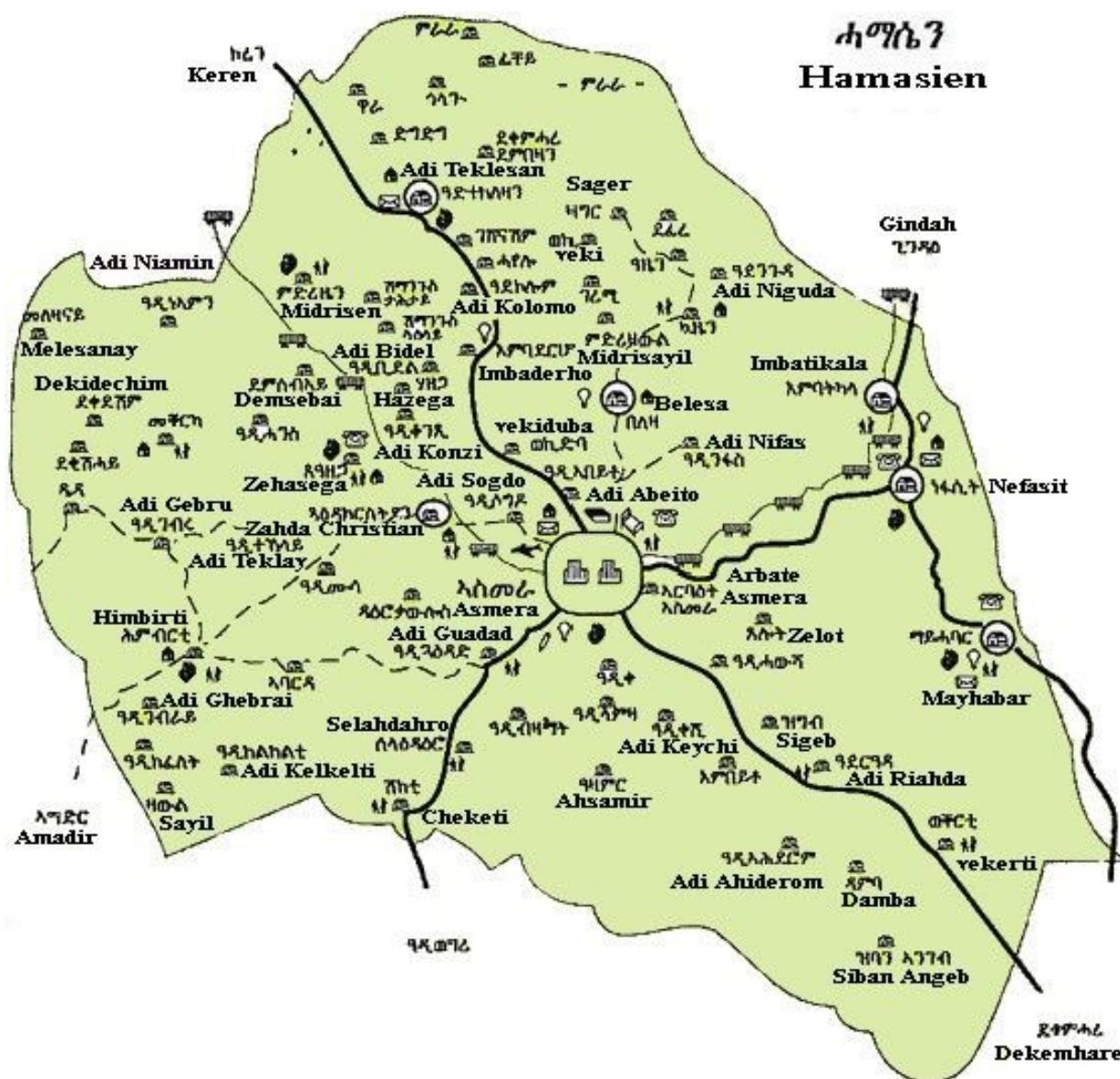

ሐ.

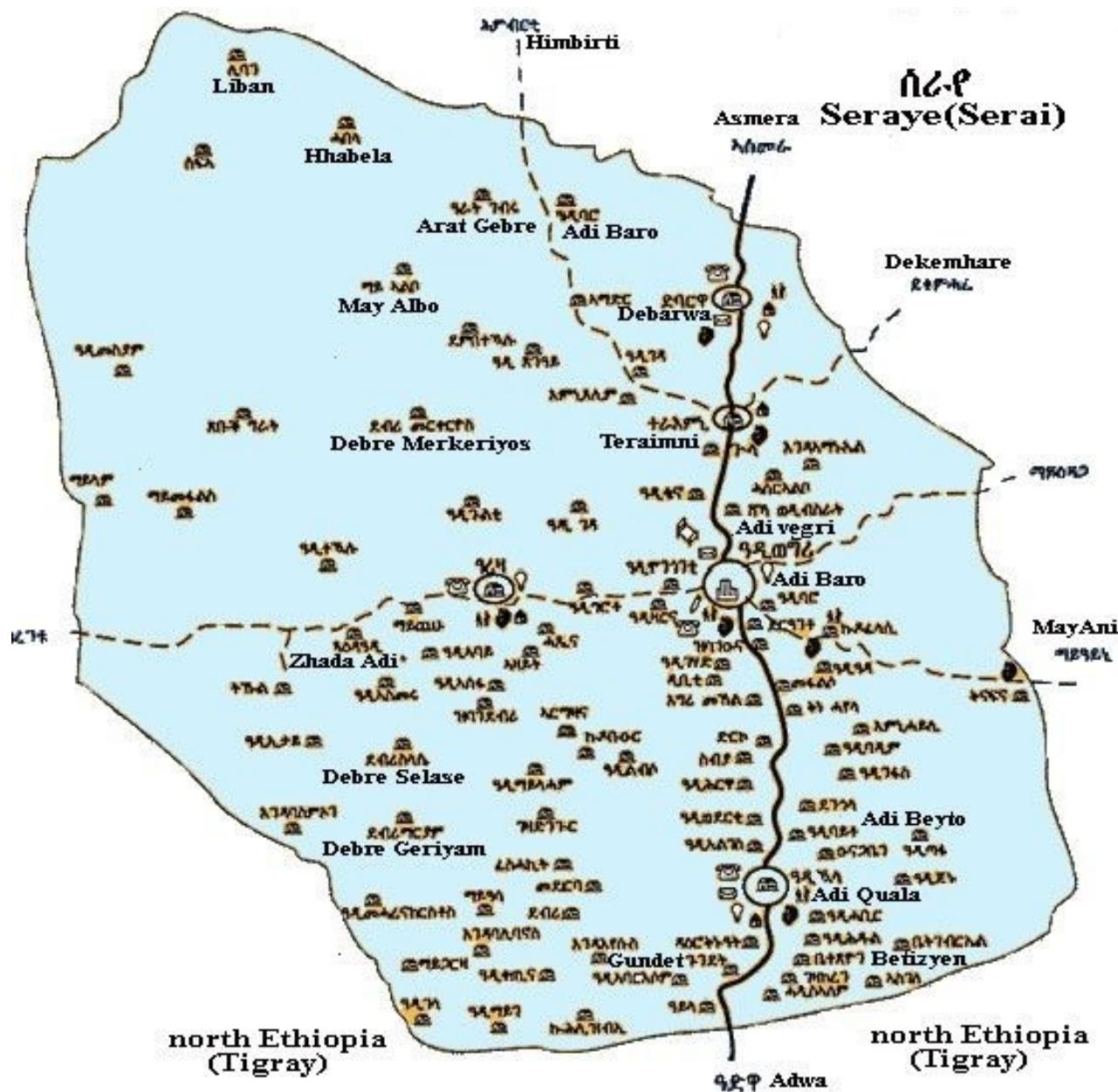
ምስል 47. ሆኖ ለ እና ሲ የሚያገኘ የሰነ-ከዋኑበት ግለዎች እና የአገንዳር የጊዜ ቅዱር

የሰራ አገልግሎት የPDF Compressor Free Version የሰራ ማረጋገጫ ተዘግቷል

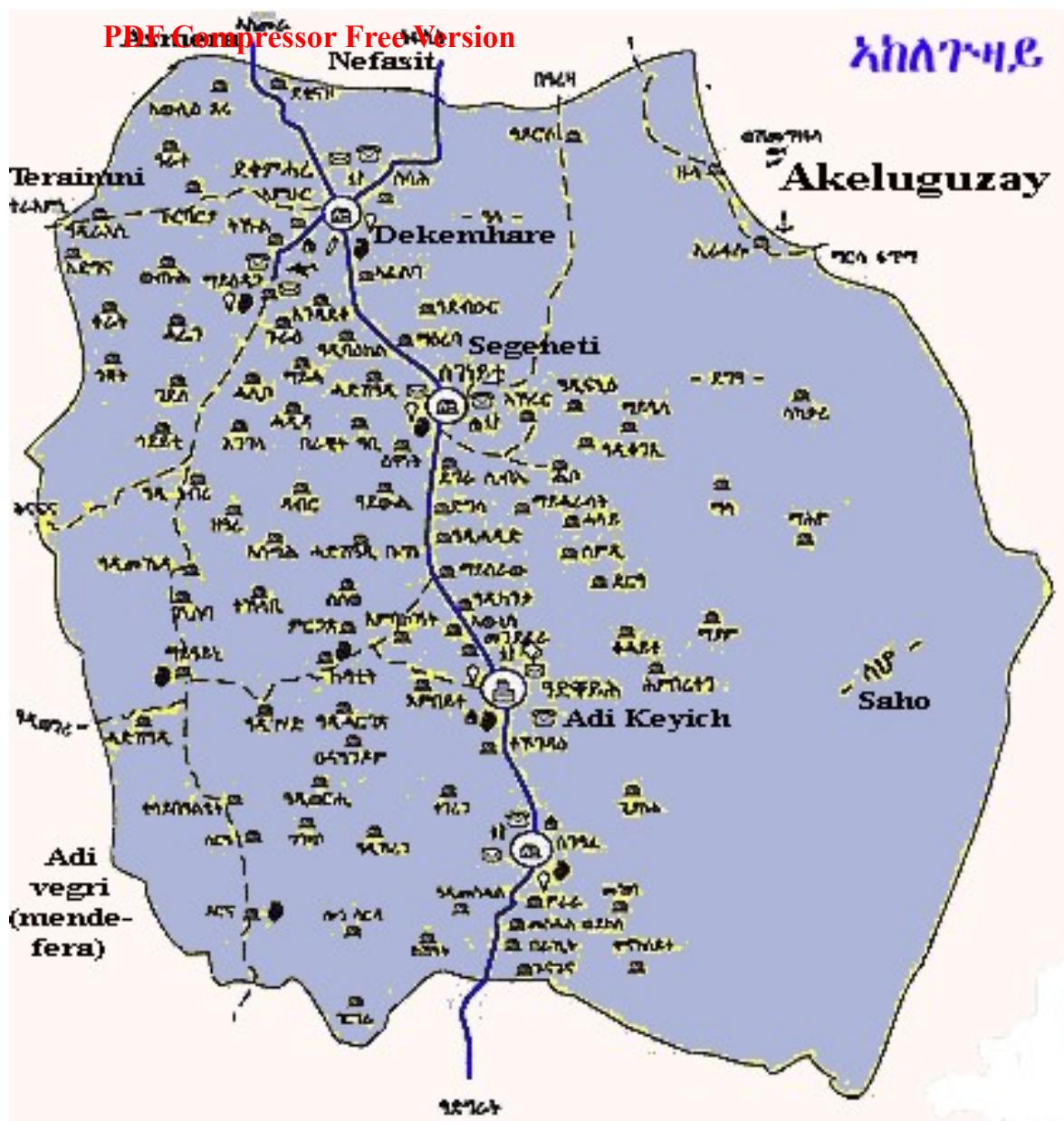
በአዲማት ስርዱ መንግስት ወቂት የሳይንስ ነገሮች በሰሜን ሰኔሬው-ባቃው ከነበሩ እና ከሚታወቁ ሰኔሬውች መሆከል ስባ፣ የፌ፡ አካላ-ም፡ ሰኔዶ፡ መጠሪ፡ ሰራተ፡ ቅሬታ፡ ከስከለ፡ አቶ-ለ-ስ፡ የጊዜ፡ እነሰ ገብረ ወዘተ... ይገኙበታል፡ እነዚህን ካለው የተዘረዘሩትን ማዋች በሰሜን ሰኔሬው የነበሩበትን ሰኔሬው በኩርጥ 27 ሁ፡ ሰ፡ ቅ፡ እና መ ሌይ መመልከት ይችላል፡

ሀ. PDF Compressor Free Version

ለ. የሰራይ ግዢ

d.

ወ.

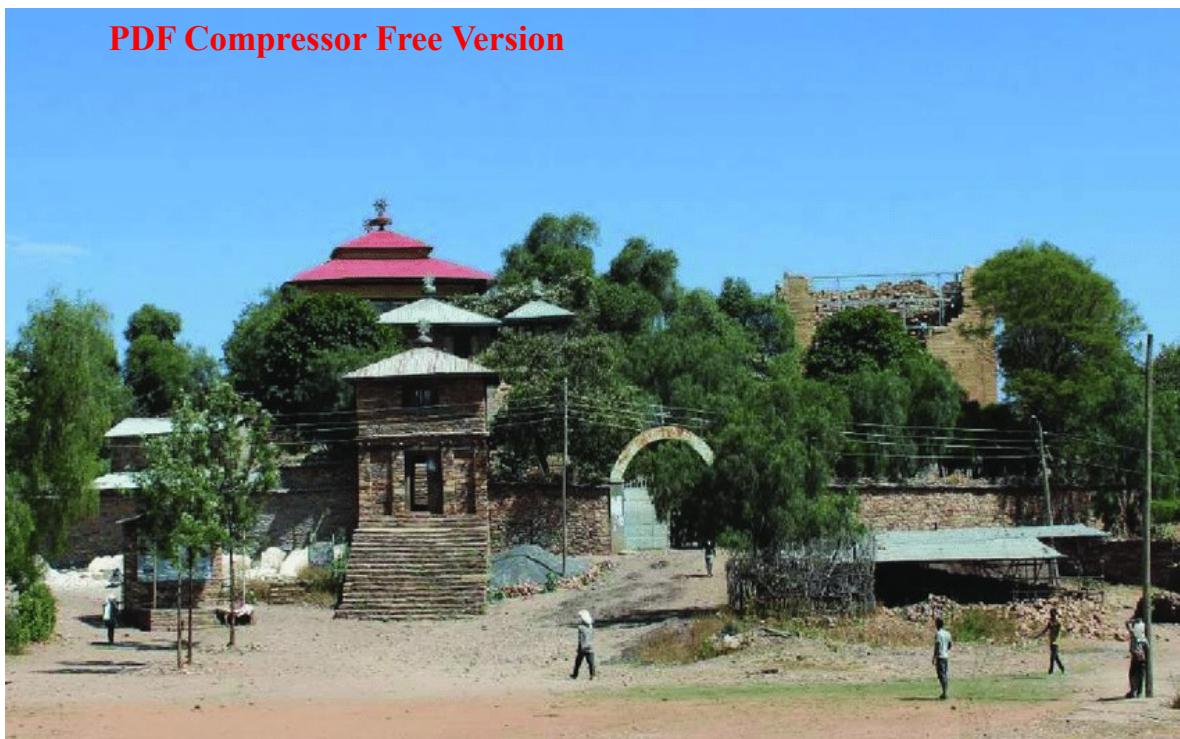
ክፍል 27. ማስታወሻ በሰላምን ለፍርድው-ብርቶው የነበሩ ለፍርድዎች

የየሃገት ገዢ መግለጫ ተመዝግበ የሚያሳይ

እንደሚታወቁው ወደ አበበኬይ ምድር የመጠት እስራኤሌዎች ከሰበያዎች ይህ መዋለድ ፕሮጀዴል
ነበር፡፡ በዘመኑ ወቅት የተወስኑት ማለትም ከሰበያዎች ይህ ተዋልዎው የአገው ነገዎች
የተባለት እና በባህርያዊ እና በትንድር ስጥና የነበሩት ወደ አከላም አቅንተው መኖር ፕሮጀዴል
ነበር፡፡ በአጠቃላይ በአበኬይ ምድር በነበሩ ነገዎች እንዲ ስብያዎች፡ አማካይ፡ በቋም፡
አገዎች እና የኢትዮ-አፍሪካ ማለትም በስሜኑ የኢትዮጵያ ገዢ፡ በሆነው በኢትዮ-አፍሪካ
(አፍሪካ ይኖክል) ይኖሩ የነበሩ ቅጂዎች የመሳሰሉት የህን አረቱ ትምህርት እየተሰራኝ እና የአረቱ
መስቀት እያወወ በህን አረቱ መኖር ማሣኗዎች አርጋውት ነበር፡፡ ከዚ በፈት ገን ገማሽ በህን
ልቦና እና የተወስኑት ይግሞ በማኑት እምልከት ነበር የሚያናገሩ፡፡

እነዚህ ስብያዎችም በወቅቱ በነበሩ ማድረግ በተለያዩ ስራዎች ላይ በተ መቆዳለቸኝም
ለያንዱ ነበር፡፡ ለዘመኑ ማሳይ የሚሆነው እንዲ በየሁ ከተማ የታነወው የየሁ በተ መቆዳለ
ለሆነ በጀት የአሁን አፍጋ ገዢም ለመሠረት ችልል፡፡ በዘመኑ ወቅት ሁን አረቱ ገዢ
ስለነበር ሲሰው የነበሩትን ማሙኑ የሚያሳይ ቁርቻ ተገኘቸል፡፡ በአሁን አፍጋ ገዢም ወሰኑ የየሁን
በተ መቆዳለ የገነዘበ በ(በ500 ቍ.አ.ከ.) ገዢ አካባቢ ነው፡፡ በዘመኑ የዳዕማት ስርወ መንግስት
ውቅት የአረቱ ሁን እስከለፋና ይረስ አልማቅ የተባለው የጨረፈ ጥናት እና አሻታር የተባለ
የከዋከበት እና የወጪ ጥናት ይመለከ እንደነበር በየሁ በተ መቆዳለ ጉቢ ወሰኑ ያለ
አውልቶች ላይ ዕክተር እና የወጪን ማጨረሻ ላይ ያለ ምልከቶች ያስያለ፡፡ ክበ አሻታር
የተባለውን የከዋከበት እና የወጪ ጥናት ሲያመለከት ቅምና ይስከ ይግሞ አልማቅ የተባለውን
የጨረፈ ጥናት ይመለከቸል፡፡ ይህን እንዲ በአካባቢውም በህን ለቦና የሚያናገው ነበር፡፡ ነገር
ገን በጀት ላይ የንግስት አገበብ እና የእስራኤሌውያዎች የአረቱ ሁን ለመለከበት ችልል፡፡ ይህም
በየሁ በተ መቆዳለ ወሰኑ የተገኘው የአረቱ መስቀት የከበቶች ቁርቻ እንዲ ማሳይ ነው፡፡ ይህንን በተ መቆዳለ፡
በበተ መቆዳለ ጉቢ ወሰኑ የተገኘ አውልቶች፡፡ በአረቱ ሁን መስቀት ሆኖው የነበሩ የሚያሳይ
የከበቶች ቁርቻ እንዲሁም የወጪን ማጨረሻ በምሳሌ 48 ሁኔታ ለማድረግ ሲሆን መ እና ላይ
መመለከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

ሀ.

PDF Compressor Free Version

ለ.

ሐ.

PDF Compressor Free Version

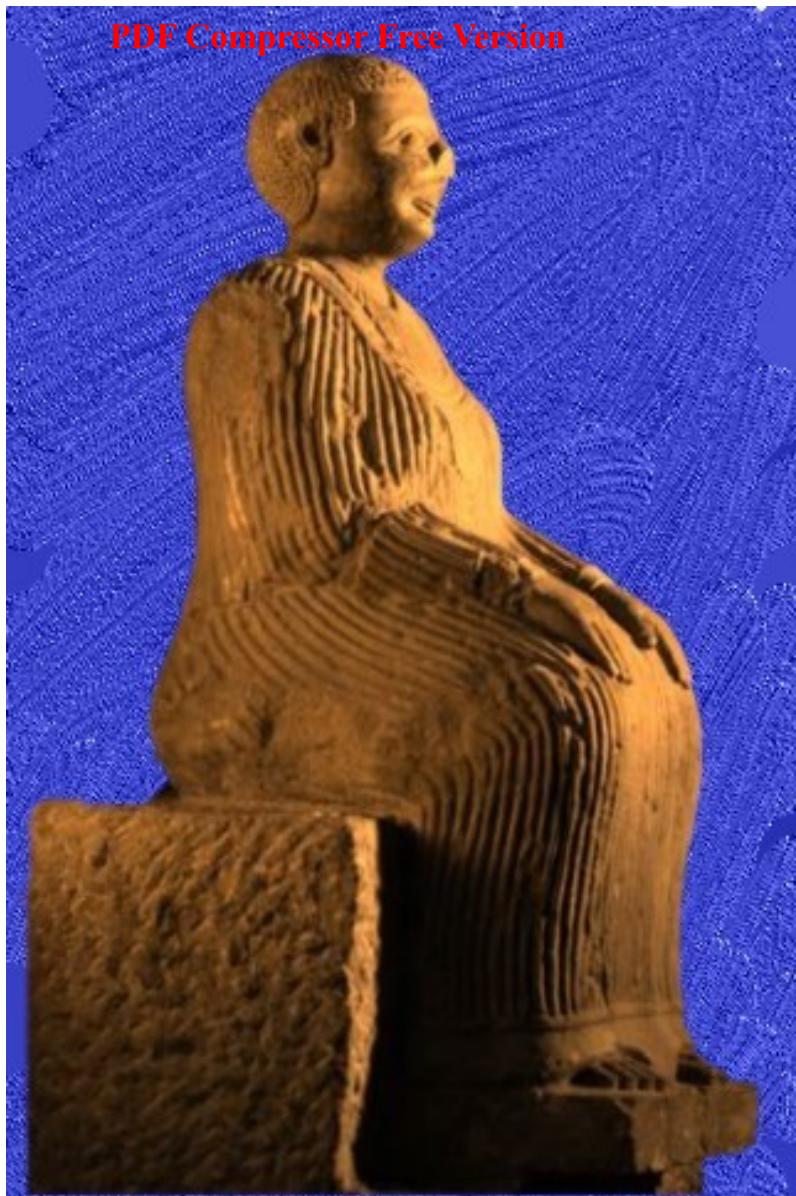
ጠቃ.

ው.

ምስል 48. ሆኖ ለማድረጥ ስለሚከተሉ የሚገኘው የአበነ አፍጋ ጉዳግኝ የየሁኔታ በተመቁዳለ በእራት ስርዓት ለሰው የነበሩት የከበቶች ቅርቡ እና የዕጣን ማጠና

በዚህ ጊዜ ስብሰብ ከእነት በመጥረገ የመቻበር ሰራሽ ያዘጋጀ ክበር፡፡ ለዚህም መሳሪያ በየሁኔታ በእርከት ስርዓት የተገኘት ሁሉት የሰት የመቻበር ስውልቶች ብቁ መረጃዎች የቻዎች፡፡ ከእነት ተመርጓዹ የተዘጋጀትን የነበሩን የሁሉት ሲቶች የመቻበር ስውልት በምስል
49 ሆኖ ለማድረጥ ስለሚከተሉ የሚገኘው የአበነ አፍጋ ጉዳግኝ የየሁኔታ በተመቁዳለ

v.

PDF Compressor Free Version

ለ.

ምስል 49. ሆ እና ለ በየሂ የተገኘ ሁለት የሰት የሙዕበር አውልቶች

የመጠቀም ፖርቲ Compressor Free Version

አሁንም ከዚህ ከፍດማት ስርወ መንግስት ስንወጣ በደብብ እርትራ አካባቢ ከሚገኘ ከተሞች አንዳ መጠሩ ነው፡፡ መጠሩ በአካላ ገብረ ከሰናደ ከተማ 1 ካ.ሮ ማት-ር በስተዳደብ የሚገኘ ከተማ ነው፡፡ በፈት የአካባቢው ስነበት የመጠረኞ ከተማ ባለው ከለው በለው ይጠናት ነበር፡፡ በዘመኑ የአርብ.አለም ሙናራ የተለያየ የደንጋይ ሌይ ተከራክር፡፡ የሰነ-አንቀፅ ፍርድ-ሰኛ፡፡ የፈረሰለ የመኖሪያ በቶች፡፡ የፈረሰለ የሽክለ ስራዎች፡፡ መጠየያ ስንተምዎች ወዘተ... ለተኛ ትለዋል፡፡ በዘመኑ የአርብ.አለም የሚጠና ከተማው ከ900 BCE (ቅ.ል.ካ.) — 100 BCE (ቅ.ል.ካ.) ባለው ገዢ ከአካል-ም እስከ አቶ-ለ.ሳ ባለው የንግድ መሰመር ከፍተኛ ጉልጋሎት ለሰጥ እንዲነበር ተወቂል፡፡

ይህም የሚያሳያው በተለይ በፍፊማት ሙሉወ መንግስት ገዢ ጉልጋሎት ይሰጥ እንዲነበር ነው፡፡ እነዚህ ግኝቶች በውቅቱ የነበረውን የሰነ-አንቀፅ እና የቀበ አካል ባህል ያሳያል፡፡ ከዚህ በተጨማሪ በዘመኑ በመጠሩ ለማያዊ ቁብ ያለኝው የሀንድ ወ-ቃይና የሽክለ ስራዎች፡፡ የሚከተሶ኏ችን ስራት የሆነ ገንዘብ (አምራራኬ)፡፡ የክርቡታይን መሰቀልዎች፡፡ የሚልስ ስራት ያለኝው የነሐሴ ለምሳ (ከ-ቤ) ወዘተ... ተገኘተዋል፡፡ በአስመራ ጉለቶማ ሙናራ ባለው የእና ማስል የአርብ.አለም ሙናራ የተገኘው ግኝት ከዚህ ከመጠሩ ከለው ጋር ተመሳሳይት እለው፡፡ ይህ በአስመራ የሚገኘው የእና ማስል እርብ.አለም ሙናራ ከ800 BCE (ቅ.ል.ካ.) — 400 BC (ዓ.ም.) ባለው ገዢ የነበረ ሙናራ ሲሆን በፍፊማት እና በአካል-ም ስርወ መንግስት ገዢ በከተማነት ሲያገልጻ እንዲነበር ያመለከታል፡፡ ለለው በዘመኑ በመጠሩ የተገኘው የአውራልት ሌይ ተከና መሠረት በደቡብ እረጋዥው ሲመለከ የነበረው ዓት-ባይን የተባለ የክዋከበት አምሳካ በዘመኑ ሙናራ ባለት ዘንድ ይመለከ እንዲነበር ለማውቅ ተቋጻል፡፡ ለለው ሁ-ለት የደንጋይ ሌይ ተከራክር ያግባው አስተኛ የተባለ የከከበት እና አልማቃው የተባለ የመራፈ ጥናት ይመለከ እንዲነበር ያመለከታል፡፡ ይህም በደቡብ የቀይ ባሻር ማት ባለው ሁ-ለት ለ-ገንዘብ-በት ነበር፡፡ ከዚህ በተጨማሪ ከ700 BCE (ቅ.ል.ካ.) — 500 BC (ዓ.ም.) ባለው ገዢ ወ-ሰጥ የነበረ እረት ማቆዘን ያለው የበተ ክርቡታይን ሲነ-አንቀፅ እንዲሆም የተለያየ የደንጋይ መቋብርዎች ተገኘተዋል፡፡ በመጠሩ ወ-ሰጥ የተገኘውን የፈረሰለ የባለባት መኖሪያ በት፡፡ የፈረሰለ የግለጫ መኖሪያ በት፡፡ የአውራልት ሌይ ተከና፡፡ ገንዘብ (አምራራኬ) እና ከነሐሴ የተመራ በዘመኑ የሚሆ኏ ለምሳ (ከ-ቤ) በምስል 50 ሆኖ ለ፡ ስ እና መ ሌይ መመሌከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

ሀ.

ለ.

ሐ.

ወ.

ወ.

ምስል 50 ሁኔታ እና ሲሆን በመጠራ ወሰኑ የተገኘ የፋይራለ የባለባት መኖሪያ በት:: የፋይራለ የግለጻዎች መኖሪያ በት:: የአውልት ላይ ተከተሉ (አምርካላ) እና ከነሐበት የተዋራ በዘረዘሩ የሚሸራ ለምሳ (ከራሱ)

ለለው የሚታወቁው በመጀመሪያዎች 900 BCE (ቅ.አ.ከ.) — 100 BCE (ቅ.አ.ከ.) በለውን ሂወጺ በመጠራ ወሰኑ በንድ ሌሎማ (Gual Saim) ካሬበታ ላይ በአጋዝ የተተከለው አውልት ነው:: አጋዝ ለተከታታዎች ወረጃዎች አዋጅና በበለንን በመር አሽንፈው በመጠ ቤቱ ለነስ መታሰቢያ እንዲሆን ያቀመው አውልት ነው:: ይህንን ደንብ በአውልቱ ላይ በቀድሞት እና ባለቤት የግልጽ ቀንቃ (አስራኬለውያዊ በዘረዘሩ በቆዕማት ሥርዓው መንግስት ይዘዴት በመጠት ቀንቃ አማካይነት) በአራት መሥመር ተወይ ይጋድል:: አውልቱ 55.5 ማትር ካፍታ አለው:: ከዚህ በተጨማሪ አውልቱ ላይ የጋራው እና የወጪው ተከተለ የለ ሌሎማ ይህም በወቅቱ አልማጥሃ የተባለ የጋራው ጥናት እና አሽንቃ የተባለ የወጪው ጥናት ይመለከ እንዲነበረ ይገዢል:: አጋዝ ይህን ተከተለ በአውልቱ ላይ እንዲኖር ያደረገው ተከታታዎች በጥጥለኛማይያ ሌመለከ የነበረውን የአቶና ወይም የሰማያዊ የወጪው አዋጅና (አናና) (አሽንቃ) እንዲያስበ ለማድረግ ነው:: በኋላ ግን አውልቱ በኢትዮ-አርባራ መርነት ቤቱ ጉዳት ይርሱት የነበረ ሌሎማ የተከለውን አውልት በምስል 51 ላይ መመለከት ይታላል::

PDF Compressor Free Version

ማስል 51. የመጠራ ስውልት

Phonetic PDF Compressor Free Version

հ1000 Ք.Ա.Է (BCE). — 250 Ք.Ա.Է. (BCE) ԹԵՐՄ ԻԶԾՄԴԻ ՄԱՀԱՆԴԻ ՀՆԻ
ՔԱՒՆԻՑ ՈՉՎ ՄԱՀԱՆԴԻ ՄԱՀԱԿԱՑ ՃԱՆ ՊԼՈ ԱԽ ՔԴՄՈՒ ՀՈՅԾԴԻ ՈՄԻՒԼԾՈՎ-
ՔԻԲՇ ՄԱԿԸ ՂՅ ԻՆ-ՄՈՎՈՒ ՔՆՈՎ ՀՆՑ ԻՈՒԽ ՆՎՈՒ ԵՍ ԻՒՄ ԱԼՀՎ-
ՔԱԾԻ.ԱԼԸ ՈԳԸ Ո.ՄՆ Ո2000 ՄՊԴ-Ը ԻԳՇ ԻԿՄՊ ԺԸԻ 2 Ի.ԼՈ ՄՊԴ-Ը ՈՈՒԾՄԸ Հ-
ՀՆՑ.Մ.Մ ԻՄՈՒ 8 Ի.ԼՈ ՄՊԴ-Ը ՈՈՒԾՄԸ ՂՅ ՔԵՐԸ ԵՍՄ ԻՄԻՒԼԾՈՎ ՔԻԲՇ ՈՒ-
ԴՆՈՒ ՈՓՅ ՊԽԸ ՄԱԿԸ ՂՅ ԹՁՄՂԸ ՔԱ- ՔՊՄԸ ՈՈՄ ՈՊՎՈՎԸ ՔԻՄԳԵԼ ԴԸԸ
ՄՈՂԸ ՀՔՀՈՒ ՆՎՈՒ:

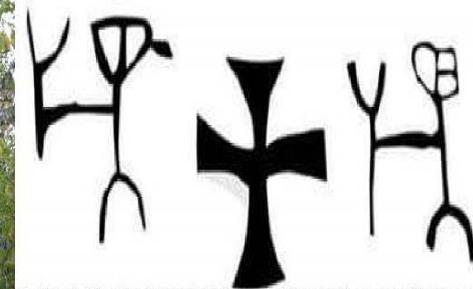

ՔԱՌ 52. ՈՒՂԻՆԸ ՔԻՉԻՆՈՅ. ԱՐԵ ՈԶՈՒ ՀԱՌ. ՊԱՄԱԿՈՎ. ՔՈՊ ՃՅԱ ՔԴԳ. ՔԻՄԱԴՐ. ԴՐ

የኢትዮጵያ ከተማ ነገድ

በዚህም ወቻት ስጋይናቸው እየተሰኞሩ መሆኑ ይሞላው ነበር፡፡ የተወስኑት የሳሽ ካንዳቸው አንድነት ወይም ሁኔታ እስተካደዋል በመውረድ የአንድነት ግዢነት ለመሰርቱ ችሎዋል፡፡ በዚህም አቅራቢያ በሆነው በከምበልቻ ሥርዓት እከባለም ይኖሩ እንዲነበር የእርሻውለም ጥርጉም ያሳያል፡፡ ከዚህም የእርሻኤሌክትሪክ ጥርጉም ከምበልቻ ብልር ሌቦ የተገኘው የገዢ እንበሳ ጥናት አንቀጽ ማሳያል ነው፡፡ ይህ ጥናል በእራስ በየመን ስንጻ ካለው የቅርብ ጥናል ወር ተመሳሳይነት እንዲለውና ተከተሱም የሳሽ ቅንቃ እንደሆነ ለማውቃት ተችሷል፡፡ የገዢ እንበሳን ቁርብ በጥናል 53 ሁኔታ ላይ መመልከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

Le lion de Kombolcha : relevé des monogrammes de part et d'autre de la croix ;
DAO Poissonnier/CFEE

ሀ. ከምበልች የሚገኘው የገዢ አንበሳ ቅርብ

PDF Compressor Free Version

ለ.

ምስል 53. ሆኖ እና ለ ከምበልች የሚገኘው እና የመን ሰንጻ የሚገኘው የገዢ አንበሳ ሚስል

ከእነራሴናል የመጠት እነራሴለውያን ይገጥ ከተወሰነት ስብዳሪቶች ጋር በመሆኑ አሁን አማራ ማረጋገጫ ወደሚባለው በታ አቀነ:: እወም የእራትን መስዋት አዘጋጅ አምካራ ማረጋገጫ በሚገኘው የተደባበ ማርያም በተ ክርስተያን የቀርቡ ነበር:: ቅፋም መንገር የጀመራው አዘጋጅ በሚገኘው በተደባበ ማርያም በተ ክርስተያን ሌይ ነው:: ወደ አበሳኔም የመጠት ስብዳሪቶች እና እነራሴለዋይቶች በመጀመራያ የሳሳን ከዚም የግዢነት ቅንቃ እኝው በሳሳ፣ በየሁ፣ በእከሰኗ፣ በህዳዊ እስተኞች (አንተት):: በአምካራ ማረጋገጫ፣ በከምበልች፣ በስናድ፣ በመጠራ፣ በስራው፣ በቁጥሩ፣ በቁጥሩ፣ በከሰከሉ፣ በአቆልሉ፣ በምዕቀዣ ወዘተ... በለ ከተማዣች እንዲሆም በተረዳው በለ ሲኖርዣች መናገር ተሰው ነበር:: በእለም የግዢነት ቅኬ በእከሰኗ ስርወ መንግስት ወቅት ከአምካራ ማረጋገጫ በመነሳት በሌሎችም ሲኖርዣች መናገር ለይምር ከሳሙዣ ያልቻ ግዢነት

በይዙል PDF Compressor Free Version ስራው ለንገር ቅድሚያ:: ከእስራኑለውያናቸው የዚህ ደረሰኝ አምካራ ማይኑት የመጠት ማብያዕች በቻለ በአከሳሽ ስርዎ መንግስት ወቂት የአማርኛ ቁንቃን ከግዢ ቁንቃ እና ከሳሽ ፍል በመውሰድ ፍጠሩ:: የአማርኛው ቁንቃ በመሸመራያ በዘመኩበት በተደባበ ማርያም ተረጋግጧል:: ቁጥጥር ወደ አንቀጽ እና ከምበልታ እናበበ በመጠት የሳሽ ነገዕች ቀጥሎም በሰሜን በሳሽ:: በአከሳሽ:: በሰኔዶ:: በመጠራ:: በሰራቶ:: በቅንቃቸው:: በከሰተበት:: በአዲለነት:: በምዕቀም እንዲሁም ወደ ይበብ አቅጣጫ በመዝገብ በስዋው እና እናበበው (በስዋው:: በመዝገብ:: በገንዘብ:: በውጭ (ሻሻልኩ እና ነዋሪ እናበበ):: በፌጠራር:: በውጭ:: በደዋሪ:: በሳሌ:: በፌፋት:: በግራይኖር) ማኅበር በነበሩ ማብያዕች ወዘተ... ባለት እናበበዎች በስራት ለንገር ቅል ነበር:: በነጻሬም ባለ ለፍራምች የአማርኛውን ቁንቃ እንዲመሠረታዊ ቁንቃቸው አድርጋውት ይኖሩ የነበሩት የሳሽ ነገዕች በመሳሌ ከተወስኑ ዘመን በቻለ የአምካራ ማብያዕች ባለ ነገዕች ተብሎው ይጠሩ ይመር::

እንግዲህ የአምኑና ስበት ነገድ የተባለት ስብዕቅ በሽዋ እና አካባቢው ከመፈሩ በቻ የአምኑና የሚታረው ቅጽቁ ከአምኑና ስይነት በመነሳት በስማኒያዊ በመከከለኛውም፣ በደብብጥ የአብሰኔ ግዴት በሁሉም ሰፍራዕምች መነገር ሰጭምር ነው፡፡ ቅጽቁው ግን አመቶ ሰላለሁ ከነዚህ ለቀራዕምች በመቀበል በአገዕም እና በትግራ ስብዕቅ የጥሎም በረዳዕምች፣ በእርትራ አስተዳደር አካባቢ በለው የአማካን ለቀራ ለቀራው በነበሩት የአማካን ነገሮች ወይም የነበረ ከሻኑ፣ በተገኘ ምድር አንዳ በሆነው በእርትራ-አፏር (አፏር ደናክል) መረጃዎ በታዕም ይኖሩ በነበሩ የፋጥ ነገሮች፣ በእርትራ በከረን እና በሳም ይኖሩ በነበሩት የበለኩና እና የሳም አገው ነገሮች፣ በትግራው በስማኒን ምስራቅ በእርባ ይኖሩ በነበሩ የሳም አገው ነገሮች፣ የአሁኑ የአምኑና እና የትግራው አዋጅና ግዴት አካባቢ (ጥንቃ አበርገለ) ይኖሩ በነበሩ የበለኩና አገው ነገሮች መነገር ይመለ፡፡ ከጊዜ በቻ ይግሞ በተፈጻሚነት የተለያየ ቅጽቁ ተናጋሪ ማህበረሰቦች ወይም ነገሮች እና አዋጅ፡፡ ቁማንኛ፣ ቀምታች፣ ጉራጭ፣ ይሞት፣ የኩት፣ ሂረሰ፣ በቻ፣ ከኩማ እና በሌሎችም ነገሮች ተቀባይነትን አገኔ፡፡ እስከ አሁን ያለንበት ጊዜ ይረዳም የአማካና ቅጽቁ የሰራ ቅጽቁ ሆኖ በዋናው የእት-የኩም ግዴት ወ-ሰጥ ይነጋጋለ፡፡

የተወለነት የፈጻሚያ ሰነዶች ያጠቃ ከመሆል ስጋንት እና አንቀት (ሁይቅ እስተካደማ) በሙሉት ወደ ተግም፡ ለሰታ እና የነገረር ምድር በማቅናት እኩዎ ለመኖሩ ቅልዋል፡፡

የተገኘ አዲ ነገቶ

የትግራ ማህበራሱች ወይም ነገዴች የተፈጻሚነት ደንገዴ እኩዎ አከሰላም እና የሂ ካለበት የተወስነት የሳሽ ነገዴች በመጀመሪያ የሳሽን ከዚህ አስራኬለውያዊ ይዘውት የመጠትን የግዢነት ቅንቃ መናገር ከዚመሩ በኋላ በተመማማይ እንደ የአምካራው ስባ ነገዴች ሁሉ የትግራ ቅንቃን ከግዢነት ቅንቃ እና ከሳሽ ፍልድ በመውሰድ ፍልድ:: እነዚህም ማህበራሱች ወይም ነገዴች ከዚህ ጊዜ የትግራ ማህበራሱች የገዢ ነገዴች ተብሎው መጠራት ይመሩ ማለት ንዑስ::

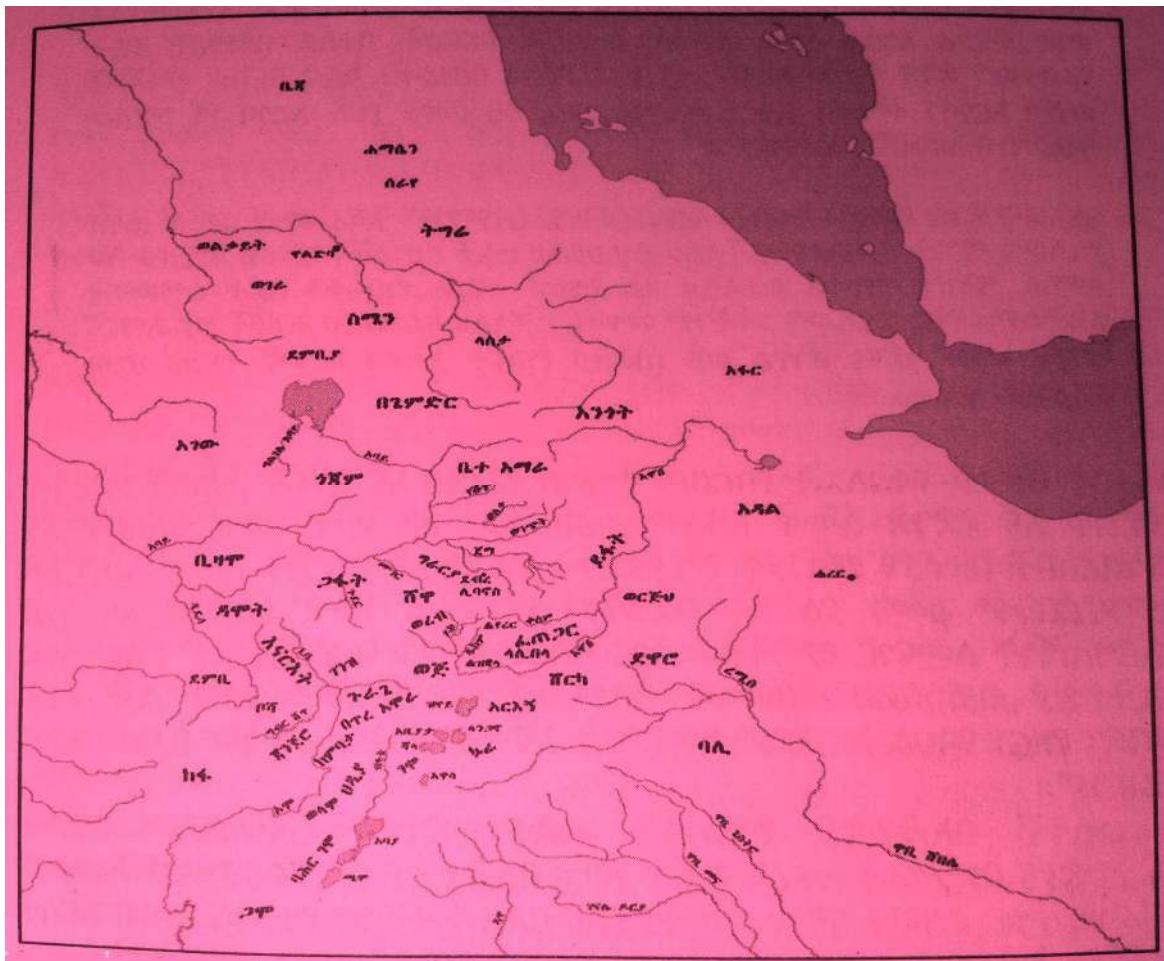
የፍቅር እና የጋራ ት ማኅበ

በዚህ በጀትምት ስርወ መንግስት ወቂት ከሰጭኑ ከፍል በመከላት እና ወደ ደብዳቤ አቅማው
በመናለሰ የተወስነት የሳይ ሽጋፍ የጋራት እና የዳምት የሳይ ሽጋፍን ለመሠረቱ ቅለዋል::
ወደ ደብዳቤ አቅማው ከወረዳት የሳይ ሽጋፍ ወሰጥ የተመዘገበት የዳምት ሽጋፍ የመፈጸም
ከፈጻር (በአሁን አረሰ) በስተስማኝ ምልሬብ እንዲሆም ከሽዋ በስተደብብ ምልሬብ ባለው
ሠኞች ሌጅ ነው:: በተመሳሳይ ወደ ደብዳቤ አቅማው ከወረዳት የሳይ ሽጋፍ ወሰጥ የተመዘገበት
የጋራት ሽጋፍ የመፈጸምት ከወረዳት በስተ ምልሬብ እና ከበሆም (በአሁን ወለጋ) በስተደብብ
በተፈ ባለው ሠኞች ሌጅ ነበር::

የተጠና ከገድ ንግድ

ԱՌԹՈՂԻՆ ՀԻՋԱՆ ԱՄԵԼԻԴ ՀԱ ՎՃ ԶԱՅԻ ՀՔՊԹ ԱՄԳԱԼԻ ՔԴՎՈՒԴ ՔԴ
ԿՐԵՖ ՔԴՎՆ ՀՊ ԿՐԵՖ ՀԱ ԱՄԸՆՑԻ ՖԼՎԲԱ ։ ԴՎՆ ՀՊ ԿՐԵՖ ՔԴՎՈՒԴ ՄԳՎԵՄ ԱԴՎ
ՀՊԸ ՏՐՈԽ ՅՄՎՃ ։ ՔՆՔՄԴ ՀԴՊ ՎՃ ԴՎՆ ԱՄԸՆՑԻ ԲԴՎՈՒԴ ՔԴՎՆ

ነገድ በPDF Compressor Free Version ተደርሱ ነው እና በዘመንው የነበረትን በታች በከርታ 28 ገጽ መመልከት ይችላል::

ከርታ 28. የሀይያር አጥሪ የአሁኔቸ የሳባ ገዢ ነገድ ያለበት ስኖ

የሐይያር ሲጾችቻቸ / የሂረር ሲጾችቻ ነገድ

ፈለው መዝገበት የሰለበኝ በፊት በግራኩ የነበረ የሚጠሩ ነገድ በኢትዮጵያ (Himyarite) ነገድ የተባለት እና ከዚህን ስንጻ አጠገብ በሚገኘው በዘመኑ በማረጋገጫ በኋይር ግዢ የዋና እንደነበረ ማወቅ ይኖርበኝል:: በተመሳሳይ ማማሪቶች (Hamites) ደንጋጌ ከስራው ማማ ከተባለው ስኖ የፈለሱ እና በዘመኑ በማረጋገጫ ግዢ አጠገብ የዋና ፍቃው::

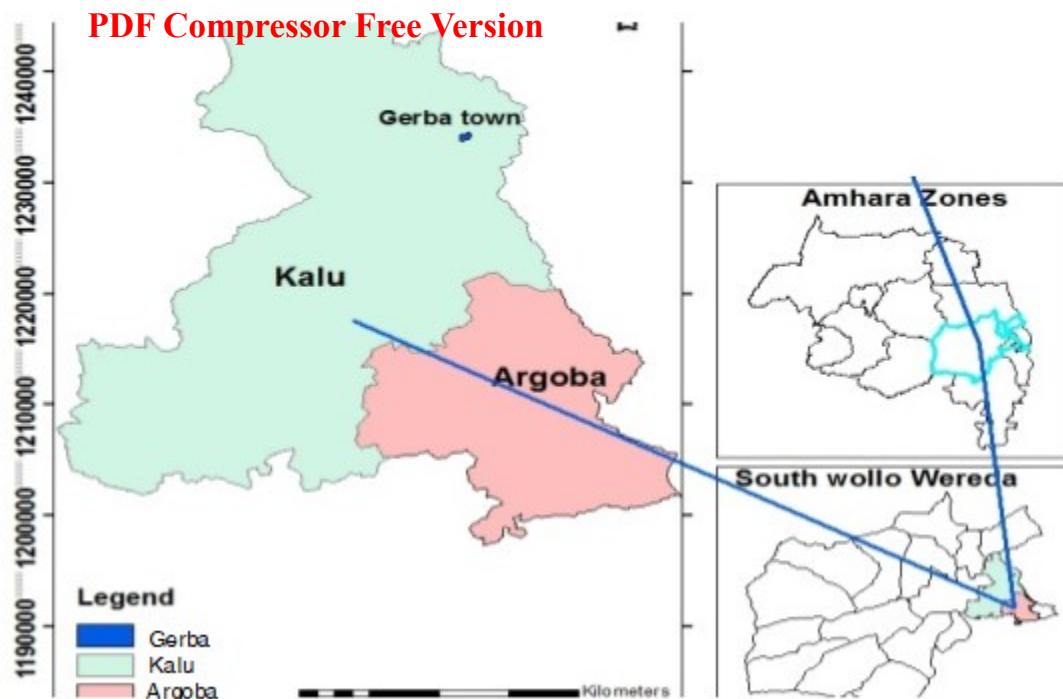
ከነበረውን የጥቃቅ ስምምነት (Hamites) ነገሮች እናዲህ-ም በስንጻ
ከተማ ይኖሩ ካለበኩ የሰባ ለገዢ ለገዢ ጥብቃ ቁርቻት የንብረቶች የሂርአ ለሚችለሁ ነበሩ::
ከነበረው የተወስነት የሂርአ ለሚችለሁ ካለበበ ወደ ሰሚያን ለማሳ (የእት-የዳድሪውን ለማሳ
እናዳልሆነ ለብ ይለዋል) በመፍለስ ከዚህ በጀት ወደ ባስራው እት-የዳድሪው በማቅናት ማረጋገጫ ተብሎ
በሚጠራው ለመናገድ ለማቅናት ተለዋል:: ከተወስነት ዘዴ በጀት ይግሞ እናበረው ለገዢ የሂረሰ ለገዢ
ተብሎው መጠራት ይመሩ:: የየመኖች ልማት ለሚችለሁ እና የሂርአ ለሚችለሁ ካለበበ በየምዕቀ
በከተል ወደ ተግራይ ልማት እና ካለበበ በስሜን ለማሳ በከተል ወደ እት-የዳድሪው ማረጋገጫ
ተከተል የገበብት ወቅት የሚችልበብ ነው:: እነበረው የሂርአ ለሚችለሁ (ውደ ሂት በዘርዝር
በየምናየው ታሪክ) ካለመን ተነስተው ወደ ይሩት ለፍጻው ካለበኩት የአምባራ ልባዎች ወር
በመዋጋት መስርተውት የነበረውን የይሩት ለ-ልጠኑትን ውስት በ13ኛው መቶ ክፍለ ዘመን
ለጠተት ተለው ነበር:: ይህን እናዚ በ14ኛው መቶ ክፍለውን በአምካራ ዓይን 1ኛ አማካይነት
በመር ዝስ ተመተው እናደንና ክሸጥናው ለመው ተለዋል::

የኢትዮ ንግድ

ሙሉ ከPDF Compressor Free Version ሌማታችን (የከምሳራ ስብ ነገሮች) እና የከይል
ስላምታችን (የእበላ ነገሮች) በመቀጣር የዋልኩማ ሲረው መንግሰት ለማቅቻም ቅለው ነበር::
የእርትባን የግብር ሆኖ በካርታ 29 ሁኔታ ለ ለደ መመልከት ይችላል::

ሀ.

አ.

ክፍል 29. ሁኔታ ስራ የአድራሻ የሚከተሉ ሥነዱ

የአድራሻ ነገሮች እና የፌርማ (የፌርማ) ነገሮች በመሳሌሙ ገዢ አንድ ሆኖም ነበር፡፡ ነገር ታን ከዚ በኋላ የለው የመሳሌሙ ወቅት በ16ኛው መቶ ከፍለ ዘመን ላይ አሁመድ አብን አብራካም አል-ጋዢ (Ahmad ibn Ibrahim al-Ghazi) መቶች የዋልቅማን ለመፈጸም የነበረውን የአቦ-ባክር አብን ቅመድ (Abu Bakr ibn Muhammad) ለልማን በመንጠቀም እና የአዳለውን ለመፈጸም የአበዳር ሁኔታ አማካይነት እስከተሞጂ ይረዳ በሆነቱ ነገሮች ማለት-ም በአበዳር አመር አድራሻ (Abadir Umar ar-Rida) አማካይነት በማመራው በፌርማ (የፌርማ) ለጠው መንግስት እና በአድራሻው የዋልቅም ለጠው መንግስት መከከል ቅመቶች ነበሩ፡፡

የፌርማ ነገሮች

ለለው መታወቁ ያለበት ከነዚ በመጨመር ቤት ላይ በየነው መሠረት ስብዳሪቶች ወደ አት-የኩልው የሰጣጥ ከተማ በመጠበቅ ወቅት የነበረውን ከኋሽ በለማኝ በተሳሳይ እና በከሰሳ በተሳሳይ

አድርጋው PDF Compressor: Free Version በትክክል ስምምነት እና ተግባራዊያን የሚከተሉ በመሆኑ በስምምነት ጥሩ ይችላል::

የኢትዮጵያ የተጀመሪያ ነገዬ

በተመሳሳይ በናጋቸ ታሪክ ሌይ እንዳያነው የነበረው ከጋጀት የቆዕማት መንግስት ከተመሠረተ
በኋላ በ800 ቁል.ካ. አካባቢ በሰሜን በከል እድርጋው በእርትራ አስመራ ከተማ አካባቢ ባለው
የአማካኝ ማኅር ማኅርው ነበር::

Digitized by srujanika@gmail.com

ከለይ በተብሎ ታሪክ ላይ እንዲያገኘው ደግሞ የከ-ሽ እና የልጭ የባባ ነገዴች ካነጋድር አይከል
መደም ባልጭ ተነስተው ወደ ንብረት ምድር ሂደው እንዲያፈሩት ሁሉ በተመሳሳይ ወቅት
የፌጥ ነገዴች ደግሞ ወደ ተንት ምድር ወደሚኑት የእርትራ-እናር (እናር ደናኩል)፣ ይበት እና
ሰማሌ በረሱማ ለፍርዴዎች አቀንተው እኔው ለሰኞቸ ቅለዋል፡፡ እዘሆ ጋር ግን መለያት ያለባን
የፌጥ ነገዴች በእርትራ-እናር (እናር ደናኩል) የዋልናበት ለፍርድ እና ወደ አቶ-የካናያ የመጠት
የሰም የእበል ነገዴች ያረጋግጣት የእት-የካናያ እናር ልዩ ስሙ እኩል የተባለው ሰነድ
እንደማለያው ማውቆ ደናርበኩል፡፡

የኢትዮ-ንግድ

ለለው ከላይ በተብሎም ታሪክ ሌይ እንዳያነው በትንደር አይከል ወይም ቅልጋ ማናረው ካሉበትና
ወደ ተብሎም ምድር ከሂዳት የከናሽ ነገዴች ተጨሏው እዘው ተንደር አይከል የነበሩት የከናሽ ነገዴች
መናገሩታዊን በማዘር እና በማስፈጸሮት በባህርያር እና ተንደር አካባቢ መኖር ድምጽው ነበር::
ከተወለነት ቤቱ በንግድ (የየመን የሳሽ ነገዴች ወደ አበሳኑም ምድር በበብት ወቅት) ግን እነዚህ
የከናሽ ነገዴች ከነዚህ የሰጠው የሳሽ ነገዴች ጋር ተዋልዎች የእገዢ ነገድ መሥራታዊ እንደነበር

ይታውቃለ PDF Compressor Free Version ነገሮች ለስራ በመንቀሳቀስ ወደ ስሜኑ የእትዮጵያ ገዢ በማቅናት በእርትራ ምድር በከራን ላይ በመሥራር የበላን እንዱ ነገኝ ለመሰርቱ ከሚከተሉ እና እርትራው አኅር በስተስማን ምስራብ በከል በሳም ስፍራ ላይ በመሥራር ደግሞ የሳምን እንዱ ነገድ ለመሰርቱ ችሎዋል:: የተወስነት የእንዱ ነገሮች ደግሞ በእሁን የእምነት እና የትግራይ አዋጅ ገዢ በማግኘው በጣንቁ አበርጾለ ላይ በመሰራር የበላን እንዱ ነገኝ መሥርተዋል:: የተወስነት ደግሞ በትግራይ በስማን ምስራቁ በእርጎ ላይ በመሰራር የሳምን እንዱ ነገሮችን መሥርተዋል::

በብርሃን እና በትንደር አካባቢ ቁርተው የነበሩት አገምች ደግሞ በጀለኩው ኮሙን በአከሰላም
ስራው መንግስት እና የሚገዋ ስርዱ መንግስት ኮሙን ከአምካራ ማስቀመጥ ጋር በመዋል;
የአዋጅን፣ የቅማንት እና የታምታኝ የእንዱ ነገሮችን በመፍጠር የየራሳቸውን ቅንቃ መናገር
ሸመሩ:: በተለይም አሁን የሚገኘት የእንዱ፣ የቅማንት እና የታምታኝ ቅንቃ ተናጋረሙት
አምካራ ተብሎ ከሚጠራው የባቢ ነገሮች ጋር ስለተዋለዎ ከፍተኛ የደም ውጤት አለቸው::
በዘመኑ ተናት መሠረት የነዚህ ማህበረሰቦች የፋይናንኙ የደም መጠናቸው የአምሃራውን
በይበልጥ ይከው እንዳሚገኘ ያሳይል:: የቆዳ ከለሱቸውም ከከናሽ የጥቅር ቁለም ወደ
አምሃራው ማስቀመጥ መልክ ያደረገል:: እነዚህ ማህበረሰቦች ወደም ነገሮች በአሁኑ
ወቅት ማቅረብ የሚገኘበት ሆኖገኘው አዋጅ፣ ቅልጋ እና የጥቅምሬ በቅደም ተከተል ዓቸው::

የተወስኑት አገዋች ይግባሮ በትግራይ እና ከሻጻት የአምስክል ግዢት አዋጅ በታ በሆነው በጣንቸ አበርገለ አካባቢ እንዲሁም በሰጠኝን ማስረጃ የትግራይ ግዢት በኢትዮ በመሥራር የበለንን እና የሳም አገው ነገዴችን በቅድም ተከተል መሥራጥዋል::

ለለው በኋጊያቸው ተረኞ ላይ እንዳያነው የሳባ ነገዬች ወደ አት-የአድራስ በመጠበቅ ወቻት አካባቢ
የተ-ሽ ነገዬች በሰማናን በተ-ል እድርጊው በእራት-ሮ አስመራ አካባቢ ግለው የአማካናን ለፍራ
መኅፏው እንዳለሁ ይኖ ነገዬችውን እንዳከናና ይጠናል::

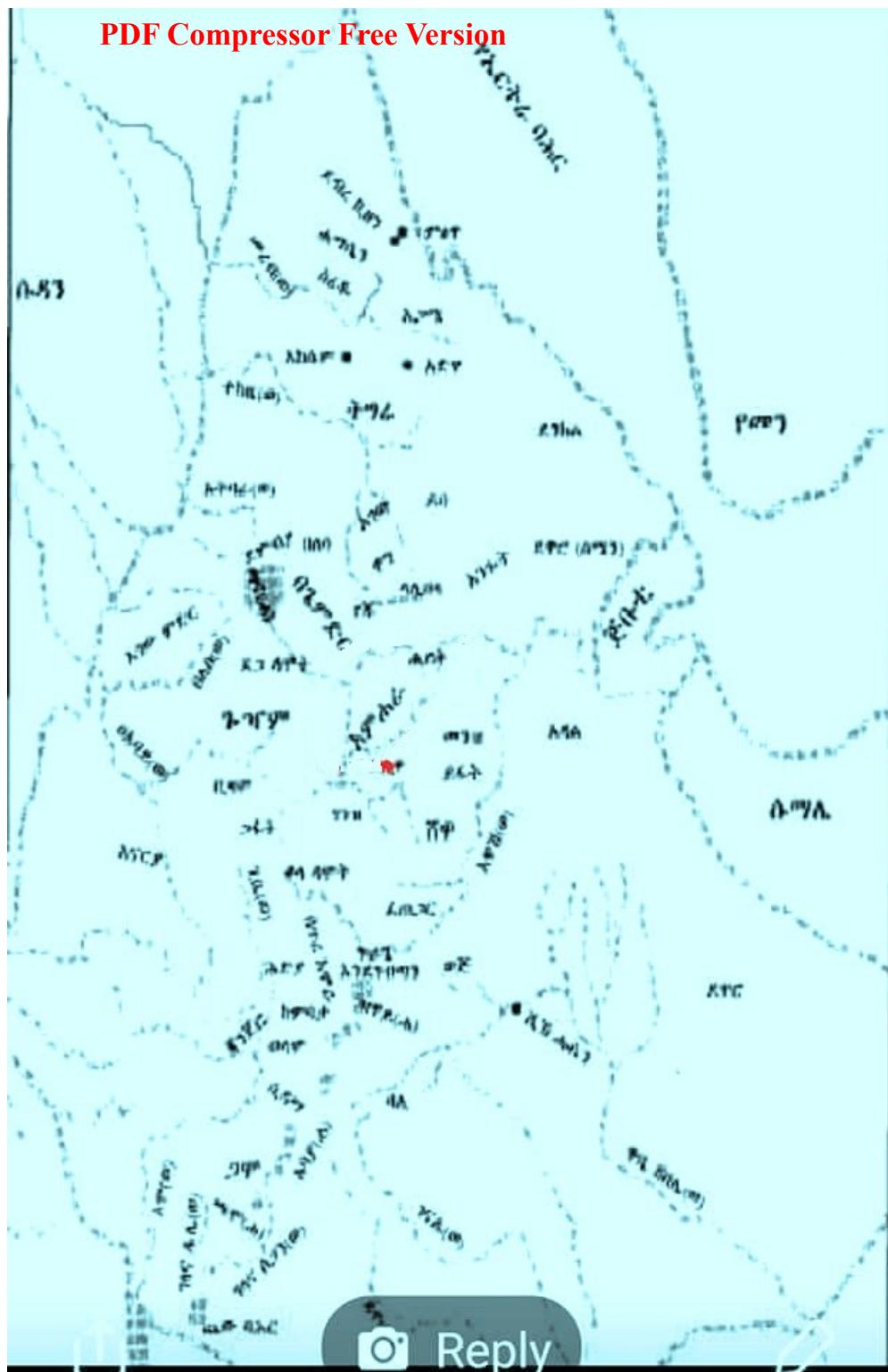
የኢትዮጵያ ነገሮች

ከት-በደን ከ-ሽ-ቻ እና ከሳ-ይን ሽ-ገ-ቻ ፍ-ሰ-ሰ-ት በ-ኢ-ለ ከ-መ-ከ-ከ-ለ-ኝ-ው እ-ና-ር-ካ የ-ፈ-ለ-ሠ የ-ና-ይ-ለ-ሙ-ቱ
ሽ-ገ-ቻ ደ-ግ-ሞ በ-ስ-ማ-ን ም-ስ-ራ-ብ ተ-ግ-ራ-ይ እና እ-ር-ት-ራ አ-ነ-በ-ብ በ-ሚ-ገ-ኝ-ው በ-በ-ድ-ማ ከ-ተ-ማ እና
ዘ-ረ-ዶ-ው ማ-ለ-ው ሙ-ና-ራ በ-መ-ሰ-ራ-ር የ-ከ-ፍ-ማ ሽ-ገ-ን ሌ-መ-ሰ-ር-ቱ ተ-ለ-ዋ-ል::

PDF Compressor Free Version

ነገር ገን በተለይ በጀት የሚያስቀርብ የ16ኛው መቶ ክፍለ ኪመን ወደ እትዮጵያ ፌልሰዎች በመጠጥ የጊዜ
ነገድ በተፈጻሚዎች ማቅረብ አጠቃላይ (የግራኝ አህመድ የጠር ተቋት) ማከናዣት እነዚህን የሳሽ
ነገድ ከነበሩበት ሥኖር እንዲያውጥ እያደርናቀል በሌሎም በሞርዳ በፖስታ ማንነታቸውን ተገዢው
በመቆርር ሥኖርዎን ስለቆ የተወስነት ለምሳሌ የጊዜት ስባ ለገድ በሂድት ማንነታቸው
ለመኅ ችልል፡፡ እነዚህ የጊዜት የሳሽ ለገድ ማማሻ በእሁንት ነፃም ወሰጥ በመጠቃላል
ተመልከው የአማርኛ ተናጋሪ በመሆን ማማሻ ደግሞ በሂጥ (በእሁንት ወሰን) ወሰጥ
በመጠቃላል የጊዜ ተናጋሪ በመሆን ነገዢ ለከስዣ ችልል፡፡ በተመሳሳይ በግራኝ (በእሁንት
ደብረ ለጠና እና አካባቢው) ያሉ የአምካራ ስባ ለገድ በሞርዳ የጊዜ ተናጋሪ በመሆን ወደ
ጊዜ ለቀኑ ችልዋል፡፡

በኢትዮጵያ ከሰነድን ወደ ይበብ አቅጣጫ የመጠኑት የሳይንስ ነገዴች የሠራተኞች በሽዋ፣ በዳግምት፣ በጋራት፣ በመንግሥት፣ በገንዘብ፣ በወጪ፣ በፈጻሚነት፣ በመረጃ፣ በወጪ፣ በደግም፣ በባለ፣ በግራይል፣ በዳግምት፣ በይሩት፣ በቦታ አጥቃ፣ በሚሞ፣ ግራይል፣ ዓይቂ፣ በራሱ፣ መናገሻ ወዘተ... በተባለት ሥርጻዊዎች ላይ ነው፡፡ እንደማቻቻው በእኔቶው ወመን ከከምሃራ ስባ ነገዴች ወሰጥ በይሩት የሰራተኞት የከምሃራ ስባ ነገዴች (ይ፻-ጥቃ) በአዲር ሌላ ሰጠ እኩል በተባለው ስፍራ ሥርጻው የነበረት የሰም አሁል ነገዴች የመሠረቱት የከፊል ስልጣኑት መንግስት በተካሱሙት ወቀት ተዋጋተው የዘመን እና የበርበሩን ማዘት በመቆጠበር ሲጠዢ እንደነበር ታሪክ ያስረዳል፡፡ ታሪክን ወደፊት የግምናየው ይሆናል፡፡ በኢትዮጵያ የሳይንስ ነገዴች የሠራተኞችውን ስፍራዎች በኋርቷ 30 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

ከርታ 30. ከሰጭን የመጠ. የካናዳሪ ሰነ ነገዴች የመፈጸምዎች በታወች

PDF Compressor Free Version

ሀ.

PDF Compressor Free Version

ለ.

PDF Compressor Free Version

መሆኑ

- ከግድ ስራ (በቅርቡ ገዢ የሚደርሱ መሰረት)
- የፋይ
- ከፈልጉ ከደረሰ
- የፋይ
- ከፈልጉ ከፋይ
- ከግድ ስራ (የግል)
- ከፈልጉ ማመልከት (የግል መተካክል)
- ከግድ የጥምህር (ዋጋ የጥምህር መቃጠን)
- ከግድ ከጥምህር (አዋጅ)
- ከግድ ተግባር
- ከግድ ተግባር (የግል)
- ከግድ

የፋይ ስራ

- በፋይ
- ከገዢ በፊት (ከፈልጉ ከደረሰ) (ከፍተኛ)
- ከገዢ ማሙ (ከፈልጉ ከፋይ)
- ከገዢ ተማሪ (የግል መተካክል)
- ከገዢ የጥምህር (ዋጋ የጥምህር መቃጠን)
- ከገዢ ከጥምህር (አዋጅ)
- ከገዢ ተግባር
- ከገዢ ተግባር (የግል)

ከፍተኛ

አጥቃቻ

ኋይነት

- ከርም (የአ)	- ይቀማት (መለያዎች የቅርቡ ገዢ የሚደርሱ መሰረት የግል)	- በርታ
- ከፈልጉ ማመልከት	- ተናሳ	- ከወጣ
- የፋይ	- ማሻሻ	- የፋይ
- ከግድ	- ይዘው ከጥምህር	- ከሚያዝ
- መንበር	- የመሬት	- መወገኖች
- ከገዢ		- ከፈልጉ ከደረሰ ከፍ ከፈልጉ ተግባር (ከፍተኛ)
- የጥምህር		
- የግል		
- ከፈልጉ ከፋይ		

አ.

ምስል 54. ሁኔታ እና ሲሆን የአፍሪካንያዊት ቅንቃ ከፍናል

በዚህ የቆዕማት ስርወ መንግስት ስለ ነገዢ እውቅድ እና ካነበሩት ነገዕታች ስለ ጉባኤት አነበብ ወይም ጉባኤት ማከና ይህን ካልን ደግሞ በአጠቃላይ ገዢው የነበሩትን ነገዕታችን በመንጠረዥ 4 ላይ መመልከት እንቂለሉን፡፡

PDF Compressor Free Version

ተ.ቁ .	የነገድታች ስም	ንግድታች በስልጣን የቆየበት ዘመን	
		ቦግመት	ቦርብ (ቁ.ል.ክ.)
1	ሰበ. 4ኛ	10	1036-1026
2	ተዋኑ ደውሳ (አጋዥስ)	13	1026-1013
3	ንግድታ ማዘዣ/ማከዳ ገንዘብ/	31	1013-982
4	ማኅላሽ 1ኛ	25	982-957
5	አንድሮን	1	957-956
6	ሰራሁ 1ኛ	26	956-930
7	አማካን ሆጥብ /ዘግብር/	41	930-889
8	አከሳማያ ፈጻሚው	20	889-869
9	ሰራሁ 2ኛ	38	869-831
10	ተዋኑ 2ኛ	21	831-810
11	ተያዝሬ. 2ኛ /አጠራለያስ/	32	810-778
12	አከሳማያ ይፋይ ወልደ	23	778-755
13	ከሰታ አንድሮ	13	755-742
14	ቅባት	12	742-730
15	ኩቡታ አንድሮ	10	730-720
16	ተሂርቃ /ወረዳ ነጋሽ/	49	720-671
17	አርድ አማካን አውሳያ	6	671-665
18	ገበያ	6 ስዓት	665-665
19	ታንታሙን	4	665-661
20	ተማድሮን ተያዝሬ. 3ኛ	12	661-649
21	አማካን አሳር 2ኛ	16	649-633
22	ተያዝሬ አውጥቶ 4ኛ	34	633-599
23	ዘዴዎንበረት አስተርቃታ	41	599-558
24	ሰራሩ አርብ አገልግሎት	12	558-546
25	ፈጻሚያ የሰቶበኝን	14	546-532
26	አንድሮ አጠራ	11	532-521
27	ሰራሩ አንድሮ	31	521-490
28	አግልበት ስምዕስ	21	490-469
29	ሻልጠረት /ወረዳ ነጋሽ/	21	469-448
30	አውሳያ በራክስ	12	448-436
31	ቀነስ አገልግሎት	13	436-423
32	አጽሑስ	10	423-413
33	ከሰታ ወልደ እሱሁ	20	413-393

መንጠረዥ 4. የቆየበት ስርወ መንግዶት የነገድታት አርባ

በዚህ የ**PDF Compressor Free Version** መጠቃለኛውን አካሄቢ መቀመጣውን ከሆነ በማዘር
በሰራው ግዢት ላይ አድርገለ ነበር፡፡ ይህም ግዢት በምድረ ማሬ (እርትራ) ወሰኑ ሆኖ በስምን
ሐማሳን፡ በምስራቅ አካላ ገዢይ፡ በምስራብ ሲታት እና በደብብ እና አከሰጣን፡ አድዋን እና
ሽልን የመሰሰለት የወሰንታል፡፡ ይህም በምድረ ማሬ (እርትራ) ድባርዋን ማስከል ያደረገ ግዢት
ነው፡፡ በዚህም የወሰን ሰርው መንግስት ወቂት ማሬ ነው የሚባል የግብር ጽሑፍ ነበር፡፡ ነገር
ግን ማሬ ነው የሚከለዋው የአትዮጵያ ጽሑፍ አልነበም፡፡

ለለው በዚህ ሰርው መንግስት ወቂት ማስታወሻ ከፍተኛ የንግድ እንቅስቻል ያደርግ ነበር፡፡
ግብር ከሚያደርጋቸው ዕቃዎች የሽከላ ሰራዎቹ የሚጠቀሱ ዓቸው፡፡ እነዚህንም የሽከላ
ሰራዎች በአካባቢዎች ካለ ከተሞች እንዲሆነው ከነበረውም እና ከግብር ወር ይገበዋል ነበር፡፡
የነዚህን የሰነድ የሽከላ ሰራዎች በምስል ላይ 55 ላይ መመሌከት የቻለል፡፡

ቻስል 55. የዓልማት ለሥራው መንግት ወቅት የነበረ የሳይንስ የሽክላ ስራውን

በዓልማት ለሥራው የነበረውም የነበረው የሳይንስ የዓልማት ነገሮች የሆነው የዓልማት ለሥራው መንግስት በ500 ቀ.ል.ከ. እያተዳደር የመጠበቅ ገዢ የነበረ ለሥራ በ400 ቀ.ል.ከ. እካባቢ በነበረው የካለታ ወልደ እሁን (413-393 ቀ.ል.ከ.) ጉጥ ገዢ ለውድቅ ችልል::

ከዳዕማት አስተዳደር ከመጥና ስርዎ መንግት አውን

እንደሚታወቁው ከ400 ቁ.ል.ኩ. እስከ 46 ዓ.ም. በለው ገዢ የሚከላለው የዳዕማት ስርዎ መንግስት ፍርድ የተለያየ አስተዳደርች ለየራሳቸው በየዘት ማት አካባቢ ልንጻ የቆየበት ገዢ ነበር፡፡ በመጨረሻም በ46 ዓ.ም. ላይ በንገሬ ምስክለስ (46-70 ዓ.ም.) አማካይነት በተለያየ ሰራሽ የነበሩትን አስተዳደርች በማጠናከር እና እንደ በማድረግ የአከሰኑ ስርዎ መንግስት ለመሠረት ችሎል፡፡

በዚህ አውን ባረከት በረኩዎ መቶ ክፍለ አውን ገዢ በህይማኖት፡ በፊትለማቸቱ፡ በበኩር ወደብ አካባቢ ለንጻድ በማድረግ እንቅስቃሴ መዘተ... በአዲስኤሌ ካነበሩ የሳይ ነገዚች ጋር የጠበቀ ጉንኑት ነበረቸው፡፡ በዚህም ገዢ ባረከት ክፍተኛ ስልጣኑ ላይ የደረሰበት ገዢ ስለነበር እንዲሁም በቋንቋ ፍላጊቸው በማዋዎ የታወቁ ነበር፡፡ አዲስኤሌ ያለትናም ስብያቸው በዚህ ጉንኑት አጋጣሚውን በማጠቀም ከየመን ይዘውት የመጠትን ከቀኑ ወደ ጉራ እና ለመርስ ደግሞ ከቆሙበት በታች ከገራ ወደ ቅና የምልልስ የአባባና ስልት ተለቀው ከገዢዎች በመዋረስ ከገራ ወደ ቅና የአባባና ስልትን መጠቀም ይመሩ፡፡ ይህም ደግሞ እያደን ሂደ በተለያየ ወደ ፍት በአከሰኑ ታሪክ ላይ በምናየው ፍላጊቸው እያተኩስለና እያጨመሩ የሂዳብት ወቅት ነበር፡፡

በዚህ አዳዕማት ስርዎ መንግስት በጀት የአከሰኑ ስርዎ መንግስት አስከመሠረት በለው ገዢ ወሰኑ በታችና በቀዳምነት የሚታወቁው ሁንዳዎ ገና /ሁርሳምነት/ (34-46 ዓ.ም.) ሲትሆን እትዮጵያን ገዢ የነበሩ ሁሉም ሁንዳዎ ለመሆኑ ነው፡፡ ይህም የሆነው የባህን ስርዎ መንግስት ከገባ በጀት ነበር፡፡ ነገር ገን ከለይ በመርሱ ታሪክ ላይ እንደተገለበው በታላቁ መዕስና ቁጥር የተጠቀሰቸው ጉባኤት ሁንዳዎ የአትዮጵያ ጉባኤት እንደሆነዎች በገልፅም የንግድናዋን በታ እንደሚያመለከት አይተናል፡፡ በወቅቱ ደግሞ ስብያቸው በከበሻ ወይም በአዲስኤሌ ምድር ላይ ቅድመውት ነበር፡፡ ለለምነም በዓይኖቸው ምድር በመርሱ ነገበው የነበሩ እንዲከሰት ከዚህቸው በአትዮጵያ ምድር ነገሮ ከነበሩ እንደሚለው ጉልፅ ለመሆኑ የዚህቸው ሁንዳዎ የዘመና የሚመዘው በትንድር አይከል ወይም በቋልጊ ከቀሩት የተወስኑ የገኘ ነገዚ (ውደ ከበደ ምድር ሂደው ከተረፈት የገኘ ነገዚ) ወሰኑ ወደ ማህርጃ እና ገንዘብ ማኅወቁ ከአምሃራ ስብያቸው ጋር ከተዋለው በጀት የአገውን ነገዚ መሥራቸው ወደ ለማነ ክፍል (በአሁኑ የትግራይ የአምሃራ አዋጅና ከሆነው ጥንቃ አበርገል፡ በእርትራ ማት በስሜን ምዕራብ አኔር በለው የሰጠ በታ እና በትግራይ ማት በስሜን ምዕራቅ በእርጊ በታ) በማቅናት የበደን እና የሰጠ እንደ ነገዚን ከመሠረቱት ወሰኑ የምትመዘን አልፈም ከነበደ ምድር በአትጻና በከሰላ እድርጋው በተሰነድ በከል በስሜን ምዕራብ ለንድር የፈለሱት የገኘ ነገዚ አልፈም በእርትራ በእስመራ አካባቢ በአማካይን ማኅወቁ ከነበሩ ከበደ

Գոհա 56. Քեդ-Քէջագուշակ ՀՊՀԴ ՍՆՀԻ 75 (ԱՀԴՊԴ)

በዚህ ወቅት ጉነተረሰ ህንጻና ጉባኤት ክፍ የከርስቲና ዕምነትን ብና ለምታ ስለነበር ፍንደረሰዋን
(የገንዘብ በለመዋዱን) የሚኖውን ካርድ በርከቡን ለንግድ እንዲሆም የእምነት ሥርዓት
እንዲፈልግም ወደ አስራኬል ለክው ነበር:: ይህም ቁጥጥር የከርስቲና ብና ለምታ ስለነበር
በለማምሳ ወይም የፎሰት በዓላን እንዲያከበር ነበር የለከቻው:: እርስጥም ሂወጻ ለለ ገዢ እኩው
አስራኬል ቁጥጥር ቁጥጥር ከጠመቀው በንጻ ከርስቲናን ይዘው ወደ አት-የጽሑፍ ተመለስ::
ስለሚኖም ከርስቲና ወደ አት-የጽሑፍ ገበ ተብሎ የሚታወቁው ይህ ፍንደረሰበት በከና ተቀብሎ ወደ

(ՔԺՎԸՔԻ ԱՄ 8:26-27) ՔՆԺ ՄՋԱՀԻ ՃԼՇԻՆ ԴԼՈՒՄ ՈՅՋԱ ՈՒԺ ԻՆՔՎՃԱ
ՄՋ ԵԿ ԽՋՄԱՅՎԸՄ ԳՄՋԱ ՈՒ ՄՋ ՄՐ ՄՋԱՋ ՎՃ ՀԼՈՒ ԴԼՈՒՄ ՎՃ ԱԼՄՄ
ՍՆՋԻ ՔԴՊԱՀ ՔՆՋԱՀ ՀԱՄԱՀ ՀԱՄԱՀ ՀԱ ՖՋՋԵՂ ԲԼՈՂ ՈՐԱՋԱԳՄ Մ-Ն ՔՋԱՄ ՀԱՋ
ՔՆՋԱՀ ՀԱ ՈՎ ԱՀՄՋ ՄՋ ԱՔՎՃԱՄ ՄՋՄ ՆՈՅ:

Թողթ 57. Քիչ-քիչք քնքաղաք. զշկի սփափչք. ելշտի հարացի

ለለው በግዢ.ን ስርዱ መንግስት (ከ6 ዓ.ም - 9 ዓ.ም) በመን የሚታወቁው በ0 ዓ.ም. ላይ የኢትዮጵያ ማስተካከል ለማስተካከል እንደሆነ የሚገኘውን የኢትዮጵያ ክፍያ ተቀብጥ ነው፡፡ የኢትዮጵያውያን ማስተካከል ለማስተካከል እንደሆነ የሚገኘውን የኢትዮጵያ ክፍያ ተቀብጥ ነው፡፡ የኢትዮጵያውያን ማስተካከል ለማስተካከል እንደሆነ የሚገኘውን የኢትዮጵያ ክፍያ ተቀብጥ ነው፡፡

PDF Compressor Free Version

ቻስል 58. የአንተዋናያ ስባ ለገለጭ

የእውቅለ ከተማ

ለለው በዚህ በሙስታንያ ወቅት ማለት-ጥም ከዳድማት እስከ አከሰ-ጥም ስርዱ መንግስት ባለው ገዢ እና ከዘም በጀት ባለት ገዢያቶች የአበሳኔያ ስብያዊ የንግድ እንቅስቃለዣቸውን በአዲስአበባ ከተማ ላይ ያማከለ ነበር፡፡ ይህም የሆነበት የዚህንያት የአበሳኔያ ስብያቶች በአዲስአበባ እና

በዚህ የPDF Compressor Free Version ነገር በደብብ አረጋግጣ ካል ማንኛው ይችላል እና ተጨማሪ የሚሸፍ ስለመሆኑ ነው:: የአዲለስ ከተማ በቀድ ባሻር መረጃ ሌይ በተለ የባሻር ስለመሆኑ ውስጥ ሆኖ ከምዕጥ 40 ካለሁ ማቅረብ በስተዳደሩ አቅማው የሚገኘ ከተማ ነው::

የአዲለስ ከተማ በዘመኑ የመጀመሪያ ወቅት በ2ኛው እና 3ኛው መቶ ቅ.ሰ.ከ. አካባቢ በጥንቃቄነት እና የምርጫዎች ማሳሰቢነት ተቋሙቁለቸ፡፡ ለዘመኑ ማሳያ የሚሆነው በአዲለስ ከተማ በአርብ አለው የቀኔጭ የምርጫዎች ወቅት የሂያማጥኑ ይዘት ያለው የበተ መቆዳበት ጥንብ መግኘቱ ነው:: ይህ ደግሞ በዘመኑ በበኩሉ ስርዱ መንግስት ገዢ የከርስቲና ዕምነት ወደ አብልኬ ምድር ገበቶ የነበረ ስለሆነ በዘመኑ በመን እንዲከበረ እና ከተማዋጥ በጣም ተቁ ያለቸ እንዲከበረ የሰጠል፡፡ የዘመኑ የአዲለስ ዕድገት በአተማው ውስጥ ሙን ያህል የንግድ እና ተጨማሪ የሚሸፍ እንዲከበረ ተለዋ ያሳይል፡፡ በአዲለስ ከተማ እንደ ወደብ ከሚማጥቸ እና ጥረቶች የዚህ በዘመኑ ተርጓል፡፡ በቀድ፣ በባረቤ እና በተለያየ ወደ ውስጥ በሚለከ ዕቃዣቸ ተቋሙቁለቸ፡፡ በወቅቱ የሰነ-ሐንፃ ጥቦበጥ እያደን የመጠበት ሁኔታ ነበር፡፡ ለዘመኑ የግለጫ-በጥ ሆነ የባለባቸቸ በትን በደንጋጌ እና በአመዳ የመንግስት ባሻር ነበረቻው፡፡ ለዘመኑ ማሳያ በአርብ አለው የምርጫዎች የተገኘት የአጥልኩ በተ መቆዳበ ፍርጤት እንዲሆኑ የፈረረሰበ የግለሰብ መኖራዊ በቶች ወጪ መረጃዣቸ የተመለከት ነው:: በአዲለስ ከተማ የተገኘውን በተ መቆዳበ እና የፈረረሰበ የግለሰብ መኖራዊ በቶች በጥናል 59 ሆኖ ለ እና ተ ሌይ መመሌከት ይችላል፡፡

ሀ.

ለ.

PDF Compressor Free Version

፲.

ምስል 59. ሆኖ ስለ በአዲስአበባ ከተማ የተገኘው የህይወጥና ይዘት ያለው በተ መቀደሉ እና የፈረሱ የግለሰብ መኖሪያ በቶች

እንደሚታወቁው በዚህ ወቅት ገረከቶ እና ሪፖርቶች በአዲስአበባ ወደብ አማካይነት ከአበሳኔያ ስጋፍ የገዢ ከፍተኛ የንግድ እንቅስቃሴ ያደርጋ ነበር፡፡ በአዲስአበባ ከተማ የምርጫር አርብኤሌ ስራቶች በጥልቀት በመመርመር ለሎሻም በውቅቱ የነበረውን ሁኔታ ግንዘብ የሚሸጠው መረጃዎች ለገን ተለዋል፡፡ ከነዚህም ግኝቶች ወሰኑ ስውልቶች፡ ከእነት የተጠረበ የመቋበር ስፍራ፡ የሰው ቅሬት አካል እና የዋና በር መግቢያ (ከአዲስአበባ እስከ አዲስአበባ የሚያደርጉ) ይገኘበታል፡፡ ቅዱው ከአዲስአበባ እስከ አዲስአበባ ይረዳ እንደሚያደርጉ ትወቃሏታዊ መረጃዎች ያመለከታል፡፡ ከነዚህን በአዲስአበባ የአርብኤሌ ስራቶች ወሰኑ የተገኘ ስውልቶች፡ ከእነት የተጠረበ የመቋበር ሥፍራ፡ የሰው ቅሬት አካል እና የዋና መግቢያ በር (ከአዲስአበባ እስከ አዲስአበባ የሚያደርጉ) በምስል 60 ሆኖ ስለ አካል መ ሌጅ መመልከት ይታላል፡፡

v.

ለ. PDF Compressor Free Version

ሐ. ከከፊለሰ እስከ አከሰም የሚያደርጉ የዋና መግቢያ

ምስል 60. ሆኖ ለማስታወሻ የአርብኬውን ስራውን ወሰጥ የተገኘ ስውልቶች፡
በደንጋይ የመቆብር ሥኔሮ የሰው ቅሬት አካል፣ ሁሉት የፈጸረሰ የመኖሪያ ቤቶች እና የዋና
መግቢያ በርሃቶ (ከከፊለሰ እስከ አከሰም የሚያደርጉ)

በተመሳሳይ **PDF Compression Free Version** ማስታወሻ ይችላል፡ ዘመን እንዲለው ሁሉ በዘመኑ መካሬን በሆነው ከቅድማት እስከ አከሰጣዊ ስርዎ መንግዶት ባለው ዘመን ያለት የነገሮች ነው፡፡ የተፈቀዱ ከጠና እንዲሁም የተፈቀዱ ደግሞ የሰባ ነገሮች ወገን እንዲሆነ አይደለም፡፡ ነገር ግን ይው የሚታወቂው በየራሳቸው ግዢት ለየብቻ ለጠኔ እንዲነበረ ነው፡፡ በወቅቱ ለብቻቸው በራሳቸው ግዢት ገዢ ከነበሩት መሆል ባኩረ ነው እናም ለሆነ ይህም የሰራው ግዢት ሆኖ ደብዳቤን ማብከል ያደረገ ነበር፡፡ በዘመኑ ስራው መንግዶት በዘመኑ ዘመን የነበሩትን የነገሮች ነው፡፡ በመንጠረዥ 5 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

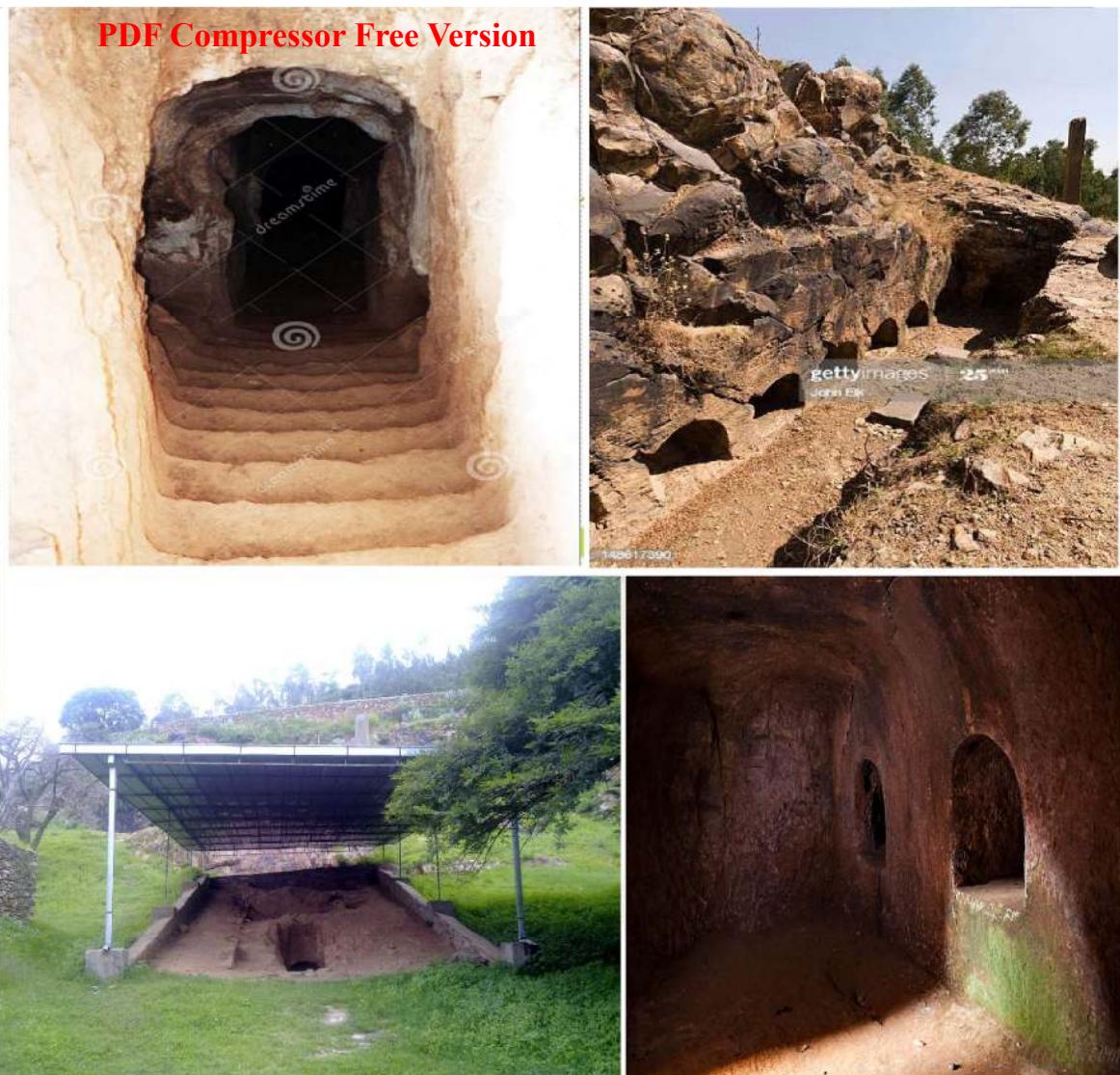
,4ጥ. ቁ.	የነገሮች ስም	ነገሮች በሰላምን የቆየበት ሰመን	
		ቦንሙት	ቦርብ (ቅ.ል.ከ.)
1	አለልያን ታክንክ	10	393-383
2	አርታዴክ አማካን 3ኛ	10	383-373
3	አርታዴክ አማካን 4ኛ	10	373-363
4	አየር	10	363-353
5	አርታዴክ አማካን 5ኛ	10	353-343
6	አርታዴክ አማካን 6ኛ	10	343-333
7	ነዕዚህ ህንፃኬ 3ኛ	10	333-323
8	ባስኬ	7	323-316
9	ነዕዚህ ህንፃኬ 4ኛ	10	316-306
10	አውጥጥ አራዎራ	10	396-296
11	አርማማን 2ኛ	10	296-286
12	ከልአሰን 2ኛ	10	286-276
13	ዘዋሪ ጽጋረት	16	276-260
14	ሰትያ	14	260-246
15	ሰይፈ	13	246-233
16	ነዕዚህ ህንፃኬ ህንፃኬ 5ኛ	10	233-223
17	ፈምአይ አርማን 4ኛ	10	223-213
18	ፈልግ ሁርነት	15	213-198
19	የንግድ አውሳኔ	20	198-178
20	አግዳብ በሰህጻን	10	178-168
21	ለሳይ ከወጪማን	20	168-148
22	መሰልኑ ቁርጉማዊ	8	148-140
23	ነትኩረ በሰንጻ	10	140-130
24	አትብት ክወር	10	130-120
25	ሰፈልያን አበራማን	20	120-100
26	መናይ	10	100-90
27	አውሳኔ ጽጋረት	11	90-79
28	ቧቅት 2ኛ	10	79-69
29	አግልበት	8	69-61
30	በዋወል	10	61-51
31	ባረዥነ	10	51-41
32	የነፃድ	10	41-31
33	አጥቃ መሳሰሉ	5	31-26
34	ነዕዚህ ህንፃኬ 6ኛ	10	26-16
35	የልክ	2	16-14
36	ለሆነ	8	14-6

37	qBFE Compressor Free Version	15	6 ዓ.ም.- 9 ዓ.ም.
38	መጠበቅ ስንፈር አሰጣጥ	21	9-30
39	አካታች ስንፈር አሰጣጥ	2	30-32
40	መጠበቅ ስንፈር 2ኛ	2	32-34
41	ሁንድሬ 7ኛ /ንርሱምት/	12	34-46

ማንጠረሻ 5. ከቆዕማት እስከ አከሰኗል ስርወ መንግስት ለመንግስት የለም የነገረታቸው ሰም ነርዘር

ከላይ ከተዘረዘሩት ነገሮች ውስጥ ለንጂስ ማዘጋጀር ስፍራ ለመፈጸም ችሎት ችሎት:: ይህም የመፈጸም ስፍራ ከአከሰኗል ከተማ አከባቢ የሚገኘ ሲሆን የመፈጸም ስፍራው ወሰን ቁጥር 4 ቅልጋል የመፈጸም ከፍለው እና 9.5 ማትር ያለቸው 16 ደረጃዎችም ያለት ነው:: በዘመኑ የመፈጸም ስፍራ የለለውችም ስብዳሪቶችም መፈጸም ይገኛል:: የዚህን የመፈጸም ሥናራን በጥናል 61 ላይ መመለከት ይችላል::

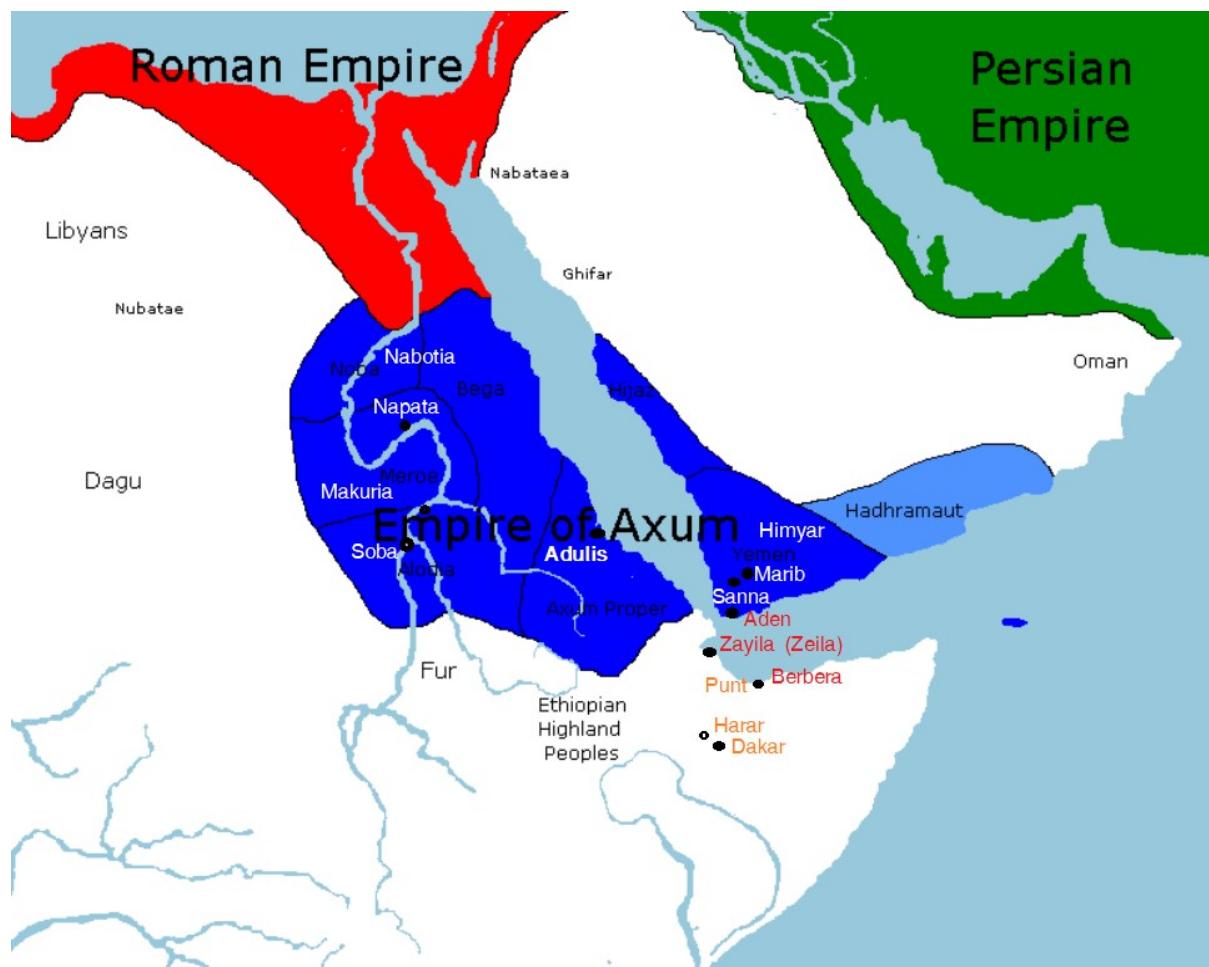
በዚህ መጽሑፍ በሆነው ከቆዕማት እስከ አከሰኗል ስርወ መንግስት ባለው ገዢ በተለያየ ሥናራዎች የራሳ ገዢ ገዢዎች የተረበት መቀት እንዲኖር የሚታወቁ ሲሆን በቆዕማት ስርወ መንግስት መጨረሻዎችም አከባቢ በስራው ባሁት የደብዳቤን ከተማ ማዕከል በማድረግ ሲሆን የነበረው እንዲ ገዢ ባስረ እንዲኖር ከዚህ በፊት አይተናል:: በመጨረሻዎች የቆዕማት ስርወ መንግስት መቀት ማዕከላዊ ከተማው ከሆነ ወደዚህ በስራው ባሁት ወስጥ ወደለው የደቡር ከተማ ለዘመኑ ችሎ እንዲኖርም አይተናል::

ቻስል 61. በኢትዮጵያ ስርዱ መንግዶት መቆረሻ አካል-ም አካባቢ. የሚገኘው የንግድ ባለቤት የመቋብር ስፍራ

የኢትዮ አና የካናን ስነዎች አመጣጥ በኢትዮጵያ እና የካናን ቴርክ መንግስት መመራት

በ100 ዓ.ም. ላይ በአምሃራ የሳባ ነገሮች፣ በትግራ የሳባ ነገሮች፣ በአማራዊያን፣ በኋዕላጊ የሳባ ነገሮች፣ በትግራው የሳባ ነገሮች፣ በማንኛ አበርገለ በፈንድ ነገሮች፣ በበቃዬች እና ከእስራኬል በመጠት ግኩዎ ተናጋሪ የሰው ነገሮች የአክሰናው ስርወ መንግስት ለመሰረት ታደሰ:: በአክሰናው ስርወ መንግስት የነበረውን ግዢ በዘመን 31 ላይ መመልከት ይችላል::

ዘመን 31. የአክሰናው ስርወ መንግስት ግዢ

የኢትዮ አና የካናዳደሪያ አመጣጥ በኢትዮጵያ እና የአትዮጵያ ታሪክ

የኢትዮ-ም ስርዱ መንግስት (46 ዓ.ም. — 70 ዓ.ም.) ወና ማዳከለዋ ከተማውን ያደረገው በኢትዮ-ም ከተማ ለይ ነው:: የኢትዮ-ም ከተማ ከጊዜ ወደ ገዢ ለንግድ እና ለተለያየ የሰራ እንቅስቃሴ በሚያከናወኑ የተለያየ ነገሮች እንደ የትግራ ስብ፣ የአምካራ ስብ፣ የአገው፣ የበለን፣ የሰው፣ የአማራን፣ የበቻ እና የእርትራ-እናር (እናር ደናነል) የፋጥ ነገሮች እያተሞላች ለትሔድ ቅሳስታ:: በዚህ ስርዱ መንግስት ገዢ በከተማ ወሰጥ የግዢዎች ቀንቁ በይበልጥ መስፈርት ይመር ነበር:: ይህም ቅድመ ለንገድ የነበረው የሰባ ቀንቁ በግዢዎች እያተወጠ እንዲሁም የግዢዎች ቀንቁ ይግሞ የሳባውያዎን ፈቃድ እንደሆነ ከፍተኛ የደጋጋት ዕምርታ እያሳይ የመጠበት ወቅት ነበር:: የጥንቃቃውን የኢትዮ-ም ከተማ በምስል 62 ለይ መመለከት ይችላል::

ገዢ 62. የጥንቃቃው የኢትዮ-ም ከተማ

PDF Compressor Free Version

በኢትዮጵያ የነበሩ ነገሮች የኢትዮጵያን ከተማ ተመራጭ ያደረገት በአካባቢው ወደ 70 የሚጠገኘው ጥንቃቄ ጉዳጃዕች መኖራቸው እና አካባቢውም ለእርሻ ጥንቃቄ መሆናቸውና የአያር ሁኔታው ለነጻ ተስማማቅ መሆኑ ነው:: በተጨሏል በአካባቢው ከለ ሁንራት እና ከተማዎች ጋር ከፍተኛ የንግድ:: የህይማኖት:: የፋይታለማማቸው እና የባክር ወደብ ላይ እንቅስቃሴ ከማድረጋቸው በተጨማሪ በተለያየ ላይ ተበዋቸው ለምሳሌ በረት በማቅረጥ:: (ወርቂ:: በር እና ነሐድ) በማንጠር:: ቤት ባጠቃችን በመሰራት:: የተለያየ የሽከላ ስራውችን በመሰራት:: ግንባ በመገኘት ይታወቂለ:: ይህ ደንጋጌ የተረጋገጠው በአካባቢው በኢትዮጵያ የቀኑር የሚጠገር በተገኘው መሠረት የአንድ ወጥ አለት አውልት:: የተለያየ ወደ ባጠቃች:: የሽከላ ግንባ:: የተፈለፈ የድንጋጌ መቋብር:: በቀለም (በቀድ:: በበኩማና በበሙ) የተለፈ ምክላ ባጠቃች እንዲሁም ትልልቁ የድንጋጌ ወጥመዋት ለገኘ በመጀለጥው ነው::

በዘመኑ ወቅት ማስታወሻ ከፍተኛ የሰልጣኬ ዕድገት ያረጋግጣ ላይ የደረሰው ቤት ገዢ ነበር:: ቤቱ መቀዳሚችን:: ሁዋልቶችን እና ቤቱ መንግሰቶችን በማንበድ ይታወቂለ::

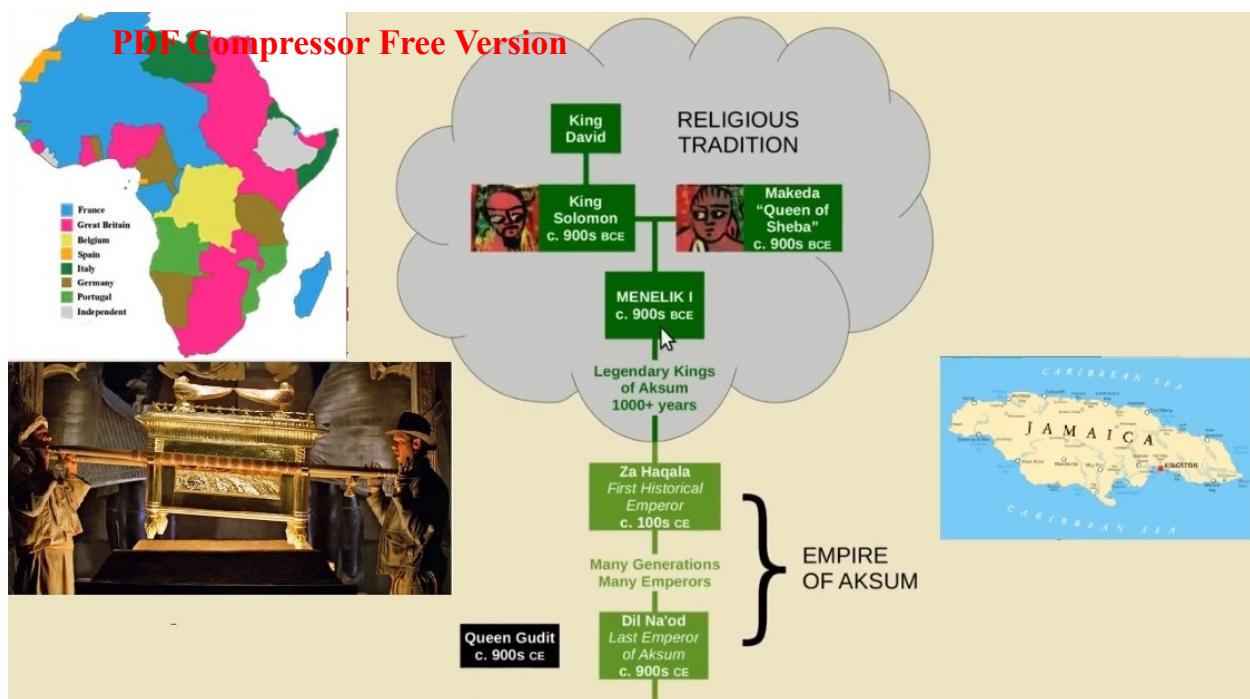
በዓልማት ስርዱ መንግሰት ወቅት እንዳያነው ከኢትዮጵያ ከተማ በቀርብ ሁኔታ በሚገኘው የሳሳ ከተማ ላይ በሳይዶች የተገኘው የፋይታለማ ቤቱ መንግሰት ለንግሰት ሲባል ቤቱ መንግሰት-ነት አገልግሎ ነበር:: ቤቱ መንግሰቱም የንግሰት ሲባል ወይም የንግሰት አይሁ ቤቱ መንግሰት በመባል ይታወቂለ:: ቤቱ መንግሰቱ በኢትዮጵያ ስርዱ መንግሰት የመጀመሪያው ገዢ ለሚገኘው ለንግሰት ማስከላለ (ይህንን ወደ ፍትህ በኢትዮጵያ ስርዱ መንግሰት ገዢ የምናየው ይሆናል) ለያገለግል ነበር:: ይህም ቤቱ መንግሰት በኋላቸው ካዙን በየዚት ጉዳት እና በግራሽ አህመድ ለውድሮ እንደታለም አይተናል:: ነገር ግን ቅርቡራሽ አስከ አሁን ግዢ ይረዳ በቀርብነት በየኔሳሽ (UNESCO) ተመዝግበ ይገኘል:: በአሁኑ ወቅት የዘመኑ የመሠል ዕሂድን የታሟኑ ለማርያም ሰነ-አገኗ ለማሠራት በእንቅስቃሴ ላይ ይገኘል:: የታሟኑ ለማርያም ሰነ-አገኗ በየመስል 63 ላይ መመልከት ይችላል::

PDF Compressor Free Version

ቻስል 63. የታዕዛ ማረጋገጫ ስነ-አንድ ፊይይን

እንዲሚታወቂው በቅዱማት ስርወ መንግሰት የነገራት አብዛኛቱ ነገዴታቶች የዘር ሲፈጻቸው የሚመለከው ከየመን ከመጠት የሳባ ነገዴች ነው:: ይህን እንደ ከንግሰት ምን ወይም ገንሰት ማካዳ እና ከእስራራለዋው ተበለ ለለምን ከተወለደው ቅድማዊ ምንጋል እና ማረጋገጫ የሚመለከ የዘር ሲፈጻቸው የለ:: ነገዴታቶች ነበሩ:: እነዚህም ነገዴታቶች በአበሌናይ ምድር የሰላምን ነገዴታቶች በመባል ይታወቁሉ:: በዚህም የእከለም ለሆወ መንግሰት ወሰኑ በዚ የሚሆነ ከየመኖች የሰራም ሲቀ ነገዴች የዘር ምራሽ የሚመለከት ነገዴታቶች እንደገቡ ሁሉ የተወስኑት ነገዴታቶች ከዚህ ከመለያ የሰላምን የሚመለከት ነበሩ:: ወደፊት በሽዋ ነገዴታቶች ተረጋ በስራ የሚስል ስራ ሲፈጻቸው ይሁናል:: በመጀመሪያዎችን የሰላምን የዘር ሆኖ በምስል 64 ላይ መመለከት ይችላል::

ምብል 64. የመጀመሪያዎች የሚለጥን ካር ነገሮች

በዚህ የአክሰና ስርዱ መንግስት ገዢው የነገድትን ነገሮች ታሪክ አለኝ አለኝ እያልን እናያቶች ሰነድ እንደሆነ በፊት የነገድት ስም ካርክር ወሰኑ የትቶች ስምዎች፣ የትቶች የአሁል፣ የትቶች የአራር እንዲሆኑ የትቶች ድጋፍ የሰላምን ነገሮች እንዲሆኑ አይገልዥም፡፡ ክላይ እንዲያነው በወቅቱ ተነስቶ የነበረው ዘስቃለስ (46 -71 ዓ.ም.) የተበታተነውን የራሳ ገዢ በመቆጣጠር እና በማጠናከር የአክሰናን ስርዱ መንግስት ለመሰርት ችልል፡፡ ከዚ ቅጥሎም በዚህ ስርዱ መንግስት ወሰኑ የተለያየ የሳሽ እና የሰላምን ነገሮች እያተረፈረሩ ለጊዜ ችልል፡፡ የአክሰና ነገሮችን ስም ካርክር በመንተረዱ 6 ላይ መመለከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

ተ.ቁ .	የነገድታች ስም	ነገድታች በሰላምን የቆየት ዘመን	
		ቦግመት	ቦርን (ቁ.ል.ከ.)
1	አቶ በሮስ አስቀራረብ /ወስቀልበት/	24	46-70
2	ምንስህ ገርማ መር	7	79-77
3	ሰጥዋ ገርማ አስቀር	9	77-86
4	አድባለ	10 ዓመት ከዚ ወር	86-96
5	አግባ	6 ወር	96-97
6	ወርቅሳ	16	97-113
7	መለስ አለማካይ	4	113-117
8	ሀቻበ ካለውያን	6	117-123
9	አቶ መርጋቢት	12	123-135
10	ዶድማ ካርድ	10	135-145
11	አዎታታ	2	145-147
12	አልፏል በርማይ	7	147-154
13	ዓውሃ ገኝ አመግል	30	154-184
14	ባንን ዕምን አገባ	5	184-189
15	ፈዕምን አገባ	3	189-192
16	አዘጋጅ መዓልበዋድ	7	192-199
17	ገፈሰ ስጋዊ አስቀራረብ	1	199-200
18	ዕምን በእሳ ወርቅ	4	200-204
19	ጋብ አስቀራረብ	9	204-213
20	አግባር አስቀራረብ	8	213-221
21	ዶዋብ	1	221-222
22	ጥክና ጽግበት	2 ቅን	222-222
23	ሂዱድስ	4 ወር	222-222
24	አዕላል ስንመንፈል	3	222-225
25	አስቀራረብ	14	225-239
26	አድባለ መሬዲ እርሻድ	6	239-245
27	አይሁ /አይሁ/	17	245-262
28	ወሰኩ ለከፍተኛ	9	262-271
29	ዶጋብ	10	271-281
30	ታዘር /ታዘሩ/	10	281-291
31	አሁዋጥና ጽግበት	7	291-298
32	/አ.ሣኔና ሲሆን/ አስርሣና አዕበበ/ በአንድነት	26	298-324
33	አዕበበ ለበታቸው	12	324-336
34	አስቀራረብ ደለዣ	7	336-343
35	ሳሁስ /ሳሁስ ነጥ/	14	343-357
36	አርቃድ ገመሰቀል	4	357-361
37	የአስቀራረብ ተማሪዎች አስቀራረብ ሥርዓት መግባባት መመራዎች የሚደረግ ቅድመ አትዮጵያ	361-366	

38	PDF Compressor Free Version	1	366-367
39	አስተዳደር ቤት	1	367-368
40	አስተዳደር ቤት	5	368-373
41	አማራር	15	373-388
42	አስተዳደር ቤት	7 ወር	388-388
43	አለ ስህል	2 ወር	388-389
44	አለ ገበዢ	2	389-391
45	ሻህል /ስህል ቤት	4	391-395
46	አስተዳደር ቤት	10	395-405
47	አድራሻ ጽግሰት ቤት	6	405-411
48	አየሁሳ	10	411-421
49	በሀገር ቤት	6	421-423
50	አማራር ቤት	1	423-424
51	ሻህል /ስህል አሁባብ/	2	424-426
52	ዶባህ መሆኑን ክርስቶስ	3	426-429
53	በሀገር ቤት	2	429-431
54	አለ ገበዢ ቤት	6	431-437
55	አጋል /አጋብ/	1	437-438
56	ለ.ዋ	2	438-440
57	አማራር 3ኛ /የቆቅብ/	3	440-443
58	አርማህ /የቆቅብ/ 1ኛ/	14	443-457
59	አምስት	5	457-462
60	ስልክ የዚህ	9	462-471
61	እልአማራር	8	471-479
62	ታዘኅና /ጥቢሬ/	6	479-485
63	ከፊተት	30	485-515
64	ዘክናናናል	1 ወር	515-515
65	ገብር	1 ወር	515-515
66	ገብር መሰቀል	14	515-529
67	ቅስጠንጻሚያ ስህል	28	529-557
68	ወሰን ስጋድ መሆኑን ክርስቶስ	15	557-572
69	ፍራ ወኩረ	23	572-595
70	አድርሻዎን	20	595-615
71	አካላውድኝ	8	615-623
72	ገርማ አስፈላጊ /አርማህ/ 2ኛ	15	623-638
73	ዘርጋዣ	10	638-648
74	ድግና ማሃኑናል	26	648-674
75	ባህር አካላ	19	674-693
76	ገዢ /አዊ ጽግሰት/	24	693-717
77	አስተዳደር ቤት /አዊ ባካሪ/	5	717-722

78	PDF Compressor Free Version	16	722-738
79	ተሳታሚ /አዊ እንድበሰ/	21	738-759
80	ዓደገኘ /አዊ ማህያዊ/	13	759-772
81	ከይዘር	6 ስዓት	772-772
82	ፊድግም /አዊ አስራራ/	5	772-777
83	ው.ፊድግም /አዊ ደንኑል/	10	777-787
84	ው.ፊድግም አስራራ	30	787-817
85	አርማህ 3ኛ/አዊ እለቅሰጠ/	5	817-822
86	ደግኝኞን /አዊ ደግኝኞን/	19	822-841
87	ግዳሽኞን /አዊ ለዘበኞን/	1	841-842
88	የዳት ገዳት	40	842-882
89	አንበሳ ወደግም /አዊ አንበሳ ስንድ/	20	882-902
90	ፊልነክድ	10	902-912

መንጠረዥ 6. የአከሰተም ካላከተተቸው ሰም ገርጻዣ

37-ስ ገዢ ክሬክር /HCCS Version/ አባይ አስተዳደር

ቻስል 65. 37-ስ አበበዎች እና አስተዳደር

ከለው በዋስል 65 ላይ የምንጫልከታታቸው ገዢዎች አባይና ስራተኞ(ለ.ሆና) ወይም አበበዎች አስተዳደር (298 - 324 ዓ.ም.) ተብሎው ይጠራሉ:: እነዚህ ገዢዎች በአካልም ስርወ መንግስት ገዢ ገዢ የነበሩ መረመጥ ሲሆን በወቅቱ ለነበረው ስልጣኑ ከፍተኛውን ማና የተጠወቁ ነበሩ:: ሁሉቱም የንግድ ለቻቻ ሆኖ ሆኖ በበተመንግስት ውስጥ ሲያደገት አረማዊ (ማክት አምላክዎች) ነበሩ:: ነገር ገን ክርስቲና በ343 ዓ.ም. ላይ በቃንድረሰው ባከሳ አማካይነት ወደ አበበኬይ ምድር ክገባ በጀት እና በዘመኑ የአካልም ሥርወ መካማዎች ውስጥ እየተሰራኝ ሲመጣ እነሱ በሚገቡት ተመዝ ላይ ክርስቲናንን የተቀበሉ ሲሆን ለማጥቶም አባይና ስራተኞ(ለ.ሆና) የነበረው ተለዋጓ አበበዎች አስተዳደር ተብሎ ለጠራ ችግራ:: እነዚህ ገዢዎች በጠር መረጃ እና ህገርን በቅና ግዴታ በመግባት እና በማስጠበቅ ይታወቁሉ:: ከዚህ በፊት በአጋዥና ታሪክ ላይ እንዲያነው ነገድ የቅጥጥ ከከራበ ወደ አበበኬይ ምድር መጥተው በአጋዥና (እፈጻ)፣ በአፏር (እበል) እና

በትግራይ **PDF Compressor Free Version 15** ዓመት ያህል በመርቃዬ ለነበረው የነበረ ገዢ እንዲገበሩ አይተናል:: በዚህ በአከሰራም ስርዱ መንግስት ጊዜ ደንጋጌ መርቆምዎችን በዚህ መረጃዎች አማካይነት እንዲገበሩትታው በአውልቶችው ላይ ባቀድሞ ዕቅድና ላይ ለማውቅ ተቻላል::

ከለይ እንዳያነው በአከሰራም ስርዱ መንግስት ጊዜ የተለያዩ ነገሮች ከዚህ በታ በታ ስለሚንቀሳቀስ በዚህ ወቅት በአከሰራም ከተማ የተለያዩ ነገሮች ለመኖሩ ተለዋል:: በዚህም ስርዱ መንግስት ዘመን በነበሩት ገዢ አማካይና ልይኩል (298 ዓ.ም. - 324 ዓ.ም.) አማካይነት በዚህ ስፍራ እና አካባቢ ባለ ከተሞች ከሰራሩት ወሰኑ መሆኑ ያለቸውን የተለያዩ ነገሮች ከአገው፣ ከአምሃራ ለባዎች፣ ከትግራይ ለባዎች፣ ከአማራሪያ፣ በተንት ምድር በእርትራ-አናር (አናር ይናኩል) ይኖሩ ከነበሩት የፋተኛ ነገሮች፣ በእርትራ ማህተ ወሰኑ በከራን እና የሳም በታ ላይ ለፍረዱ ከነበሩ የበለን እና የሳም አገው ነገሮች፣ በስሜን ምስራቅ ተግራይ በእርባ ለፍረዱ ከነበሩ የሳም አገው ነገሮች፣ በአምሃራና ተግራይ ማህተ አዋጅ በታ ለፍረዱ ከነበሩ የበለን አገው ነገሮች፣ በአት-ባራ በከራ በተስነድ እና በከሳሽ በከራ ገብቶው በስሜን ተንድር ለፍረዱ ከነበሩት የነበረ በታ ለፍረዱ እንዳሁሮ በዓለማት ስርዱ መንግስት ወቅት በንግስት ላይ ዘመን ከመጠት የእስራኬል ነገሮች መሆኑ ለባዎችን በማስቀሰበበት በጋራ ሆነው የአከሰራምን ለውልቶችን ለያንዱ ተለዋል::

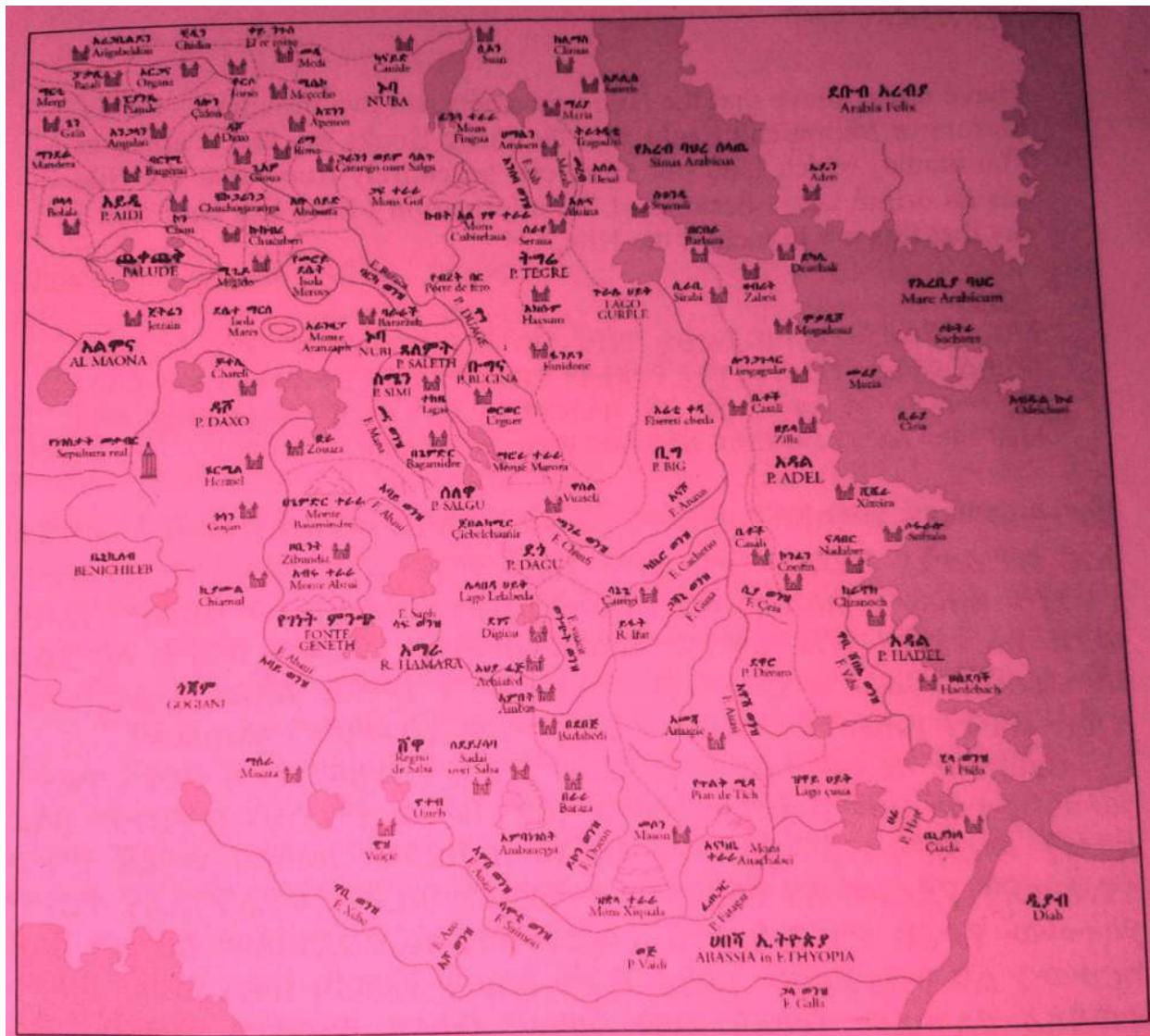
ለለው ምናልባት ገዢው ለመስጠናቸው ከነበሩት ማህተ የፈይዳን፣ የሳሌሂን፣ የሰያዊ፣ የሰያዊ /የቅይም/፣ የቅይምና፣ የበደ (በፊደል)፣ የካሳ/የካሳ/ ነገሮችም ተሳትፈውበት ለመን ይቻላል:: አውልቶች ከሚኖው እስከ 4ኛው መቶ ከፍለ ዘመን ተገናበተው ለመናቀቀ ተለዋል:: የአከሰራም አውልቶች በጥናል 66 ላይ መመልከት ይቻላል::

ከዚህ ወር ገን ማውቅ የሚኖርበት በዚህ የአማናና ልይኩል ስርዱ መንግስት ወቅት ገዢው በታ ላኩ የለ ማዘዣኑ በቅና ማህተ በማስቀሰበ ይገባ እንዲገበሩ ነው:: ከነዚህም ገብር ለገባዎች ከነበሩ የውጭ ማዘዣኑ ወሰኑ በነበረ የለ በታ ለፍረዱ (ከአት-ባራ እስከ ከሳሽ ያለ-ት):: ሪይዳን (በከራን ማህተ በአውልቱ እና ከፈድድ ሁሉም ለፍረዱ ማዘዣኑ ነው):: ለሳሌሂን፣ ለያጥ ለቅይም በስሜን ለእና እፈሰቦ የሚገኘ ነው):: ለሰኔ (በፊደል በተስነድ ምድር ከፍባ ከተማ በስቴተማና):: የውጭቱ፣ በነበረ የሚገኘት መንገዶችን እና ተስና (በነበረ ማህተ በኖባ ከተማ አቅራቢው ባለ ለፍረዱው የሚገኘ ዓይነው):: አበሳት (የየሙን ማህተ ነው) እና ለአምሃራ (በግራኩ የነበሩት የሆናዊ ነገሮች በጀት የአምሃራ ነገድ የተባለ-ት እና ከየሙን ለንጂ አጠጋበ በማግኘው በማረብ ማህተ የሆናዊ-ት ዓይነው) የሙስሰለ-ት ይገኙበታል:: የፈይዳን እና የቅይምን ለፍረዱው በከርታ 32 ላይ መመልከት ይቻላል::

ከርታ 32. የሳudi አረብ ማብት

በኢትዮጵያ የሚገኘ ስራው ሲሆን ከለው ከተዘረዘሩት እና የአበል፣ የሰባ፣ የእኩል፣ የአሁን፣ የሰላም፣ የበላን፣ የአበልኑም-በላን፣ የአምሃራ-ሰባ፣ የትግራ-ሰባ፣ የተራ-ሰባ እና የአገው ነገዴች ከመፈጸምና ማተሚያ ክስት በተጨማሪ መጠራ (በለው ክለው) (እርትራ ከእስመራ በደቡብ የሚፈጸም ክስናው በስተዳደር አካባቢ)፣ ቅዱሮች (እርትራ ክስናው በስተሰማኝ)፣ አጋጣት (አንጻዢ ደረሰኑ) (ይህ አካል ጉባኤ የሚበለውና ክስናው እና መጠራ በስተዳደር የሚፈጸም ያለው ማከነው)፣ ሰኞራ (ከእስመራ በስተዳደር)፣ ፕሮግራንድ (እስመራ አካባቢ በስተሰማኝ ክክረን በስተዳደር አካባቢ)፣ አድለስ (ቦወስኑም እርትራ)፣ ሂወልቱ-መለከት፣ ሌሎት (ከሰራው በስተ የሚፈጸሙ)፣ የፌት፣ የሞት እና ስራዎች (የሚሸጠ ሌማ-ቴክኖ ሌሆነ በጥቅምት የሚፈጸም ከተርሰለ በመካከት

U. የፍትሬማዊ ዓይነ

ERIREA PDF Compressor Free Version | Ras Rasal

4

ከርታ 33. ማስታወሻ የሚከተሉት በንግድ አገልግሎት የሚያሳይ ይገልጻል

በኢ.ፌ.ዲ. እና ማረጋገጫ አማካይነት ከተገለበት የአከላም ፕዴራል ተመዝግበ ይችላል
እና በግብርናነታቸው ይችላል ነበር፡፡ ሆኖም ስዕስቱ ሕጻናት የ21 ሚ.፣ የ24 ሚ. እና የ33 ሚ.
ከፍታ ያለቸው ነበር፡፡ ባለ24 ሚ. ከፍታ ያለው ሕጻናት 152 ቅን ከብደት ያለው ሲሆን ባለ
33 ሚ. ከፍታ ያለው ሕጻናት ደግሞ 515 ቅን ከብደት አለው፡፡ ባለ33 ሚ. ከፍታ ያለው

አውልት **PDF Compressor Free Version** በግራንድ አሁመድ ወይም በመጀመሪያ ተከለ ወቂት ይሆን አይታወቃም ወደቀ በእሁኑ ወቅት እኩዎ ይገኘል፡፡ ባለ 24 ማ. ከፍታ ያለው አውልት ደግሞ በጣልያን ፍሰሰት ወደ ምም ተወስዶ የነበረ ስ.ምን በእሁኑ ወቅት ወደ አገሩ በመመለስ ለበዚ ገዢ ተቋሙ ቅጠ ካነበረው ወንድሙ ወርድ ለ.ቁጥር ችግል፡፡ የጣልያን ፍሰሰቶች ተልፋን የአካልና አውልት ወደ ሁንጻታው ለመስጠት ለማስተካከል በተመክበር በግራንድ አሁመድ ወቂት ይገኘል፡፡

የአካልና አውልቶች የተቀረቡት ባራናይት ከተባለ ባለ አንድ ወጥ ቁጥር የአሳት ይገኘው ለ.ምን ይህም አለት የሚገኘው ከአካልና ከተማ በ5 ክ.ማ. ሪፖርት ለይ በሚገኘው ገዢ ይፈልጋል አውልቱ ተጨማሪ ነው፡፡ በአጠቃላይ በአካልና ከተማ እና ተረጋዋው ባለ ለፍራውቶች የአዲስአበባ የአውልቱ ተከናወል፡፡ የየሂሳብ የአውልቱ ለይ ተከናወል፡፡ የነገድታት መቋብርዎች (የአዲ ንጂዎ እና የአዲ ገበያ መሰቀልን) መምር በርካታ አነስተኛ እና መከከለኛ አውልቶች የመሳሰሉ ቁርጓች የነበረ ስ.ምን በየሂሳብ ተረጋዋ፡፡ በግራንድ አሁመድ እና በጣልያን ፍሰሰቶች ለመድሙ ችግል፡፡ የተረኞት በቅርቡት በበታው ለይ ይገኘል፡፡

የአካልና አውልቶች አሁን ለለው ተወልድ በመሳሪያ በንብረው የስልጣኑ እና የተከናወል ይፈልጋል እንደሸት ለያቀማቸው እንደታለ ሲኖብበ ያስፈልጊመናል፡፡ ለለው በቀር በንግድው ኮሙን በኢትዮጵያ መርነት ወቅት ተወስዶ በዘመኑ በእሁኑ ኮሙን የተመለመው ባለ24 ማ. ከፍታ ያለው አውልቱ የተጀመረበትን እና ልታች የመልሆ ተከለ አካሂድ በምንመራምርበት ገዢ በዛን ወቅት የነበረውን የፊድግት ከፍታ ለመገመት እያቆጣጥንም፡፡ አነዚህ አውልቶች በእሁኑ ወቅት በዓለም የቅርብ መግዛዎ በየኔስቲ (UNESCO) በቅርቡት ተመዝግበው ይገኘል፡፡ እነዚህን በአካልና ከተማ ተተክለው የሚገኘትን አውልቶች በምሳሌ 66 ሁ እና ለ ለይ መመልከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

ሀ.

ለ.

ጥንስ 66. ሆኖ ለ የአከሰተም የአውራቶች ሥኑ

PDF Compressor Free Version

በአሁን ወቅት ካሳውልቶች ስር የእከለዎች መሰራታዊች ሲነ - መቋብር ይገኘል፡፡ በእከለዎች የአሁን ወቅት ለማሬ ሌይ ከመድቀው የትልቅ አውልት ተን በሚያስጠበቅ በር በተላለ የታችችው የመቋብር ለማሬ የሚያደርስ ሲሆን በዘመኑ በእከለዎች ስርው መንግስት ወቅት ካለበት የእከለበው መሰራታዊች የገጻው ማሳረግዎች ሲነ መቋብር እንዲ ነው፡፡ የሚሳለዋዎን የሰነ-መቋብር ሲሆኑ በግብር 67 ሌይ መመልከት ይችላል፡፡

ግብር 67. የሚሳለዋዎን የመቋብር ሲሆኑ

በዘመኑ በእበርካር አስተዳደር በመን ዓገጃ አሁን የወር ወጪዎችን አድርጊት ሲመለስ የነበረውን ሁኔታ በወቅቱ በነበረው የግብር ቅጽ በድንጋጌ እና የተለያየ ሁወልቶች ሌይ እንዲሆኑ በበራና ዕከተኝት ሌይ ያስከት-በት ነበር፡፡ ለዘመኑ ማሳረግ አሁን በግብር የሚገኘት የእሁን የአሁን የአሁን ወቅት፡፡

ቁርጥ የ PDF Compressor Free Version ስለት መረጃዎች በዋናነት የሚጠቀሱ የቃወሙ:: በየሆነ የፌዴራል አቅራቢያ የተገኘ የአሁን ስውላቶችን በግብር 68 ላይ መመለከት ይችላል::

ግብር 68. በየሆነ ከተማ ወሰኑ ከየሆነ በተ መቆይበ አቅራቢያ የተገኘ የአሁን ስውላቶች

በየሆነ የሚገኘት የሐወልት ላይ ተከናወች የሚያመለከቱት በሳባዊ በግብርና ፈደላቶች የተቀኑ ተከናወች እንዲያለ ነው:: በአጠቃላይ የአሁን የሐወልት ላይ ተከናወች (Ezana Inscription) በመባል ይታወቁል:: ይህንን የሚገኘውን የአሁን አንበሳርተኛን በግብር 69 ሁኔታ ላይ መመለከት ይችላል::

ሀ.

አ.

ምስል 69. ሆነ እና ለ በየሃ የሚገኘው የእኔና የድንጋጌ ለይ ዕዲርቸት (Ezana Inscriptions)

ለለው ሰላሳብርሃን እና አቶበኑ በመሆኑም ሆነ የእኔና ወሰጥ በአፍት ከአውልቶችው ዕዲና
በመነሳት በዚ ምርጫው በመድረግ በዚ ዕፈዋል፡፡ ለመጀመሪያ ገዢ የአውልቶችን ዕዲና
በመመርመር ለዓለም ይኩል ያደረገው የእኔና በ1809 ዓ.ም. አማካይነት
ነው፡፡ ከዚ ቅጥሎ በዚ በአውልቶች የሰን መግቢያ ዕፈዋል፡፡ ለምሳሌ ይርመናዋው ተ/ር
አና ለትመን በ1906 ዓ.ም. ከተባባሪዎች ጋር በመሆኑ ሲቀልቶች ለይ የሚገኘትን ዕዲርቸት
ይኖር በማንሳት እንዳሁም በአከሰቦ ከተማ እና በዘረሰው በማግኘት አከባቢዎች ለይ ያሉ
የአውልት ለይ ዕዲርቸት እና የመቆበር ሰነድዎች በጥልቀት ከመረመራ እና ክጠና በጀት
በጀመንድ ደይርክስ ከተማ የሚል መዕክና በ1913 ዓ.ም. አሳተሙ፡፡
መዕክናም 5 ጥሩ (Volume) ያለው እና የተከናወል መዕክናቶች ሌሎች በ5ኛው ጥሩ (Volume)
(Volume) ወሰጥ የነዚህ ስመ ጥር መረመዎች የእብራሃና የአዕበኑ የአውልት ለይ ዕዲርቸት
በግብርና እና በቀድሞ የግብርና ፈቻል ተዕወው ይገኙለ፡፡ በዚህም መዕክና ወሰጥ የአውልቶች
ለይ ያሉት ዕዲርቸት በምሳት ማስገበሩ፡፡ ያስገበዎችው ባዛቶች፡ ከድለ በጀት ለእማልከቱ

መስቀለ PDF Compressor Free Version አንድ ስርዓት ላማውር የቀድሞ አምላክ መስቀል አቅርብ
አውልት እና ወንበር ማስቀረብን እንደሚገልዥ ይትኩሉ፡፡ በመስከተ ወሰጥ በሳባ እና በግዢነ
ቁንቃ በሁዋል ተቋ ሌሎች የእስታር፡፡ የምትርግ እና የምድር አምላክ በማለት ሌሎች
በግዢነ ቁንቃ ሌሎች ደግሞ የእራስ፡፡ የጊዜናን እና የዘመኑ አምላክ በማለት ነው፡፡ ይህም
እራስን /የመሬት አምላክ ለማለት/፡ ታስቦንን /የባክርና የቀይያት አምላክ ለማለት/፡ ካውንን
/የሰማያ አምላክ ወይም የአማልከት አበት ለማለት/ የተሰጠ ሌሎችም ፍቃው፡፡ ይህ በመለ-
የዘመኑ መስከተ 5ኛ ጥሩን በውሰዶ ይትኩሉ፡፡

ታርከ ካስተዳደር አብዛኛው የአውልት ቅድመ ከሰጠኝን ምዕራብ እና የቅርቡ እስከ ግብዕስ ያለ
የበቃሪያ /በቃ/ ነገሮች በሽፈቱበት ገዢ እኩለ አብዛኛው ወንድመን ስይዘኝን እና 2ኛ ወንድመን
አዲካን ለከ እንዲወጪቸው የሚገልፅ መሆኑን ያስረዳል፡፡ ይህንን ከቀድሞ ስባ ወደ ግዢ
(የቀድመውን አነጋገሩን ስይለቅ) በሙተርጻም በታርከ ካስተዳደር የተጣሱውን የአውልት ቅድመ
በምሳሌ 70 ማረጋገጫ መመልከት ይችላል፡፡

፩፭ : ከሰበደ : (፻.፭) : መርሃም :

ምስል 70. በታረኩ ካንሰቱ ላይ የሚገኘው እና የበጀንት አገበኛ በዚህ የወጪበት የእኔና
የአመልካት ላይ ይከተሉ /Ezana Inscription /

ለምሳሌ ከላይ ሆኖሰላ 70 ላይ በማንኛውም የየሁ ስዕልት ይዘሩና ላይ ጥንቃና እነጋድሚል እናያለን፡
፡ የዚህ የአሁኑ የሻውልት ላይ ይዘሩና የወጪ ሁገራት በከፈልግን እንዲሆና እና ለታማን፡
እልበር፡ ከሚረር፡ ከንቱ፡ ሪፖርት፡ በየመስቀልናቸው ላይ የቀርቡት ሲሆን እና ተከለ ፍቃቃ
መከራይም የተረካሙት እንዲሆና ይነበባል፡፡

አሁኑ የአከላም፡ የሂሳብ፡ የክስ የየሁ፡ የሰነድ፡ የሀይል፡ የሰነድ፡ የቅርቡ
/አያቶም/፡ የቦር የየዚህ የየሁ፡ ገንዘብ ምንም ነገሮች በጠላት የሚይሰንኬው የመስክርም ላይ
የቦር የየዚህ ሁገራት በሽያጭ ቤት እንዲዋጋቸው ወንድሞችንን ስጋዝናን፡ ስዕልት ለከፍተው፡፡
እነጋዢም ወደ በቻይ አገር በደረሰ ቤት 6 ነገሮች ከነነገቶቸው ተገኘተው ገብቶቸው፡፡ ከዚህ
በሽያጭ ቤት ነገሮች ከልደቻቸው ከነማስተዋቸው ከነገቶቸው ከነከበታቸው ማረጋገጫቸው፡፡
የሰውቸው ቅጥር 2400 ከበት፡ 3112 በግኝ ፍጥል፡ 6224 ከሚነት ከበት ጋር አገልግሎት
ከለቀበበት ቤት ገምገም በየቀኑ እስከመግቢ ድረሰ ደቦም፡ መለም፡ ከሠራ ጋር፡ እየተመግቢ
አይሁት ወር ተገኘው እና ወንድ እከሰም ደረሰ፡፡ እናም ወንድ እከሰም ከደረሰ በሽያጭ እነዚህ
እልበሱን ነገሮችቸውንም ስልጣት ስልመን በከበር እድርጋን ደወሰኑ ባይሩን በማግበል አገር
እንዲቀመጥ እድርጋቸው፡፡ ለእያንዳንዱ ገንዘብ 4109 በራ (መንጂ) በደምና ለዚሁ ነገሮች
25140 መንጂ እንዲያማቸው እድረግን፡፡ ይዘኛንም 1 የወርቁ ነገሮች 1 የብር፡ 1የነሐሴ፡ 3
ሻውልትለውለን ለመስክርም መታወቂያ እድርጋን ለጥተነዋል፡፡ ይዘኛን መታወቂያ (ሻውልት)
የጠላሽ ወይም የጠላሽ እና ይጠላሽ፡፡ እባካናውም ቤት በግኝ እፈሰን፡ በግዢነት መስክርምን እያደረገ
ሰማቸውን እየለየ በጠራም እንደ አይነት ያደርጋቸውል፡፡

ዚህ በለይ የየነው እንደኝው የአሁኑ የሻውልት ላይ ይዘሩና ላይን ላይ በግኝ በዘመኑ ስዕልት ተቀርቦቃል፡፡
በግኝና ለግኝ የአማልከተን የአከላም፡ የምድር፡ የመስክርም፡ ላም እየተለውጠ የዚው፡፡
የግኝና፡ የአፈሰ ላም ይጠላሽ፡፡ እባካናውም ቤት በግኝ እፈሰን፡ በግዢነት መስክርምን እያደረገ
ሰማቸውን እየለየ በጠራም እንደ አይነት ያደርጋቸውል፡፡

2ኛ) የአጠቃላይ (አጠቃላይ) ሁገራት በሽያጭ ቤት

አጠቃላይ የተባለት እና ገዢ ተሸማቸው፡፡

ՀԱՅ ԶԳՊ 3Հ ՔՄՆՈՒՆ ՔՆԱԿ ՔԺՈՎՆԴ ՂԵ ԾԱՐԵՐԻ Մ-Ն ԼՂՄՊՆ ՈՓԹԸ 10
ՄԹԺԿՐՄՎ. ՂԵ ՔՋՈՎՆ ՀՆ ՀԲ ԴԵԼՊԳՎ ՄԻՇՔ ՔԴՀՀՄՆԴ ՀՆՄԸՆԻԴ:

3ኛ) የሰዕናና የፌዴራል አዘገብ

ይህ የሚያት්තው አካና ከአከሰለም በስሜን በተላ ስለአለት ሰዕናና ዘዴንቱ የሚባለትን ነገሏች
የሰነጻዎች ተፈጥሩ ይመለከታል:: ይህንንም ግብር የጠራበትን የሚያሳይ የአውልት ላይ
ቴክኖሎጂው የየግዢነት ፋይሳት እንዲሁም በድርጅማ በማሽኬል በግዢነት ተወይም ያገኙል::
የዘመን የአውልት ላይ ተፈጥሩ በሁሉም ዓይነት በምሳሌ 71 ሁኔታ ላይ ላይ መመልከት
ይችላል::

[PDF Compressor Free Version](#)

U.

λ.

ምስል 71. ሁ እና ለ ባለቤትዎች የግዢኑ ፈደላት የተቀራሙና በፊርማ ተሽሽሎ የተቀራሙ የሰዕናና የቅዱንታን ነገሮችን ያስገበረበት የእብነና የአጭድ የአመልት ላይ ተከተፍ /Ezana Inscription /

4ኛ) **PDF Compressor Free Version** ደደሰት የተሽከለበት እንዲሆኑም የአይማኖት ለወጥ የተካሂደበበት የአውራልት ለይ በኩል

በዚህ የእናሸኑ የእናሸኑን ወቅት በጣም እያገኖ በሚመጣበት ገዢ አረጋግጥ አልዋስ የሚለትን
የነበረ ማት ስለም የሚውን የመርቃ መንግስት እንዲገባሩ አድርጉ የነበረ መሆኑን
በመጨረሻው የአውልት ዕክፍ ሌይ ተጠቁስ ይገኘል:: በዚህ የአውልት ዕክፍ ሌይ አሁን
ለለው የእት-የእናሸኑ አገልግሎት ሁሉም የሚከተሉ መሽያጭ እንዲደረገ ይፈጸል::

አንድናው የሳይሮች ነገሮች ከእራብ ይዘውት የመጠት የሳባ ፈልጻ እና ቅጥሎም የተተካው የግዢነ ፈልጻ እናባቢ. ስይኖረው ገዢ በለሁ ለከ ሁኔታ መ በቻ እያለ ይጥል የነበረውን የዕዳፍ ስልት በማሻሻል እናባለውች እንዲኖርታው በማድረግ ሆኖ የተባለውን ሁኔታ ሂደት ማስታወሻ እንዲያደርግ ይችላል:: ለዚህ መሻሻል ደንብ በመቀየር ለወጥ እንዲኖረን በከውልቱ ተስተና ለጠቅላላ:: ለዚህ መሻሻል ደንብ በበታቸው መንግስቱ እና በበታቸው ከሆነቱ ወሰጥ ያለ ባለሙያታቸው ከፍተኛ ደርሻ ነበረታው::

ሁለተኛው ደንም የሂጻማናት ለወጥ የመግበት ወቅት እንደነበር የአውልቱ ትክኖሎጂ ያሳይል፡፡ ለምሳሌ በመጀመሪያዎች የአውልት ትክኖሎጂ ለይ በመጀመሪያ መስመር ለይ አሟኝ ወልደ እለባማቸው በእስራር ተለን ጽሑስ አከሰዋው ..... ወልደ መአርጭው ዘዴቤትመዋዕ ለዚህ እያለ መሀርጭው (ቦግረሻ አፈሰ) የሚባለውን የእረማዊነት ወይም የጣካት አምላካት ይጠና ነበር፡፡ በዚህ እና ከዚህ ቀጥሎ ባለት የአውልት ለይ ቁጥርቸው ለይ በመጀመሪያው መስመር ለይ በታይል እግዢያ ስሜው ወጪዎች መዋና ለዚህ አሟኝ ወልደ እስ ፍማቸው ... ባለው በፊዴነትናው የሰማይ እና የምድር አምላካ ስም ይቻምርና የጠርነቱን ተረሻ ይቀጥል፡፡ ይህም በውቅቱ ክርስትና እንዳለ እና ጽሑሬ ክርስትናን ተቀብሎ እንደነበር ያሳይል፡፡ በተረፈ ከተከና መልሰ ባለት የተዘረዘሩ ማት ያለ የኩባ ነገዱ /የባ ባረዱ/ በተለይም መንትርና እና ቤት የሚባለት እንግማው በማለት ስፍተወብት ስለነበር ሲሉ ተከታትለው እንዲደመሰሳቸው የዚህ የበተ መንሰት ለወች እያለት እንዲወጥ በማድረግ እንዲገቡኑ ማድረግን፤ ይል ባደረገበቸው በተከናና በስራ ገመግ መከከለ እናድ የድንጋይ በኩናን ለአምላካ ለእግዢያነበር መታሰቢያ ይሆን እንዲ ማያራቀቸና፤ የሚረከቶችውን የወንጀቸው እና የሰቶቸ እንዲሆሙ የከበቶቸ ማት በቀጥር ይዘረዝርና ይህን ደንም ያደረሰ በማለት የሚረግምበትን ቅለቶቸ በማስፈርር መደምድሙን በአውልቱ ለይ ያለው ትክኖሎጂ ያሳይል፡፡ ይህን በተኩስለው የግዢነ ፍልጋት አዋጅና ሲልት በመተቀም የተኩል የእሟኝ የአውልት ለይ ትክኖሎጂ በመጀመሪያው ሲይሰሳል በፊት የነበረውን በምሳሌ 72 ለይ መመራከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

ምስል 72. በተናገደው የግዢና ፈደላት አዋጅ ስልት በመጠቀም በት-ብ-ሔ ጉባት በኋላ በተለይም
በመንግሥቱን እና ሁሉን የሚገኘትን የኋላ (ሳብ ዓባ) (ሳብ ባረም) ነገሮችን ያስገበሩበት የኢትዮ
የሐውልት ላይ ይዘሩና /Ezana Inscription/

ከላይ በየ**PDF Compressor Free Version** ተወስኑ ለማቅረብ ከነኬየ ሌትሑፍን በፊት እናዋርድ ፊል እንደ እው ቅጥር 1830-1834 ዓ.ም. ለይ ተመልከተ በመስከራታዊ ልማት ያሰራሩት ለማቅረብ ቅጥሎች በለው ገዢ እንደሸጭ እና ስጭ ከመረመራት በቃሉ በጽግማዊ ምንጻልከ በመን እና ደቂዝማች ገበረ ለሳይ የአድዋና የአከሰና ገበረ በነበሩበት ወቀት እና ሌትሑፍን ጉዳቶ ከፌርማ ማረጋገጫ ተስተዋዋል ለማቅረብ (እርትራ ሰኞቷ አካባቢ)፣ በቁጥሮች (ትግራይ) እና በአከሰና ጉዳቶ እየተዘዋዋል ሲወጪታችን እና በለያችው ለይ ያለውን ደካኔ ለመረመሩ ይህን ከላይ በምስል 72 ለይ ያለውን በተሻሻለው የግዢነ ፍቃድ የተባዕውን የአግኩ የአውልት ለይ ማረጋገጫ እንዲታወቁ በድጋሚ በማሽኑል በዕቅድታዊው ለይ እንዳሸፍር አድርጋዋል፡፡ ይህን በተሻሻለው የግዢነ ፍቃድ እና ለማቅረብ ለማቅረብ በዕቅድ የአግኩ የአውልት ለይ ማረጋገጫ በምስል 73 ለይ መመለከት ይችላል፡፡

ምስል 73. በተናገለው የግዢና ፈደላት የአዋጅና ስልት በመጠቀም ተዕና በድርማ የተናገለው
በኢትዮ ጥብት በኋላ በተለያዩ በመንሰርቶን እና ሲሄን የሚገኘትንን የኋላ (ሳባ የባ) (ሳባ ባረም)
ነገዴችን ይሰጣረበት የአሁን የሐውልት ሌይ ይከተሉ /Ezana Inscription/

በዚህ የPDF Compressor Free Version ያደገበት እና የተሳሳለበት ወቂት ነው፡፡ በተለይም
የግዢነት ቅንቃ የሚጠቀሙው በየመን ስለ የነበረውን የሰባ ፍቃድ ሰላምኑ ይህንኑ የሰባ ፍቃድ
እያወደገኘት ለሆኖ ችሎዋል፡፡ የግዢነት ቅንቃ ደግሞ የመጠው በዳዕማት ሰራው መንግስት ወቂት
በንግስት አነበብ ታሪክ ለይ በየነው መሠረት ወደ አቢሮኬር ጥናር በመጠት እስራኤሌውያን
መሆኑን አይተናል፡፡ (ቆይይሁ የመጀመሪያው የሰባ ፍቃድ በበዛትም ሆነ በአመታዊ ጉዳለት
ስለበረበሩት ከገረከኩ ዓይ በማያደርግት የንግድ እና የዲፕሎማቴክ ጉንኑት እንዲሆም
የህይማኖት መስፈርቶት እና የባክር መረጃ ለይ ችግኑት እጋጌዎን በመጠቀም የገረከኩን
የአማካና ሲሉት በመውራስ የምልልቦን የአማካና ሲሉት ከገራ ወደ ቀኔ በማድረግ ለቀይሩት
ችሎዋል፡፡ ለለው በበኩቱ በነበረው በሰባ ፍቃድታቸው ለይ እንዲ ከግድም እንዲ ወደ ጉራ
እንዲ ደግሞ የተገለበው ወዘተ.. የነበረትን ፍቃድታቸው በማመቸቸው መልከ ለቀይሩት ችሎዋል፡፡
የፈልግታቸው በሁት ከጊዜ ወደ ገዢ እየጨመር የሂደበት ወቂት ነው፡፡ የፊበርዎን፡
የፈንቃዎን፡ የገረከኩ፡ የፁምያና፡ የሰባውን፡ የግዢነት ፍቃድት በውቅቱ የእከሳም ሲጠው
መንግስት ዓገሳ በነበረው የንግድ እናኝ ገዢ የነበረትን የተለያየ ቅንቃዎች ፍቃድት በምሳል 74
ለይ መመለከት ይችላል፡፡

ምስል 74. በንግድ እናኝ ገዢ የነበሩት የተለያየ ቁንቁዎች ፍጻፍ

የኢትዮ PDF Compressor Free Version በዚህ ማመልከት የዚህ ስርቃን በተለያ ስፍራዎች ለፈሰብ ማስቀበል በፊት ለማቅረብ መልካው ጥሩት የሚከርም ሁዋል እንዲታክል ያደርግ ነበር፡፡ እናዚ በበርሃን ለቆማችው ሲቀርቡ እንደሆነ ማስቀበል በፊት ይችላል፡፡

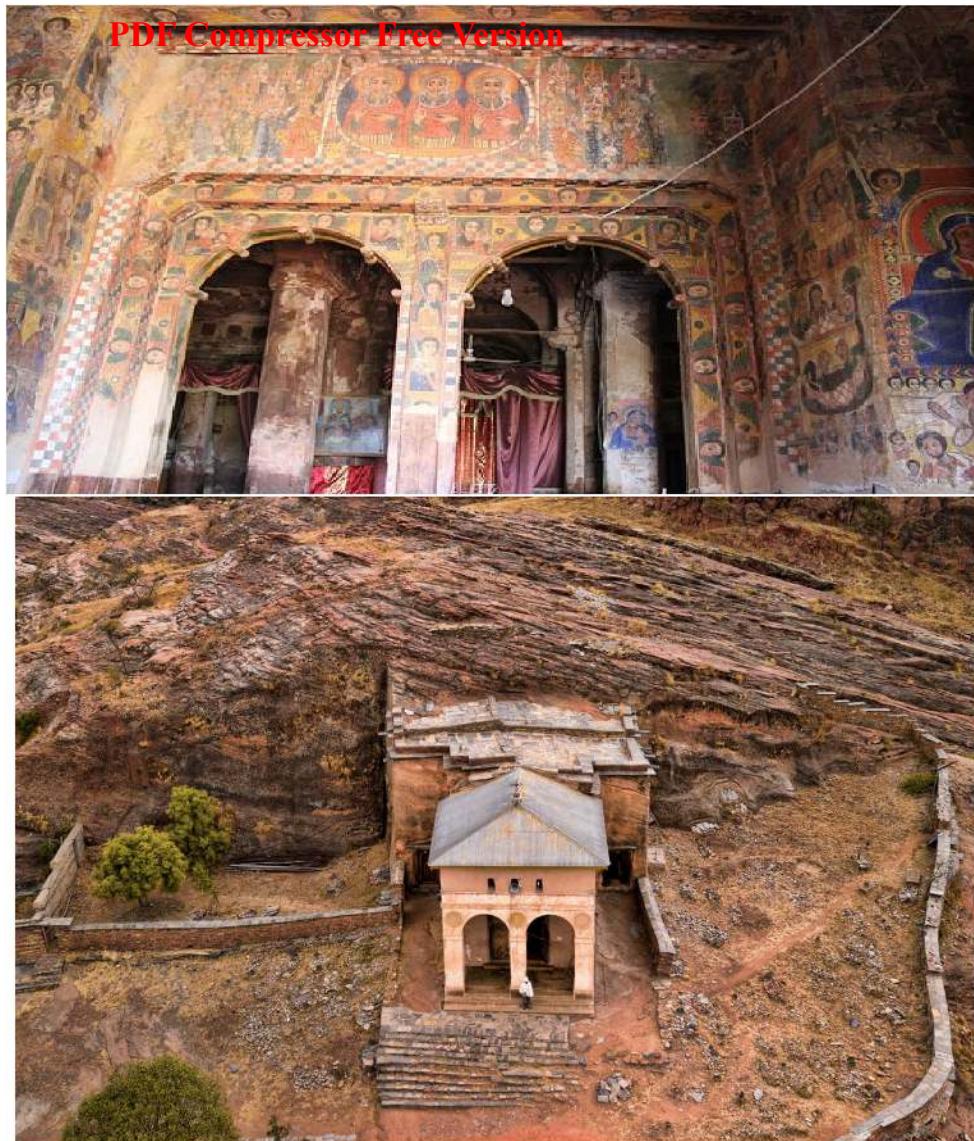
ምስል 75. አሁን በበኩረ ገዢ የቆጣጥው ባዕለታቸ

አክስ-ማውያን በሽከላ ስራ የታወቁ ካበር፡፡ በተለይም በዘመኑ ወቅት የግራኝ ሰልጣኑ የገነዘበበት ወቅት የነበረ ሲሆን ከፍተኛ የንግድ እንቅስቃሴዎችን ያደርጋ ካበር፡፡ በዘመኝም የንግድ እንቅስቃሴ የሽከላ ስራ ለማስለ 76 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

ቻስል 76. የአከለ-ማውያን የሰነድ ስራዎች

አሁንና ሌይኑና የከርስቲናን ዕምነት ከተቀበለ በኋላ በወቅቱ በነበሩት የአትዮጵያ የከርስቲና አባት እና የመጀመርያ ድጋጌ በሆነት በአብት ለለማ ከሳቱ በርሃን ወይም ፈራምናውስ አማካይነት የተለያየ ገዢማትን እና ፍልዋል ወጥር አበያተ ክርስቲያኖች በማነስ ለአሁን ተወልደ የሚያተካ ማኅ አበርከተዋል፡፡ በወቅቱ ያስሩት የአበርሃ አዥበሃ ፍልዋል ወጥር አበያተ ክርስቲያን በምሳሌ የሚጠቀስ ነው፡፡ ይህንን የአበርሃ አዥበሃ ፍልዋል ወጥር በተ ክርስቲያን በምሳሌ 77 ላይ መመልከት ይችላል፡፡

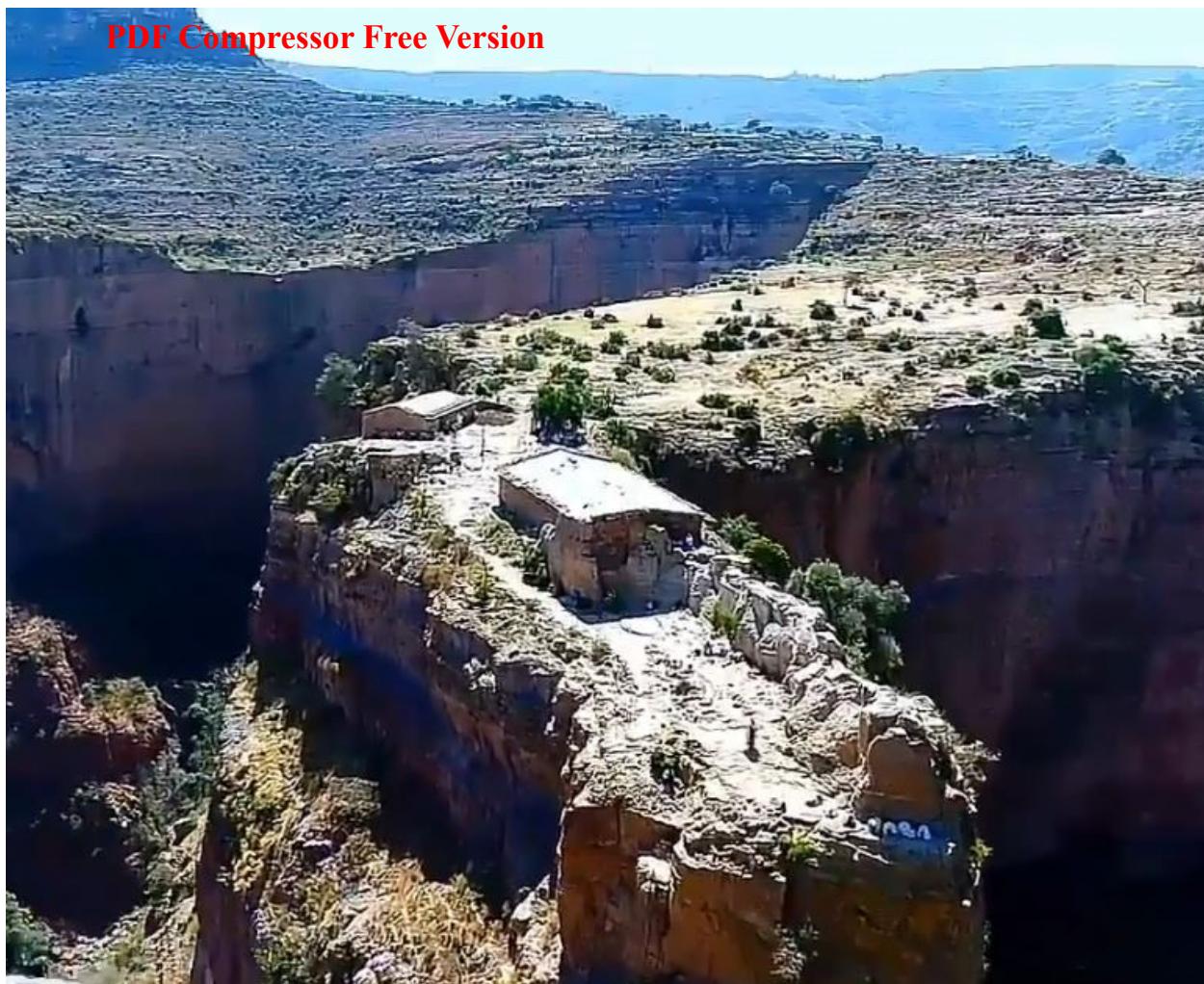
ምስል 77. የኢትዮጵያ አධጻና ፍልፍል ወ·ቁር በተ ክርስቲያን

ምንጭም እንደጋ በዚህ የአከሰራም ስርዱ መንግስት ገዢ ካለው በተዘረዘሩት ነገሮች አድማካይነት በየዲት ገዢት የአውልት ስኖ ተብሎ በሚጠራው በቃ ላይ ወኩዎን መምሪያ በተ አውልቶች ለማስራት በታፊልም ከዚ በጀት ዘን በዚህ ስርዱ መንግስት ወሰኑ በኢትዮጵያ አධጻና ገንዘብ ነገሮች ገዢ ወንገጥ እና በአሁን ለለማ ከሳቱ በርሃን አማካይነት የትግራ ለባዕች በተረዳዋ በለ የተለያየ ሆኖናወች የተለያየ ፍልፍል ወ·ቁር አበያተ ክርስቲያናን እና ገዢም ለመገዳግሙ የጽላለት ወቅት ነበር::

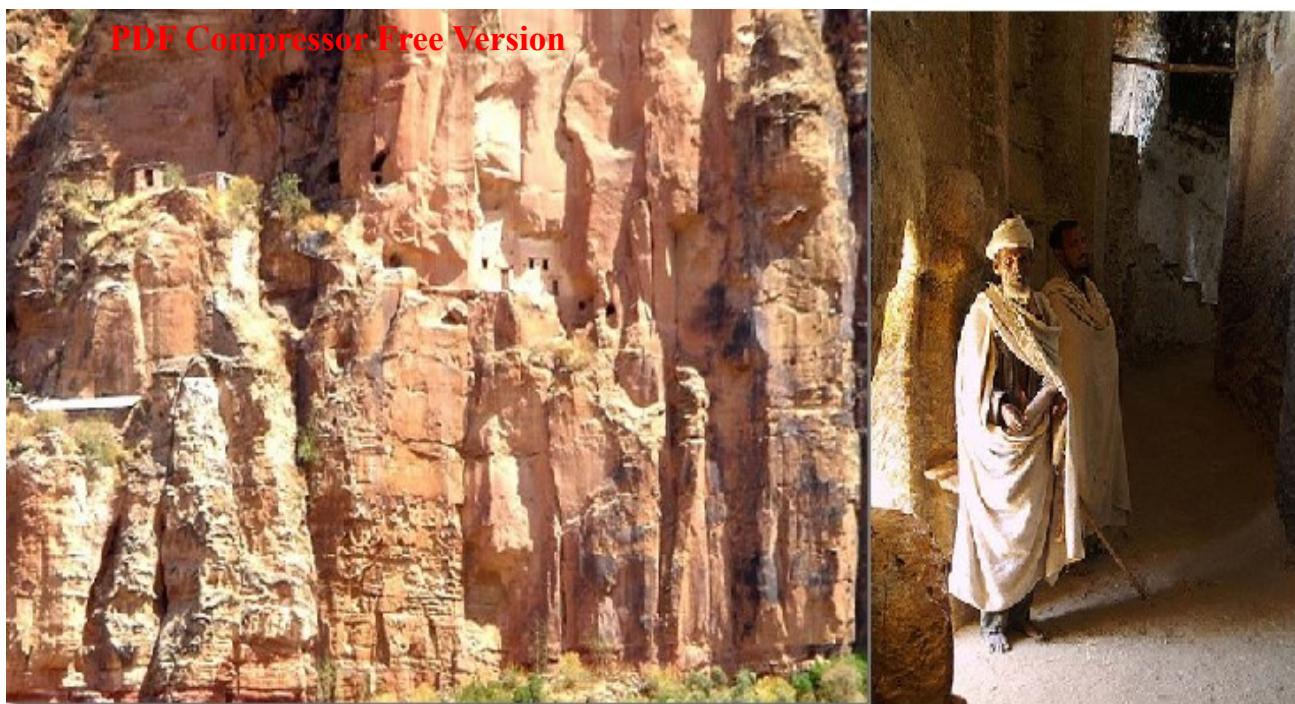
በዚህ **PDF Compressor Free Version** ወሰጥ በዚህ ኮሙን መንግስት እና ከሂ በኋላ ባለድርዎ መንግስቶች ቤተታት በተለይም በአከባቢው ስርዎ መንግስት ቤቱ በትግራይ ስብያዎች ከተገነዘሩት ፍልፍል ወ·ቅር አበያት ክርስተያድት እና ገዢያት መከከል የአበነ ሰላም ከሳይ ብርሃን ገዢም፡ ተምህን እና የአሁን ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ፡ አበነ እንደጋዢ እና ይጋል ወ·ቅር አበነ አበርሃም ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ፡ ገዢልታ አበነ ማማት ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ፡ ገዢልታ አበነ ማማት ገዢ ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ፡ ማርያም ቁር ቁር ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ፡ ማሻሻል ደጋል ሲለም አበበ፡ ማሻሻል እምበ ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ፡ ማሻሻል ማይዝነ ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ፡ ድጋፍነ ወቂወሉ ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ፡ ወ·ቅር ማርያም ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ፡ መድሃኒቱ አዲስ ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ ወዘተ... የመስረጃ ቤት ይጠቀስል፡፡

በተመሳሳይ በዚህ በአከባቢው ስርዎ መንግስት ቤቱ ገንዘብ አበርሃም እና አበበ በለለዎች ባለድርዎ የአምሃራ-ሰባዊት በመፈጸም-በዋዕው በታወቂ ሁሉ የአምሃራ-ሰባ ነገዴችን በማስተባበር የተለያዩ ፍልፍል ወ·ቅር አበያት ክርስተያድዎችን እና ገዢያትን ለመገኘበት ችሎ ነበር፡፡ ለምሳሌ መርጫ ለማርያም ባለ ሰነ-ቅርቡ በ/ክርስተያድ፡ የረሱ ወቅት ማሻሻል ፍልፍል ወ·ቅር በ/ክርስተያድ ወዘተ... የመስረጃ ቤት ይጠቀስል፡፡

ከለይ የተዘረዘሩትን ገዢያት እና ፍልፍል ወ·ቅር አበያት ክርስተያድት በቅድም ተከተል በማቋጥል-ት ምስለው ሌይ መመሌከት ይችላል፡፡

ቻስል 78. የአበባ ስለሚ ካሳው በርሃን ገዢ

ቻስል 79. የተንበኑ እና የአነጂ ፈልፍል ወቅር በ/ከርስቲያን

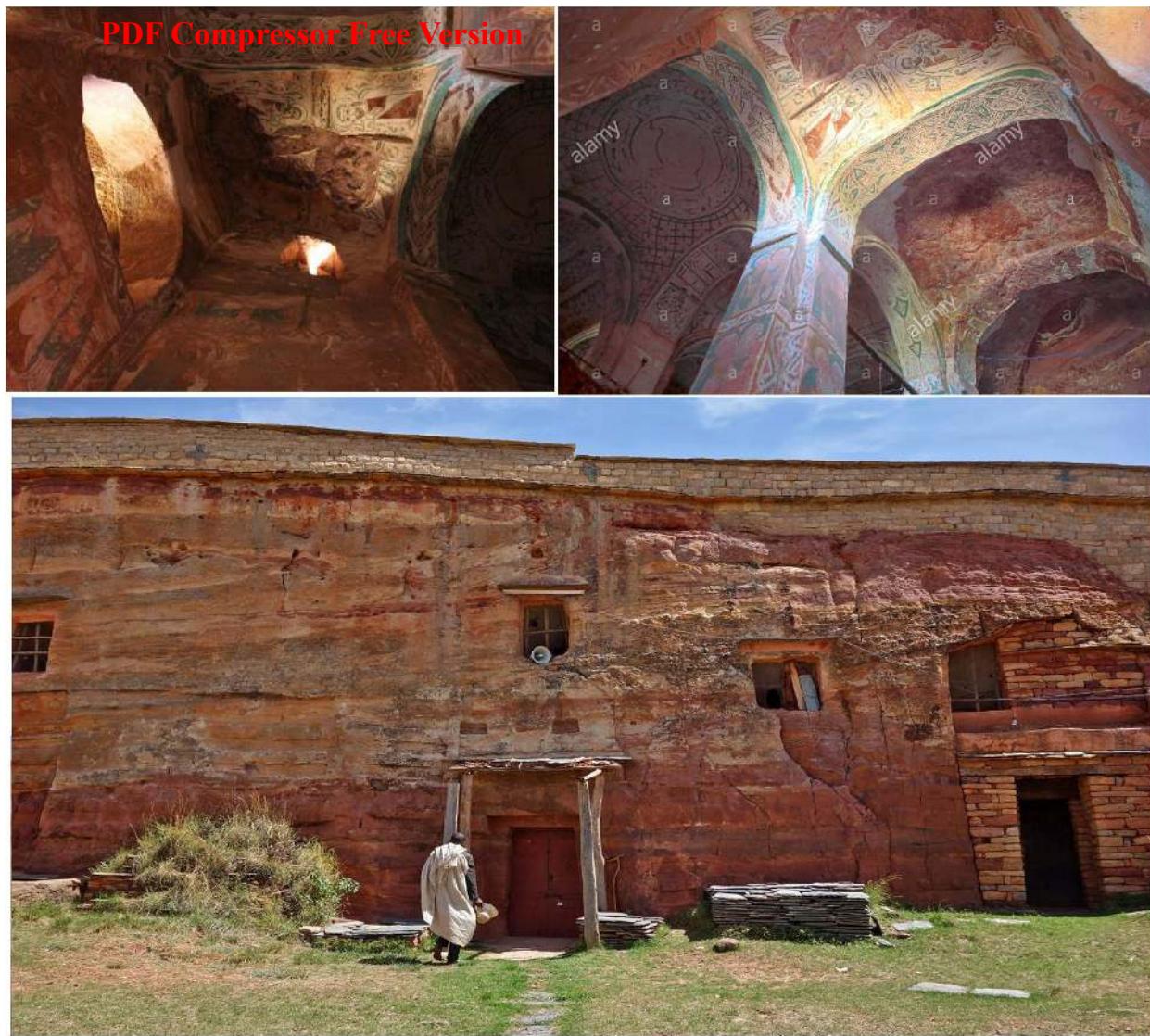

ቻስል 80. አበነ እንደረዳ እና ይኩል ፈልፍል ወቅር በ/ከርስቲያን

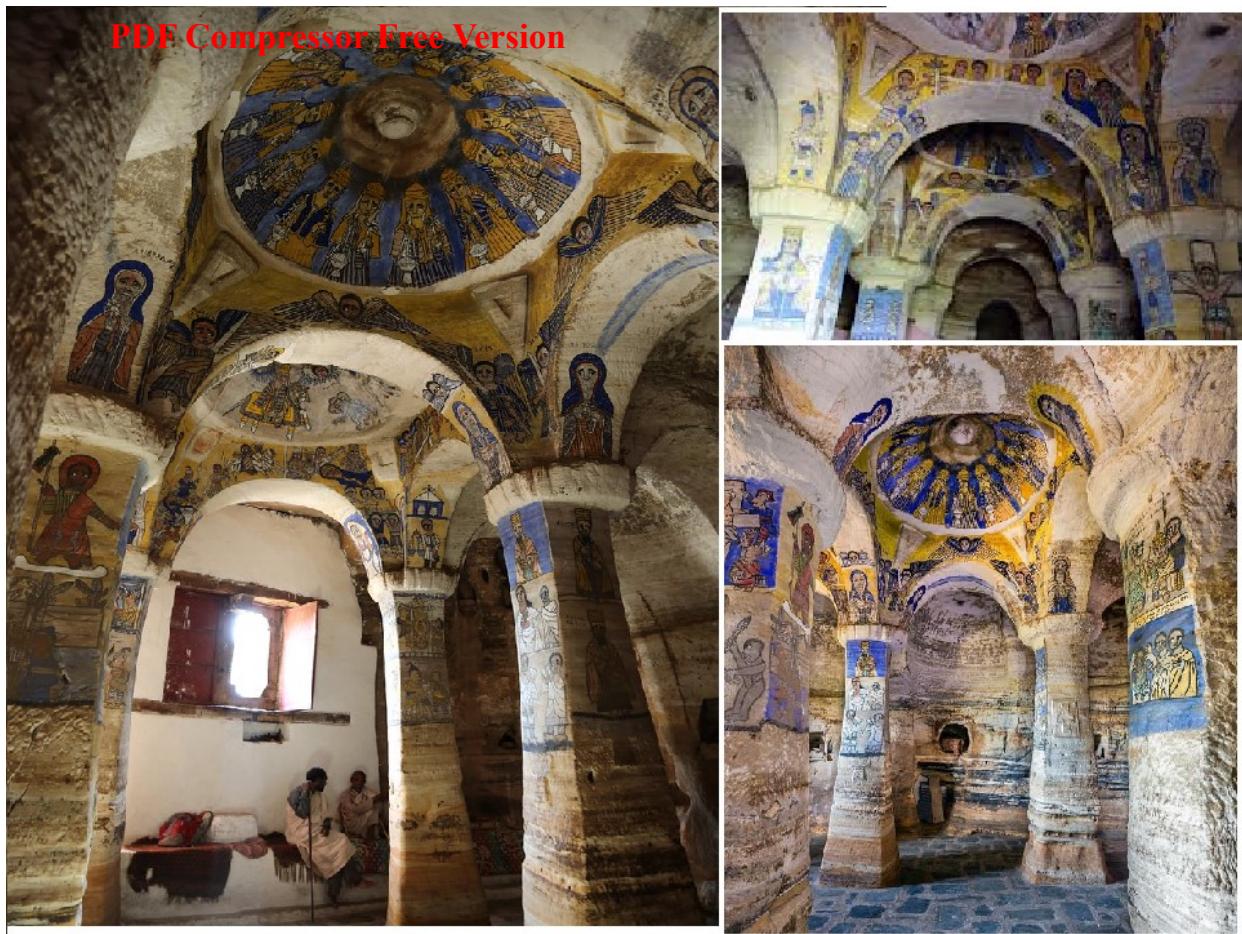
PDF Compressor Free Version

ምስል 81. ዓንበሳ ቁርቃር ጥልፍል ወታዊ ቤት/ቤቶች

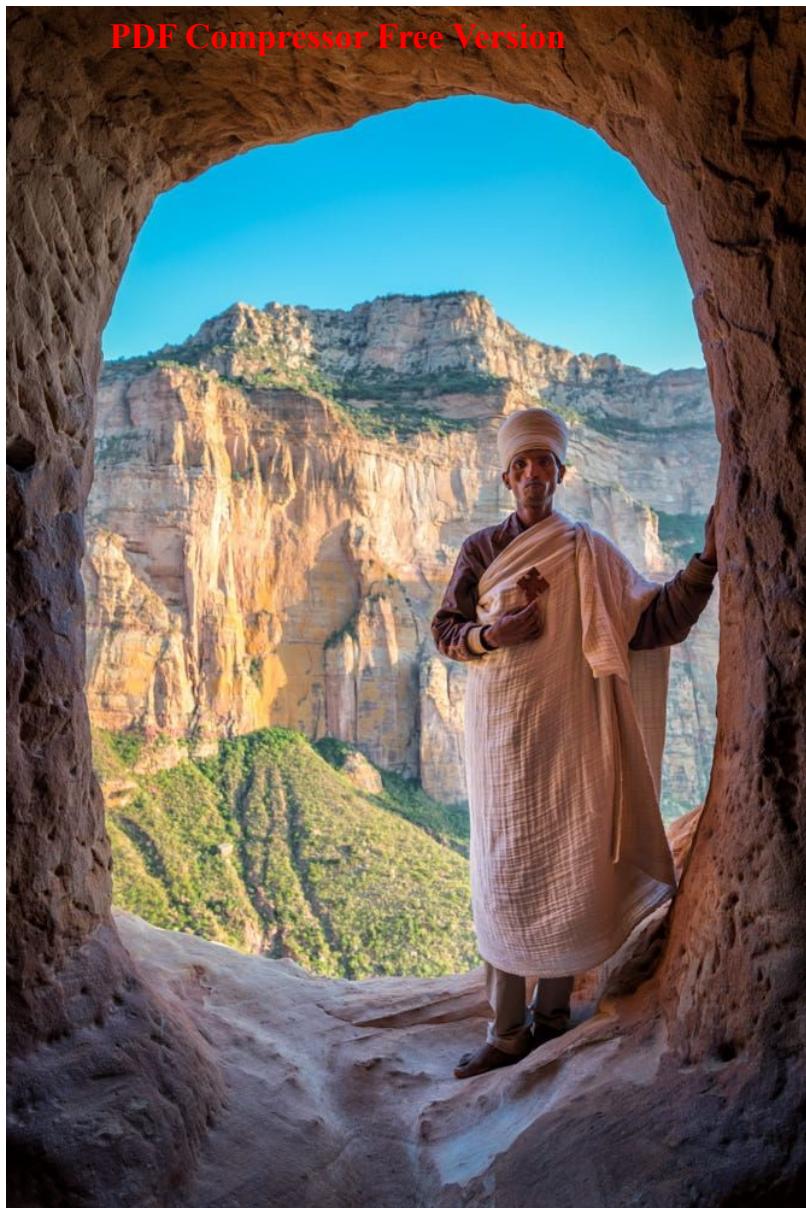
ቻስል 82. ደብረ ዘዴን አበነ አሰርሃም ጥልፍል ወታዊ ቦ/ከርስቲያን

ባል 83. ገዢዓልታ አበነ ማካኤል ገዢ ቅልጥል ወቅር በ/ከርስቲያን

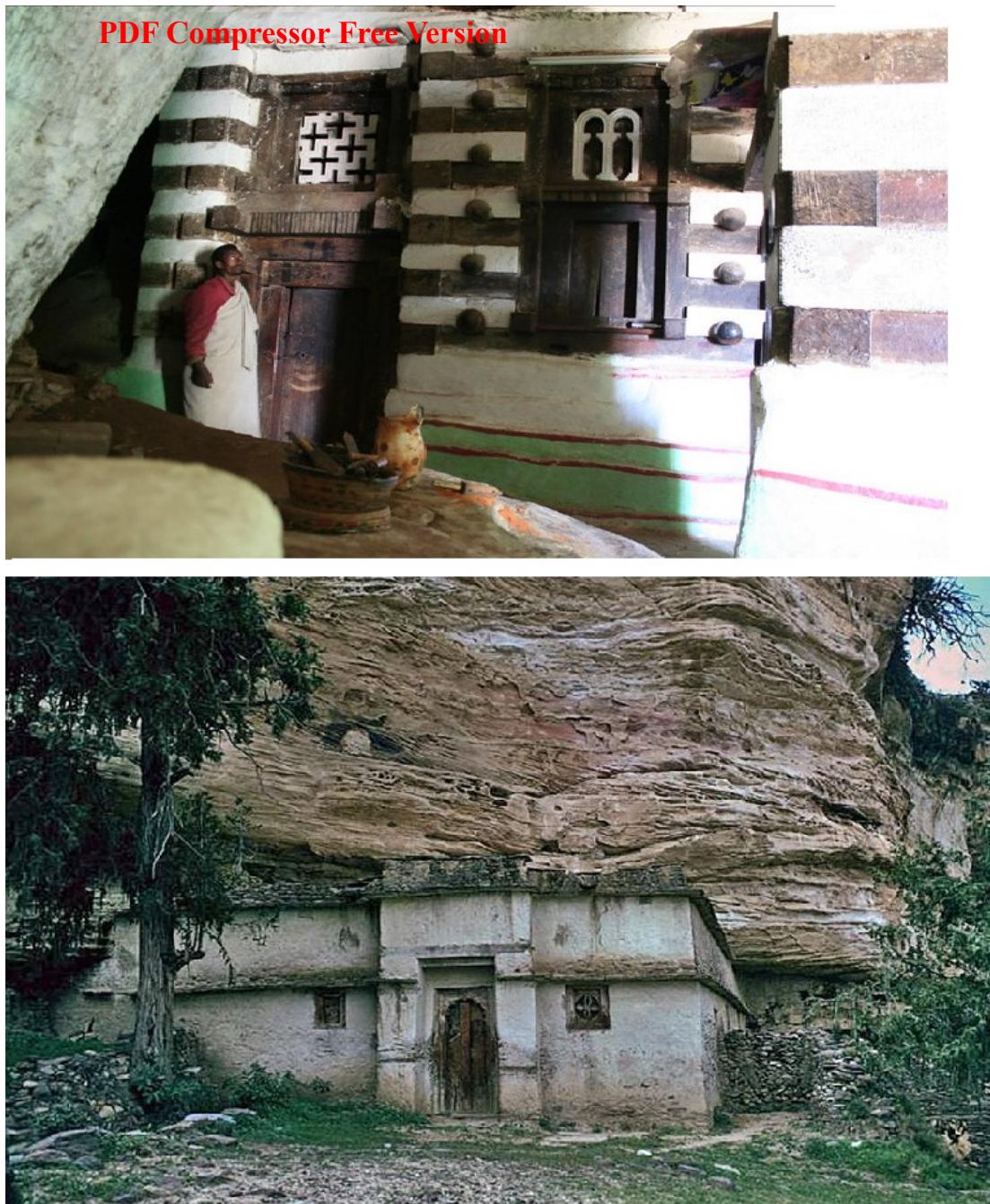
ግዢል 84. ገዢልታ አበሳ የሚታ ፍልፍል ወቅር ቤትርሃን

ቻስል 85. ገዢዓልታ አበነ የሚታ ገዢ ቅልፍል ወ·ቅር በ/ከርስቲያን

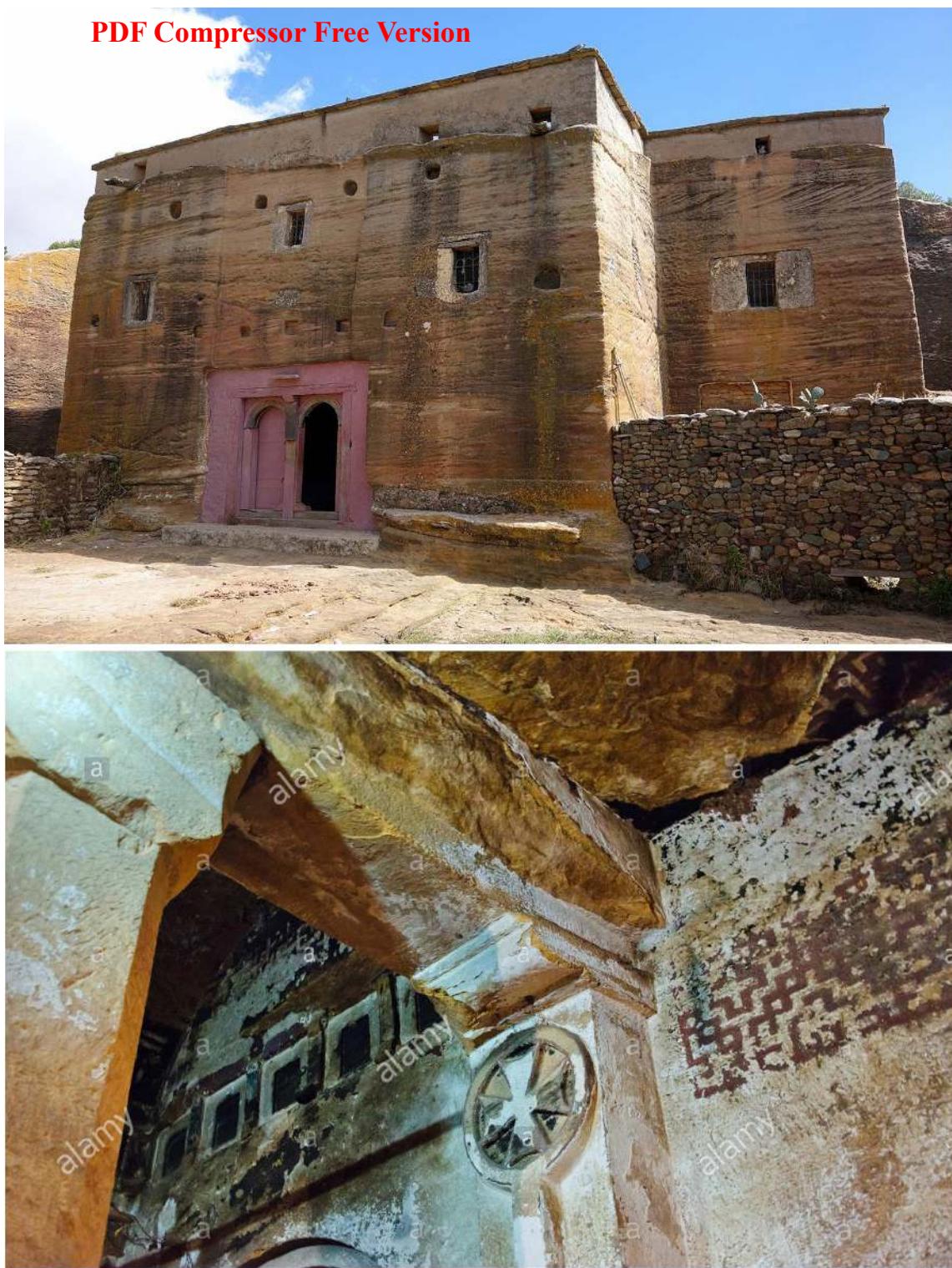

ቻስል 86. መግደግም ቁር ቁር ጥልቶል ወቅር በ/ከርስቲያን

ምስል 87. መግለጫ ደንብ ስላም አበበ.

PDF Compressor Free Version

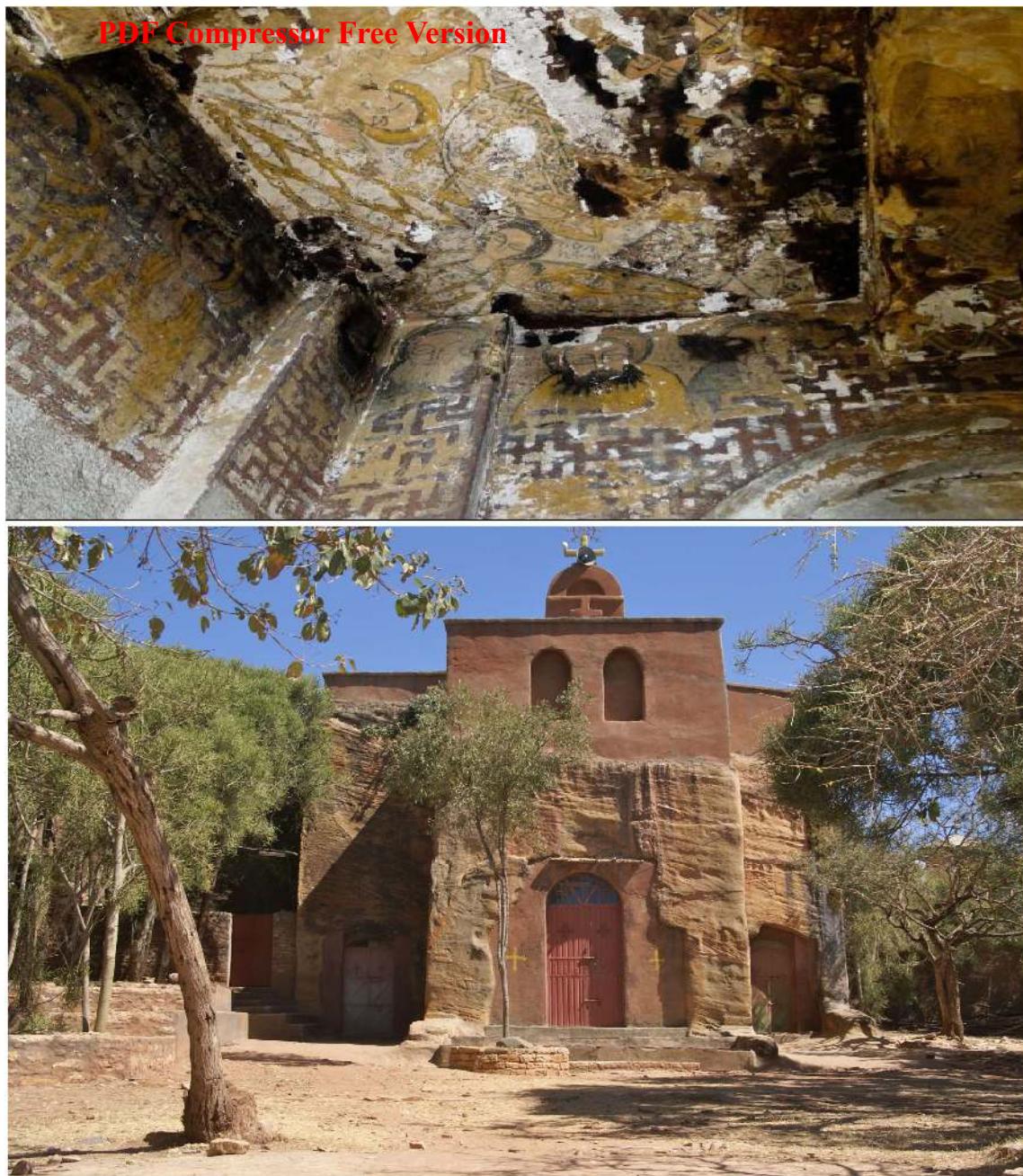
ምስል 88. መግለጫ እምባ ፍልፍል ወ·ቅር በ/ከርስቲያን

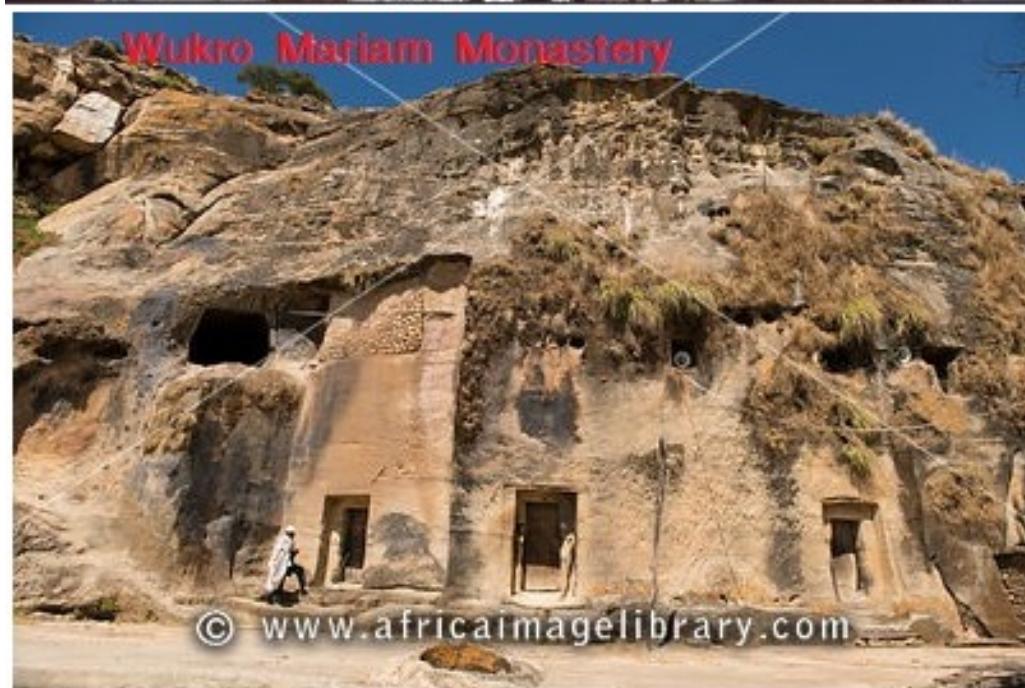
ምስል 89. ማኅኬል ማይጋዬ ቤተቁል ወቅር ቤት ማዕከል

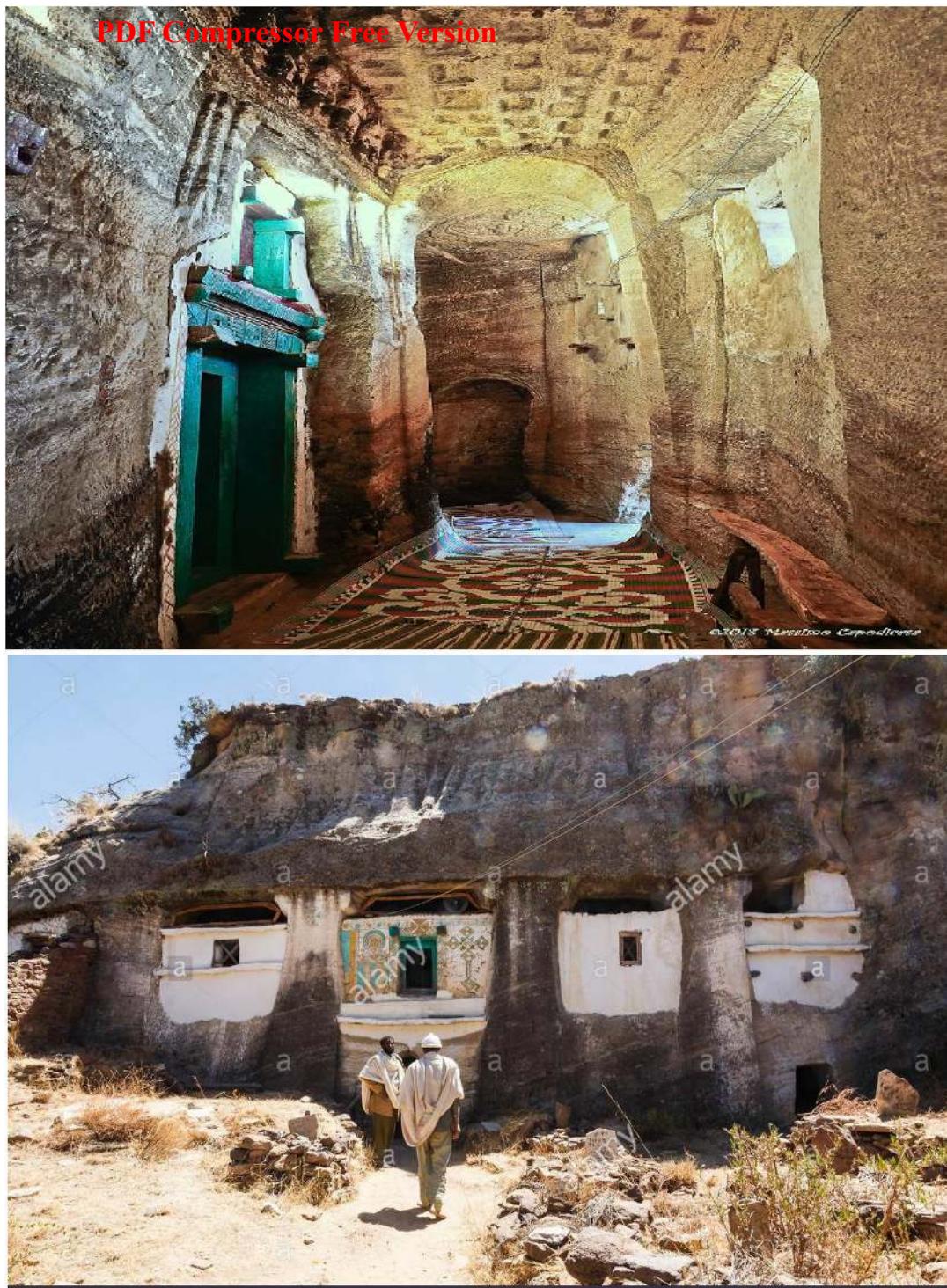
ምስል 90. ክጥሪስ ወቅው-ለሰን ፅልፍል ወ-ቅር በ/ከርስቶያን

ገዢ 91. ወ-ቅር ምርመራ ተልፍል ወ-ቅር ቤ/ክርስቶያን

ቁጥር 92. ወ-ቅር ማርያም ፎልፍል ወ-ቅር በ/ከርስቲያን

ገዢ 93. መደሃኒሻለያ አዲስ ፌልፍ ወቅር በ/ከርስቲያን

ቁጥር 94. መጋቢት ለማርያም ባለ ሲነ-ቅርቡ በ/ክርስቲያን

ግብኝ 95. የፌዴራል ወቅታዊ ዘመን መሬዳዊ የሚከተሉ ውስጥ ወቅታዊ ስ/ከርስቲያን

አሁን PDF Compressor Free Version ነው

ቻስል 96. ከሳይድ ቤርሃን ወይም አበት ስለማቅም ውጭ ተፈጥሮ ነው

ንግድ ፖሮ፻ይ

ምስል . በጠና ቁጥር 3

ንግድ አዘ ካለበት

ንግድ አዘ ገበረ መሰቀል

ቁጥር ፩፭፻

PDF Compressor Free Version

ንግድ አጋጣጥ

ንግድ ደንብናዣ

የደቃት (የደቃት)

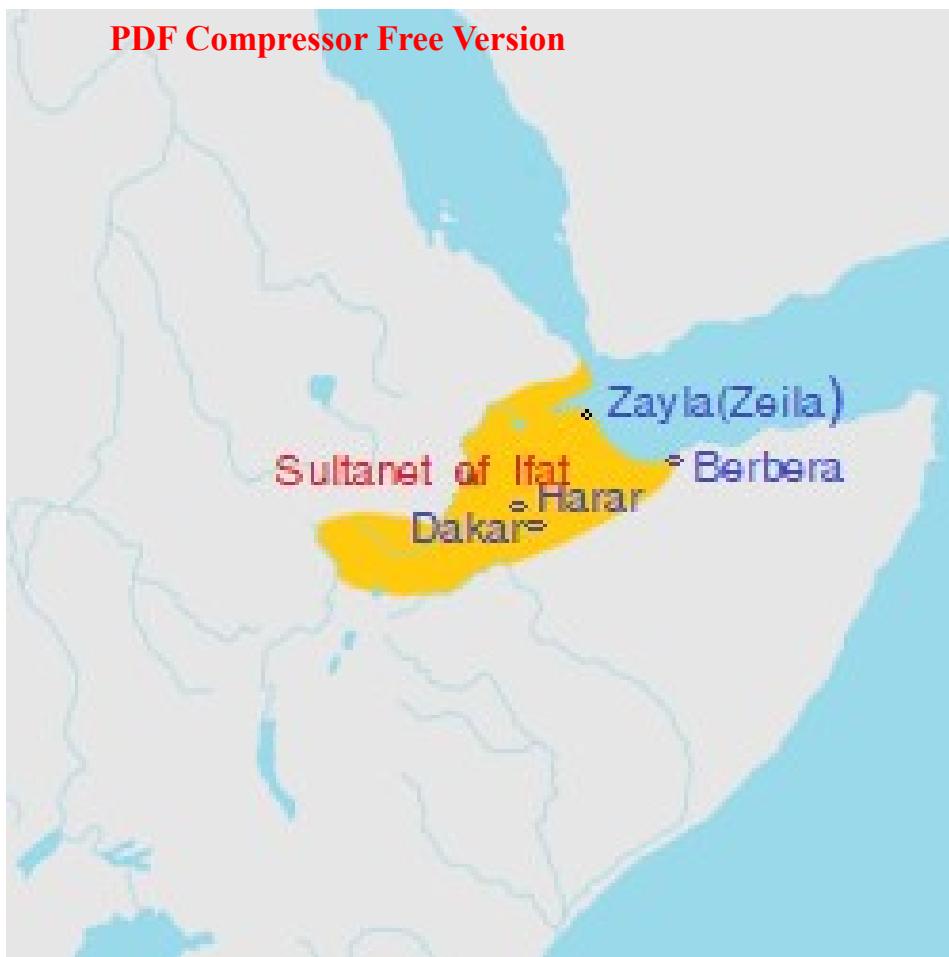
ንግድ አንበሳ ወረዳ

ንግድ አዲ ደልነሰ

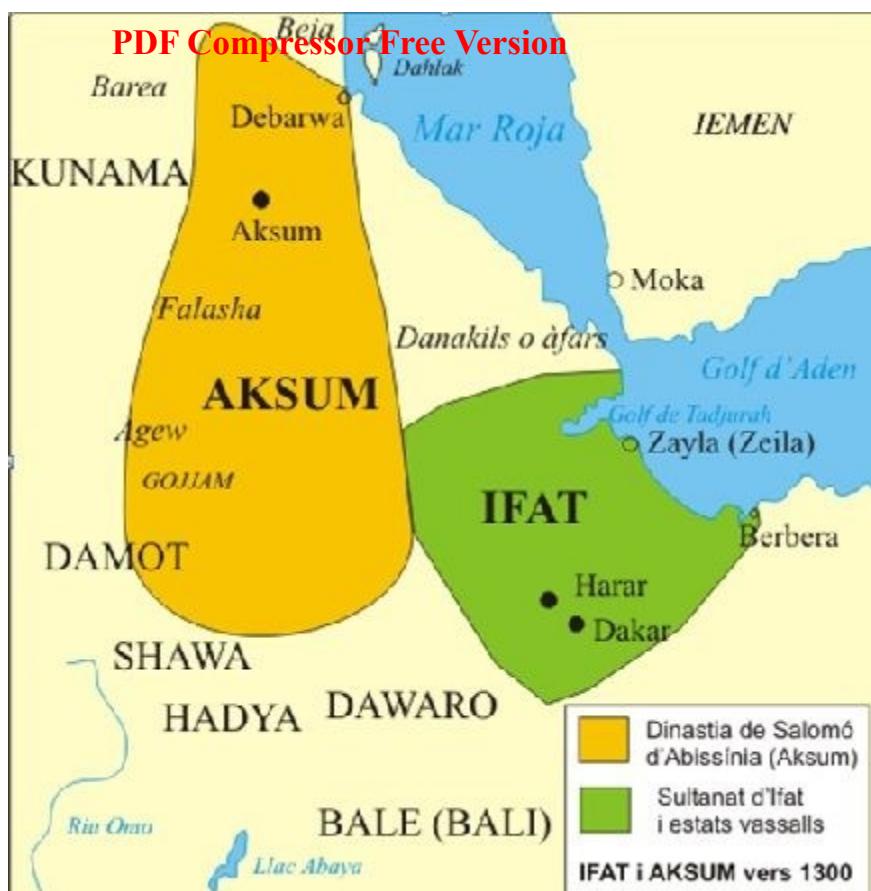

ግብር

ግብር

ከጊዢ

የዕለላ

ግብር

PDF Compressor Free Version

የኢትዮጵያ መንግበት በ940 ዓ.ም. በወቅቱ በተነሳቸው በየዳንት ጉዳት አማካይነት ለመቆቻ
ችሬል::

የPDF Compressor Free Version እና የዚግዢ ማርዕስ መንግስት መመሪያት

ከላይ በየዕማት ስርወ መንግስት ዘመን እንዳሆነው የተወሰኑት የሳጣ ነገሮች ከአማራ ማረጋገጫ ተደንበ
ተደባበ ማርያም አካባቢ፤ ከአንተት ሁድቅ እስተካድስ፤ ከከምበልታ እና አካባቢው በሙሉት
ወደ ስም ማቅናታቸውን እናሰታውሳለን፤ ከነዚህም በሽዋ ምኞችው ከነበሩት የሳጣ ነገሮች ወሰጥ
እንዲ እንበሳ ወደም ሲሆን እርስታም በዋና ወሰጥ ይኖር ነበር፤ ነገር ግን የአክሰራምን መንግስት
ስመራ የነበሩው ከሠላምን ነገሮቸውን እንዲ የሆነው ባቀኑን በየፋት (የፋት) ሲደመሱ
ከሽዋ የተነሳው የሳጣ (የሰላምን) ዘር የሆነው እንበሳ ወደም ከማራብቱ፤ ከመርመ ለማርያም፤
ከስማዳ መሩን አስቀበበ የፋትን (የፋትን) እሽን፤ አከራም ሌይ ነገሮች እርስታም እከሰራም ሌይ
ከነገሮ በቻላ ዕድሜው ስለገኘ ተናሽ ወንድመን ድልነገድን እንግሥ ቅዱ፡፡

ንግድ ደል ነገድም መንግስቱን ከእኩስታው ወደ አንተት በማዕበር በወረዳበ ስያቄ እስቴፏናስ ተፈጻሚ
በሚገኘው ደጋረ እግዚአብሔር ይኖር ነበር፡፡ መሬ ተከለሸይጣኑታው የእነዚ ተመለሸ ሆኖ
ለዘህ የሰባ (የወለጥና) ዝርዝር ለሚኖው ለንግድ ደልነዋድ ከፍተኛ የወር ወታደር በመሆኑ ያገለግል
ነበር፡፡ ጽጌ-ንግድ በማጥሃ ይጠቀሱ ስለነበር እንዲሆታው የወርሮን ልጅ ለልልት መሰበ ወርቁን
ደቀርጋት ነበር፡፡ ጽጌ ደልነዋድም የወን ለድርሻልሁ በለው ሲጠይቀው ልቻን ለልልት መሰበ
ወርቁን እንዲያጠው መየቻ፡፡ ጽጌ-ንግድ እርዳ እኩ ካለቻሁ በማለት ልቅልበት ልቻን ለያገኗው
ቻ፡፡ ጽጌ ደልነዋድ ሲጥበት መሬ ተከለሸይጣኑት የንግድ የድልነዋድ ሲት ልጅ የሆነቻውን
ንግስት መሰበ ወርቁ አግብቶ ካሁን አባ እያሳይስ እንዲያነግስው እስት በመሆነ እንዲሆታው
በቆይታት ሲረው መንግስት ገዢ እኩዎ ማደቂ እስቴፏናስ ይኖሩ ከነበረት የተወሰነ የሰባ ነገሮች
ይሆን ወደ አገዥ የኋይር እኩልው፡፡

ከተሱም በጀት የአገው እንዲሆም በእማራር ስይንት ካነበሩት የተወስኑ የአምሳራ ስባያን ነገሱ ጋር እናደ ሌይ በመሆኑ በአገው ተወለድ በሆነው በሙራ ተከለ ማይጣጥ እና የሰባ ተወለድ በሆነችው ማስተኞቸው ተከለ መሰብ ወርቅ እማካይነት በለሳታ ፖርድር በተለያም እኩፏ ወይም ለልጻዣ በተባለው በታ ማኅረው የሚገኘ ስርዎ መንግስትን ለመሰርቱ ችሎዋል:: ማዋ ማለት እስከ ወይም እፈላለ ማለት ነው:: መሬ ተከለከይማይጣጥ ገጻናዎን ዝግኑው ዝግኑ እስራእለውዎችን እና የተወስኑ የአማራ ስባውያች ይኖሩበት በነበረው በታ በእማራር ስይንት ተደባባሪ ማርያም ሌይ ነው::

ሙሉ ተ~~PDF Compressor Free Version~~ ወርቁ በዚው-ድጋምን፣ የርማ ስያምን እና ፍን ስያምን
ይወልዳለ:: ካሁን ጥላቂ የነበረው በዚው-ድጋም ነው:: ፍን ስያም የዚው-ድጋም ትናሽ ወንድም
ለሆነ ይሞርሱ ካርስቶስን ወልዳለ:: የርማ ስያም ቅዱስ ፍርሰን እና ገብረ መስቀልን
(ለለ.በለን) ወልዳለ:: ቅዱስ ፍርሰ ይግባም ቅዱስ ንክሳ-ተለሳ-ቢን ወልዳለ::

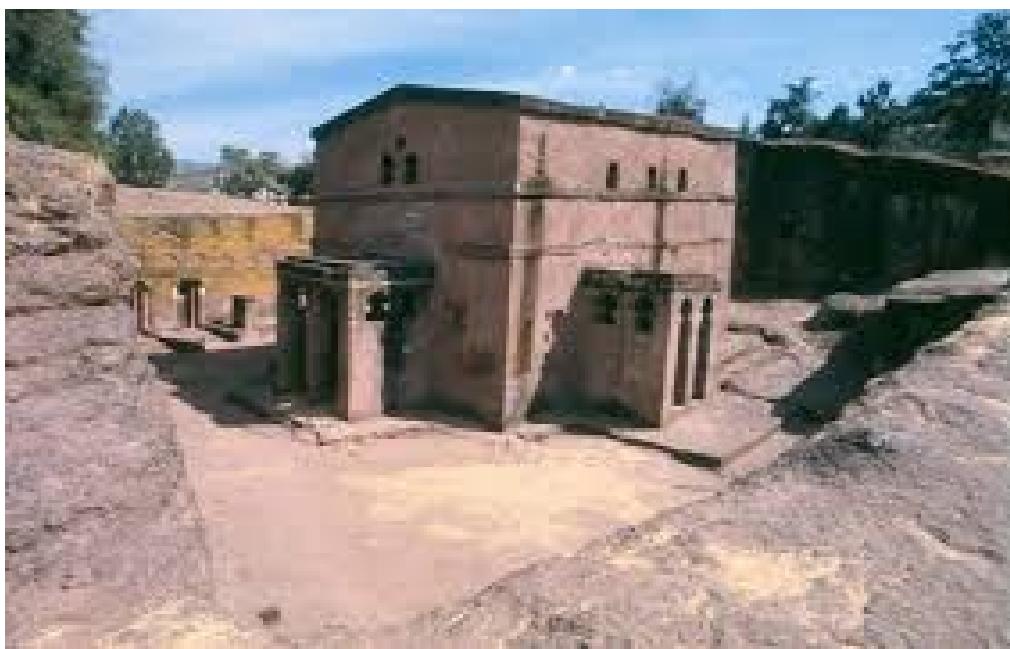

የርታ የሆነ ሲሆዎ መንግስት ግዢት

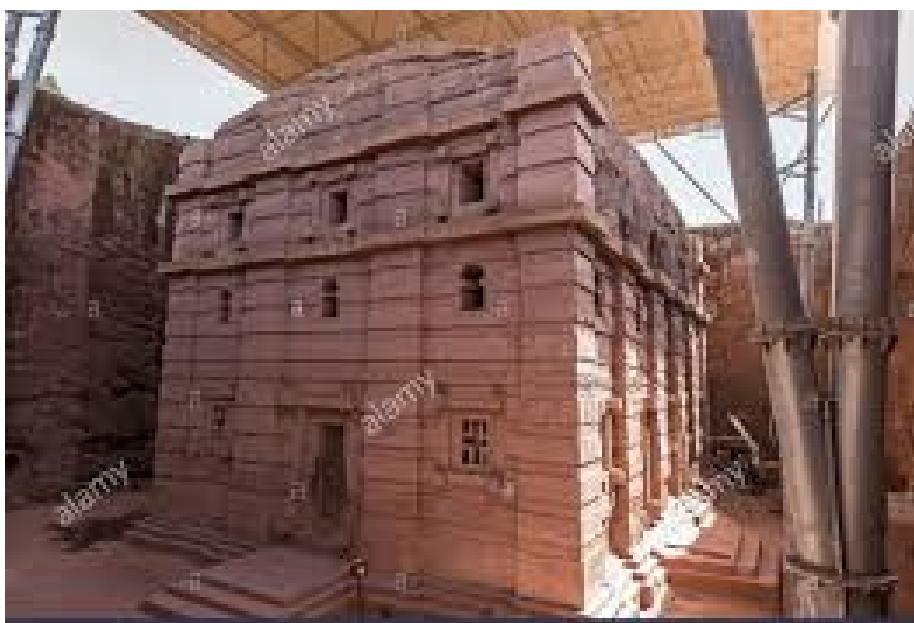

ምስል በሆነው ስርዱ መንግስት ገዢ የነበሩ ነገሮች ከገራ ወደ ቅድመ ይኖርባን
ከፍለቶች፣ ቅድመ ገብረ ማርያም ቅድመ ለልይበላ ቅድመ ነገሮች ለእብ

ከዚህ በጀት እነዚህ የአገው፣ የአምካራ የሳባ ነገሮች እና ከተወሰነትም የትግራ የሳባ ነገሮች
ወደ አንድ ላይ በመሆን የርሃን በተ መቅረቡ ለሰሩ ተለዋል፡፡ የለይበላ በተ መቅረቡ
የታነግት በፈት ቀደት በምትባል የአምሃራ ሲደንጋት ባለባት ዕርባት ላይ ነው፡፡ የለይበላን በተ
መቅረቡ በምስል ላይ መመሌከት ይችላል፡፡

PDF Compressor Free Version

ምስል የርሃን ወ-ቅር ቤት መቀደድ

ከእነራሳል የመጠት ነገሮች ደግሞ ይኖሩበት ከነበረው የአማራ ሌይንት (ተደባበ ማርያም) ወደ ገንዘብ አቅንተው ፍላጊ ተበለው መኖር ይመሩ:: አሁን እነራሳለውያን ቅድመ ወደ ኢትዮጵያ

ከመጠኑ PDF Compressor Free Version C ግንኝነት ልማትዎች በዚህ የፈላጊ ዘርፍ በአሁን ዘዴ
እስራኑል ሆኖ ሂደው እባው እየተረዳ ይገኛል::

የበረሱ ክተማ - የሰዋ ነገዱት - የአትዮጵያ መንግስት መመራረት

ምኑል በበረሱ ክተማ የመንግስቱ መቀመጣ የነበረው የረር ቅዱስ ማረከል ቤ/ክርስቲያን

የገንዘር ካተማ - የመሰረት ነገሮች - የአትሞች መንግስት መመራት

የመቀሌ ካተማ - የተማራይ ነገሮች -
የአትሞች መንግስት መመራት

የኢትዮጵያ ካተማ - የሽዋ ነገሮች - የአትሞች
መንግስት መመራት

የአዲስ አበባ (መኖገኛ) ካተማ - የሽዋ ነገሮች
- የአትሞች መንግስት መመራት

የኢትዮጵያ ካተማ - የአትሞች መንግስት
መመራት

የኢትዮ አበዳዲስ አቀፍ - የአትዮጵያ መንግስት መመሥረት

የኢትዮ አቀፍ - የአትዮጵያ መንግስት መመሥረት

የቀድም ከ-ሽ-ቴኝ ጥ-በ-ቻ እና ት-ብ-ያ-ቻ

ቦታ:- የግብዕት እና የነ-በ-ደ ም-ድ-ር/የቅ-ድ-ኝ-ኝ/ (የአ-ሁ-ት መ-ሪ-ን) ቅ-ን-ቁ-፡- ከ-ሽ-ቴኝ

PDF Compressor Free Version

ከግብዕት በተ-በ-ደ ወደ ም-ድ-ር የአ-ት-ጥ-ኝ-ኝ ይ-ጠ-በ-ር የፈ-ል-ሙ የቀ-ድ-ም ጥ-በ-ቻ
ቦታ:- ቅ-ን-ቁ-፡ ፈ-ማ-ሳ-ን-፡ የተ-ገ-ኝ-ት ም-ድ-ር (አ-ር-ቴ-ራ-ኝ-ኝ-ር፡ ይ-ጠ-ት-፡ ሰ-ማ-ለ-)
ቅ-ን-ቁ-፡ ከ-ሽ-ቴኝ

የቀ-ድ-ም በ-ቁ-፡ በ-ቁ-፡ ስ-ት-ኝ-ር
ቅ-ን-ቁ-፡ ከ-ሽ-ቴኝ

የቀ-ድ-ም በ-ለ-ን-ማ-ሆ-ም

ቦታ:- አ-ር-ቴ-ራ(ከ-ረ-ን)፡ ጥ-በ-ቻ
አ-ብ-ር-ገ-ለ-፡ አ-ር-ቴ-ራ(አ-ቤ-ም)፡
ት-ጥ-ኝ-ኝ(አ-ር-ብ)፡ ቅ-ን-ቁ-፡
በ-ለ-ን-ኝ-፡ ሰ-ም-ድ

የአ-ሁ-ት በ-ለ-ን እና
ሰ-ም-ድ-፡-በ-ለ-ን-ኝ-፡
ሰ-ም-ድ(የአ-ማ-ኝ-ኝ-፡
የኢ-ረ-ብ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የቀ-ድ-ም አ-ዋ-ን-ዘ-ት
ቦታ:- አ-ዋ-ን-ዘ-ት
ቅ-ን-ቁ-፡ አ-ዋ-ን-ዘ-ት

የቀ-ድ-ም ታ-ም-ታ-ኝ
ቦታ:- የ-ጥ-ኝ-፡ ወ-ለ-፡ ከ-ን-ደ-ር-፡ ሰ-ም-ድ
ቅ-ን-ቁ-፡ ታ-ም-ታ-ኝ

የአ-ሁ-ት አ-ዋ-ን-ዘ-ት
ቅ-ን-ቁ-፡-አ-ዋ-ን-ዘ-ት(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት ታ-ም-ታ-ኝ
ቅ-ን-ቁ-፡- ታ-ም-ታ-ኝ(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት ቃ-ማ-ን-ት
ቅ-ን-ቁ-፡- ቃ-ማ-ን-ት(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት አ-ም-ኝ-ኝ
ቅ-ን-ቁ-፡- አ-ም-ኝ-ኝ(የአ-ም-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት ጽ-ራ-ን
ቅ-ን-ቁ-፡- ጽ-ራ-ን(የአ-ም-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት አ-ት-ጥ-ኝ-ኝ

የአ-ሁ-ት አ-ር-ሞ-ኝ-ኝ(የአ-ቤ-ን- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት ጽ-ለ-፡ በ-ቁ-፡ በ-ለ-፡
አ-ኝ-ኝ-፡ ይ-ጠ-በ-ር-፡ በ-ረ-ኝ-፡ ቅ-ን-ቁ-፡
ጠ-ል-ኝ-፡(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት(ም-ድ-ር-ን) ከ-ሽ-ቴኝ

ቦታ:- ካ-ኩ-ድ-፡ ለ-መ-ዳ-ን-፡ ተ-ን-ብ-ኝ-ኝ
ቅ-ን-ቁ-፡- ካ-ኩ-ድ-፡ ለ-መ-ዳ-ን-፡ ተ-ን-ብ-ኝ-ኝ

የአ-ሁ-ት ማ-ቅ-ጥ-ኝ-፡ እ-ለ-ባ-፡
መ-ጥ-ኝ-፡ ከ-ን-ሬ-፡ ከ-ም-ባ-፡
የ-ኝ-፡ ቅ-ን-ቁ-፡- ማ-ቅ-ጥ-ኝ-፡
እ-ለ-ባ-፡ መ-ጥ-ኝ-፡ ከ-ን-ሬ-፡
የ-ኝ-፡ ቅ-ን-ቁ-፡(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት(ም-ድ-ር-ን) ከ-ሽ-ቴኝ
ቅ-ን-ቁ-፡- ከ-ን-ሬ-፡ ከ-ም-ባ-፡
የ-ኝ-፡ ቅ-ን-ቁ-፡(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት ማ-ረ-ኝ-፡ በ-ቁ-፡ በ-ለ-፡
አ-ኝ-ኝ-፡ ይ-ጠ-በ-ር-፡ በ-ረ-ኝ-፡ ቅ-ን-ቁ-፡
ጠ-ል-ኝ-፡(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት ዘ-መ-ት-፡(ው-ለ-ቤ-ታ-፡ ው-ው-፡ ከ-ኩ-፡
አ-ው-፡ ከ-ን-ሬ-፡ የ-ም-፡)፡ የ-ኩ-፡ ማ-ሳ-፡
ት-ሙ-፡ ወ-ለ-፡ አ-ው-፡ ... ቅ-ን-ቁ-፡
ው-ለ-ቤ-ታ-፡ ው-ው-፡ ከ-ኩ-፡ የ-ም-፡
አ-ው-፡ ከ-ን-ሬ-፡ የ-ም-፡ የ-ኩ-፡ ማ-ሳ-፡
ት-ሙ-፡ ወ-ለ-፡ አ-ው-፡ ከ-ኩ-፡ የ-ም-፡
አ-ው-፡(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት በ-ር-ታ-፡ ከ-ዋ-ስ-፡
ት-ጥ-ኝ-፡ ከ-ዋ-ስ-፡ መ-ጥ-ኝ-፡
አ-ኩ-፡ ከ-ዋ-ስ-፡ መ-ጥ-ኝ-፡
ት-ጥ-ኝ-፡ ከ-ዋ-ስ-፡ መ-ጥ-ኝ-፡
አ-ኩ-፡ ከ-ዋ-ስ-፡ መ-ጥ-ኝ-፡
አ-ኩ-፡(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት(ም-ድ-ር-ን) ከ-ሽ-ቴኝ
ቅ-ን-ቁ-፡- ከ-ን-ሬ-፡ ከ-ም-ባ-፡
የ-ኝ-፡ ቅ-ን-ቁ-፡(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት(ም-ድ-ር-ን) ከ-ሽ-ቴኝ
ቅ-ን-ቁ-፡- ከ-ን-ሬ-፡ ከ-ም-ባ-፡
የ-ኝ-፡ ቅ-ን-ቁ-፡(የአ-ም-ኝ-ኝ-ኝ- ፈ-ዳ-ል)

የቀ-ድ-ም ማ-ሚ-ቴ-ኝ የመ-ጥ-ኝ

ቦታ:- የመ-ጥ-ኝ ቅ-ን-ቁ-፡- ማ-ሚ-ቴ-ኝ

የክ-ፍ-ጥ-ኝ አ-መ-ሱ-ራ-ት!!!

N

ከየመ-ጥ-ኝ ወደ ም-ድ-ር እና መ-ብ-ከ-ለ-ኝ-ው የአ-ት-ጥ-ኝ-ኝ ጥ-በ-ቻ የፈ-ል-ሙ የቀ-ድ-ም የቅ-ጥ-ኝ ማ-ሚ-ቴ-ኝ-ት
ቦታ:- የአ-ሁ-ት ም-ድ-ር(አ-ር-ቴ-ራ-፡ ተ-ጥ-ኝ-፡ ከ-ም-ሩ-፡ ም-ቅ-፡ የ-ም-፡ የ-ኩ-፡)፡ አ-ኩ-፡ ከ-ኩ-፡ የ-ኩ-፡
ግ-ብ-፡ እና የ-ኩ-፡ ማ-ሚ-ቴ-ኝ-ት

የቀ-ድ-ም አ-ር-ቴ-ራ-፡ ቅ-ን-ቁ-፡- ማ-ሚ-ቴ-ኝ-ት(የ-ም-፡ ፈ-ዳ-ል)

የቀ-ድ-ም ል-ብ-አ-ጥ-ኝ

ቦታ:- ተ-ጀ-ም-፡ ወ-ለ-፡ ከ-ን-ደ-ር-፡ ሰ-ም-ድ
ቅ-ን-ቁ-፡ ተ-ጀ-ም-፡(የ-ም-፡ ፈ-ዳ-ል)

የቀ-ድ-ም ል-ብ-፡ ቅ-ን-ቁ-፡- የ-ኩ-፡ የ-ኩ-፡
ግ-ብ-፡ የ-ኩ-፡ የ-ኩ-፡(የ-ም-፡ ፈ-ዳ-ል)

የቀ-ድ-ም አ-ኩ-፡ እና
አ-ኩ-፡ በ-ታ-፡ የ-አ-ሁ-ት-፡
አ-ኩ-፡ እና ለ-ማ-ለ-፡
ቅ-ን-ቁ-፡- አ-ኩ-፡(የ-ም-፡ ፈ-ዳ-ል)

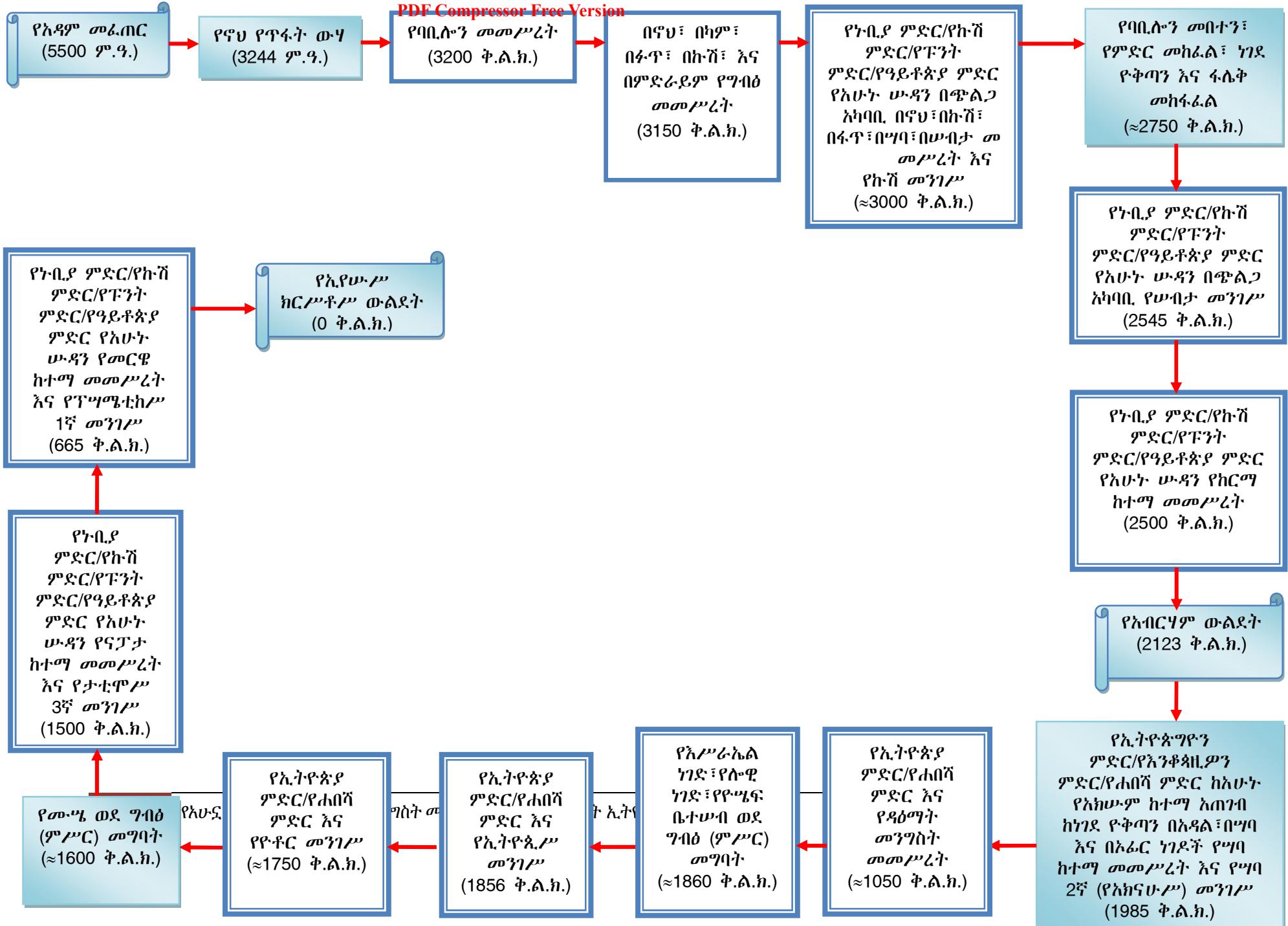
የቀ-ድ-ም ት-ጥ-ኝ

ቦታ:- ተ-ጥ-ኝ-፡ ሰ-ም-ድ-፡-
ቅ-ን-ቁ-፡- ት-ጥ-ኝ(የ-ም-፡ ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት ት-ጥ-ኝ
ቅ-ን-ቁ-፡- ት-ጥ-ኝ(የ-ም-፡ ፈ-ዳ-ል)

የአ-ሁ-ት ጽ-ራ-ን
ቅ-ን-ቁ-፡- ጽ-ራ-ን(የ-ም-፡ ፈ-ዳ-ል)

N

የመስቀል PDF Compressor Free Version

- ❖ ታሳቁ መዕዳዊ ቅጽ.ስ (81 እሱ)
- ❖ የነገድ ታሪክ (ያራዳ ገዢ ዓ.ም 1999 ዓ.ም.)
- ❖ የአትዮጵያ ታሪክ ከበደ ዓ.ም-መርመሪያ 1ኛ መዕዳዊ (ተከለዋዎች መከራይ 1966 ዓ.ም.)
- ❖ የአትዮጵያ ታሪክ ከበደ ዓ.ም - አበበዎ - ማንሳ 1ኛ መዕዳዊ (ተከለዋዎች መከራይ 1991 ዓ.ም.)
- ❖ ወጪ - በማግሰቱ የአትዮጵያን ነገሮች የታሪክ በዓል ለማካበ (በአቶ ገብረ ማርቆል 1921 ዓ.ም.)
- ❖ የአትዮጵያ ታሪክ (በአዲ ኮው-ዶ 1999 ዓ.ም.)
- ❖ የበተ ክፍለ-ቤቶን ታሪክ ቁ.2 (፩/ን መንግሰቱ ነበሱ እና ፩/ን አሳምዎች ክስ 2001 ዓ.ም.)
- ❖ ክበረ አጥቃቻ (ልጃ ተደለ መለከት 2018 እ.ኤ.አ.)
- ❖ ፍሰት የዚህ (የኖህ የ500 ዓመት ታሪክ - ከኖህ አስከ አሁን ዓ.ም 2003)
- ❖ የጥንቃቄ የአትዮጵያ ታሪክ (በመራ ሲሆ አማካይ በለይ)
- ❖ አውራ ነገሮች ወቅኬ ክዋከበት (በ1953 እ.ኤ.አ.)
- ❖ ክበረ ነገሮች ()
- ❖ ታሪክ ነገሮች ከምንግድዎት 1ኛ አስከ ምንግድዎት 2ኛ (807 ዓ.ም. መ/ር ዳሰ ቁለጥ)
- ❖ ስርዓት ተረከሙት (የሰ. ማሳዣ አበራ 2012 ዓ.ም.)
- ❖ በረራ - ቅጽማሚት አይነት አበባ (ጥ/ቤብታው መንግሰቱ ተገኘ 2012 ዓ.ም.)
- ❖ ክዋከተልያ ወይም አንድኤሌፕሊክ (Wikipedia, the free encyclopedia)